11288

Bibl. Jag.

IV

I

Bank

parcelacyjny

We Lwowie d. 11 Sierpnia 1899. 1

Wielmożny Panie!

Dnia 14 bm. o godz. 4 popoł. odbędzie się we Lwowie w sali Banku krajowego zgromadzenie konstytuujące „Banku parcelacyjnego", którego statut pod ¹/. załączamy.

Potrzebę takiej instytucyi odczuwa całe społeczeństwo a Bank krajowy przyrzekł jej poparcie, jak załączona pod ²/. odpowiedź Dyrekcyi Banku krajowego na podanie nasze nam udzielona.

Przekonani, iż WPan zechce również instytucyi tej przyjść z pomocą i doradą zapraszamy WPana niniejszem do przystąpienia na członka „Banku parcelacyjnego" i do udziału w zgromadzeniu konstytuującem. Za legitymacyę służy niniejsze zaproszenie tudzież podpisane oświadczenie przystąpienia, które pod ³/. przesyłamy.

Udział wynosi najmniej 50 koron, poręka jednokrotna t. j. najniższa, na jaką ustawa pozwala. Wpisowe zaś wynosi 5 koron.

Zgromadzenie odbędzie się z następującym porządkiem dziennym:

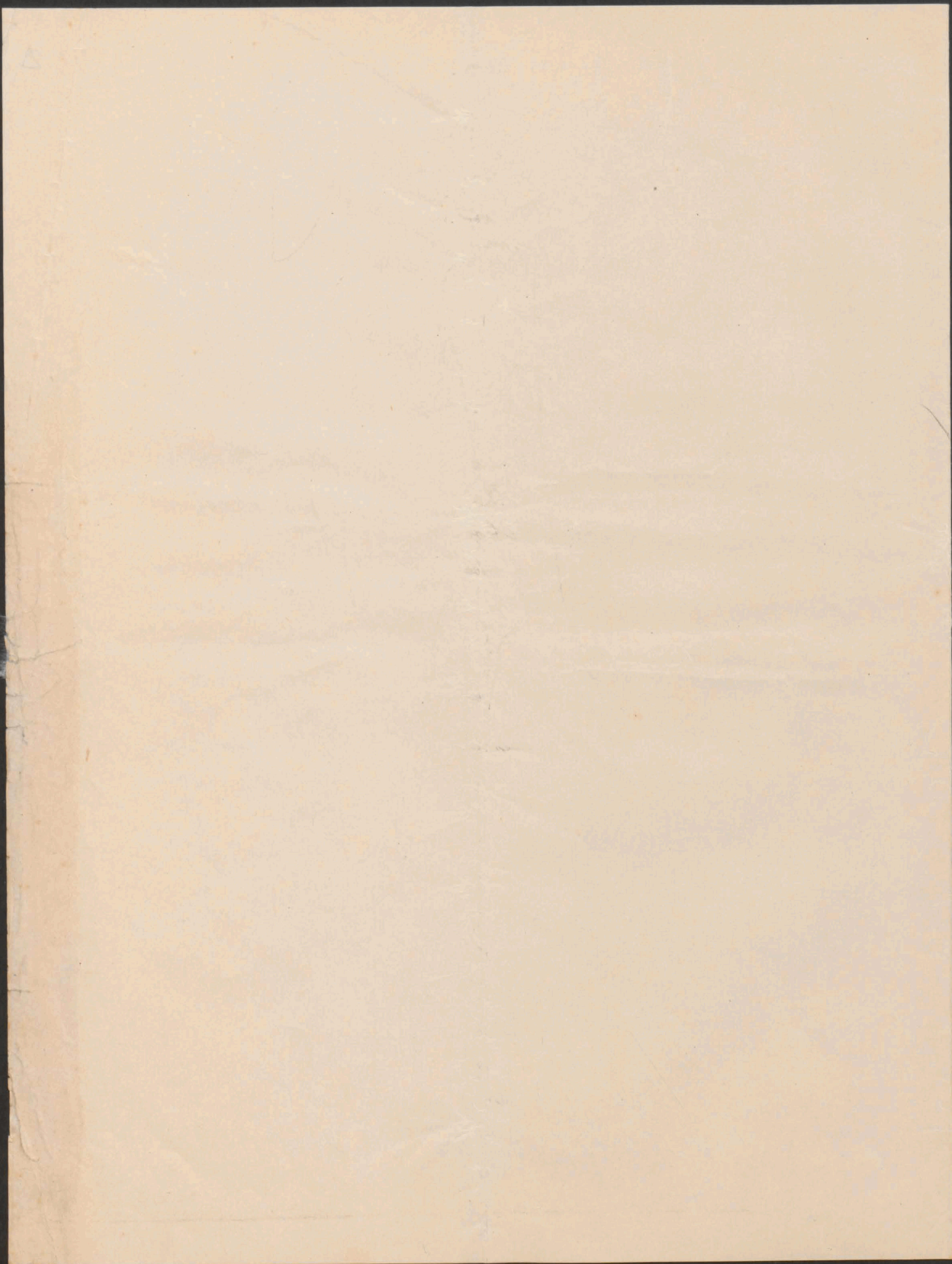
a.) Zagajenie;
b.) Uchwalenie statutu;
c.) Wybór Rady nadzorczej;
d.) Wybór osób, które mają wyjednać zarejestrowanie Stowarzyszenia i
e.) Wnioski.

Do udziału jeszcze raz uprzejmie zapraszamy.

Z poważaniem

Jan Stapiński
poseł do R. państw.

Dr Jan Deskur

№ 30930 We Lwowie dnia 26 lipca 1899 3

Wielmożni
Jan Stapiński i Dr. Jan Deskur
do rąk Pierwszego

we
Lwowie
ul. Św. Zofii 4.

W załatwieniu podania WPanów de praes. 25 bm. wita Dyrekcya Banku z sympatyą zamiar WPanów utworzenia instytucyi, którażby się podjęła parcelacyi opartej na zdrowych i racyonalnych podstawach i wyraża radość, że tym sposobem stanie się zadość długo odczuwanej potrzebie.

Co do merytorycznej strony podania WPanów oświadcza Dyrekcya Banku, że po ukonstytuowaniu się projektowanego Towarzystwa przedstawi swej Radzie Nadzorczej wniosek na wzięcie udziału w temże w stosunku do subskrypcyi innych członków, jednak nie wyżej kwoty 100.000 złr. Nadto zgadza się Dyrekcya na udział w Dyrekcyi projektowanego Towarzystwa Referenta tut. Wo Józefa Strzyżowskiego i oznajmia, że gotową jest udzielić stosownego kredytu zamierzonemu przedsiębiorstwu a to na każdy specyalny interes parcelacyjny na podstawie osobnego porozumienia, w uwzględnieniu bezpieczeństwa Banku, pożyteczności i rentowności każdego interesu z osobna a na warunkach dla Towarzystwa możliwie najdogodniejszych.

Projekt statutu zwraca się /.

Z poważaniem
Bank krajowy królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.
Dr. Zgórski wlr. pp. Padewski wlr.

Projekt statutu

Banku parcelacyjnego,

stowarzyszenia zarejestrowanego

z ograniczoną poręką.

STATUT

Banku parcelacyjnego we Lwowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

I. Firma, przedmiot i siedziba stowarzyszenia.

§ 1.

Podpisani – mając zapewnioną pomoc finansową i poparcie Banku krajowego – zawiązują stowarzyszenie pod firmą: „Bank parcelacyjny, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką."

Zadaniem stowarzyszenia jest popieranie zarobku i gospodarstwa członków swoich przez organizowanie i przeprowadzanie parcelacji, to jest rozsprzedaży między członków swoich majątków ziemskich, będących własnością stowarzyszenia lub jego członków.

Stowarzyszenie będzie spełniać to zadanie w następujący sposób:

1. przez wskazywanie członkom swoim, poszukującym ziemi do nabycia, majątku do parcelacji odpowiedniego;

2. przez wyszukiwanie nabywców parcelacyjnych dla tych członków, którzy swoje majątki w drodze parcelacji sprzedać zamierzają;

3. przez pośredniczenie w interesach parcelacyjnych między kupującymi i sprzedającymi, o ile obie strony są członkami stowarzyszenia;

4. przez udzielanie obu stronom – o ile są członkami stowarzyszenia – pomocy prawnéj i technicznéj (geometry), jak niemniéj przez przedsiębranie w ich interesie w ogóle wszelkich czynności z przeprowadzeniem parcelacji połączonych, tak, aby prawa i obowiązki kupujących i sprzedających należycie uregulowane i zabezpieczone zostały;

5. przez udzielanie kredytu i przez pomoc do uzyskania kredytu w innych instytucjach finansowych tak dla tych członków swoich, którzy potrzebują gotówki na kupno gruntu, jakoteż dla tych członków stowarzyszenia, którzy sprzedając w drodze parcelacji swój majątek potrzebują funduszów na oczyszczenie hipoteki, na rozwiązanie dzierżaw i w ogóle na usunięcie przeszkód parcelację utrudniających;

6. przez wyrabianie pożyczek hipotecznych dla członków stowarzyszenia tak na realności z parcelacji nowo powstałe, jak i na resztę nierozparcelowanego majątku;

7. przez kupno majątków ziemskich na rzecz stowarzyszenia i następną rozsprzedaż parcelacyjną tychże majątków między członków stowarzyszenia.

8. przez tworzenie z majątków po myśli ustępu 7 nabytych ~~osobnych~~ mniejszych ciał hipotecznych i zaciąganie na takowe samoistnych pożyczek hipotecznych, a to dla ułatwienia parcelantom kupna;

9. przez zaciąganie imieniem stowarzyszenia pożyczek w jakiejkolwiek formie celem spłacenia ceny kupna za majątki - po myśli ustępu 7 nabyte, oraz celem uwolnienia tych majątków od długów i ciężarów hipotecznych, jak niemniej celem udzielenia kredytu członkom swoim i w ogóle celem zebrania funduszów potrzebnych do spełnienia zadań stowarzyszenia

10. przez wydzierżawianie gruntów i wynajmywanie budynków w majątkach stowarzyszeniu przez członków do parcelacji oddanych, lub przez stowarzyszenie po myśli ustępu 7 nabytych i w ogóle administrowanie tych majątków, zanim majątki te rozparcelowane będą;

11. przez zawiązywanie w razie potrzeby lokalnych spółek parcelacyjnych do pewnego interesu potrzebnych i

12. w ogóle przez przedsiębranie wszelkich czynności w zakres parcelacji wchodzących a mających na celu podniesienie zarobku i gospodarstwa członków stowarzyszenia.

Siedzibą Stowarzyszenia jest Lwów.

Stowarzyszenie ma prawo tworzyć zastępstwa okręgowe w kraju.

Czas trwania przedsiębiorstwa jest nieograniczony.

Zakres działalności stowarzyszenia ogranicza się wyłącznie do

członków.

Kapitał obrotowy stowarzyszenia.

§. 2.

Kapitał obrotowy stowarzyszenia powstaje z wkładek członków i udziału tychże w zyskach, tudzież z funduszów obcych jak: wkładki na rachunek bieżący, pożyczki do obrotu zaciągnięte i t. p.

Fundusze własne dzielą się na:

a) majątek stowarzyszenia, który należy do ogółu członków, a przedsiębiorstwu służy jako rezerwa (§ 49 stat.)

b) udziały członków, jako własność tychże każdego z osobna, (§§ 45 do 48 stat.)

Organa stowarzyszenia.

§ 3.

Stowarzyszenie zarządza swemi sprawami samoistnie.

Zarząd sprawują:

1. Dyrekcja;
2. Rada nadzorcza;
3. Ogólne zgromadzenie.

I. Dyrekcja.

a). Skład i wybór.

§ 4.

Dyrekcja składa się z trzech dyrektorów, których wybiera Rada nadzorcza z pośród członków stowarzyszenia absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech. Oprócz tego wybrani będą trzej zastępcy dyrektorów w ten sam sposób, jak członkowie dyrekcji.

Jak długo Stowarzyszenie korzystać będzie z kredytu w Banku krajowym, wybieranym będzie jeden członek dyrekcji i tegoż zastępca w myśl propozycji Banku krajowego.

b). Legitymacja.

§ 5.

Jako legitymacja członków dyrekcji i ich zastępców, służy protokół spisany na posiedzeniu Rady nadzorczej, na którym wybór dokonany został. (§ 5, ustęp 7, ustawy.)

c) Zakres czynności Dyrekcji.

§ 6.

Dyrekcja sprawuje wszelkie czynności niezastrzeżone wyraźnie Radzie nadzorczéj lub Ogólnemu Zgromadzeniu, zastępuje Stowarzyszenie sądownie i pozasądownie ze wszystkiemi jéj na podstawie §§ 15 i następnych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. pr. p. przysługującemi prawami i obowiązkami, oraz podpisuje za stowarzyszenie.

§ 7.

Podpis firmy Stowarzyszenia uskutecznia się w ten sposób, iż podpisujący pod stampilią nazwy Stowarzyszenia swe podpisy umieszczają. Do ważności zobowiązania w obec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcji. (§. 17 ust.).

§ 8.

Wszelkie zobowiązania przyjęte przez Dyrekcję, nawet bez osobnego upoważnienia od Rady nadzorczéj lub Ogólnego Zgromadzenia, obowiązują Stowarzyszenie.

§ 9.

Członkowie Dyrekcji, którzy w swojem urzędowaniu przekroczyli zakres umocowania, przepisy ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz.u.p., lub niniejszego statutu odpowiadają za wszelkie ztąd wynikłe szkody osobiście i solidarnie (§ 23 ustawy.)

§ 10.

Dyrekcja sprawuje wszelkie bieżące czynności, w szczególności ma staranie o dokładność i jasność książkowania, sporządzanie w swoim czasie po ukończeniu roku bilansów według przepisów ogólnéj ustawy handlowéj i określeń zawartych w § 22 ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych z dnia 9. kwietnia 1873, nr. 70 dz. u. p., również o bezpieczne i odpowiednie przechowanie gotówki, kasy i dokumentów.

§ 11.

Rada nadzorcza określi regulaminem zakres działania pojedynczych członków Dyrekcji i oznaczy wysokość wynagrodzenia dla każdego z nich.

Zarazem ma Rada nadzorcza prawo usunąć członków Dyrekcji za przekroczenie urzędowe.

§ 12.

W miarę potrzeby do pomocy Dyrekcji przyjmowani będą urzędnicy i pełnomocnicy, których mianuje Dyrekcja za zatwierdzeniem Rady nadzorczéj.

Poświadczenia i pokwitowania wydawane jedynie w celu przeprowadzenia manipulacji, mogą być także przez tych urzędników Stowarzyszenia podpisywane, którym te czynności przez Dyrekcję poruczone zostaną. Wszakże za te czynności Dyrekcja odpowiada przed Stowarzyszeniem solidarnie.

Urzędników oddala Dyrekcja samodzielnie.

II. Rada nadzorcza.

a) Skład jéj i wybor.

§ 13.

Rada nadzorcza składa się z 12 członków, których wybiera z grona członków Stowarzyszenia Ogólne Zgromadzenie absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech.

Wybiéralnymi są wszyscy członkowie Stowarzyszenia oprócz członków Dyrekcji. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie otrzymali wszyscy absolutnéj większości głosów, przystępuje Zgromadzenie do wyborów ściślejszych z pośród członków, którzy otrzymali po wybranych największą ilość głosów. Przy równości głosów rozstrzyga los. Z grona członków Rady nadzorczéj ustępuje corocznie jedna trzecia część tychże, w miejsce których następują ponowne wybory. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga w téj mierze los. Wybór powtórny po ukończeniu kadencji wyborczéj jest dozwolonym. (§ 24. ustawy.)

W razie wystąpienia lub śmierci którego z członków Rady nadzorczéj, uskutecznia się wybór uzupełniający na pozostały czas kadencji wyborczéj.

b). Sposób załatwiania czynności.

§ 14.

Rada nadzorcza wybiera z pośród siebie prezesa, sekretarza i tychże zastępców. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. Do kompletu wymaganą jest obecność pięciu członków Rady nadzorczéj. Członkowie

Rady nadzorczéj odpowiadają za szkody, jakieby powstały wskutek niedopełnienia przez nich obowiązków (§ 24. ust.)

§ 15.

Posiedzenia Rady nadzorczéj zwołuje prezes i przewodniczy takowym, a w razie przeszkody tegoż, zastępca. Protokoły posiedzeń podpisuje po przyjęciu przez Radę nadzorczą prezes i sekretarz.

§ 16.

Dyrekcja, jak również 1/3 członków Rady nadzorczéj mogą każdego czasu zażądać od prezesa zwołania Rady nadzorczéj, któremu to żądaniu prezes bezzwłocznie zadość uczynić powinien.

Żądanie zwołania powinno być wniesionem pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

§ 17.

Dyrekcja na wezwanie Rady nadzorczéj obowiązana jest na posiedzeniach téjże być obecną z głosem doradczym, względnie stanowczym (§§ 23 i 24 stat.) i udzielać téjże wszelkich wyjaśnień, niemniéj na jéj żądanie przedłożyć księgi, korespondencje i wszelkie inne akta.

c) Usunięcie z urzędowania członków Rady nadzorczéj.

§ 18.

Członkowie Rady nadzorczéj, którzy pozbawieni zostali prawa rozporządzania swym majątkiem albo za zbrodnię lub przekroczenie z chęci zysku popełnione, zostali zasądzeni, tracą mandat. Członkowie Rady nadzorczéj, którzy nie dotrzymują zobowiązania w obec Stowarzyszenia lub dopuszczają do procesu ze Stowarzyszeniem, mogą być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia od urzędowania swego każdego czasu usunięci.

d). Zakres działania Rady nadzorczéj.

§ 19.

Rada nadzorcza czuwa nad czynnościami Dyrekcji i jest uprawnioną w tym celu każdego czasu wglądać w książki i papiery, przedsiębrać szkontro kasy, a w razie wykrytych nieporządków zarządzić środki zaradcze. Ona może członków Dyrekcji do zatwierdzenia Ogólnego Zgromadzenia zasuspendować w urzędowaniu; powinna jednak w tym

wypadku poczynić odpowiednie kroki co do powołania zastępców.

§ 20.

Rada nadzorcza powinna sprawdzać miesięczne i półroczne wykazy Dyrekcji, a przytem dokładnie badać stan i tok spraw Stowarzyszenia. W szczególności obowiązaną jest Rada nadzorcza dokładnie sprawdzać bilans i rachunki roczne przez Dyrekcję składać się mające, zdawać o nich sprawę Ogólnemu Zgromadzeniu i czynić wnioski do rozdziału zysków. (§ 24 ust.)

§ 21.

Rada nadzorcza zastępuje Stowarzyszenie przy zawiéraniu umowy z członkami Dyrekcji i w procesach, jakieby przeciw nim prowadzonemi być miały.

W tym wypadku jako legitymacja służy odpis odnośnéj uchwały Ogólnego Zgromadzenia i protokołów wyborczych ówczesnych członków Rady nadzorczéj.

§ 22.

Oprócz w przedmiotach wyraźnie w niniejszym statacie wymienionych, Rada nadzorcza udziela Dyrekcji swego pozwolenia do przyjmowania urzędników i mianowania pełnomocników (§ 12 stat.) oraz do regulowania ich płac i wynagrodzeń.

§ 23.

W sprawach, w następującym § 24 wyliczonych, rozstrzyga Rada nadzorcza łącznie z Dyrekcją na wspólnych posiedzeniach, przy których członkowie Dyrekcji z głosem stanowczym uczestniczą. Do kompletu takich posiedzeń potrzebną jest obecność przynajmniéj 5 członków Rady nadzorczéj i dwóch członków Dyrekcji. Na tych posiedzeniach przewodniczy prezes Rady nadzorczéj lub jego zastępca.

§ 24.

Przedmiotami wspólnych posiedzeń są następujące sprawy:

a) wykluczanie członków;

b) ustanowienie instrukcyi i regulaminów, jak i zaprowadzenie książkowości;

c) ustanowienie ogólnych zasad: co do zakupna na rzecz Stowarzyszenia majątków i parcelacyjnéj wysprzedaży tychże między członków,

co do zaciągania imieniem Stowarzyszenia pożyczek, oraz co do wysokości i warunków kredytu dla członków;

d) wybór delegata na Zgromadzenie Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych;

e) ustanowienie wysokości wpisowego przypadającego od wstępujących członków według § 49 stat. do funduszu rezerwowego.

III. Ogólne Zgromadzenie.

a) Prawo udziału.

§ 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę równającą się najniższemu udziałowi. (§ 44/2 statutu).

Każdy z członków ma przy uchwałach powziąć się mających - jeden głos.

Za instytucje i stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy. Zamiejscowi członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 10 głosów. Za legitymację służy pełnomocnictwo koramizowane przez zwierzchność gminną i książeczka udziałowa mocodawcy. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

b). Zwoływanie Ogólnych Zgromadzeń.

§ 26.

Ogólne Zgromadzenie zwołuje z reguły Rada nadzorcza, a w razie nagłej potrzeby Dyrekcja. Zaproszenie na Ogólne Zgromadzenie powinno być jednorazowo ogłoszonem przynajmniej w jednym z dzienników lwowskich, podpisane przez prezesa lub zastępcę i sekretarza Rady nadzorczej lub też Dyrekcji. (§ 5, u: 8, 9, 10 i 11 i § 28 ust.)

§ 27.

Zaproszenie to powinno być ogłoszonem przynajmniej 8 dni przed dniem zebrania i zawierać porządek dzienny Zgromadzenia. (§ 30 ustawy.)

c) Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 28.

Ogólne Zgromadzenie odbywa swe posiedzenie po upłyWie każdego roku najpóźniéj w pierwszéj połowie miesiąca marca.

d) Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 29.

W wypadkach nagłych może być zwołane każdego czasu nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie. Rada nadzorcza jest × obowiązaną zwołać takie zgromadzenie do dni czternastu, jeżeli tego zażąda 40 członków Stowarzyszenia pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

× por. § 26

e) Porządek dzienny.

§ 30.

Porządek dzienny Ogólnego Zgromadzenia ustanawia Rada nadzorcza, jeżeli zwołanie pochodzi od téjże, w innych wypadkach ustanawia go Dyrekcja.

Na porządku dziennym muszą być zamieszczone wszelkie przedmioty, dla których zwołanie zgromadzenia nastąpiło.

f) Przewodnictwo.

§ 31.

Zgromadzeniom Ogólnym przewodniczy prezes Rady nadzorczéj lub jego zastępca; jeżeli zaś zwołane było przez Dyrekcję, zagaja takowe dyrektor. Z uchwały Ogólnego Zgromadzenia przewodnictwo to może być poruczonem któremukolwiek z członków Stowarzyszenia. Sekretarzy powołuje przewodniczący.

g). Głosowanie.

§ 32.

Głosowanie odbywać się będzie zazwyczaj przez podniesienie rąk, a przy wyborach lub w skutek uchwały Ogólnego zgromadzenia tajnie kartkami. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego (§ 33 ustawy). Co do głosowania przy wyborach obowiązują przepisy § 33 ustawy.

h). Uchwały.

§ 33.

Do prawomocności uchwał Zgromadzenia Ogólnego wystarczy każda ilość zebranych członków, jeżeli tylko co do zwołania

zastósowane były przepisy §§ 26 i 27 statutu. Uchwały zapadłe na zgromadzeniach większością głosów członków obecnych, mają dla Stowarzyszenia moc obowiązującą.

§ 34.

Uchwały o zmianie statutu lub o rozwiązaniu Stowarzyszenia powzięte być mogą w obecności co najmniej 1/4 części członków uprawnionych do głosowania, większością 2/3 głosów obecnych. Jeżeli na Zgromadzeniu nie ma potrzebnej liczby członków, ma się odbyć w ciągu następnych 15 dni powtórnie Ogólne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, które bez względu na liczbę obecnych większością 2/3 głosów rozstrzyga.

§ 35.

Protokół Ogólnego Zgromadzenia podpisuje przewodniczący i sekretarze.

i). Sprawy podlegające uchwałom Ogólnego Zgromadzenia.

§ 36.

Uchwałom Ogólnego Zgromadzenia podlegają następujące sprawy:

a) zmiana i uzupełnienie statutu;

b) rozwiązanie i likwidacja Stowarzyszenia;

c) wybór Rady nadzorczej (§ 13 stat.) i pełnomocników do prowadzenia procesów z członkami Rady nadzorczej. Pełnomocnikom za legitymację służy odpis uchwały, mieszczący zarazem tychże wybór;

d) wprowadzenie kroków prawnych przeciw członkom Dyrekcji, Rady nadzorczej i pełnomocnikom przez Ogólne Zgromadzenie ustanowionym (§ 36, ust. c) stat.);

e) usunięcie tychże z urzędowania;

f) ostateczne orzeczenie o wszelkich zażaleniach przeciw czynnościom Dyrekcji i Rady nadzorczej;

g) rozdział zysków i udzielenie Dyrekcji absolutorium z rachunków i czynności;

h) przystąpienie do związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i wystąpienie z tegoż;

i) wybór komisji rewizyjnej z trzech członków;

j) odpisanie poniesionych strat od udziałów członków bez przedsiębrania likwidacji i rozwiązania Stowarzyszenia, według prze-

pisów § 60 statutu.

Do zbadania wszelkich wniosków podlegających uchwałom Ogólnego Zgromadzenia, jest ono upoważnionem w każdym wypadku wybrać komisję a uchwałę wstrzymać aż do jéj sprawozdania.

Nabycie i utrata praw członka.

§ 37.

Członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy przez podpisanie statutu lub pisemnéj deklaracji przystąpienia, po poprzedniem przyjęciu przez Dyrekcję.

Przyjętym może być każdy mający prawo rozporządzalności sobą. W razie odmowy przyjęcia przysługuje prawo odwołania się do Rady nadzorczéj.

§ 38.

Członek utraca swoje prawa:

a) w skutek dobrowolnego wystąpienia;
b) w skutek śmierci;
c) w skutek wykluczenia.

§ 39.

Dobrowolne wystąpienie członka ze Stowarzyszenia nastąpić może tylko z końcem roku administracyjnego. Wystąpienie jednak powinno być przynajmniéj trzy miesiące przed końcem roku pisemnie Dyrekcji zapowiedzianem, w przeciwnym bowiem razie zapowiadający wystąpienie ze Stowarzyszenia dopiero z końcem roku następnego uwolnionym być może. Wszelako nie może zapowiadać wystąpienia ze Stowarzyszenia członek, który (*) zaciągniętéj w Stowarzyszeniu pożyczki jeszcze nie spłacił lub ma zobowiązania w obec Stowarzyszenia z tytułu poręki względnie inne zobowiązania z tytułu zawartego interesu ze Stowarzyszeniem.

(*) ceny kupna lub czynszu dzierżawnego Stowarzyszeniu od niego należących się, albo

§ 40.

W wypadku śmierci członka spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą aż do końca roku, w którym śmierć nastąpiła. ? § 42

§ 41.

Wykluczonym może być członek uchwałą Rady nadzorczéj na wniosek Dyrekcji lub 40 członków Stowarzyszenia.

⌐ nie zapłacenia ceny kupna lub czynszu dzierżawnego albo z powodu niedopełnienia jakiegoś innego zobowiązania w obec Stowarzyszenia zaciągniętego —

Dyrekcja jest obowiązaną przedstawić wniosek o wykluczenie, jeżeli członek:

1. w skutek niezwrócenia pożyczki ⌐ da powód do kroków sądowych przeciw sobie;

2. nie wypełnia zobowiązań statutowych, a w szczególności nie uiszcza wkładek na udziały;

3. utraci prawo zarządzania swoim majątkiem;

4. jeżeli prywatny wierzyciel członka uzyska u sądu egzekucję na udział przypadający mu w razie wystąpienia.

W razie wykluczenia ustają prawa członka z dniem zapadnięcia odnośnej uchwały.

§ 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka księgi Stowarzyszenia. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą.

Wypłata udziałów ustępującym członkom ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłych nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w § 43 statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru.

§ 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków, odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowarzyszenia zaciągnięte po dzień wystąpienia, wykluczenia lub śmierci członka, jeszcze przez przeciąg jednego roku, po upływie tego roku administracyjnego, w którym wystąpienie nastąpiło według postanowień § 78 ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p.

Prawa i obowiązki członków.

§ 44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a) brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron;

b) korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli § 1 stat. swoim

członkom ma udzielić; i

c) pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a) przystępując do Stowarzyszenia-zapłacić wpisowe według postanowienia § 50 statutu;

b) do wpłacenia udziału według postanowień § 45 statutu;

c) za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu rezerwowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień § 76 ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą równającą się temu udziałowi.

Udziały członków.

§ 45.

Udział każdego członka ustanawia się najmniej na 50 koron, co może jednak każdego czasu uchwałą Ogólnego Zgromadzenia być zmienionem. Udział ten może być wpłaconym albo w całości zaraz po przystąpieniu, lub uzupełnianym wkładkami miesięcznymi przynajmniej po 2 korony. Dopóki udziały nie osiągną swej wysokości, dywidendy będą do nich dopisywane (§ 5 ust. 5 ustawy).

§ 46.

Podwyższenie udziału po nad pierwotną deklarację bądź to przez wpłatę, bądź przez dopisanie dywidendy, zastępuje deklarację dodatkową do wysokości w ten sposób zwiększonej.

Każdy członek zostaje właścicielem wpłat przez siebie na udział poczynionych, jakotéż i dopisanej dywidendy.

§ 47.

Dopóki członek zostaje w Stowarzyszeniu, udziału swego ani w całości ani w części wyjąć, ani w inny sposób tymże rozporządzać nie może. Mianowicie wszelka cesja, zastaw lub jakiegobądź rodzaju obciążenie jest w obec Stowarzyszenia nieważnem; udziały bowiem odpowiadają przedewszystkiem za zobowiązania ich właścicieli w obec Stowarzyszenia, tak, że w razie niedopełnienia takowych, Dyrekcja ma prawo kwotę dłużną odpisać, a są zarazem obciążone prawem zastawu za zobowiązania Stowarzyszenia. Postanowienie to w książeczce udziałowej według § 48 wydać

się mającéj, wyraźnie wymienionem być powinno.

§ 48.

Każdy członek otrzyma książeczkę, w któréj zapisywane będą pod kontrolą Dyrekcji wszelkie wpłaty, dywidendy, jakotéż możliwe odpisy.

Fundusz rezerwowy i pokrycie strat.

§ 49.

Możliwe straty, któreby nie mogły być pokryte zyskami roku, w którym powstały, pokrytemi będą wspomnianym w § 2 a) majątkiem Stowarzyszenia (funduszem rezerwowym). Fundusz rezerwowy tworzy się z taks wstępnych opłacanych przez członków na wstępie do Stowarzyszenia i z części zysków, określonéj § 57 statutu i powinien z czasem osiągnąć wysokość przynajmniéj 10% kapitału obrotowego, a wysokość ta może być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia podwyższona.

W razie uskutecznionych odpisów z funduszu rezerwowego w skutek poniesionych strat, należy go znów do wysokości normalnéj uzupełniać.

§ 50.

Wpisowe od członków oznaczać będzie Rada nadzorcza na wspólnych posiedzeniach z Dyrekcją (§ 24 stat.). Na razie ustanawia się wpisowe w wysokości 5 koron.

§ 51.

Fundusz rezerwowy jest własnością Stowarzyszenia a członkowie występujący w czasie trwania Stowarzyszenia, żadnych do niego pretensyj rościć sobie nie mogą. W razie rozwiązania Stowarzyszenia, fundusz rezerwowy – o ile nie będzie użytym na pokrycie strat – rozdzielony zostanie między członków w stosunku do wypłaconych udziałów. (§. 63 statutu.)

Rachunkowość.

§ 52.

Rok administracyjny liczy się od 1. stycznia do 31. grudnia każdego roku.

§ 53.

Zamknięcie rachunków rocznych powinna Dyrekcja przedłożyć Radzie nadzorczéj najpóźniéj w 6 tygodni po upływie roku.

§ 54.

Przedłożenie rachunkowe powinno zawierać:

1. wszelkie przychody i rozchody kasy według rubryk w książkowaniu przyjętych;

2. rachunek strat i zysków;

3. bilans stanu majątku Stowarzyszenia z końcem roku;

4. liczbę członków należących do Stowarzyszenia, tudzież stan udziałów z końcem roku, oraz przybytku i ubytku tychże w ciągu roku, niemniej ilość i sumę udziałów wypowiedzianych (§ 22 ustawy.)

§ 55.

W bilansie należy wymienić jako aktywa:

1. gotówkę kasową i papiery wartościowe według kursu;

2. wszelkiego rodzaju należytości czynne;

3. wartość ruchomości z potrąceniem procentu zużycia;

4. wartość nieruchomości będących własnością Stowarzyszenia.

W pasywach zaś:

1. fundusz rezerwowy;

2. sumę udziału członków;

3. kapitały obce zapożyczone wraz z przypadającymi procentami;

4. procenta na rok przyszły z góry pobrane;

5. należytości bierne wszelkiego rodzaju.

Z porównania aktywów i pasywów okaże się zysk lub strata. (§ 5. ust. 6 ustawy.)

§ 56.

Sprawdzanie rachunków w ciągu roku przeprowadza Rada nadzorcza. Wniosek zaś o udzielenie absolutorium przedkłada Ogólnemu Zgromadzeniu komisja rewizyjna przez to Zgromadzenie corocznie wybierana, której Rada nadzorcza najdalej na dwa tygodnie przed Ogólnem Zgromadzeniem sprawdzone przez się rachunki do rewizyi przedstawia.

§ 57.

Przynajmniej na 8 dni przed zebraniem Ogólnego Zgromadzenia, Rada nadzorcza jest obowiązaną sprawdzone rachunki wyłożyć w biurze Stowarzyszenia do przejrzenia członkom.

Rozdział zysków i strat.

§ 58.

Z czystego zysku wydzielać się będzie przynajmniej 10% do funduszu rezerwowego, póki tenże nie osiągnie wysokości 10%

kapitału obrotowego (§ 49 statutu.) Gdy tę wysokość osiągnie, można zaprzestać wydzielania na rzecz jego tej części czystego zysku, chyba gdyby się zmniejszył w skutek strat poniesionych. Z pozostałej reszty wyznacza się odpowiednią dywidendę od udziałów, oraz pewne kwoty na tantiemę dla Dyrekcji i urzędników, tudzież na inne cele uchwałą Ogólnego Zgromadzenia wskazane (§ 36.g) statutu). Rozdział tantiemy między dyrektorów i urzędników określi osobny regulamin.

Wnioski do rozdziału zysku przedstawia Rada nadzorcza (§ 20 statutu).

§ 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych guldenów się składają. W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów wzbierane z wkładek w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłaconą.

§ 60.

Jeżeli na pokrycie strat dochody roczne i fundusz rezerwowy nie wystarczają, niedobór uzupełnionym będzie z udziałów członków w stosunku do ich wysokości. Przy obliczeniu kwot mających się strącić z udziałów na pokrycie strat, uwzględniane będą udziały tylko o tyle, ile z końcem roku wynosiły i z całych guldenów się składały. Jeżeli który z członków zalegt z wpłatami na udział (§ 59 statutu), to zaległości należy do wpłaconego udziału doliczyć.

Rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 61.

Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić:

1. w skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia;
2. w skutek otwarcia konkursu do majątku Stowarzyszenia; i
3. w skutek rozporządzenia c. k. władz na mocy prawomocnego wyroku sądu karnego w myśl § 37 i 88 ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. u. p.

§ 62.

W wypadkach, w § 61 ust. 1 i 3 statutu przewidzianych, przeprowadzoną będzie likwidacja według postanowień §§ 41 i dalszych, ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. u. p.

§ 63.

Pozostała po przeprowadzonéj likwidacji nadwyżka użytą zostanie naprzód na zwrot udziałów według ich wpłaconéj wysokości, następnie na wypłatę dywidendy za rok ostatni; reszta zaś podzieloną będzie między członków odpowiednio do postanowień § 51 statutu.

§ 64.

W razie otwarcia konkursu zastósowane będą postanowienia §§ 85 i dalszych, ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. u. p.

Ogłoszenia od Stowarzyszenia i czasopisma do tego przeznaczone.

§ 65.

Wszelkie ogłoszenia i zawiadomienia w sprawach Stowarzyszenia wychodzić będą pod firmą Stowarzyszenia i będą podpisywane przynajmniéj przez dwóch członków Dyrekcji.

§ 66.

Zaproszenia na Ogólne Zgromadzenie, zaś – jeżeli nie pochodzą od Dyrekcji, podpisuje prezes lub zastępca i sekretarz Rady nadzorczéj pod napisem: „Rada nadzorcza Banku parcelacyjnego we Lwowie, Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.“

N. N. Prezes. N. N. Sekretarz.

§ 67.

Publiczne ogłoszenia od Stowarzyszenia umieszczane będą w jednym z dzienników lwowskich (§ 5, ust. 11 ustawy).

Podpisanie statutu.

§ 68.

Niniejszy statut podpisują wszyscy członkowie obecni na Ogólném Zgromadzeniu, na którém statut przyjęto. Od nieobecnych, jak i późniéj przystępujących, wystarcza pisemna deklaracja przystąpienia (§ 3 ustawy).

Spory o znaczenie statutu i uchwał Stowarzyszenia.

§ 69.

Wszelkie wątpliwości z brzmienia statutu lub uchwał Stowarzyszenia wynikłe, rozstrzyga ostatecznie i nieodwołalnie

Ogólne Zgromadzenie z wykluczeniem drogi prawnej.

Postanowienie przejściowe.

§ 70.

Do zarejestrowania statutu i wprowadzenia Stowarzyszenia w życie, upoważnieni są

14

STATUT

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Firma, przedmiot i siedziba Stowarzyszenia.

§ 1.

Podpisani — mając zapewnioną pomoc finansową i poparcie Banku krajowego — zawiązują Stowarzyszenie pod firmą: *„Bank parcelacyjny, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką"*.

Zadaniem Stowarzyszenia jest popieranie zarobku i gospodarstwa członków swoich przez organizowanie i przeprowadzanie parcelacji, to jest rozsprzedaży między członków swoich majątków ziemskich, będących własnością Stowarzyszenia lub jego członków.

Stowarzyszenie będzie spełniać to zadanie w następujący sposób:

1. przez wskazywanie członkom swoim, poszukującym ziemi do nabycia, majątku do parcelacji odpowiedniego;

2. przez wyszukiwanie nabywców parcelacyjnych dla tych członków, którzy swoje majątki w drodze parcelacji sprzedawać zamierzają;

3. przez pośredniczenie w interesach parcelacyjnych między kupującymi i sprzedającymi, o ile obie strony są członkami Stowarzyszenia;

4. przez udzielanie obu stronom — o ile są członkami Stowarzyszenia — pomocy prawnej i technicznej (geometry), jak niemniej przez przedsiębranie w ich interesie w ogóle wszelkich czynności z przeprowadzeniem parcelacji połączonych, tak, aby prawa i obowiązki kupujących i sprzedających należycie uregulowane i zabezpieczone zostały;

5. przez udzielanie kredytu i przez pomoc do uzyskania kredytu w innych instytucjach finansowych tak dla tych człon-

ków swoich, którzy potrzebują gotówki na kupno gruntu, jakoteż dla tych członków Stowarzyszenia, którzy, sprzedając w drodze parcelacji swój majątek, potrzebują funduszów na oczyszczenie hipoteki, na rozwiązanie dzierżaw i w ogóle na usunięcie przeszkód parcelację utrudniających;

6. przez wyrabianie pożyczek hipotecznych dla członków Stowarzyszenia tak na realności z parcelacji nowo powstałe, jak i na resztę nierozparcelowanego majątku;

7. przez kupno majątków ziemskich na rzecz Stowarzyszenia i następną rozsprzedaż parcelacyjną tychże majątków między członków Stowarzyszenia;

8. przez tworzenie z majątków po myśli ustępu 7. nabytych mniejszych ciał hipotecznych i zaciąganie na takowe samoistnych pożyczek hipotecznych, a to dla ułatwienia parcelantowi kupna;

9. przez zaciąganie imieniem Stowarzyszenia pożyczek w jakiejniebądź formie celem spłacenia ceny kupna za majątki — po myśli ustępu 7. nabyte, oraz celem uwolnienia tych majątków od długów i ciężarów hipotecznych, jak niemniej celem udzielania kredytu członkom swoim i w ogóle celem zebrania funduszów potrzebnych do spełnienia zadań Stowarzyszenia;

10. przez wydzierżawianie gruntów i wynajmywanie budynków w majątkach Stowarzyszeniu przez członków do parcelacji oddanych, lub przez Stowarzyszenie po myśli ustępu 7. nabytych i w ogóle administrowanie tych majątków, zanim majątki te rozparcelowane będą;

11. przez zawiązywanie w razie potrzeby lokalnych spółek parcelacyjnych do pewnego interesu potrzebnych i

12. w ogóle przez przedsiębranie wszelkich czynności w zakres parcelacji wchodzących a mających na celu podniesienie zarobku i gospodarstwa członków Stowarzyszenia.

Siedzibą Stowarzyszenia jest Lwów.

Stowarzyszenie ma prawo tworzyć zastępstwa okręgowe w kraju.

Czas trwania przedsiębiorstwa jest nieograniczony.

Zakres działalności Stowarzyszenia ogranicza się wyłącznie do członków.

Kapitał obrotowy Stowarzyszenia.

§ 2.

Kapitał obrotowy Stowarzyszenia powstaje z wkładek członków i udziału tychże w zyskach, tudzież z funduszów obcych jak: wkładki i pożyczki do obrotu zaciągnięte.

Fundusze własne dzielą się na:

a) majątek Stowarzyszenia, który należy do ogółu członków, a przedsiębiorstwu służy jako rezerwa (§ 49. stat.);

b) udziały członków, jako własność tychże każdego z osobna (§§ 45. do 48. stat.).

Organa Stowarzyszenia.

§ 3.

Stowarzyszenie zarządza swemi sprawami samoistnie.

Zarząd sprawują:

1. Dyrekcja;
2. Rada nadzorcza;
3. Ogólne zgromadzenie.

I. Dyrekcja.

a) Skład i wybór.

§ 4.

Dyrekcja składa się z trzech dyrektorów, których wybiera Rada nadzorcza z pośród członków Stowarzyszenia absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech. Oprócz tego wybrani będą trzej zastępcy dyrektorów w ten sam sposób, jak członkowie Dyrekcji.

Jak długo Stowarzyszenie korzystać będzie z kredytu w Banku krajowym, wybieranym będzie jeden członek Dyrekcji i tegoż zastępca w myśl propozycji Banku krajowego.

b) Legitymacja.

§ 5.

Jako legitymacja członków Dyrekcji i ich zastępców, służy protokół spisany na posiedzeniu Rady nadzorczej, na którym wybór dokonany został (§ 5. ustęp 7. ustawy).

c) Zakres czynności Dyrekcji.

§ 6.

Dyrekcja sprawuje wszelkie czynności nie zastrzeżone wyraźnie Radzie nadzorczej lub Ogólnemu Zgromadzeniu, zastępuje Stowarzyszenie sądownie i pozasądownie ze wszystkiemi jej na podstawie §§ 15. i następnych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. pr. p. przysługującemi prawami i obowiązkami, oraz podpisuje za Stowarzyszenie.

§ 7.

Podpis firmy Stowarzyszenia uskutecznia się w ten sposób, iż podpisujący pod stampilią nazwy Stowarzyszenia swe podpisy umieszczają. Do ważności zobowiązania w obec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcji (§ 17. ust.).

§ 8.

Wszelkie zobowiązania przyjęte przez Dyrekcję, nawet bez osobnego upoważnienia od Rady nadzorczej lub Ogólnego Zgromadzenia, obowiązują Stowarzyszenie.

§ 9.

Członkowie Dyrekcji, którzy w swojem urzędowaniu przekroczyli zakres umocowania, przepisy ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 dz. u. p., lub niniejszego statutu, odpowiadają za wszelkie ztąd wynikłe szkody osobiście i solidarnie (§ 23. ust.).

§ 10.

Dyrekcja sprawuje wszelkie bieżące czynności, w szczególności ma staranie o dokładność i jasność książkowania, sporządzanie w swoim czasie po ukończeniu roku bilansów, według przepisów ogólnej ustawy handlowej i określeń zawartych w § 22. ustawy o Stowarzyszeniach zarobkowych z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p., również o bezpieczne i odpowiednie przechowanie gotówki, kasy i dokumentów.

§ 11.

Rada nadzorcza określi regulaminem zakres działania pojedynczych członków Dyrekcji i oznaczy wysokość wynagrodzenia dla każdego z nich.

Zarazem ma Rada nadzorcza prawo usunąć członków Dyrekcji za przekroczenie urzędowe.

§ 12.

W miarę potrzeby do pomocy Dyrekcji przyjmowani będą urzędnicy i pełnomocnicy, których mianuje Dyrekcja za zatwierdzeniem Rady nadzorczej.

Poświadczenia i pokwitowania wydawane jedynie w celu przeprowadzenia manipulacji, mogą być także przez tych urzędników Stowarzyszenia podpisywane, którym te czynności przez Dyrekcję poruczone zostaną. Wszakże za te czynności Dyrekcja odpowiada przed Stowarzyszeniem solidarnie.

Urzędników oddala Dyrekcja samodzielnie.

II. Rada nadzorcza.

a) Skład jej i wybór.

§ 13.

Rada nadzorcza składa się z 12 członków, których wybiera z grona członków Stowarzyszenia Ogólne Zgromadzenie absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech.

Wybieralnymi są wszyscy członkowie Stowarzyszenia oprócz członków Dyrekcji. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie otrzymali wszyscy absolutnej większości głosów, przystępuje Zgromadzenie do wyborów ściślejszych z pośród członków, którzy otrzymali po wybranych największą ilość głosów. Przy równości głosów rozstrzyga los. Z grona członków Rady nadzorczej ustępuje corocznie jedna trzecia część tychże, w miejsce których następują ponowne wybory. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga w tej mierze los. Wybór powtórny po ukończeniu kadencji wyborczej jest dozwolonym (§ 24. ustawy).

W razie wystąpienia lub śmierci którego z członków Rady nadzorczej, uskutecznia się wybór uzupełniający na pozostały czas kadencji wyborczej.

b) Sposób załatwiania czynności.

§ 14.

Rada nadzorcza wybiera z pośród siebie prezesa, sekretarza i tychże zastępców. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. Do kompletu wymaganą jest obecność pięciu członków Rady nadzorczej. Członkowie Rady nadzorczej odpowiadają za szkody, jakieby powstały wskutek niedopełnienia przez nich obowiązków (§ 24. ust.).

§ 15.

Posiedzenia Rady nadzorczej zwołuje prezes i przewodniczy takowym, a w razie przeszkody tegoż zastępca. Protokoły posiedzeń podpisuje po przyjęciu przez Radę nadzorczą prezes i sekretarz.

§ 16.

Dyrekcja, jak również $^1/_3$ członków Rady nadzorczej mogą każdego czasu zażądać od prezesa zwołania Rady nadzorczej, któremu to żądaniu prezes bezzwłocznie zadość uczynić powinien. Żądanie zwołania powinno być wniesionem pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

§ 17.

Dyrekcja na wezwanie Rady nadzorczej obowiązana jest na posiedzeniach tejże być obecną z głosem doradczym, względnie stanowczym (§§ 23. i 24. stat.) i udzielać tejże wszelkich wyjaśnień, niemniej na jej żądanie przedłożyć księgi, korespondencje i wszelkie inne akta.

c) Usunięcie z urzędowania członków Rady nadzorczej.

§ 18.

Członkowie Rady nadzorczej, którzy pozbawieni zostali prawa rozporządzania swym majątkiem albo za zbrodnię lub przekroczenie, z chęci zysku popełnione, zostali zasądzeni, tracą mandat. Członkowie Rady nadzorczej, którzy nie dotrzymują zobowiązania wobec Stowarzyszenia lub dopuszczają do procesu ze Stowarzyszeniem, mogą być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia od urzędowania swego każdego czasu usunięci.

d) Zakres działania Rady nadzorczej.

§ 19.

Rada nadzorcza czuwa nad czynnościami Dyrekcji i jest uprawnioną w tym celu każdego czasu wglądać w książki i papiery, przedsiębrać szkontro kasy, a w razie wykrytych nieporządków zarządzić środki zaradcze. ~~Ona może członków Dy-~~

rekcji do zatwierdzenia Ogólnego Zgromadzenia zasuspendować w urzędowaniu; powinna jednak w tym wypadku poczynić odpowiednie kroki co do powołania zastępców.

§ 20.

Rada nadzorcza powinna sprawdzać miesięczne i półroczne wykazy Dyrekcji, a przytem dokładnie badać stan i tok spraw Stowarzyszenia. W szczególności obowiązaną jest Rada nadzorcza dokładnie sprawdzać bilans i rachunki roczne przez Dyrekcję składać się mające, zdawać o nich sprawę Ogólnemu Zgromadzeniu i czynić wnioski do rozdziału zysków (§ 24. ust.).

§ 21.

Rada nadzorcza zastępuje Stowarzyszenie przy zawieraniu umowy z członkami Dyrekcji i w procesach, jakieby przeciw nim prowadzonemi być miały.

W tym wypadku jako legitymacja służy odpis odnośnej uchwały Ogólnego Zgromadzenia i protokołów wyborczych ówczesnych członków Rady nadzorczej.

§ 22.

Oprócz w przedmiotach wyraźnie w niniejszym statucie wymienionych, Rada nadzorcza udziela Dyrekcji swego pozwolenia do przyjmowania urzędników i mianowania pełnomocników (§ 12. stat.) oraz do regulowania ich płac i wynagrodzeń.

§ 23.

W sprawach w następującym § 24. wyliczonych, rozstrzyga Rada nadzorcza łącznie z Dyrekcją na wspólnych posiedzeniach, przy których członkowie Dyrekcji z głosem stanowczym uczestniczą. Do kompletu takich posiedzeń potrzebną jest obecność przynajmniej 5 członków Rady nadzorczej i dwóch członków Dyrekcji. Na tych posiedzeniach przewodniczy prezes Rady nadzorczej lub jego zastępca.

§ 24.

Przedmiotami wspólnych posiedzeń są następujące sprawy:

a) wykluczanie członków;

b) ustanowienie instrukcji i regulaminów, jak i zaprowadzenie książkowości;

c) ustanowienie ogólnych zasad: co do zakupna na rzecz Stowarzyszenia majątków i parcelacyjnej rozsprzedaży tychże między członków, co do zaciągania imieniem Stowarzyszenia pożyczek, oraz co do wysokości i warunków kredytu dla członków;

d) wybór delegata na Zgromadzenie Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych;

e) ustanowienie wysokości wpisowego przypadającego od wstępujących członków według § 49. stat. do funduszu rezerwowego.

III. Ogólne Zgromadzenie.

a) Prawo udziału.

§ 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę równającą się najniższemu udziałowi (§ 44. a statutu).

Każdy z członków ma przy uchwałach powziąć się mających jeden głos.

Za instytucje i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy. Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 3 głosy, za legitymację służy pełnomocnictwo koramizowane przez zwierzchność gminną i książeczka udziałowa mocodawcy. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

b) Zwoływanie Ogólnych Zgromadzeń.

§ 26.

Ogólne Zgromadzenie zwołuje z reguły Rada nadzorcza, a w razie nagłej potrzeby Dyrekcja, gdyby Rada nadzorcza mimo wezwania ze strony Dyrekcji walnego Zgromadzenia nie zwołała. Zaproszenie na Ogólne Zgromadzenie powinno być jednorazowo ogłoszonem przynajmniej w jednym z dzienników lwowskich, podpisane przez prezesa lub zastępcę i sekretarza Rady nadzorczej lub też Dyrekcję. (§ 5. u. 8., 9., 10. i 11. i § 28 ust.)

§ 27.

Zaproszenie to powinno być ogłoszonem przynajmniej 8 dni przed dniem zebrania i zawierać porządek dzienny Zgromadzenia (§ 30. ustawy).

c) Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 28.

Ogólne Zgromadzenie odbywa swe posiedzenie po upływie każdego roku najpóźniej w pierwszej połowie miesiąca marca.

d) Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 29.

W wypadkach nagłych może być zwołane każdego czasu Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie. Rada nadzorcza jest obo-

wiązaną zwołać takie Zgromadzenie do dni czternastu, jeżeli tego zażąda 40 członków Stowarzyszenia pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

e) Porządek dzienny.

§ 30.

Porządek dzienny Ogólnego Zgromadzenia ustanawia Rada nadzorcza, jeżeli zwołanie pochodzi od tejże, w innych wypadkach ustanawia go Dyrekcja.

Na porządku dziennym muszą być zamieszczone wszelkie przedmioty, dla których zwołanie Zgromadzenia nastąpiło.

f) Przewodnictwo.

§ 31.

Zgromadzeniom Ogólnym przewodniczy prezes Rady nadzorczej lub jego zastępca; jeżeli zaś zwołane było przez Dyrekcję, zagaja takowe dyrektor. Z uchwały Ogólnego Zgromadzenia przewodnictwo to może być poruczonem któremukolwiek z członków Stowarzyszenia. Sekretarzy powołuje przewodniczący.

g) Głosowanie.

§ 32.

Głosowanie odbywać się będzie zazwyczaj przez podniesienie rąk, a przy wyborach lub w skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia tajnie kartkami. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego (§ 33. ustawy). Co do głosowania przy wyborach obowiązują przepisy § 33. ustawy.

h) Uchwały.

§ 33.

Do prawomocności uchwał Zgromadzenia Ogólnego wystarczy każda ilość zebranych członków, jeżeli tylko co do zwołania zastosowane były przepisy §§ 26. i 27. statutu. Uchwały zapadłe na Zgromadzeniach większością głosów członków obecnych, mają dla Stowarzyszenia moc obowiązującą.

§ 34.

Uchwały o zmianie statutu lub o rozwiązaniu Stowarzyszenia powzięte być mogą w obecności co najmniej $^1/_4$ części członków uprawnionych do głosowania, większością $^2/_3$ głosów obecnych. Jeżeli na Zgromadzeniu nie ma potrzebnej liczby członków, ma się odbyć w ciągu następnych 15 dni powtórnie Ogólne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, które bez względu na liczbę obecnych większością $^2/_3$ głosów rozstrzyga.

§ 35.

Protokół Ogólnego Zgromadzenia podpisuje przewodniczący i sekretarze.

i) Sprawy podlegające uchwałom Ogólnego Zgromadzenia.

§ 36.

Uchwałom Ogólnego Zgromadzenia podlegają następujące sprawy:

a) zmiana i uzupełnienie statutu;

b) rozwiązanie i likwidacja Stowarzyszenia;

c) wybór Rady nadzorczej (§ 13. stat.) i pełnomocników do prowadzenia procesów z członkami Rady nadzorczej. Pełnomocnikom za legitymację służy odpis uchwały, mieszczący zarazem tychże wybór;

d) wprowadzenie kroków prawnych przeciw członkom Dyrekcji, Rady nadzorczej i pełnomocnikom przez Ogólne Zgromadzenie ustanowionym (§ 36. ust. c stat.);

e) usunięcie tychże z urzędowania;

f) ostateczne orzeczenie o wszelkich zażaleniach przeciw czynnościom Dyrekcji i Rady nadzorczej;

g) rozdział zysków i udzielenie Dyrekcji absolutorium z rachunków i czynności;

h) przystąpienie do związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i wystąpienie z tegoż;

i) wybór komisji rewizyjnej z trzech członków;

j) odpisanie poniesionych strat od udziałów członków bez przedsiębrania likwidacji i rozwiązania Stowarzyszenia, według przepisów § 60. statutu.

Do zbadania wszelkich wniosków podlegających uchwałom Ogólnego Zgromadzenia, jest ono upoważnionem w każdym wypadku wybrać komisję a uchwałę wstrzymać aż do jej sprawozdania.

Nabycie i utrata praw członka.

§ 37.

Członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy przez podpisanie statutu lub pisemnej deklaracji przystąpienia, po poprzedniem przyjęciu przez Dyrekcję.

Przyjętym może być każdy mający prawo rozporządzalności sobą. W razie odmowy przyjęcia przysługuje prawo odwołania się do Rady nadzorczej.

§ 38.

Członek utraca swoje prawa:

a) wskutek dobrowolnego wystąpienia;

b) wskutek śmierci;

c) wskutek wykluczenia.

§ 39.

Dobrowolne wystąpienie członka ze Stowarzyszenia nastąpić może tylko z końcem roku administracyjnego. Wystąpienie jednak powinno być przynajmniej trzy miesiące przed

końcem roku pisemnie Dyrekcji zapowiedzianem, w przeciwnym bowiem razie zapowiadający wystąpienie ze Stowarzyszenia dopiero z końcem roku następnego uwolnionym być może. Wszelako nie może zapowiadać wystąpienia ze Stowarzyszenia członek, który ceny kupna lub czynszu dzierżawnego Stowarzyszeniu od niego należących się, albo zaciągniętej w Stowarzyszeniu pożyczki jeszcze nie spłacił lub ma zobowiązania wobec Stowarzyszenia z tytułu poręki, względnie inne zobowiązania z tytułu zawartego interesu ze Stowarzyszeniem.

§ 40.

W wypadku śmierci członka, spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą aż do końca roku, w którym śmierć nastąpiła.

§ 41.

Wykluczonym może być członek uchwałą Rady nadzorczej na wniosek Dyrekcji lub 40 członków Stowarzyszenia.

Dyrekcja jest obowiązaną przedstawić wniosek o wykluczenie, jeżeli członek:

1. wskutek niezwrócenia pożyczki, niezapłacenia ceny kupna lub czynszu dzierżawnego albo z powodu niedopełnienia jakiego innego zobowiązania w obec Stowarzyszenia zaciągniętego — da powód do kroków sądowych przeciw sobie;
2. nie wypełnia zobowiązań statutowych, a w szczególności nie uiszcza wkładek na udziały;
3. utraci prawo zarządzania swoim majątkiem;
4. jeżeli prywatny wierzyciel członka uzyska u sądu egzekucję na udział przypadający mu w razie wystąpienia.

W razie wykluczenia ustają prawa członka z dniem zapadnięcia odnośnej uchwały.

§ 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka księgi Stowarzyszenia. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą.

Wypłata udziałów ustępującym członkom ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłych nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w § 43. statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru.

§ 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków, odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowa-

rzyszenia, zaciągnięte po dzień wystąpienia, wykluczenia lub śmierci członka, jeszcze przez przeciąg jednego roku, po upływie tego roku administracyjnego, w którym wystąpienie nastąpiło według postanowień § 78. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p.

Prawa i obowiązki członków.

§ 44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a) brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron;

b) korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli § 1. stat. swoim członkom ma udzielać i

c) pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a) przystępując do Stowarzyszenia, zapłacić wpisowe według postanowienia § 50. statutu;

b) do wpłacenia udziału według postanowień § 45. statutu;

c) za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu rezerwowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień § 76. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą, równającą się temu udziałowi.

Udziały członków.

§ 45.

Udział każdego członka ustanawia się najmniej na 50 koron, co może jednak każdego czasu uchwałą Ogólnego Zgromadzenia być zmienionem. Udział ten może być wpłaconym albo w całości zaraz po przystąpieniu, lub uzupełnianym wkładkami miesięcznemi przynajmniej po 2 korony. Dopóki udziały nie osiągną swej wysokości, dywidendy będą do nich dopisywane (§ 5. ustęp 5. ustawy).

§ 46.

Podwyższenie udziału po nad pierwotną deklarację bądź to przez wpłatę, bądź przez dopisanie dywidendy, zastępuje deklarację dodatkową do wysokości w ten sposób zwiększonej.

Każdy członek zostaje właścicielem wpłat przez siebie na udział poczynionych, jakoteż i dopisanej dywidendy.

§ 47.

Dopóki członek zostaje w Stowarzyszeniu, udziału swegc ani w całości, ani w części wyjąć, ani w inny sposób tymże

rozporządzać nie może. Mianowicie wszelka cesja, zastaw lub jakiegobądź rodzaju obciążenie, jest wobec Stowarzyszenia nieważnem; udziały bowiem odpowiadają przedewszystkiem za zobowiązania ich właścicieli wobec Stowarzyszenia, tak, że w razie niedopełnienia takowych, Dyrekcja ma prawo kwotę dłużną odpisać, a są zarazem obciążone prawem zastawu za zobowiązania Stowarzyszenia. Postanowienie to w książeczce udziałowej według § 48. wydać się mającej, wyraźnie wymienionem być powinno.

§ 48.

Każdy członek otrzyma książeczkę, w której zapisywane będą pod kontrolą Dyrekcji wszelkie wpłaty, dywidendy, jakoteż możliwe odpisy.

Fundusz rezerwowy i pokrycie strat.

§ 49.

Możliwe straty, któreby nie mogły być pokryte zyskami roku, w którym powstały, pokrytemi będą wspomnianym w § 2. a) majątkiem Stowarzyszenia (funduszem rezerwowym). Fundusz rezerwowy tworzy się z taks wstępnych, opłacanych przez członków na wstępie do Stowarzyszenia i z części zysków, określonej w § 58. statutu i powinien z czasem osiągnąć wysokość przynajmniej 10% kapitału obrotowego, a wysokość ta może być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia podwyższona.

W razie uskutecznionych odpisów z funduszu rezerwowego w skutek poniesionych strat, należy go znów do wysokości normalnej uzupełniać.

§ 50.

Wpisowe od członków oznaczać będzie Rada nadzorcza na wspólnych posiedzeniach z Dyrekcją (§ 24. stat.). Na razie ustanawia się wpisowe w wysokości 5 koron.

§ 51.

Fundusz rezerwowy jest własnością Stowarzyszenia a członkowie, występujący w czasie trwania Stowarzyszenia, żadnych do niego pretensyj rościć sobie nie mogą. W razie rozwiązania Stowarzyszenia, fundusz rezerwowy — o ile nie będzie użytym na pokrycie strat — rozdzielony zostanie między członków w stosunku do wypłaconych udziałów (§ 63. statutu).

Rachunkowość.

§ 52.

Rok administracyjny liczy się od 1. stycznia do 31. grudnia każdego roku.

§ 53.

Zamknięcie rachunków rocznych powinna Dyrekcja przedłożyć Radzie nadzorczej najpóźniej w 6 tygodni po upływie roku.

§ 54.

Przedłożenie rachunkowe powinno zawierać:

1. wszelkie przychody i rozchody kasy według rubryk w książkowaniu przyjętych;
2. rachunek strat i zysków;
3. bilans stanu majątku Stowarzyszenia z końcem roku;
4. liczbę członków należących do Stowarzyszenia, tudzież stan udziałów z końcem roku, oraz przybytku i ubytku tychże w ciągu roku, niemniej ilość i sumę udziałów wypowiedzianych (§ 22. ustawy).

§ 55.

W bilansie należy wymienić jako aktywa:

1. gotówkę kasową i papiery wartościowe według kursu;
2. wszelkiego rodzaju należytości czynne;
3. wartość ruchomości z potrąceniem procentu zużycia;
4. wartość nieruchomości będących własnością Stowarzyszenia.

W pasywach zaś:

1. fundusz rezerwowy;
2. sumę udziału członków;
3. kapitały obce zapożyczone wraz z przypadającymi procentami;
4. procenta na rok przyszły z góry pobrane;
5. należytości bierne wszelkiego rodzaju.

Z porównania aktywów i pasywów okaże się zysk lub strata (§ 5. ust. 6. ustawy).

§ 56.

Sprawdzanie rachunków w ciągu roku przeprowadza Rada nadzorcza. Wniosek zaś o udzielenie absolutorium przedkłada Ogólnemu Zgromadzeniu komisja rewizyjna przez to Zgromadzenie corocznie wybierana, której Rada nadzorcza najdalej na dwa tygodnie przed Ogólnem Zgromadzeniem sprawdzone przez się rachunki do rewizji przedstawia.

§ 57.

Przynajmniej na 8 dni przed zebraniem Ogólnego Zgromadzenia, Rada nadzorcza jest obowiązaną sprawdzone rachunki wyłożyć w biurze Stowarzyszenia do przejrzenia członkom.

Rozdział zysków i strat.

§ 58.

Z czystego zysku wydzielać się będzie przynajmniej 10% do funduszu rezerwowego, póki tenże nie osiągnie wysokości 10% kapitału obrotowego (§ 49. statutu). Gdy tę wysokość osiągnie, można zaprzestać wydzielania na rzecz jego tej części czystego zysku, chyba gdyby się zmniejszył w skutek strat poniesionych. Z pozostałej reszty wyznacza się odpowiednią dywidendę od udziałów oraz pewne kwoty na tantiemę dla Dyrekcji i urzędników, tudzież na inne cele uchwałą Ogólnego Zgromadzenia wskazane (§ 36 g statutu). Rozdział tantiemy między dyrektorów i urzędników określi osobny regulamin.

Wnioski do rozdziału zysku przedstawia Rada nadzorcza (§ 20. statutu).

§ 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych ~~guldenów~~ się składają. W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów uzbierane z wkładek w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłaconą.

§ 60.

Jeżeli na pokrycie strat dochody roczne i fundusz rezerwowy nie wystarczają, niedobór uzupełnionym będzie z udziałów członków w stosunku do ich wysokości. Przy obliczeniu kwot mających się strącić z udziałów na pokrycie strat, uwzględniane będą udziały tylko o tyle, ile z końcem roku wynosiły i z całych guldenów się składały. Jeżeli który z członków zaległ z wpłatami na udział (§ 59. statutu), to zaległości należy do wpłaconego udziału doliczyć.

Rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 61.

Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić:

1. w skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia;
2. w skutek otwarcia konkursu do majątku Stowarzyszenia i
3. w skutek rozporządzenia c. k. władz na mocy prawomocnego wyroku sądu karnego w myśl § 37. i 88. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

§ 62.

W wypadkach, w § 61. ust. 1 i 3 statutu przewidzianych, przeprowadzoną będzie likwidacja według postanowień §§ 41. i dalszych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

§ 63.

Pozostała po przeprowadzonej likwidacji nadwyżka, użytą zostanie naprzód na zwrot udziałów według ich wpłaconej wysokości, następnie na wypłatę dywidendy za rok ostatni, reszta zaś podzieloną będzie między członków odpowiednio do postanowień § 51. statutu.

§ 64.

W razie otwarcia konkursu zastosowane będą postanowienia §§ 85. i dalszych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

Ogłoszenia od Stowarzyszenia i czasopisma do tego przeznaczone.

§ 65.

Wszelkie ogłoszenia i zawiadomienia w sprawach Stowarzyszenia wychodzić będą pod firmą Stowarzyszenia i będą podpisywane przynajmniej przez dwóch członków Dyrekcji.

§ 66.

Zaproszenia na Ogólne Zgromadzenia zaś — jeżeli nie pochodzą od Dyrekcji, -- podpisuje prezes lub zastępca i sekretarz Rady nadzorczej pod napisem: *„Rada nadzorcza Banku parcelacyjnego Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.“*

N. N. Prezes. *N. N. Sekretarz.*

§ 67.

Publiczne ogłoszenia od Stowarzyszenia umieszczane będą w jednym z dzienników lwowskich (§ 5. ust. 11 ustawy).

Podpisanie statutu.

§ 68.

Niniejszy statut podpisują wszyscy członkowie obecni na Ogólnem Zgromadzeniu, na którem statut przyjęto. Od nieobecnych, jak i później przystępujących, wystarcza pisemna deklaracja przystąpienia (§ 3. ustawy).

Spory o znaczenie statutu i uchwał Stowarzyszenia.

§ 69.

Wszelkie wątpliwości z brzmienia statutu lub uchwał Stowarzyszenia wynikłe, rozstrzyga ostatecznie i nieodwołalnie Ogólne Zgromadzenie z wykluczeniem drogi prawnej.

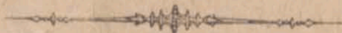
Postanowienie przejściowe.

§ 70.

Do zarejestrowania statutu i wprowadzenia Stowarzyszenia w życie, do przyjmowania członków aż do czasu wyboru Dyrekcji, jak niemniej do zwołania pierwszego Walnego Zgromadzenia członków i oznaczenia porządku dziennego tegoż Zgromadzenia upoważnieni są: Dr. Jan Deskur, Józef Strzyżowski i Zygmunt Poznański.

We Lwowie dnia 4. września 1899.

Firma Stowarzyszenia i treść statutu wskutek uchwały c. k. Sądu krajowego jako handlowego we Lwowie z dnia 9. września 1899 do L. cz. firm 1884/99 do rejestru Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wpisane zostały.

Nakładem Stowarzyszenia. — Lwów. Drukarnia Udziałowa. 1899.

W skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia z dn. 16. grudnia 1899 roku, §§. 4, 11, 13, 19, 25, 52, 59 i 60 statutu uległy zmianie i brzmieć mają następująco:

§. 4.

Dyrekcya składa się z trzech dyrektorów, których wybiera Rada nadzorcza z pośród członków Stowarzyszenia absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech. Jednego z nich wybiera jednak w myśl propozycyi Banku krajowego, jak długo tenże Bank będzie członkiem Stowarzyszenia z udziałem co najmniej 20.000 koron. Oprócz tego wybrani będą trzej zastępcy dyrektorów w ten sam sposób, jak członkowie Dyrekcyi.

§. 11.

Rada nadzorcza określi regulaminem zakres działania pojedynczych członków Dyrekcyi i oznaczy wysokość wynagrodzenia dla każdego z nich.

Zarazem ma Rada nadzorcza prawo zasuspendować lub usunąć członków Dyrekcyi za przekroczenie urzędowe.

§. 13.

Rada nadzorcza składa się z 12 członków, których wybiera z grona członków Stowarzyszenia Ogólne Zgromadzenie absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech.

Dopóki Bank krajowy będzie członkiem Stowarzyszenia z udziałem co najmniej 20.000 koron, wybierani będą z powyższej liczby trzej członkowie Rady nadzorczej w myśl propozycyi Banku krajowego.

Wybieralnymi są wszyscy członkowie Stowarzyszenia oprócz członków Dyrekcyi. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie otrzymali wszyscy absolutnej większości głosów, przystępuje Zgromadzenie do wyborów ściślejszych z pośród członków, którzy otrzymali po wybranych największą ilość głosów. Przy równości głosów rozstrzyga los. Z grona członków Rady nadzorczej ustępuje corocznie jedna trzecia część tychże, w miejsce których następują ponowne wybory. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga w tej mierze los. Wybór powtórny po ukończeniu kadencyi wyborczej jest dozwolony (§ 24. ustawy).

W razie wystąpienia lub śmierci którego z członków Rady nadzorczej, uskutecznia się wybór uzupełniający na pozostały czas kadencyi wyborczej, z zastrzeżeniem, praw w ustępie drugim tego paragrafu Bankowi krajowemu przyznanych.

§ 19.

Rada nadzorcza czuwa nad czynnościami Dyrekcyi i jest uprawnioną w tym celu każdego czasu wglądać w książki i papiery, przedsiębrać szkontro kasy, a w razie wykrytych nieporządków zarządzić środki zaradcze.

§. 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką, na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę, równającą się najniższemu udziałowi (§. 44. a. statutu).

Przy uchwałach powziąć się mających na Ogólnem Zgromadzeniu, każdy członek, który wpłacił na rachunek swego udziału 50 do 1000 kor., ma jeden głos; przy wpłacie 1000 kor. do 5000 koron 2 głosy, 5000 do 10000 kor. 5 głosów, 10000 i wyżej 10 głosów. Więcej jak 10 głosów żaden członek ani wprost ani z pełnomocnictwa reprezentować nie może.

Za instytucye i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy.

Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 10 głosów. Za legitymacyę służy pełnomocnictwo koramizowane przez zwierzchność gminną i książeczka udziałowa mocodawcy. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

§. 52.

Rok administracyjny liczy się od 1. stycznia do 31. grudnia każdego roku. Pierwsze zamknięcie rachunków rocznych obejmie okres od czasu rozpoczęcia czynności Banku do 31. grudnia 1900 r.

§. 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy, udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych koron się składają. W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów uzbierane z wkładek w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłaconą.

Dywidenda od zupełnie wpłaconych udziałów nie podniesiona do końca września dotyczącego roku przypisuje się do udziału (§. 46. stat.)

§. 60.

Jeżeli na pokrycie strat dochody roczne i fundusz rezerwowy nie wystarczają, niedobór uzupełnionym będzie z udziałów członków w stosunku do ich wysokości. Przy obliczeniu kwot mających się strącić z udziałów na pokrycie strat, uwzględnione będą udziały tylko o tyle, ile z końcem roku wynosiły i z całych koron się składały. Jeżeli który z członków zalegał z wpłatami na udział (§. 59. statutu), to zaległość należy do wpłaconego udziału doliczyć.

STATUT

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Firma, przedmiot i siedziba Stowarzyszenia.

§ 1.

Podpisani — mając zapewnioną pomoc finansową i poparcie Banku krajowego — zawiązują Stowarzyszenie pod firmą: *„Bank parcelacyjny, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką"*.

Zadaniem Stowarzyszenia jest popieranie zarobku i gospodarstwa członków swoich przez organizowanie i przeprowadzanie parcelacji, to jest rozsprzedaży między członków swoich majątków ziemskich, będących własnością Stowarzyszenia lub jego członków.

Stowarzyszenie będzie spełniać to zadanie w następujący sposób:

1. przez wskazywanie członkom swoim, poszukującym ziemi do nabycia, majątku do parcelacji odpowiedniego;

2. przez wyszukiwanie nabywców parcelacyjnych dla tych członków, którzy swoje majątki w drodze parcelacji sprzedawać zamierzają;

3. przez pośredniczenie w interesach parcelacyjnych między kupującymi i sprzedającymi, o ile obie strony są członkami Stowarzyszenia;

4. przez udzielanie obu stronom — o ile są członkami Stowarzyszenia — pomocy prawnej i technicznej (geometry), jak niemniej przez przedsiębranie w ich interesie w ogóle wszelkich czynności z przeprowadzeniem parcelacji połączonych, tak, aby prawa i obowiązki kupujących i sprzedających należycie uregulowane i zabezpieczone zostały;

5. przez udzielanie kredytu i przez pomoc do uzyskania kredytu w innych instytucjach finansowych tak dla tych człon-

ków swoich, którzy potrzebują gotówki na kupno gruntu, jakoteż dla tych członków Stowarzyszenia, którzy, sprzedając w drodze parcelacji swój majątek, potrzebują funduszów na oczyszczenie hipoteki, na rozwiązanie dzierżaw i w ogóle na usunięcie przeszkód parcelację utrudniających;

6. przez wyrabianie pożyczek hipotecznych dla członków Stowarzyszenia tak na realności z parcelacji nowo powstałe, jak i na resztę nierozparcelowanego majątku;

7. przez kupno majątków ziemskich na rzecz Stowarzyszenia i następną rozsprzedaż parcelacyjną tychże majątków między członków Stowarzyszenia;

8. przez tworzenie z majątków po myśli ustępu 7. nabytych mniejszych ciał hipotecznych i zaciąganie na takowe samoistnych pożyczek hipotecznych, a to dla ułatwienia parcelantowi kupna;

9. przez zaciąganie imieniem Stowarzyszenia pożyczek w jakiejniebądź formie celem spłacenia ceny kupna za majątki — po myśli ustępu 7. nabyte, oraz celem uwolnienia tych majątków od długów i ciężarów hipotecznych, jak niemniej celem udzielania kredytu członkom swoim i w ogóle celem zebrania funduszów potrzebnych do spełnienia zadań Stowarzyszenia;

10. przez wydzierżawianie gruntów i wynajmywanie budynków w majątkach Stowarzyszeniu przez członków do parcelacji oddanych, lub przez Stowarzyszenie po myśli ustępu 7. nabytych i w ogóle administrowanie tych majątków, zanim majątki te rozparcelowane będą;

11. przez zawiązywanie w razie potrzeby lokalnych spółek parcelacyjnych do pewnego interesu potrzebnych i

12. w ogóle przez przedsiębranie wszelkich czynności w zakres parcelacji wchodzących a mających na celu podniesienie zarobku i gospodarstwa członków Stowarzyszenia.

Siedzibą Stowarzyszenia jest Lwów.

Stowarzyszenie ma prawo tworzyć zastępstwa okręgowe w kraju.

Czas trwania przedsiębiorstwa jest nieograniczony.

Zakres działalności Stowarzyszenia ogranicza się wyłącznie do członków.

Kapitał obrotowy Stowarzyszenia.

§ 2.

Kapitał obrotowy Stowarzyszenia powstaje z wkładek członków i udziału tychże w zyskach, tudzież z funduszów obcych jak: wkładki i pożyczki do obrotu zaciągnięte.

Fundusze własne dzielą się na:

a) majątek Stowarzyszenia, który należy do ogółu członków, a przedsiębiorstwu służy jako rezerwa (§ 49. stat.);

b) udziały członków, jako własność tychże każdego z osobna (§§ 45. do 48. stat.).

Organa Stowarzyszenia.

§ 3.

Stowarzyszenie zarządza swemi sprawami samoistnie.
Zarząd sprawują:
1. Dyrekcja;
2. Rada nadzorcza;
3. Ogólne zgromadzenie.

I. Dyrekcja.

a) Skład i wybór.

§ 4.

Dyrekcja składa się z trzech dyrektorów, których wybiera Rada nadzorcza z pośród członków Stowarzyszenia absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech. Oprócz tego wybrani będą trzej zastępcy dyrektorów w ten sam sposób, jak członkowie Dyrekcji.

Jak długo Stowarzyszenie korzystać będzie z kredytu w Banku krajowym, wybieranym będzie jeden członek Dyrekcji i tegoż zastępca w myśl propozycji Banku krajowego.

b) Legitymacja.

§ 5.

Jako legitymacja członków Dyrekcji i ich zastępców, służy protokół spisany na posiedzeniu Rady nadzorczej, na którym wybór dokonany został (§ 5. ustęp 7. ustawy).

c) Zakres czynności Dyrekcji.

§ 6.

Dyrekcja sprawuje wszelkie czynności nie zastrzeżone wyraźnie Radzie nadzorczej lub Ogólnemu Zgromadzeniu, zastępuje Stowarzyszenie sądownie i pozasądownie ze wszystkiemi jej na podstawie §§ 15. i następnych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. pr. p. przysługującemi prawami i obowiązkami, oraz podpisuje za Stowarzyszenie.

§ 7.

Podpis firmy Stowarzyszenia uskutecznia się w ten sposób, iż podpisujący pod stampilią nazwy Stowarzyszenia swe podpisy umieszczają. Do ważności zobowiązania w obec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków Dyrekcji (§ 17. ust.).

§ 8.

Wszelkie zobowiązania przyjęte przez Dyrekcję, nawet bez osobnego upoważnienia od Rady nadzorczej lub Ogólnego Zgromadzenia, obowiązują Stowarzyszenie.

§ 9.

Członkowie Dyrekcji, którzy w swojem urzędowaniu przekroczyli zakres umocowania, przepisy ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70 dz. u. p., lub niniejszego statutu, odpowiadają za wszelkie ztąd wynikłe szkody osobiście i solidarnie (§ 23. ust.).

§ 10.

Dyrekcja sprawuje wszelkie bieżące czynności, w szczególności ma staranie o dokładność i jasność książkowania, sporządzanie w swoim czasie po ukończeniu roku bilansów, według przepisów ogólnej ustawy handlowej i określeń zawartych w § 22. ustawy o Stowarzyszeniach zarobkowych z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p., również o bezpieczne i odpowiednie przechowanie gotówki, kasy i dokumentów.

§ 11.

Rada nadzorcza określi regulaminem zakres działania pojedynczych członków Dyrekcji i oznaczy wysokość wynagrodzenia dla każdego z nich.

Zarazem ma Rada nadzorcza prawo usunąć członków Dyrekcji za przekroczenie urzędowe.

§ 12.

W miarę potrzeby do pomocy Dyrekcji przyjmowani będą urzędnicy i pełnomocnicy, których mianuje Dyrekcja za zatwierdzeniem Rady nadzorczej.

Poświadczenia i pokwitowania wydawane jedynie w celu przeprowadzenia manipulacji, mogą być także przez tych urzędników Stowarzyszenia podpisywane, którym te czynności przez Dyrekcję poruczone zostaną. Wszakże za te czynności Dyrekcja odpowiada przed Stowarzyszeniem solidarnie.

Urzędników oddala Dyrekcja samodzielnie.

II. Rada nadzorcza.

a) Skład jej i wybór.

§ 13.

Rada nadzorcza składa się z 12 członków, których wybiera z grona członków Stowarzyszenia Ogólne Zgromadzenie absolutną większością głosów na przeciąg lat trzech.

Wybieralnymi są wszyscy członkowie Stowarzyszenia oprócz członków Dyrekcji. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie otrzymali wszyscy absolutnej większości głosów, przystępuje Zgromadzenie do wyborów ściślejszych z pośród członków, którzy otrzymali po wybranych największą ilość głosów. Przy równości głosów rozstrzyga los. Z grona członków Rady nadzorczej ustępuje corocznie jedna trzecia część tychże, w miejsce których następują ponowne wybory. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga w tej mierze los. Wybór powtórny po ukończeniu kadencji wyborczej jest dozwolonym (§ 24. ustawy).

W razie wystąpienia lub śmierci którego z członków Rady nadzorczej, uskutecznia się wybór uzupełniający na pozostały czas kadencji wyborczej.

b) Sposób załatwiania czynności.

§ 14.

Rada nadzorcza wybiera z pośród siebie prezesa, sekretarza i tychże zastępców. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. Do kompletu wymaganą jest obecność pięciu członków Rady nadzorczej. Członkowie Rady nadzorczej odpowiadają za szkody, jakieby powstały wskutek niedopełnienia przez nich obowiązków (§ 24. ust.).

§ 15.

Posiedzenia Rady nadzorczej zwołuje prezes i przewodniczy takowym, a w razie przeszkody tegoż zastępca. Protokoły posiedzeń podpisuje po przyjęciu przez Radę nadzorczą prezes i sekretarz.

§ 16.

Dyrekcja, jak również $^1/_3$ członków Rady nadzorczej mogą każdego czasu zażądać od prezesa zwołania Rady nadzorczej, któremu to żądaniu prezes bezzwłocznie zadość uczynić powinien. Żądanie zwołania powinno być wniesionem pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

§ 17.

Dyrekcja na wezwanie Rady nadzorczej obowiązana jest na posiedzeniach tejże być obecną z głosem doradczym, względnie stanowczym (§§ 23. i 24. stat.) i udzielać tejże wszelkich wyjaśnień, niemniej na jej żądanie przedłożyć księgi, korespondencje i wszelkie inne akta.

c) Usunięcie z urzędowania członków Rady nadzorczej.

§ 18.

Członkowie Rady nadzorczej, którzy pozbawieni zostali prawa rozporządzania swym majątkiem albo za zbrodnię lub przekroczenie, z chęci zysku popełnione, zostali zasądzeni, tracą mandat. Członkowie Rady nadzorczej, którzy nie dotrzymują zobowiązania wobec Stowarzyszenia lub dopuszczają do procesu ze Stowarzyszeniem, mogą być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia od urzędowania swego każdego czasu usunięci.

d) Zakres działania Rady nadzorczej.

§ 19.

Rada nadzorcza czuwa nad czynnościami Dyrekcji i jest uprawnioną w tym celu każdego czasu wglądać w książki i papiery, przedsiębrać szkontro kasy, a w razie wykrytych nieporządków zarządzić środki zaradcze. Ona może członków Dy-

rekcji do zatwierdzenia Ogólnego Zgromadzenia zasuspendować w urzędowaniu; powinna jednak w tym wypadku poczynić odpowiednie kroki co do powołania zastępców.

§ 20.

Rada nadzorcza powinna sprawdzać miesięczne i półroczne wykazy Dyrekcji, a przytem dokładnie badać stan i tok spraw Stowarzyszenia. W szczególności obowiązaną jest Rada nadzorcza dokładnie sprawdzać bilans i rachunki roczne przez Dyrekcję składać się mające, zdawać o nich sprawę Ogólnemu Zgromadzeniu i czynić wnioski do rozdziału zysków (§ 24. ust.).

§ 21.

Rada nadzorcza zastępuje Stowarzyszenie przy zawieraniu umowy z członkami Dyrekcji i w procesach, jakieby przeciw nim prowadzonemi być miały.

W tym wypadku jako legitymacja służy odpis odnośnej uchwały Ogólnego Zgromadzenia i protokołów wyborczych ówczesnych członków Rady nadzorczej.

§ 22.

Oprócz w przedmiotach wyraźnie w niniejszym statucie wymienionych, Rada nadzorcza udziela Dyrekcji swego pozwolenia do przyjmowania urzędników i mianowania pełnomocników (§ 12. stat.) oraz do regulowania ich płac i wynagrodzeń.

§ 23.

W sprawach w następującym § 24. wyliczonych, rozstrzyga Rada nadzorcza łącznie z Dyrekcją na wspólnych posiedzeniach, przy których członkowie Dyrekcji z głosem stanowczym uczestniczą. Do kompletu takich posiedzeń potrzebną jest obecność przynajmniej 5 członków Rady nadzorczej i dwóch członków Dyrekcji. Na tych posiedzeniach przewodniczy prezes Rady nadzorczej lub jego zastępca.

§ 24.

Przedmiotami wspólnych posiedzeń są następujące sprawy:

a) wykluczanie członków;

b) ustanowienie instrukcji i regulaminów, jak i zaprowadzenie książkowości;

c) ustanowienie ogólnych zasad: co do zakupna na rzecz Stowarzyszenia majątków i parcelacyjnej rozsprzedaży tychże między członków, co do zaciągania imieniem Stowarzyszenia pożyczek, oraz co do wysokości i warunków kredytu dla członków;

d) wybór delegata na Zgromadzenie Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych;

e) ustanowienie wysokości wpisowego przypadającego od wstępujących członków według § 49. stat. do funduszu rezerwowego.

III. Ogólne Zgromadzenie.

a) Prawo udziału.

§ 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę równającą się najniższemu udziałowi (§ 44. a. statutu).

Każdy z członków ma przy uchwałach powziąć się mających jeden głos.

Za instytucje i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy. Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 3 głosy, za legitymację służy pełnomocnictwo koramizowane przez zwierzchność gminną i książeczka udziałowa mocodawcy. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

b) Zwoływanie Ogólnych Zgromadzeń.

§ 26.

Ogólne Zgromadzenie zwołuje z reguły Rada nadzorcza, a w razie nagłej potrzeby Dyrekcja, gdyby Rada nadzorcza mimo wezwania ze strony Dyrekcji walnego Zgromadzenia nie zwołała. Zaproszenie na Ogólne Zgromadzenie powinno być jednorazowo ogłoszonem przynajmniej w jednym z dzienników lwowskich, podpisane przez prezesa lub zastępcę i sekretarza Rady nadzorczej lub też Dyrekcję. (§ 5. u. 8., 9., 10. i 11. i § 28 ust.)

§ 27.

Zaproszenie to powinno być ogłoszonem przynajmniej 8 dni przed dniem zebrania i zawierać porządek dzienny Zgromadzenia (§ 30. ustawy).

c) Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 28.

Ogólne Zgromadzenie odbywa swe posiedzenie po upływie każdego roku najpóźniej w pierwszej połowie miesiąca marca.

d) Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie.

§ 29.

W wypadkach nagłych może być zwołane każdego czasu Nadzwyczajne Ogólne Zgromadzenie. Rada nadzorcza jest obo-

wiązaną zwołać takie Zgromadzenie do dni czternastu, jeżeli tego zażąda 40 członków Stowarzyszenia pisemnie z podaniem przedmiotu obrad.

e) Porządek dzienny.

§ 30.

Porządek dzienny Ogólnego Zgromadzenia ustanawia Rada nadzorcza, jeżeli zwołanie pochodzi od tejże, w innych wypadkach ustanawia go Dyrekcja.

Na porządku dziennym muszą być zamieszczone wszelkie przedmioty, dla których zwołanie Zgromadzenia nastąpiło.

f) Przewodnictwo.

§ 31.

Zgromadzeniom Ogólnym przewodniczy prezes Rady nadzorczej lub jego zastępca; jeżeli zaś zwołane było przez Dyrekcję, zagaja takowe dyrektor. Z uchwały Ogólnego Zgromadzenia przewodnictwo to może być poruczonem któremukolwiek z członków Stowarzyszenia. Sekretarzy powołuje przewodniczący.

g) Głosowanie.

§ 32.

Głosowanie odbywać się będzie zazwyczaj przez podniesienie rąk, a przy wyborach lub w skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia tajnie kartkami. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego (§ 33. ustawy). Co do głosowania przy wyborach obowiązują przepisy § 33. ustawy.

h) Uchwały.

§ 33.

Do prawomocności uchwał Zgromadzenia Ogólnego wystarczy każda ilość zebranych członków, jeżeli tylko co do zwołania zastosowane były przepisy §§ 26. i 27. statutu. Uchwały zapadłe na Zgromadzeniach większością głosów członków obecnych, mają dla Stowarzyszenia moc obowiązującą.

§ 34.

Uchwały o zmianie statutu lub o rozwiązaniu Stowarzyszenia powzięte być mogą w obecności co najmniej $^1/_4$ części członków uprawnionych do głosowania, większością $^2/_3$ głosów obecnych. Jeżeli na Zgromadzeniu nie ma potrzebnej liczby członków, ma się odbyć w ciągu następnych 15 dni powtórnie Ogólne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, które bez względu na liczbę obecnych większością $^2/_3$ głosów rozstrzyga.

§ 35.

Protokół Ogólnego Zgromadzenia podpisuje przewodniczący i sekretarze.

i) Sprawy podlegające uchwałom Ogólnego Zgromadzenia.

§ 36.

Uchwałom Ogólnego Zgromadzenia podlegają następujące sprawy:

a) zmiana i uzupełnienie statutu;

b) rozwiązanie i likwidacja Stowarzyszenia;

c) wybór Rady nadzorczej (§ 13. stat.) i pełnomocników do prowadzenia procesów z członkami Rady nadzorczej. Pełnomocnikom za legitymację służy odpis uchwały, mieszczący zarazem tychże wybór;

d) wprowadzenie kroków prawnych przeciw członkom Dyrekcji, Rady nadzorczej i pełnomocnikom przez Ogólne Zgromadzenie ustanowionym (§ 36. ust. c. stat.);

e) usunięcie tychże z urzędowania;

f) ostateczne orzeczenie o wszelkich zażaleniach przeciw czynnościom Dyrekcji i Rady nadzorczej;

g) rozdział zysków i udzielenie Dyrekcji absolutorium z rachunków i czynności;

h) przystąpienie do związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i wystąpienie z tegoż;

i) wybór komisji rewizyjnej z trzech członków;

j) odpisanie poniesionych strat od udziałów członków bez przedsiębrania likwidacji i rozwiązania Stowarzyszenia, według przepisów § 60. statutu.

Do zbadania wszelkich wniosków podlegających uchwałom Ogólnego Zgromadzenia, jest ono upoważnionem w każdym wypadku wybrać komisję a uchwałę wstrzymać aż do jej sprawozdania.

Nabycie i utrata praw członka.

§ 37.

Członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy przez podpisanie statutu lub pisemnej deklaracji przystąpienia, po poprzedniem przyjęciu przez Dyrekcję.

Przyjętym może być każdy mający prawo rozporządzalności sobą. W razie odmowy przyjęcia przysługuje prawo odwołania się do Rady nadzorczej.

§ 38.

Członek utraca swoje prawa:

a) wskutek dobrowolnego wystąpienia;

b) wskutek śmierci;

c) wskutek wykluczenia.

§ 39.

Dobrowolne wystąpienie członka ze Stowarzyszenia nastąpić może tylko z końcem roku administracyjnego. Wystąpienie jednak powinno być przynajmniej trzy miesiące przed

końcem roku pisemnie Dyrekcji zapowiedzianem, w przeciwnym bowiem razie zapowiadający wystąpienie ze Stowarzyszenia dopiero z końcem roku następnego uwolnionym być może. Wszelako nie może zapowiadać wystąpienia ze Stowarzyszenia członek, który ceny kupna lub czynszu dzierżawnego Stowarzyszeniu od niego należących się, albo zaciągniętej w Stowarzyszeniu pożyczki jeszcze nie spłacił lub ma zobowiązania wobec Stowarzyszenia z tytułu poręki, względnie inne zobowiązania z tytułu zawartego interesu ze Stowarzyszeniem.

§ 40.

W wypadku śmierci członka, spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą aż do końca roku, w którym śmierć nastąpiła.

§ 41.

Wykluczonym może być członek uchwałą Rady nadzorczej na wniosek Dyrekcji lub 40 członków Stowarzyszenia.

Dyrekcja jest obowiązaną przedstawić wniosek o wykluczenie, jeżeli członek:

1. wskutek niezwrócenia pożyczki, niezapłacenia ceny kupna lub czynszu dzierżawnego albo z powodu niedopełnienia jakiego innego zobowiązania w obec Stowarzyszenia zaciągniętego — da powód do kroków sądowych przeciw sobie;

2. nie wypełnia zobowiązań statutowych, a w szczególności nie uiszcza wkładek na udziały;

3. utraci prawo zarządzania swoim majątkiem;

4. jeżeli prywatny wierzyciel członka uzyska u sądu egzekucję na udział przypadający mu w razie wystąpienia.

W razie wykluczenia ustają prawa członka z dniem zapadnięcia odnośnej uchwały.

§ 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka księgi Stowarzyszenia. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą.

Wypłata udziałów ustępującym członkom ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłych nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w § 43. statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru.

§ 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków, odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowa-

rzyszenia, zaciągnięte po dzień wystąpienia, wykluczenia lub śmierci członka, jeszcze przez przeciąg jednego roku, po upływie tego roku administracyjnego, w którym wystąpienie nastąpiło według postanowień § 78. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p.

Prawa i obowiązki członków.

§ 44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a) brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron;

b) korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli § 1. stat. swoim członkom ma udzielać i

c) pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a) przystępując do Stowarzyszenia, zapłacić wpisowe według postanowienia § 50. statutu;

b) do wpłacenia udziału według postanowień § 45. statutu;

c) za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu rezerwowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień § 76. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą, równającą się temu udziałowi.

Udziały członków.

§ 45.

Udział każdego członka ustanawia się najmniej na 50 koron, co może jednak każdego czasu uchwałą Ogólnego Zgromadzenia być zmienionem. Udział ten może być wpłaconym albo w całości zaraz po przystąpieniu, lub uzupełnianym wkładkami miesięcznemi przynajmniej po 2 korony. Dopóki udziały nie osiągną swej wysokości, dywidendy będą do nich dopisywane (§ 5. ustęp 5. ustawy).

§ 46.

Podwyższenie udziału po nad pierwotną deklaracyę bądź to przez wpłatę, bądź przez dopisanie dywidendy, zastępuje deklaracyę dodatkową do wysokości w ten sposób zwiększonej.

Każdy członek zostaje właścicielem wpłat przez siebie na udział poczynionych, jakoteż i dopisanej dywidendy.

§ 47.

Dopóki członek zostaje w Stowarzyszeniu, udziału swego ani w całości, ani w części wyjąć, ani w inny sposób tymże

rozporządzać nie może. Mianowicie wszelka cesja, zastaw lub jakiegobądź rodzaju obciążenie, jest wobec Stowarzyszenia nieważnem; udziały bowiem odpowiadają przedewszystkiem za zobowiązania ich właścicieli wobec Stowarzyszenia, tak, że w razie niedopełnienia takowych, Dyrekcja ma prawo kwotę dłużną odpisać, a są zarazem obciążone prawem zastawu za zobowiązania Stowarzyszenia. Postanowienie to w książeczce udziałowej według § 48. wydać się mającej, wyraźnie wymienionem być powinno.

§ 48.

Każdy członek otrzyma książeczkę, w której zapisywane będą pod kontrolą Dyrekcji wszelkie wpłaty, dywidendy, jakoteż możliwe odpisy.

Fundusz rezerwowy i pokrycie strat.

§ 49.

Możliwe straty, któreby nie mogły być pokryte zyskami roku, w którym powstały, pokrytemi będą wspomnianym w § 2. a. majątkiem Stowarzyszenia (funduszem rezerwowym). Fundusz rezerwowy tworzy się z taks wstępnych, opłacanych przez członków na wstępie do Stowarzyszenia i z części zysków, określonej w § 58. statutu i powinien z czasem osiągnąć wysokość przynajmniej 10% kapitału obrotowego, a wysokość ta może być uchwałą Ogólnego Zgromadzenia podwyższona.

W razie uskutecznionych odpisów z funduszu rezerwowego w skutek poniesionych strat, należy go znów do wysokości normalnej uzupełniać.

§ 50.

Wpisowe od członków oznaczać będzie Rada nadzorcza na wspólnych posiedzeniach z Dyrekcją (§ 24. stat.). Na razie ustanawia się wpisowe w wysokości 5 koron.

§ 51.

Fundusz rezerwowy jest własnością Stowarzyszenia a członkowie, występujący w czasie trwania Stowarzyszenia, żadnych do niego pretensyj rościć sobie nie mogą. W razie rozwiązania Stowarzyszenia, fundusz rezerwowy — o ile nie będzie użytym na pokrycie strat — rozdzielony zostanie między członków w stosunku do wypłaconych udziałów (§ 63. statutu).

Rachunkowość.

§ 52.

Rok administracyjny liczy się od 1. stycznia do 31. grudnia każdego roku.

§ 53.

Zamknięcie rachunków rocznych powinna Dyrekcja przedłożyć Radzie nadzorczej najpóźniej w 6 tygodni po upływie roku.

§ 54.

Przedłożenie rachunkowe powinno zawierać:

1. wszelkie przychody i rozchody kasy według rubryk w książkowaniu przyjętych;
2. rachunek strat i zysków;
3. bilans stanu majątku Stowarzyszenia z końcem roku;
4. liczbę członków należących do Stowarzyszenia, tudzież stan udziałów z końcem roku, oraz przybytku i ubytku tychże w ciągu roku, niemniej ilość i sumę udziałów wypowiedzianych (§ 22. ustawy).

§ 55.

W bilansie należy wymienić jako aktywa:

1. gotówkę kasową i papiery wartościowe według kursu;
2. wszelkiego rodzaju należytości czynne;
3. wartość ruchomości z potrąceniem procentu zużycia;
4. wartość nieruchomości będących własnością Stowarzyszenia.

W pasywach zaś:

1. fundusz rezerwowy;
2. sumę udziału członków;
3. kapitały obce zapożyczone wraz z przypadającymi procentami;
4. procenta na rok przyszły z góry pobrane:
5. należytości bierne wszelkiego rodzaju.

Z porównania aktywów i pasywów okaże się zysk lub strata (§ 5. ust. 6. ustawy).

§ 56.

Sprawdzanie rachunków w ciągu roku przeprowadza Rada nadzorcza. Wniosek zaś o udzielenie absolutorium przedkłada Ogólnemu Zgromadzeniu komisja rewizyjna przez to Zgromadzenie corocznie wybierana, której Rada nadzorcza najdalej na dwa tygodnie przed Ogólnem Zgromadzeniem sprawdzone przez się rachunki do rewizji przedstawia.

§ 57.

Przynajmniej na 8 dni przed zebraniem Ogólnego Zgromadzenia, Rada nadzorcza jest obowiązaną sprawdzone rachunki wyłożyć w biurze Stowarzyszenia do przejrzenia członkom.

Rozdział zysków i strat.

§ 58.

Z czystego zysku wydzielać się będzie przynajmniej 10% do funduszu rezerwowego, póki tenże nie osiągnie wysokości 10% kapitału obrotowego (§ 49. statutu). Gdy tę wysokość osiągnie, można zaprzestać wydzielania na rzecz jego tej części czystego zysku, chyba gdyby się zmniejszył w skutek strat poniesionych. Z pozostałej reszty wyznacza się odpowiednią dywidendę od udziałów oraz pewne kwoty na tantiemę dla Dyrekcji i urzędników, tudzież na inne cele uchwałą Ogólnego Zgromadzenia wskazane (§ 36 g. statutu). Rozdział tantiemy między dyrektorów i urzędników określi osobny regulamin.

Wnioski do rozdziału zysku przedstawia Rada nadzorcza (§ 20. statutu).

§ 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych guldenów się składają. W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów uzbierane z wkładek w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłaconą.

§ 60.

Jeżeli na pokrycie strat dochody roczne i fundusz rezerwowy nie wystarczają, niedobór uzupełnionym będzie z udziałów członków w stosunku do ich wysokości. Przy obliczeniu kwot mających się strącić z udziałów na pokrycie strat, uwzględniane będą udziały tylko o tyle, ile z końcem roku wynosiły i z całych guldenów się składały. Jeżeli który z członków zaległ z wpłatami na udział (§ 59. statutu), to zaległości należy do wpłaconego udziału doliczyć.

Rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 61.

Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić:

1. w skutek uchwały Ogólnego Zgromadzenia;
2. w skutek otwarcia konkursu do majątku Stowarzyszenia i
3. w skutek rozporządzenia c. k. władz na mocy prawomocnego wyroku sądu karnego w myśl § 37. i 88. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

§ 62.

W wypadkach, w § 61. ust. 1 i 3 statutu przewidzianych, przeprowadzoną będzie likwidacja według postanowień §§ 41. i dalszych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

§ 63.

Pozostała po przeprowadzonej likwidacji nadwyżka, użytą zostanie naprzód na zwrot udziałów według ich wpłaconej wysokości, następnie na wypłatę dywidendy za rok ostatni, reszta zaś podzieloną będzie między członków odpowiednio do postanowień § 51. statutu.

§ 64.

W razie otwarcia konkursu zastosowane będą postanowienia §§ 85. i dalszych ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 Nr. 70. dz. u. p.

Ogłoszenia od Stowarzyszenia i czasopisma do tego przeznaczone.

§ 65.

Wszelkie ogłoszenia i zawiadomienia w sprawach Stowarzyszenia wychodzić będą pod firmą Stowarzyszenia i będą podpisywane przynajmniej przez dwóch członków Dyrekcji.

§ 66.

Zaproszenia na Ogólne Zgromadzenia zaś — jeżeli nie pochodzą od Dyrekcji, — podpisuje prezes lub zastępca i sekretarz Rady nadzorczej pod napisem: „*Rada nadzorcza Banku parcelacyjnego Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.*“

N. N. Prezes. *N. N. Sekretarz.*

§ 67.

Publiczne ogłoszenia od Stowarzyszenia umieszczane będą w jednym z dzienników lwowskich (§ 5. ust. 11 ustawy).

Podpisanie statutu.

§ 68.

Niniejszy statut podpisują wszyscy członkowie obecni na Ogólnem Zgromadzeniu, na którem statut przyjęto. Od nieobecnych, jak i później przystępujących, wystarcza pisemna deklaracja przystąpienia (§ 3. ustawy).

Spory o znaczenie statutu i uchwał Stowarzyszenia.

§ 69.

Wszelkie wątpliwości z brzmienia statutu lub uchwał Stowarzyszenia wynikłe, rozstrzyga ostatecznie i nieodwołalnie Ogólne Zgromadzenie z wykluczeniem drogi prawnej.

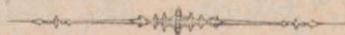
Postanowienie przejściowe.

§ 70.

Do zarejestrowania statutu i wprowadzenia Stowarzyszenia w życie, do przyjmowania członków aż do czasu wyboru Dyrekcji, jak niemniej do zwołania pierwszego Walnego Zgromadzenia członków i oznaczenia porządku dziennego tegoż Zgromadzenia upoważnieni są: Dr. Jan Deskur, Józef Strzyżowski i Zygmunt Poznański.

We Lwowie dnia 4. września 1899.

Firma Stowarzyszenia i treść statutu wskutek uchwały c. k. Sądu krajowego jako handlowego we Lwowie z dnia 9. września 1899 do L. cz. firm 1884/99 do rejestru Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wpisane zostały.

Nakładem Stowarzyszenia. — Lwów. Drukarnia Udziałowa. 1899.

31

BANK PARCELACYJNY
STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ.

Lwów, dnia .... 1.......
ul. Kościuszki 20.

Adres dla przesyłek pocztowych i telegramów: Bank parcelacyjny we Lwowie.

Rada Nadzorcza.

Prezes: Dr. J. G. Pawlikowski
Zastępca prezesa: Dr. J. K. Steczkowski
Sekretarz: J. Domagalski
Zast. Sekretarza: J. Popławski
Jan Biedroń
Dr. Wacław Domaszewski
Jakób Bojko
Wojciech Wiącek
Dr. Władysław Krainski
Jan Stapiński
Bolesław Żardecki
Andrzej Średniawski

Dyrekcya.

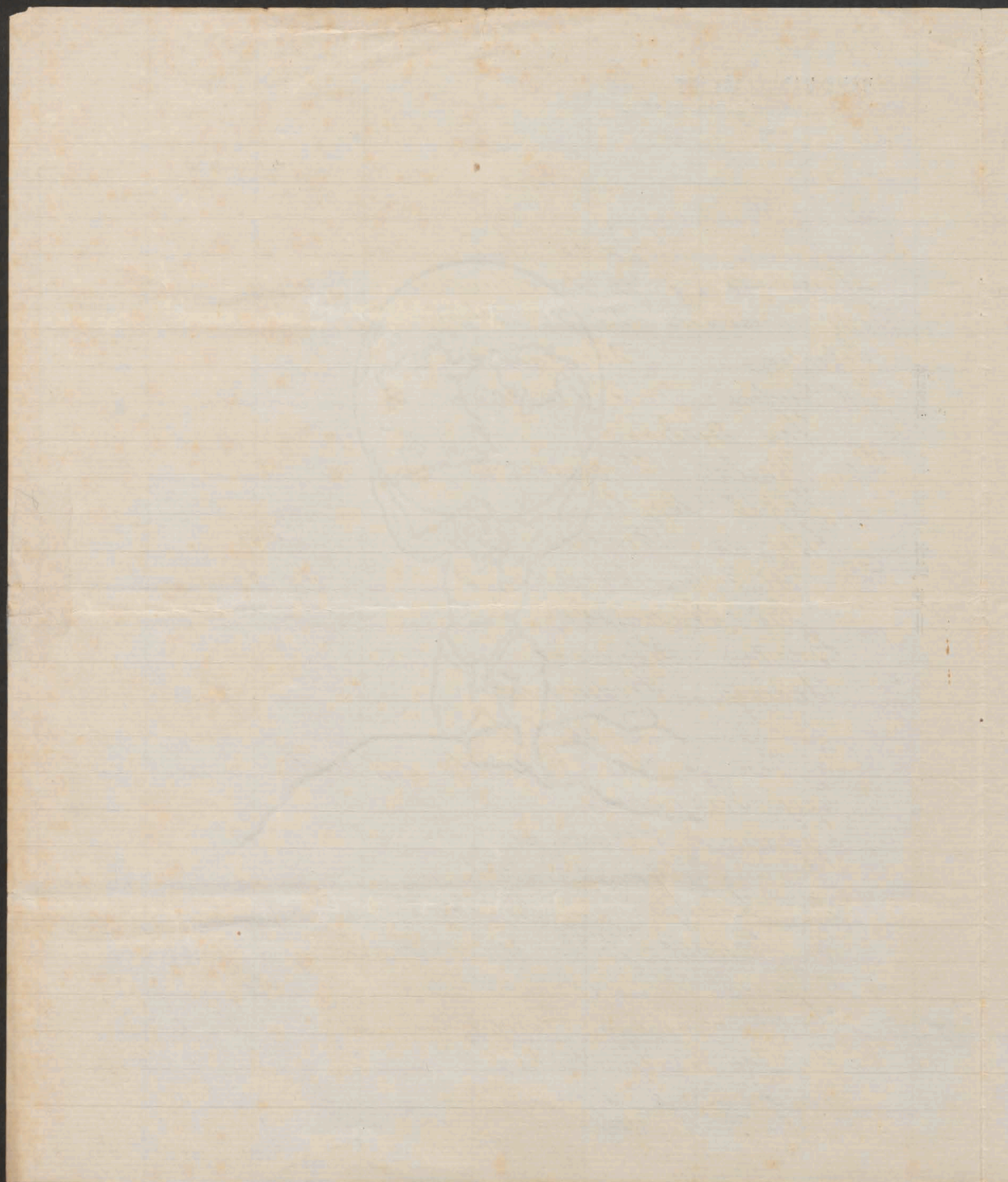
Dr. Jan Deskur - Dyrektor referent
Józef Strzyżowski
Zygmunt Poznański

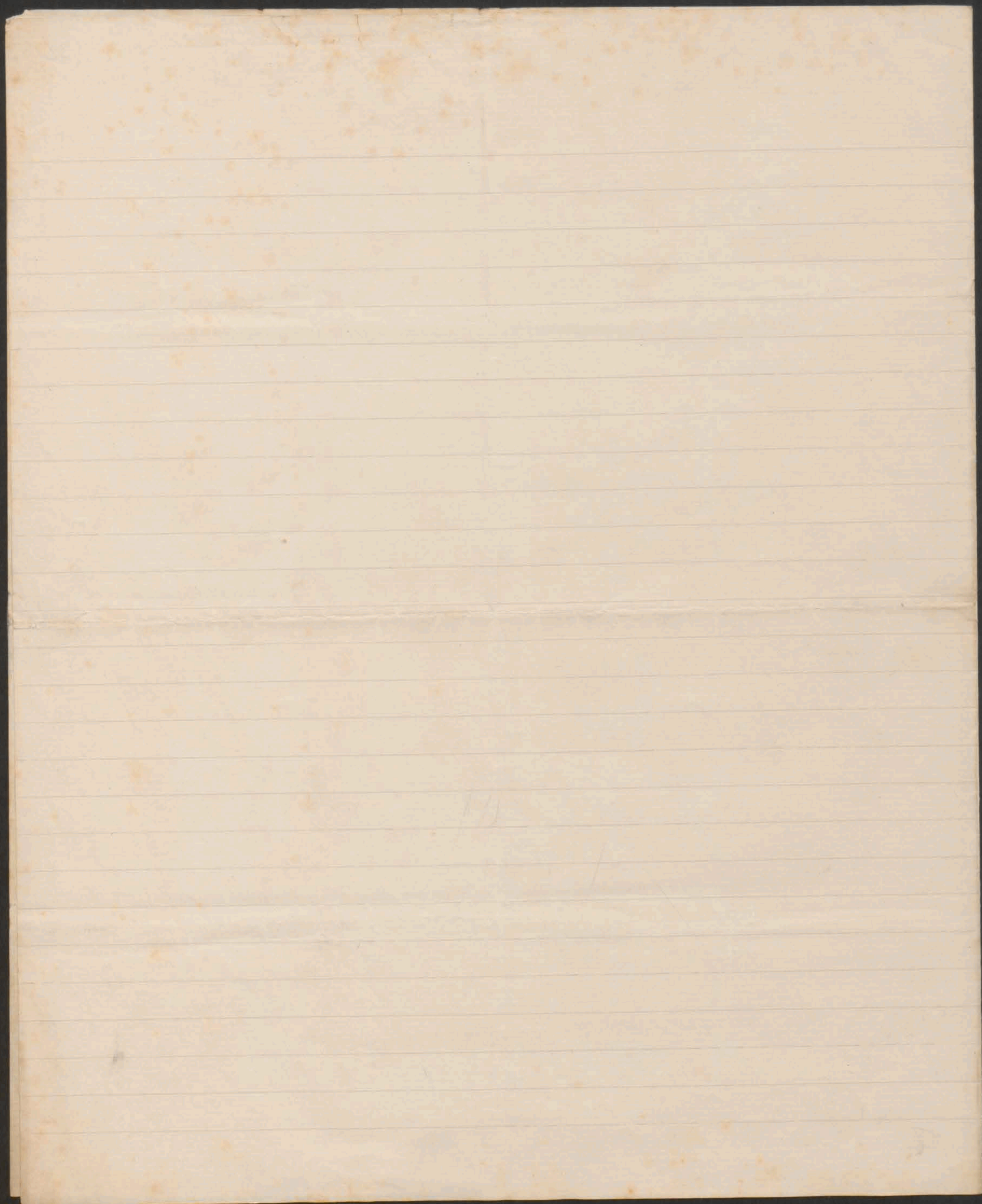
Zastępcy Dyrektorów

Dr. Maksymilian Liptay
Dr. Witold Jodko-Narkiewicz
Ignacy Krzyszkowski

Komisya rewizyjna.

Dr. Jan Rzepecki
Dr. Franciszek Stefczyk
Julian Wojciechowski

\+ Sekretarz R. N. i zastępca.

— Protokół z posp. posiedz.

\+ Spis członków R. N. stanowi. (z ich adresami i zastępców)

— Komisja rewizyjna (§ 56)

— Regulamin ~~[illegible]~~ (§ 11) i wyznaczenie dyst.

— Urzędnicy

— Ustanow. ogólnych zasad (§ 24 c.)

} § 24

— Czy wypłacać (§ 24 e) uchwalić?

— — § 24 d.

— Oddziały (§ 67) — w których kier.?

— ~~[illegible]~~

— Dodatkowy tok spraw § 20 i 17

— Stan udziałów

— (czy przestrzegane wpłaty w myśl § 45?) — Kor. 8625 (wpłacone) 13105 subskr.

— Rozpiętość interesu prac. i oddziałów

— Kredyt

— Porozum. z Tow. prac. i [illegible]

— List p. Blanka

— Jak często zwoływać R. N.? (§ 20)

Co do změny stanov.

– Propozice B. Kraj. k § 25.

– Novelizace: společnost § 11 [illegible] a § 19.

– : § 26 ([illegible] před [illegible] cf. § 29.)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

R e g u l a m i n

Dyrekcyi Banku parcelacyjnego

-----oooooOooooo-----

§.1. Dyrekcya składająca się z trzech członków względnie ich zastępców zawiaduje sprawami Banku parcelacyjnego w granicach postanowień statutu i niniejszego regulaminu. -

Zastępców powołuje do urzędowania przewodniczący, a to w razie przeszkody w urzędowaniu, którego z członków Dyrekcyi. -

§.2. Członkowie Dyrekcyi, a przynajmniej dwaj z nich mają być w godzinach urzędowych w biurze obecni, lub o przeszkodzie wcześnie zawiadomić Przewodniczącego względnie jego zastępcę.

§. 3. Rada nadzorcza mianuje z grona członków Dyrekcyi Przewodniczącego i jego zastępcę. -

§.4. Dyrekcya zbiera się na posiedzenia zwyczajne odbywać się mające conajmniej raz na tydzień w dniu z góry uchwałą Dyrekcyi stale oznaczonym, a w miarę uznanej przez Przewodniczącego potrzeby lub na żądanie doń ze strony jednego z członków Dyrekcyi wystosowane, także na nadzwyczajne posiedzenia. -

Przewodniczący Dyrekcyi zwołuje posiedzenia zapraszając na nie wszystkich członków Dyrekcyi i przewodniczy obradom. Uchwały zapadają większością głosów obecnych, a powzięte być mogą, chociażby na posiedzenie tylko dwaj członkowie Dyrekcyi przybyli. -

./.

Zapadłe uchwały zapisywane będą na dotyczących ekshibitach i w protokole posiedzeń Dyrekcyi oraz przez obecnych podpisane. -

Członkowi Dyrekcyi obecnemu na posiedzeniu a nie zgadzającemu się z uchwałą wolno jest zapisać swoje odmienne zdanie w protokole i odwołać się ze skutkiem zawieszającym do Rady nadzorczej. -

W posiedzeniach Dyrekcyi brać może udział Syndyk z głosem doradczym, ile razy do tego zawezwanym zostanie. -

Protokół podpisują wszyscy na posiedzeniu obecni członkowie Dyrekcyi. -

§. 5. Dyrekcya załatwia kolegialnie następujące sprawy:

a/. oznaczanie godzin urzędowych dla urzędników i stron,

b/. sprawy administracyjne jak zakupno inwentarza, zamawianie dostaw lub robót, sprawdzanie tych robót i wystawionych za nie rachunków, asygnowanie przyzwolonych na ten cel kwot etc. o ile wydatek na ten cel przenosi kwotę 25 koron.

c/. doniesienia i sprawozdania o dostrzeżonych nieprawidłowościach lub brakach w administracyi i przeprowadzaniu parcelacyi oraz wnioski co do odnośnych zmian.

d/. ustalenie treści dokumentów, którymi Bank zaciąga zobowiązania lub nabywa prawa, tudzież tekstu formularzy na dokumenty i druki używać się mające w Banku, wydawanie przepisów i ogłoszeń, wybór dzienników w których te ogłoszenia mają być pomieszczane.

e/. załatwianie zażaleń przeciw urzędnikom Banku,

f/. zarządzanie środków celem wykonania uchwał Ogólnego Zgromadzenia lub Rady nadzorczej.

g/. asygnowanie kwot z funduszu dyspozycyjnego -

h/. ocena dobroci weksli.

i/. wnioski co do oznaczenia stopy procentowej od wkładek i pożyczek,

k/. wnioski co do oznaczenia terminu wypowiedzenia wkładek i kredytów.

./.

l/. załatwianie osobistych spraw urzędników Banku i propozycye co do ich nominacyi i wynagrodzenia. -

m/. udzielanie tymże urlopów.

n/. przyjmowanie i oddalanie praktykantów i dyetaryuszów i służby i oznaczanie wynagrodzenia w ramach preliminarza. -

o/. wdrażanie kroków prawnych przeciw dłużnikom i niedotrzymującym przyjętych zobowiązań,

p/. uchwalanie wniosków w sprawach, które mają być przedłożone do zatwierdzenia i obrad Rady nadzorczej lub Ogólnego Zgromadzenia oraz proponowanie porządku dziennego posiedzeń Rady nadzorczej,

r/. załatwianie w granicach otrzymanego upoważnienia i zezwolenia Rady nadzorczej objętych przez Bank interesów i połączonych z nimi czynności jednemu z członków Dyrekcyi, personalowi Banku lub innym osobom.

s/. uchwalanie porządku biurowego i instrukcyi służbowych dla urzędników. -

Na każdem zwyczajnem posiedzeniu składać ma każdy z dyrektorów krótkie sprawozdanie z powierzonych sobie czynności za okres od czasu ostatniego posiedzenia Dyrekcyi, aby w ten sposób wszyscy członkowie Dyrekcyi o toku spraw w ich zakres działania nie wchodzących dokładnie byli poinformowani.

§. 6. Przewodniczący Dyrekcyi udziela urlopów członkom Dyrekcyi do dni 3. dłuższych urlopów członkom Dyrekcyi udzielić może tylko Rada nadzorcza.

Przewodniczący referuje personalne sprawy urzędników i funkcyonaryuszy, oraz służby Banku.

§. 7. Dyrekcya ogłasza w biurze, na miejscu w oczy wpadającem imię i nazwisko osób mających prawo firmę podpisywać jak niemniej odbierać pieniądze i kwitować. -

§. 8. Papiery wartościowe, weksle dokumenta i skrypta mają być przechowane w kasie pod dwoma kluczami, znajdującymi się w ręku dwóch dyrektorów.

§.9. Stosownie do zadania i charakteru interesów Banku, czynności

Banku dzielą się:

a/. na czynności kancelaryjne

b/. kasowo - buchalteryczne

c/. właściwe czynności parcelacyjne.

Jeden z Dyrektorów całodziennie urzędujących prowadzi działy pod a/. i b/.

Dział c/. prowadzi drugi całodziennie urzędujący dyrektor dzieląc się odnośnemi czynnościami z 3 członkiem Dyrekcyi. -

Odbiór i przydział codziennej poczty należy do Przewodniczącego Dyrekcyi lub jego zastępcy. O sposobie odbierania poczty pieniężnej stanowi regulamin kasowy. -

§.10. Do czynności kancelaryjnych zalicza się:

a/. nadzór nad prowadzeniem protokołu podawczego, registraturą i ekspedycyą,

b/. zakupno i ewidencya inwentarza Banku.

c/. nadzór nad manipulacyjnemi czynnościami biurowemi z wyjątkiem kasowo - buchalteryjnych oraz nad personalem i lokalem.

§.11. Do czynności kasowo - buchalterycznych zalicza się:

a/. nadzór nad buchalteryą i likwidaturą

b/. ewidencya portfelu wekslowego, zastawów depozytów rachunków bieżących, funduszu rezerwowego,

c/. przygotowywanie sprawozdań kasowych dla Rady nadzorczej,

d/. czuwanie, aby zapasy gotówki wystarczały na każdocześnie przewidziane wypłaty a nadwyżki były odpowiednio lokowane

e/. prowadzenie księgi terminowej i czuwanie, by terminy płatności weksli, procentów, rat, spłat kapitału itd. były dotrzymane, nie zapłacone we właściwym czasie weksle zaprotestowane i oddane do zaskarżenia Syndykowi, czuwanie nad postępem spraw oddanych do zaskarżenia,

f/. czuwanie, aby rachunki bieżące należycie były pokryte i aby wszelkie wypłaty odbywały się w granicach uchwalonych przez Dyrekcyę i Radę nadzorczą, kredytów i preliminarzy.

g/. przygotowywanie bilansów dla Dyrekcyi. -

./.

§.12. Do zakresu właściwych czynności parcelacyjnych należy:

a/. załatwianie zapytań i informowanie interesowanych w sprawach parcelacyi, organizacya i przeprowadzanie parcelacyi jakoto: konferencye i pertraktacye z parcelującym i parcelantami, badanie o ile projektowana parcelacya jest wykonalną /:w tabuli katastrze i na miejscu i t.d:/

b/. zawieranie i nadzór nad wykonaniem umów z właścicielem i parcelantami z zastrzeżeniem zatwierdzenia tychże przez Dyrekcyę względnie Radę nadzorczą.

c/. przyjmowanie pełnomocnictw dla Banku w granicach zawartych umów, a poza siedzibą Banku zadatków i cen kupna.

d/. interwencya przy geometrycznych pomiarach i kierownictwo nimi. -

e/. zarząd majątku i połączone z tym zarządem czynności o ile dany majątek jest własnością Banku lub został mu w zarząd oddany. -

f/. Odbiór i oddawanie posiadania, interwencya przy czynnościach z władzami sądowemi, politecznemi i skarbowemi,

g/. wygotowywanie umów z wierzycielami co do spłaty ich wierzytelności oraz za aprobatą Syndyka wszelkiego rodzaju podań i dokumentów prawnych jak kontraktów, umów, cesyj, pełnomocnictw i deklaracyj ekstabulacyjnych z interesów parcelacyjnych wypływających, wyrabianie pożyczek hipotecznych, o ile pożyczki te dla rozwikłania interesu parcelacyjnego są potrzebne

h/. asygnowanie na rachunek klientów kwot bądź im, bądź wierzycielom należnych w granicach uchwał Dyrekcyi.

k/. odbieranie absolutoryum od właściciela i parcelantów. -

§. 13. Nieporozumienia między członkami Dyrekcyi w sprawach z urzędowania wynikających załatwia Rada nadzorcza. -

§. 14. Zmiana regulaminu Dyrekcyi nastąpić może na wniosek Dyrekcyi za uchwałą Rady nadzorczej. -

47

Do l. 2243/902

Projekt Regulaminu

Dyrekcyi Banku parcelacyjnego.

---

§. 1. Dyrekcya składająca się z 3. członków względnie ich zastępców zawiaduje sprawami Banku parc. w granicach postanowień statutu i niniejszego regulaminu.

Zastępców powołuje do urzędowania przewodniczący a to w razie przeszkody w urzędowaniu którego z członków Dyrekcyi.

~~Sprawami Banku parcelacyjnego zawiadują samoistnie trzej dyrektorowie po myśli §. 4. statutu wybierani lub też powołani w ich miejsce Zastępcy, – o ile nie są obowiązani co do przeprowadzenia niektórych czynności zasięgnąć zezwolenia Rady Nadzorczej lub Ogólnego Zgromadzenia.~~

§. 2. Członkowie Dyrekcyi, a przynajmniej dwaj z nich, mają być w godzinach urzędowych w biurze obecni lub o przeszkodzie wcześnie zawiadomić Przewodniczącego względnie jego zastępcę.

/.

§.3. ~~Dyrekcya obiera z pomiędzy siebie przewodniczącego i jego zastępcę, oraz prowadzącego księgę protokołu posiedzeń Dyrekcyi.~~

Rada Nadzorcza mianuje z grona członków Dyrekcyi przewodniczącego i jego zastępcę.

~~Przewodniczący Dyrekcyi odpowiedzialnym jest za to, by wszystkie jej czynności po myśli statutu i regulaminu dla Dyrekcyi były załatwiane.~~

§.4. Dyrekcya zbiera się na posiedzenia zwyczajne odbywać się mające conajmniej raz na tydzień w dniu (z góry uchwałą Dyrekcyi stale oznaczonym, a w miarę uznanej przez Przewodniczącego potrzeby lub na żądanie doń ze strony ~~dwóch innych~~ jednego z członków Dyrekcyi wystosowane, także na nadzwyczajne posiedzenia.

Przewodniczący Dyrekcyi zwołuje posiedzenie zapraszając na nie wszystkich członków Dyrekcyi i przewo-

/.

dniczy obradom. Uchwały za„
padają większością głosów obe„
cnych, a powzięte być mogą,
chociażby na posiedzenie tylko
dwaj członkowie Dyrekcyi przy„
byli.

Zapadłe uchwały zapisywane
będą na dotyczących ekshibitach
i w protokole posiedzeń Dyre„
kcyi oraz przez obecnych podpi„
sane.

Członkowi Dyrekcyi obecnemu na posiedzeniu, a nie zga„
dzającemu się z uchwałą, wolno
jest zapisać swoje odmienne
zdanie w protokole i odwołać się ze skutkiem zawieszającym do Rady Nadzorczej.

W posiedzeniach Dyrekcyi brać
może udział Syndyk z głosem do„
radczym, ile razy do tego zawezwa„
nym zostanie.

Protokoł podpisują wszyscy
na posiedzeniu obecni członko„
wie Dyrekcyi.

§.5. Dyrekcya załatwia kolegial„
nie następujące sprawy:

1/.

a.) oznaczenie godzin urzędowych dla urzędników i stron.

b.) sprawy administracyjne, jak zakupno inwentarza, zamawianie dostaw lub robót, sprawdzanie tych robót i wystawionych za nie rachunków, asygnowanie przyzwolonych na ten cel kwot etc. – o ile wydatek na ten cel przenosi kwotę 25 Koron.

c.) doniesienia i sprawozdania o dostrzeżonych nieprawidłowo„ściach lub brakach w administra„cyi i przeprowadzaniu parcela„cyi oraz wnioski co do odnośnych zmian.

d.) ustalenie treści dokumentów, którymi Bank zaciąga zobowią„zania lub nabywa prawa, tu„dzież tekstu formularzy na do„kumenty i druki używać się mające w Banku, wydawanie przepisów i ogłoszeń, wybór dzienników, w których te ogło„

./.

szenia mają być pomieszczane,

e.) załatwianie zażaleń przeciw urzędnikom Banku,

~~f.) udzielanie członkom Dyrekcji urlopów.~~

f.) zarządzanie środków celem wykonania uchwał Ogólnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej,

g.) asygnowanie kwot z funduszu Dyspozycyjnego,

h.) ~~Decyzya o przyjęciu~~ Ocena dobroci weksli ~~podanych do eskontu lub w innym celu złożonych~~,

i.) wnioski co do oznaczenia stopy procentowej od wkładek i pożyczek,

k.) wnioski co do oznaczenia terminów wypowiedzenia wkładek i kredytów,

l.) załatwianie osobistych spraw urzędników Banku i propozycye co do ich nominacyi i wynagrodzenia.

./.

m.) udzielanie tymże urlopów,

n.) przyjmowanie i oddalanie praktykantów, Dystarynszów i służby i oznaczanie wynagrodzenia, w ramach preliminarza.

o.) wdrażanie kroków prawnych przeciw Dłużnikom i niedotrzymującym przyjętych zobowiązań,

p.) ~~załatwianie~~ uchwalanie wniosków w sprawach które mają być przedłożone do zatwierdzenia i obrad Rady nadzorczej lub ~~i~~ Ogólnego Zgromadzenia oraz ~~ustanawianie~~ proponowanie porządku Dziennego ~~odnośnych~~ posiedzeń Rady Nadzorczej.

r.) załatwianie w granicach otrzymanego upoważnienia i zezwolenia Rady nadzorczej objętych przez Bank interesów i połączonych z nimi czynności oraz powierzanie ~~tych~~ poszczególnych czynności jednemu z członków Dyrekcyi ~~poszczególnym członkom Dyrekcyi~~, personalowi Banku lub innym osobom ~~i innym osobom~~,

~~u.)~~ Uchwalanie ~~regulaminów dla~~ porządku biurowego i instrukcyi ~~poszczególnych Działów Banku.~~ służbowych dla urzędników.

Na każdem zwyczajnem posiedzeniu składać ma każdy z dyrektorów krótkie sprawozdanie z powierzonych sobie czynności za okres od czasu ostatniego posiedzenia Dyrekcyi, aby w ten sposób wszyscy członkowie Dyrekcyi o toku spraw w ich zakres działania nie wchodzących dokładnie byli poinformowani.

§.6. Przewodniczący Dyrekcyi jest upoważniony załatwiać tymczasowo aż do uchwały Dyrekcyi sprawy niecierpiące zwłoki, ~~a także~~ udzielać urlopów członkom Dyrekcyi do dni 3ech. Dłuższych urlopów członkom Dyrekcyi udzielić może tylko Rada Nadzorcza. ~~urzędnikom do 7 dni.~~

~~Nadto przewodniczący Dyrekcyi reprezentuje ją na zewnątrz~~ Przewodniczący, referuje personalne sprawy urzędników i funkcyo-

/.

naryuszy oraz służby Banku.

~~i utrzymuje spis członków Banku.~~

§.7. Dyrekcya ogłasza w biurze na miejscu w oczy wpadającem imię i nazwisko osób mających prawo firmę podpisywać jak nie mniej odbierać pieniądze i kwitować.

§.8. Papiery wartościowe, weksle, dokumenta i skrypta mają być przechowane w kasie pod dwoma kluczami znajdującymi się w ręku dwóch Dyrektorów.

§.9. Stosownie do zadania i charakteru interesów Banku, czynności Banku dzielą się:

a) na czynności kancelaryjne

b.) kasowo-buchalteryczne,

c) właściwe czynności parcelacyjne.

Jeden z Dyrektorów cało dziennie urzędujących prowadzi działy pod a.) i b.)

Dział c.) prowadzi drugi

/.

całodziennie urzędujący Dyrektor, Dzieląc się, odnośnemi czynnościami z 3cim członkiem Dyrekcyi.

~~Każdy z Dyrektorów jest za powierzony sobie Dział odpowiedzialnym.~~

Odbiór i przydział codziennej poczty należy do przewodniczącego Dyrekcyi lub jego zastępcy. O sposobie odbierania poczty pieniężnej stanowi regulamin kasowy.

§.10. Do czynności kancelaryjnych zalicza się:

a.) nadzór nad prowadzeniem protokołu podawczego, ~~i~~ registraturą ~~oraz~~ i ekspedycyą,

b) zakupno i ewidencya inwentarza Banku,

c.) nadzór nad manipulacyjnemi czynnościami biurowemi z wyjątkiem kasowo-buchalteryjnych oraz nad personalem i lokalem.

./.

§. 11. Do czynności kasowo-buchalteryjnych zalicza się:

~~a) załatwianie poczty pieniężnej,~~

A) nadzór nad buchalteryą i likwidaturą,

b.) ~~prowadzenie i~~ ewidencya portfelu wekslowego, zastawów, depozytów, rachunków bieżących, funduszu rezerwowego,

~~d.) przestrzeganie, by wszelkie sprawy kasowe zgodnie ze statutem i instrukcyą szybko i dokładnie i przy zachowaniu ścisłej kontroli prowadzone były,~~

c.) przygotowywanie ~~buchalteryjnych raportów z obrotu interesów Banku~~ sprawozdań kasowych dla Rady nadzorczej,

d.) czuwanie, aby zapasy gotówki wystarczyły na każdoczesnie przewidziane wypłaty a nadwyżki były odpowiednio lokowane.

/.

e.) prowadzenie księgi termino-
wej i czuwanie, by terminy
płatności weksli, procentów,
rat, spłat kapitału etd były
dotrzymane, niezapłacone we
właściwym czasie weksle za-
protestowane i oddane do za-
skarżenia syndykowi, czu-
wanie nad postępem spraw
oddanych do zaskarżenia,

f.) czuwanie, aby rachunki bie-
żące należycie były pokryte
i aby wszelkie wypłaty odby-
wały się w granicach uchwalo-
nych przez Dyrekcyę i Radę
nadzorczą kredytów i prelimi-
narzy,

g.) przygotowywanie bilansów dla Dyrekcyi ~~nadzór nad buchalteryą i~~
~~sporządzeniem bilansu~~

§. 12. Do zakresu właściwych czyn-
ności parcelacyjnych należy:

a.) Załatwianie zapytań i infor-
mowanie interesowanych w spra-
wach parcelacyi, organizacya

./.

i przeprowadzanie parcelacyi jakoto: konferencye i pertraktacye z parcelującym i parcelantami, badanie, o ile projektowana parcelacya jest wykonalną (: w tabuli, katastrze i na miejscu :) i t. d.,

b.) Zawieranie i nadzór nad wykonaniem umów z właścicielem i parcelantami z zastrzeżeniem zatwierdzenia tychże przez Dyrekcyę, względnie Radę Nadzorczą,

Ta poza siedzibą Banku

c.) przyjmowanie żądalków ceu kupna i pełnomocnictwo dla Banku w granicach zawartych umów

d.) interwencya przy geometrycznych pomiarach i kierownictwo niwi,

e.) Zarząd majątku i połączone z tym zarządem czynności, o ile dany majątek jest własnością Banku lub został mu w zarząd oddany.

/.

f.) Odbiór i oddawanie posiadania, interwencya przy czynnościach z władzami sądowemi, politycznemi i skarbowemi,

g.) wygotowywanie ~~umów~~ z wierzycielami co do spłaty ich wierzytelności ~~i wogóle depuracya majątków do parcelacyi przyjętych, wygotowywanie z~~ oraz za aprobatą Syndyka wszelkiego rodzaju podań, ~~oraz~~ i dokumentów prawnych jak: kontraktów, umów, cesyj, pełnomocnictw i deklaracyj ekstabulacyjnych z interesów parcelacyjnych wypływających, wyrabianie pożyczek hipotecznych, o ile pożyczki te dla rozwikłania interesu parcelacyjnego są potrzebne,

h.) ~~zawieranie stanowczych kontraktów kupna i umów w granicach objętego interesu parcelacyjnego~~,

/.

h) asygnowanie na rachunek klientów kwot bądź im, bądź wierzycielom należnych w granicach uchwał Dyrekcyi ~~kredytów i funduszów~~,

k.) odbieranie ~~odebranie~~ absolutoryum od właściciela i parcelantów.

~~§. 13. Podział czynności urzędników należy do Dyrekcyi. Porządek służbowy określa osobny przez Dyrekcyę uchwalony regulamin.~~

§. 13. Nieporozumienia między członkami Dyrekcyi, w sprawach z urzędowania wynikających, załatwia Rada Nadzorcza.

§. 14. Zmiana regulaminu Dyrekcyi nastąpić może na wniosek Dyrekcyi za uchwałą Rady Nadzorczej. —

Bank parceler.

47

Numer księgi członków ....

Oświadczenie

przystąpienia do Banku parcelacyjnego

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Przystępuję do Banku parcelacyjnego, Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, jako członek z udziałem .... wyraźnie .... koron i poddaję się wszelkim przepisom prawomocnie uchwalonego statutu i regulaminu tego Stowarzyszenia.

W .... dnia ....

Podpis ....

Miejsce zamieszkania ....

....

Poleca: ....

Uwagi: ....

....

....

....

....

Uchwała Dyrekcyi:

....

We Lwowie, dnia ....

Drukarnia Udziałowa - Lwów, Lindego 8.

Opis dóbr przeznaczonych na parcelacyę.

Tabularna nazwa majątku ....

Starostwo ....

Sąd obwodowy ....

Sąd powiatowy ....

Intabulowany właściciel ....

1. Odległość od gościńca rządowego lub krajowego prowadzącego z . . . . do . . . . i w jakiej w ogóle sieci komunikacyjnej leżą te dobra?	
2. Najbliższa stacya kolejowa i odległość od niej?	
3. Najbliższe miasta i miasteczka i odległość od nich?	
4. Kościół parafialny rz. k. w . . . . . . i odległość?	
5. Cerkiew gr. kat. w . . . . i odległość?	
6. Czy są kościoły rz. kat. bliżej położone, gdzie i w jakiej odległości?	

7. Czy szkoła, iluklasowa i z jakim językiem wykładowym znajduje się w miejscu lub w której najbliższej miejscowości i w jakiej odległości. A w szczególności, gdzie znajduje się i w jakiej odległości szkoła z polskim językiem wykładowym?	
8. Nazwa miejscowości, w której znajduje się najbliższy urząd pocztowy i telegraficzny i jaka odległość?	
9. Najbliższe miasta, w których są szkoły średnie i w jakiej odległości?	
10. Czy i jakie rzeki lub potoki znajdują się w majątku i czy tenże podlega ich zalewom?	
11. W których najbliższych miejscowościach i w jakiej odległości odbywają się targi i jarmarki i na jakie produkty?	
12. Najbliższe miejscowości, w których nabyć można materyał budowlany, drzewny i ogniotrwały, w jakiej odległości i po jakich przeciętnych cenach?	
13. Czy w miejscu jest dostateczna ilość wody i w jakiej głębokości?	
14. Czy w okolicy jest popyt na robotnika, i jakie są tamże zarobki?	

15. Jakiej narodowości jest miejscowa i okoliczna ludność?

16. Czy w okolicy parcelowano jaki majątek i kiedy; czy w parcelacyi brała udział ludność wyłącznie miejscowa i okoliczna lub też obca i jakiej narodowości?

17. Jakie są przeciętne obrotowe ceny gruntów rustykalnych za morg?

18. Jakie są przeciętne czynsze z dzierżawy gruntów przez włościan czy to między sobą, czy z obszaru dworskiego, z morga?

19. Czy miejscowa gmina ma wspólny las i pastwisko i w jakim mniej więcej obszarze? Jeśli nie, to gdzie miejscowi włościanie zaopatrują się w drzewo i gdzie znajdują pastwisko?

20. Jakim jest obszar całej majętności i na jakie kultury się dzieli oraz jakie budynki znajdują się w majątku?

Ról . . . . mg. .... s^2

Ogrodów . . .. mg. .... s^2

Łąk . . . . mg. .... s^2

Pastwisk . . .. mg. .... s^2

Lasów . . . . mg. .... s^2

Wód . . . . mg. .... s^2

Dróg . . . . mg. .... s^2

Parcel budowl. . ... mg. .... s^2

Razem . . . . mg. .... s^2

Opis budynków

L. p.	Rodzaj budynku	Ilość ubikacyj	Z jakiego materyału	Wartość budynku stojącego wraz z gruntem pod nim	Wartość materyału na rozbiórkę	Uwaga
				Koron	Koron	

21. Z ilu kompleksów składa się cała majętność i jaki obszar obejmuje każdy kompleks z osobna?

22. Jakie położenie gruntów, jaka gleba i podglebie — czy przepuszczalne?

23. Jakie gatunki zboża, roślin okopowych i pastewnych uprawiane bywają w majątku względnie do uprawy jakich roślin grunty dworskie się nadają?

24. Jaki rodzaj i stan drzewostanów w lesie?

25. Czy dla całego lasu lub części tegoż i jakiej istnieje pozwolenie korczunkowe?	
26. Jaką jest gleba ziemi zajętej przez las i na jaką kulturę da się użyć obszar, na który istnieje pozwolenie korczunkowe?	
27. Czy majątek cały ma być rozparcelowany i za jaką cenę netto t. j. bez kosztów? Jeżeli część gruntów pozostaje przy właścicielu — należy to uwidocznić w rubryce 5-tej lub 6-tej poniżej umieszczonego szematu.	

Obszary i ceny gruntów przeznaczonych do parcelacyi.

Rodzaj uprawy		Obszar rozpacelować się mający Mg.	Po cenie przeciętnej netto za mg. Kor.	Cena łączna Kor.	Pozostaje przy właścicielu Mg.	Wartość tej reszty Kor.	Klasa gruntu
Role	W łanie						
	"						
	"						
	"						
	"						
	"						
łąki sztuczne							
" naturalne							
ogrody							
pastwiska							
las							
drogi							
Budynki (podać je wedle numerów porządkowych z pozycyi 20).							
Razem							

		Kor.	hal.
28. Jakie są intabulowane dawne ciężary realne (np. świadczenie roczne w drzewie, zbożu lub innych naturaliach, albo gotówce na rzecz klasztoru probostwa, szkoły i t. p.) służebności lub dożywocia, w jakiej wysokości i na czyją rzecz?			
29. Długi hipoteczne i adresy wierzycieli?			
	Suma . .		
30. Długi niehipotekowane?			
	Suma . .		

		Kor.	hal.
31. Długi wymagające natychmiastowego uregulowania?			
	Suma . .		

32. Czy w majątku jest młyn i o ilu kamieniach, lub inny zakład przemysłowy, czy jest przy nim ogród i budynek mieszkalny, który łan położony jest najbliżej młyna względnie danego zakładu przemysłowego. Jakim motorem jest młyn poruszany, jeśli siłą wodną to czy woda stawowa czy rzeczna. Jaka cena żądana za ten młyn względnie dany zakład przemysłowy?

33. Czy majętność cała lub części tejże w dzierżawie, za jakim czynszem dzierżawnym, kiedy dzierżawa gaśnie, oraz czy, kiedy i za jakim odstępnem może być dzierżawa rozwiązaną?

34. Wymienić adresy wpływowych osób, które posiadają zaufanie miejscowej ludności i mogłyby udzielić pomocy tak w zorganizowaniu jakoteż i samem przeprowadzeniu parcelacyi np. poseł, miejscowy ksiądz, nauczyciel, wójt, pisarz i t. p.?

35. Czy do parcelacyi przystąpią miejscowi i okoliczni włościanie, na jaki obszar i za jaką cenę, i wogóle jaki z ich strony popyt na kupno gruntów?

Czy, i ile posiadają gotówki i jakiego kredytu potrzebują?

Uwaga. Do rubryki tej należy wpisać końcowe cyfry wykazu parcelantów.

Drukarnia Udziałowa - Lwów Lindego 8.

Parcelacya dóbr .... *Powiat* ....

Wykaz parcelantów.

Liczba porządkowa	Zgłaszający się do parcelacyi	Ma własny grunt						Zamierza zakupić z parcelacyi						Zapłaci gotówką do chwili kontraktu	Żąda pożyczki		Uwaga
		w obszarze	Czy ma budynki na tym gruncie?	Wartość gruntu bez budynków	Na ile budynki asekurowane?	Czy grunt na niego samego zaintabulowany?	Jaki ma dług na gruncie zaintabulowany?	W łanie	roli	łąk	lasu	po cenie z morga	w łącznej cenie		w kwocie	na lat	
		Mg.		K	K				Mg.	Mg.	Mg.	K	K	K	K		

Drukarnia Udziałowa Lwów, Lindego 8.

Parcelacya dóbr .... *Powiat* ....

Wykaz parcelantów.

Liczba porządkowa	Zgłaszający się do parcelacyi	Ma własny grunt						Zamierza zakupić z parcelacyi						Zapłaci gotówką do chwili kontraktu	Żąda pożyczki		Uwaga
		w obszarze	Czy ma budynki na tym gruncie?	Wartość gruntu bez budynków	Na ile budynki asekurowane?	Czy grunt na niego samego zaintabulowany?	Jaki ma dług na gruncie zaintabulowany?	W łanie	roli	łąk	lasu	po cenie z morga	w łącznej cenie		w kwocie	na lat	
		Mg.		K	K				Mg.	Mg.	Mg.	K	K	K	K		

53

Parcelacya dóbr .... *Powiat* ....

Wykaz parcelantów.

Liczba porządkowa	Zgłaszający się do parcelacyi	Ma własny grunt						Zamierza zakupić z parcelacyi						Zapłaci gotówką do chwili kontraktu	Żąda pożyczki		Uwaga
		w obszarze	Czy ma budynki na tym gruncie?	Wartość gruntu bez budynków	Na ile budynki asekurowane?	Czy grunt na niego samego zaintabulowany?	Jaki ma dług na gruncie zaintabulowany?	W łanie	roli	łąk	lasu	po cenie z morga	w łącznej cenie		w kwocie	na lat	
		Mg.		K	K				Mg.	Mg.	Mg.	K	K	K	K		

Drukarnia Udziałowa Lwów, Lin. ero 8.

Parcelacya dóbr .... *Powiat* ....

Wykaz parcelantów.

Liczba porządkowa	Zgłaszający się do parcelacyi	Ma własny grunt						Zamierza zakupić z parcelacyi						Zapłaci gotówką do chwili kontraktu	Żąda pożyczki		Uwaga
		w obszarze	Czy ma budynki na tym gruncie?	Wartość gruntu bez budynków	Na ile budynki asekurowane?	Czy grunt na niego samego zaintabulowany?	Jaki ma dług na gruncie zaintabulowany?	W łanie	roli	łąk	lasu	po cenie z morga	w łącznej cenie		w kwocie	na lat	
		Mg.		K	K				Mg.	Mg.	Mg.	K	K	K	K		

54

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką

WE LWOWIE

za okres od 1 sierpnia 1899 po 31 grudnia 1900.

LWÓW.
NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO.
1901.

CZCIONKAMI DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO"
pod zarządem Z. Halacińskiego.

Zdając sprawę z pierwszego okresu działalności Banku parcelacyjnego obejmującego czas od 1. sierpnia 1899 po 31. grudnia 1900, uważamy za stosowne w kilku słowach wskazać na warunki, które naszą instytucyę powołały do życia i racyę jej bytu stanowią.

Liczne próby nieudałych parcelacyi przedsięwziętych przez właścicieli dóbr, częste wypadki parcelacyi spekulacyjnych nie troszczących się bynajmniej o interesa nabywców ziemi — włościan, niefortunna akcya kilku dawniej powstałych stowarzyszeń parcelacyjnych — oto główniejsze okoliczności, pod naciskiem których powstała nasza instytucya.

Celem jej jest wprowadzić parcelacyę — której potrzebę i doniosłość wszyscy odczuwają i uznają — na tory normalne.

Zgodnie z tą myślą przewodnią Bank parcelacyjny nie dążył do wywołania parcelacyi, a tylko podejmował ją tam, gdzie była ona już dojrzałą, gdzie stanowiła jedyne niekiedy możliwe wyjście i była pożądaną tak dla właściciela większej posiadłości, jak i dla ludności włościańskiej.

Bank parcelacyjny postawił sobie zatem za zadanie z jednej strony uchronić ludność włościańską od wyzysku spekulantów parcelacyjnych, dopomódz jej w uzyskaniu funduszów potrzebnych na kupno ziemi z parcelacyi i zapewnić parcelantom zupełne bezpieczeństwo tak co do uzyskania własności nabytej ziemi, jak niemniej co do uwolnienia gruntów przez nich kupionych z pod odpowiedzialności za długi na rozparcelowanym majątku ciążące.

Z drugiej strony właściciele parcelowanych obszarów dworskich znajdują w Banku parcelacyjnym instytucyę, która pozwala im uzyskać za ziemię cenę normalną, dostarcza funduszów potrzebnych na oczyszczenie hipoteki z długów i usuwa przewlekłość interesów parcelacyjnych.

Do urzeczywistnienia tych celów przyczyniła się w znacznej mierze najpoważniejsza w kraju naszym instytucya finansowa, mianowicie Bank krajowy, który, obok subskrybowania i wpłacenia stosunkowo znacznego udziału (20.000 K.) i przyrzeczenia kredytu na poszczególne interesa oraz moralnego poparcia, zapewnił nam nader cenną pomoc w prowadzeniu naszej instytucyi przez bezpośredni współudział w Radzie nadzorczej Banku jednego z naczelnych swych kierowników.

Mając do walczenia z pewną nieufnością oraz tradycyjnem uprzedzeniem niektórych sfer do parcelacyi, musieliśmy kierować się jak największą przezornością przy obejmowaniu interesów parcelacyjnych i prowadzić je na razie tylko w sposób komisowy, przychodząc interesentom naszym z pomocą prawną, finansową i techniczną.

Założony na podstawie ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, Bank liczył po 31. Grudnia 1900 członków 76, których udziały deklarowane wynosiły Koron 37.580, zaś wpłacone K. 31.063.

Wypowiedziało swe udziały 3 członków na kwotę Kor. 130.

Fundusz rezerwowy wynosił z końcem Grudnia 1900 roku Kor. 326.32.

Powstał on:

z wpisowego	K.	315.—
i %	„	11·32
Razem . .	K.	326·32

Wkładki wynosiły z dniem 31. Grudnia 1900 r. K. 4519.95.

Koszta utrzymania staraliśmy się ograniczyć do możliwie najmniejszych rozmiarów. Wyniosły one w ciągu okresu sprawozdawczego K. 5878.84.

Ogólny obrót kasowy wynosi K. 647.945·42

Czysty zysk przedstawia kwotę K. 7786.30.

W ciągu okresu sprawozdawczego zgłoszono do parcelacyi z 44 powiatów 141 majętności.

Z nich objął Bank parcelacyę 4 majątków o łącznym obszarze 1750 morgów 479⁰ □ i rozsprzedał z nich w r. 1900 1213 morgów 650⁰ □.

Szczegóły, odnoszące się do każdego z poszczególnych majątków, przedstawia wykaz następujący:

L. p.	Nazwa majątku	Powiat	Obszar		Rozparcelowano		Pozostało			
							do parc.		przy właść.	
			Mg.	s.□	Mg.	s.□	Mg.	s.□	Mg.	s.□
1	Babianka	Tłumacki	255	106	148	915	—	—	106	791
2	Bratkowice	Rzeszowski	533	97	315	—	218	97	—	—
3	Żarnowiec	Krośnieński	380	1193	318	1078	62	115	—	—
4	Wołosów	Nadwórn.	581	683	431	257	150	426	—	—
		Razem . .	1750	479	1213	650	430	638	106	791

Oprócz tych 4-ech majątków, których parcelacyę w ciągu okresu sprawozdawczego bądź ukończono (Babianka), bądź też w znacznej części przeprowadzono (pozostałe trzy majątki), Bank parcelacyjny z ofiarowanych mu wspomnianych 141 majątków uznał jako kwalifikujące się do parcelacyi i następnie jeszcze w ciągu rzeczonego okresu, lub też już w bieżącym roku administracyjnym objął, zorganizował i przeprowadza parcelacyę dalszych 10 majątków a mianowicie:

1) Umieszcz pow. jasielski obszar . . . . 395 mg.
2) Russocice „ rohatyński obszar . . . . 689 „
3) Olesza „ tłumacki „ . . . . . 1725 „
4) Łuczanowice z przyległ. pow. krakowski częściowa parcelacya obszaru . . . . 111 „
5) Ołpiny pow. jasielski, częściowa parcelacya obszaru 286 „
6) Wołczkowce pow. śniatyński częściowa parcelacya obszaru . . . . 320 „
7) Potylicz pow. rawski częściowa parcelacya obszaru 530 „
8) Radcza pow. stanisławowski częściowa parcelacya obsz. 219 „
9) Kamienna pow. nadwórniański częściowa parcelacya obszaru . . . . 700 „
10) Strzemilcze pow. brodzki częściowa parcelacya obsz. 112 „

Razem . 5087 mg.

Nadto Bank prowadzi pertraktacye co do objęcia parcelacyi 2 majątków w powiecie krakowskim, 2 majątków w powiecie krośnieńskim, 1 majątku w powiecie sanockim i 1 majątku w pow. buczackim.

Rezultat to skromny, lecz zupełnie naturalny w instytucyi stawiającej dopiero pierwsze kroki. Doniosłość jego podnosi jednak i o żywotności interesów przeprowadzonych świadczy ta okoliczność, iż przeważną część kapitału obrotowego Banku stanowiły lokowane w Banku krajowym fundusze nabywającej za naszem pośrednictwem grunta ludności włościańskiej, której zaufanie potrafiliśmy zdobyć, a staraniem naszem będzie zachować je i nadal.

J7

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką

WE LWOWIE

za rok 1899—1900.

I. Ruch kasy.

	K.	h.	K.	h.
Pobory:				
Fundusz rezerwowy	170	—		
Udziały	1.999	—		
Wkładki	50	—		
Interesa komisowe	17.356	30		
Nabywcy parcel	165.527	01		
Różni z parcelacyi	789	40		
Kaucye	5.000	—		
Lokacya w Banku krajowym .	119.362	—		
Rach. czek. w poczt. kasie oszcz.	750	—		
Pretensye hipoteczne	1.420	—		
Rachunek parc. dóbr Bratkowice	11.449	—		
Zaliczki geometry	100	—	323.972	71
Wypłaty:				
Wkładki	4.000	—		
Interesa komisowe	96.956	58		
Nabywcy parcel	909	86		
Różni z parcelacyi	748	17		
Lokacya w Banku krajowym .	193.406	09		
Rach. czek. w poczt. kasie oszcz.	200	—		
Pretensye hipoteczne	10.000	—		
Rachunek parc. dóbr Bratkowice	658	85		
Dobra Bratkowice	6.162	—		
Zaliczki geometry	1.258	54		
Koszta założenia	1.393	44		
Koszta utrzymania	5.872	16		
Sprzęty	190	50	321.783	57
Zapas gotówki z 31. grudnia 1900			2.189	14
Ruch ogólny kasy za r. 1899-1900			647.945	42

Bilans z 31.

		K.	h.
	Stan czynny:		
I.	Gotówka	2.189	14
IX.	Lokacya w Banku krajowym	137.482	—
X.	Rachunek czekowy w poczt. kasie oszcz.	212	87
XI.	Pretensye hipoteczne	286	45
XII.	Rachunek parcelacyi dóbr Bratkowice .	154.904	23
XIII.	Zaliczki geometry	45	80
XIV.	Kaucye i depozyta w efektach . . .	5.201	26
	Sprzęty	190	50
	Koszta założenia	1.454	—
		301.966	25

Rada Nadzorcza
uchwałą dnia 15. kwietnia 1901 r. zatwierdziła.

Prezes: *Dr. Jan Pawlikowski*

Sekretarz: *Ignacy Domagalski.*

5f

grudnia 1900.

		K.	h.
	Stan bierny:		
XV.	Fundusz rezerwowy	326	32
II.	Udziały	31.063	—
III.	Wkładki	4.519	95
IV.	Dobra Bratkowice	169.838	—
V.	Interesa komisowe	31.645	30
VI.	Nabywcy parcel	46.358	89
VII.	Różni z parcelacyi	91	11
VIII.	Kaucye w gotówce	5.096	12
	Rachunek przechodni	40	—
	Depozyta obce	5.201	26
	Zysk czysty za rok 1899-1900 . . .	7.786	30
		301.966	25

Antoni Królikowski
buchalter.

Bank parcelacyjny
stow. zarejestr. z ogran. poręką.

Poznański *Strzyżowski*
Dr. Jan Deskur.

Wykaz zysków i strat

	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Straty						
Procenta:						
wypłacone						
Wkładkom	17	94				
Interesom komisowym . .	58	86				
Nabywcom parcel . . .	34	60	111	40		
dopisane:						
Do funduszu rezerwowego	11	32				
„ Wkładek	378	68				
„ Kaucyi w gotówce . .	96	12				
„ Interesów komisowych .	267	50	753	62	865	02
Koszta utrzymania:						
Lokal, usługa, opał i światło			889	30		
Płace			4870	—		
Portorya			27	91		
Materyały biurowe, drobne wydatki			91	63	5878	84
Podatki i należytości rząd.					27	38
Zysk za r. 1899 — 1900 .					7786	30
					14557	54

Rada Nadzorcza
uchwałą dnia 15. kwietnia 1901 r. zatwierdziła.

Prezes: *Dr. Jan Pawlikowski*

Sekretarz: *Ignacy Domagalski.*

za rok 1899—1900.

	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Zyski						
Procenta:						
od lokacyi w Banku krajowym			2150	91		
„ interesów komisowych						
parcel. dóbr Babianka	1205	03				
„ „ Żarnowiec	47	90	1252	93		
od pretensyi hipotecznych			121	11		
„ nabywców parcel . . .			193	21		
„ rachunku czekowego w pocztowej kasie oszczędn. .			3	17	3721	33
Prowizye:						
od wkładek			8	—		
„ interesów komisowych:						
parcelacya dóbr Babianka	1332	96				
„ „ Żarnowiec	7000	—				
„ „ Wołosów	862	08	9195	04		
od nabywców parcel . . .			49	20		
„ różnych z parcelacyi . .			—	58	9252	82
Dochód z administracyi majątków ziemskich . .					1583	39
					14557	54

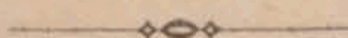
Antoni Królikowski
buchalter.

Bank parcelacyjny
stow. zarejestr. z ogran. poręką.
Poznański *Strzyżowski*
Dr. Jan Deskur.

Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 15. kwietnia 1901 r. postanowiła przedłożyć Ogólnemu Zgromadzeniu następujący wniosek co do rozdziału zysków za r. 1900.

Ogólne Zgromadzenie uchwala:

Z ogólnego zysku w kwocie . . .	K.	7786·30
przeznacza się:		
20% do funduszu rezerwowego . . .	„	1557·26
Na umorzenie kosztów założenia . .	„	1454·—
„ rezerwę podatkową	„	370·69
„ 4% Dywidendy od udziałów . .	„	1171·68
„ 1% superdywidendy od udziałów .	„	292·92
„ remuneracye dla członków Dyrekcyi	„	2000·—
„ „ „ urzędników . .	„	400·—
Resztę zysku przenieść na rok 1901 .	„	539·75
	K.	7786·30

ZARZĄD I FUNKCYONARYUSZE
BANKU PARCELACYJNEGO
Stowarzyszenia Zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Rada nadzorcza.

Prezes:

Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski, profesor Wyższej Szkoły rolniczej w Dublanach.

Wiceprezes:

Dr. Jan Kanty Steczkowski, Dyrektor Galicyjskiej Kasy Oszczędności.

Sekretarz:

Ignacy Domagalski, Lustrator Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i gospodarczych.

Członkowie:

Biedroń Jan, Krajowy Instruktor mleczarstwa.
Bojko Jakób, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa.
Dr. Domaszewski Wacław, dyrektor Banku krajowego.
Dr. Kraiński Władysław, Prezes Dyrekcyi Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.
Popławski Jan, (Zastępca Sekretarza Rady nadzorczej).
Średniawski Andrzej, poseł na Sejm krajowy.
Stapiński Jan.
Wiącek Wojciech.
Żardecki Bolesław, poseł na Sejm krajowy i Dyrektor Kasy Zaliczkowej i oszczędności w Łańcucie.

Komisya rewizyjna:

Dr. Rzepecki Jan.
Dr. Stefczyk Franciszek.
Wojciechowski Julian.

Dyrekcya:

Dyrektorowie:	*Zastępcy dyrektorów:*
Dr. Deskur Jan.	Ignacy Krzyszkowski.
Poznański Zygmunt.	Dr. Maksymilian Liptay.
Strzyżowski Józef.	Dr. Witold Narkiewicz-Jodko

Sekretarz:
Hurysz Antoni.

Buchalter:
Hanke Artur.

Kanceliści:

Szurlej Andrzej.
Denys Jan.

63

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1901.

LWÓW
NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO
1902.

Z Drukarni „Słowa Polskiego“ we Lwowie.

Ruch parcelacyjny objął, z wyjątkiem kilku górskich powiatów, niemal kraj cały. Cennych wskazówek w tym względzie dostarczył Bank krajowy w „Sumaryuszu dokonanych w kraju parcelacyi w okresie 1891—1900“.

Wedle tego sumaryusza parcelacya odbywała się w 3/4 powiatów kraju, a, o ile nam wiadomo, w ciągu roku 1901 objęła dalsze powiaty, jak: brodzki, buczacki, cieszanowski, jaworowski, liski i lwowski.

Ruch ten idzie z żywiołową siłą naprzód i ogarnia coraz szersze kręgi. Ująć go w karby i ściśle pokierować nim wedle z góry zakreślonego planu, chociażby dla zrealizowania najracyonalniejszych postulatów gospodarczo-społecznych, nie jest w mocy jakiejkolwiek instytucyi, czy to prywatnej, czy publicznej. Żadna z nich tego nie dokona, chociażby nawet była wyposażoną w znaczne środki materyalne, chyba przy ograniczeniu w drodze ustawodawczej obrotu własnością nieruchomą.

A i takie ograniczenie nie byłoby w stanie unormować całkowicie efektu praktycznego akcyi parcelacyjnej. Ruch parcelacyjny jest bowiem u nas zbyt rozbudzonym, zbyt głęboko sięga w interesy jednostek, by interesowani nie starali się i nie potrafili obejść wszelkich niedogodnych dla nich ograniczeń ustawowych na tem polu.

Uchwalona jeszcze na przedostatniej sesyi Sejmu a dotychczas nie sankcyonowana ustawa krajowa o tworzeniu włości rentowych, mająca na celu utrzymanie już istniejących i tworzenie nowych gospodarstw średniej wielkości, niewątpliwie znacznie się przyczyni do skierowania podziału własności ziemskiej na tory dla ekonomicznego dobra kraju niezmiernie pożądane i ważną także rolę odegra w akcyi parcelacyjnej, ale całym ruchem parcelacyjnym nie owładnie.

Ci bowiem parcelanci, którzy obchodzą się zupełnie bez kredytu, albo tylko potrzebują kredytu krótkoterminowego, bądź też tacy, którzy, posiadając pewien zapas gotówki, mogą fundusze brakujące im do kupna uzyskać drogą zwykłego długoterminowego amortyzacyjnego kredytu hipotecznego — z reguły nie będą korzystali z kredytu rentowego, krępującego swobodę obrotu własnością, z powodu ciążącego na niej węzła niepodzielności.

Wziąć dalej trzeba w rachubę tych, którzy w ogóle nie posiadają warunków ustawowych do korzystania z kredytu rentowego z powodu braku odpowiednich własnych funduszów.

A, nakoniec, i w tych wypadkach, w których kredyt rentowy gospodarstwu średniej wielkości byt na pewien okres czasu co do formy zapewni, nie będzie przecież w stanie gospodarstwa tego związać w bezwzględnie nienaruszalną całość pod względem faktycznym. Bo skoro interes właściciela majątku i parcelacyjnego nabywcy tego będzie wymagał, to oni już znajdą niezawodnie środek obejścia w praktyce węzła niepodzielności, choćby np. przez stypulowanie długoletnich dzierżaw lub też dzierżaw na czas trwania okresu niepo-

dzielności, łącząc je z umową o kupno po upływie tego okresu, bądź przez sprzedaż idealnych części lub też w inny mniej lub więcej pomysłowy sposób.

Wobec takiego stanu rzeczy wprost śmiesznem byłoby, gdyby nasze Stowarzyszenie zakreślało sobie zadanie pokierowania całym ruchem parcelacyjnym, w myśl teoretycznych, choćby najpiękniejszych postulatów, i gdyby — jak tego powołani i niepowołani krytycy oraz autorowie różnych artykułów ekonomicznych od nas się domagają — stowarzyszenie nasze postawiło sobie jako zasadę, iż interweniuje tylko w parcelacyach, przy których powstają wyłącznie gospodarstwa średniej wielkości.

Nie przeczymy, że może i dałoby się parcelacye przeprowadzać tak, by powstawały same tylko gospodarstwa średniej wielkości, ale do takiej akcyi byłaby zdolną chyba jedynie instytucya humanitarno-społeczna, wyposażona w wielkie kapitały, któreby jej jacyś ofiarodawcy oddali do rozporządzenia z przeznaczeniem tworzenia owych gospodarstw bez względu na finansowy rezultat — choćby z zupełnem zużyciem tych kapitałów. Parcelacya taka bowiem nie dałaby się bez ofiar materyalnych nawet pomyśleć. A to z tej przyczyny, iż popyt na gospodarstwa takiej miary jest między kolonistami nieznaczny a przy dokupnie do istniejących już gospodarstw („parcelacyi“ w ścisłem tego słowa znaczeniu) tylko nieliczni właściciele tychże (adjacenci) byliby ukwalifikowanymi nabywcami. Tak zaś ograniczony popyt i uprzywilejowana pozycya nabywców, musiałyby z natury rzeczy obniżyć cenę pod poziom zwyczajnej ceny sprzedaży a może i poniżej wartości użytkowej, tak, że nie odzyskałoby się nawet ceny zapłaconej właścicielowi majątku. A przecież przyszłoby także ponieść wydatki administracyjne samej instytucyi, koszta należytości przenośnej, pomiaru, kontraktów i wogóle koszta z parcelacyą połączone. Co więcej jeszcze! parcelacya taka, dla której przyszłoby poszukiwać ukwalifikowanych nabywców przewlekałaby się znacznie a w następstwie mnożyłyby się deficyty w administracyi, która w majątku parcelowanym — z natury pod względem gospodarstwa rozbitym, musi być dorywczą i nie opłaca się.

Instytucyą taką nasze Stowarzyszenie nie jest i być nie może, ale, pomimo to, jest instytucyą społeczną, instytucyą nie obliczoną na zysk, lecz mającą interes publiczny na względzie.

Powołała nasze Stowarzyszenie do życia odczuwana powszechnie potrzeba instytucyi pośredniczącej w parcelacyach, która, stojąc pod kontrolą publiczną, dawałaby gwarancyę rzetelnego zastępowania interesów obu stron (właściciela parcelowanego majątku i parcelacyjnych nabywców) jak niemniej umiejętnego i fachowego przeprowadzania powierzonych jej parcelacyi.

Zadaniem naszem przeto nie jest wywoływanie sztuczne parcelacyi, lecz jedynie wkraczanie z pomocą tam, gdzie siłą faktycznych stosunków majątek do parcelacyi doszedł lub już dojść musi, a to bądź ze względów na finansowe położenie właściciela lub gospodarcze warunki majątku, bądź też na potrzeby ludności włościańskiej szukającej w nabyciu ziemi podstawy bytu, warsztatu pracy, stałego osiedlenia się.

Akcyę naszą — nie obliczoną na zysk — ograniczamy na pośrednictwo, „komis“, z umiarkowaną prowizyą za przeprowadzenie interesu parcelacyjnego. Tak, że cały zysk, którego szukać musi spekulant skupujący majątki celem odsprzedaży, pozostaje w ręku właściciela majątku i parcelantów.

Tą drogą postępowaliśmy w pierwszym okresie sprawozdawczym, szliśmy nią w ubiegłym roku 1901 a iść będziemy i w przyszłości, gdyż doświadczenie pierwszych dwóch lat naszej pracy i jej wyniki upewniają nas, że droga ta jest wśród danych warunków i ze względu na właściwości naszej instytucyi jedynie odpowiednią, zyskaliśmy bowiem zadowolenie i zaufanie tak sprzedających, jak i parcelantów.

Dowodem tego nieustanne zgłoszenia już nie tylko, jak w pierwszym roku sprawozdawczym, ze strony właścicieli ofiarowujących majątki do parcelacyi, ale także ze strony włościan — zwłaszcza z zachodniej części kraju — poszukujących kupna ziemi. A są nawet w tej części kraju już całe powiaty, w których włościanie bez naszego pośrednictwa o kupnie parcelacyjnem nawet słuchać wcale nie chcą.

Uwzględniając interesy narodowe, społeczne i gospodarcze kraju, z reguły przeprowadzamy częściowe parcelacye, jak świadczą dołączone Tabele I. i II., a tylko wyjątkowo, — gdy tego najniezbędniejsza potrzeba po stronie właściciela wymaga, — parcelacye zupełne.

Jakkolwiek uznajemy pożyteczność a nawet konieczność tworzenia gospodarstw średniej wielkości i przy nadarzającej się sposobności popieramy ich powstawanie przez przyznawanie interesowanym w miarę możności udogodnień w kredycie oraz nawet opustu w cenie i kosztach — to przecież, ze względów na wstępie przedstawionych, nie leży w naszej mocy tworzenie osad wyłącznie tego typu. Ale fakt ten w niczem nie ujmuje naszej akcyi. Bo, jak wspomnieliśmy, działalność nasza wyklucza spekulacyę i nie wywołuje parcelacyi, lecz dopomaga interesowanym w korzystnem dla stron obu przeprowadzeniu jej tam, gdzie ona siłą faktu i danych okoliczności bądź już zaczętą została bez nas, bądź też jest nieuniknioną.

A co więcej! nie można ze stanowiska ogólnych interesów kraju bezwzględnie uznawać za niekorzystną sprzedaży mniejszych kompleksów i tworzenia osad mniejszych a choćby zagród tylko. Przeciwnie, w wielu wypadkach ma ono niezmiernie doniosłe znaczenie. Najdonioślejsze zaś z tego względu, iż, jak z jednej strony powstrzymuje emigracyę stałą, tak z drugiej ściąga emigrantów z powrotem do kraju. Oba te momenty obserwujemy w każdej niemal parcelacyi w zachodniej części kraju. Np. w Umieszczu w powiecie jasielskim, gdzie parcelujemy tamtejsze grunta dworskie — osady włościańskie były niezmiernie rozdrobnione. Typową była osada 2-morgowa. A że cena ziemi w tej miejscowości dochodziła przed rozpoczęciem parcelacyi do 1600 K za morg i zresztą nie było wcale podaży, przeto rodziny całe, nie mogąc się z tak drobnych osad wyżywić, sprzedawały je i wyjeżdżały na stałe osiedlenie się w miejscowościach fabrycznych północnej Ameryki.

Po wdrożeniu zaś parcelacyi nie tylko emigracya z Umieszcza ustała, ale co więcej! pięć rodzin, które w powyższy sposób stale się już wysiedliły, zakupiły za zaoszczędzone w Ameryce pieniądze po kilka morgów gruntu z danej parcelacyi i do kraju powróciły, zakładając na kupionym gruncie nowe osady.

Nadto możliwość nabycia ziemi choćby w mniejszym obszarze zachęca mniej zamożnych do oszczędności i pracowitości, stawiając im w perspektywie możność stałego osiedlenia się. Dowodem tego fakt, iż np. w Ołpinach w pow. jasielskim i Żarnowcu pow. krośnieńskim — po wdrożeniu przez nas parcelacyi tamtejszych obszarów dworskich wielu z biedniejszych miejscowych włościan złożyło nam pewne kwoty na zabezpieczenie sobie kupna po kilka morgów gruntu z parcelacyi i wyjechało do kopalń i fabryk północnej Amesyki, by — jak powiadali — „zrobić“ resztę pieniędzy.

Zwłaszcza ludzie młodzi i zapobiegliwi, nie posiadający własnej osady a mający rodziny i z tego względu ograniczeni do zarobkowania we wsi rodzinnej z dnia na dzień na utrzymanie swych rodzin — nabywszy z parcelacyi parę morgów ziemi, osadzają na niej rodzinę, dając jej w ten sposób najniezbędniejszą podstawę bytu, sami zaś, uzyskawszy swobodę ruchów, szukają korzystniejszej pracy i dorobku. A z takich początków nie rzadko dochodzić będą i ludzie mniej zamożni do posiadania gospodarstw średniej wielkości.

W tym względzie powołujemy się na opinię takiego autorytetu, jakim jest czcigodny kierownik Banku Ziemskiego Dr. Teodor Kalkstein, który twierdzi, iż „jednem

z najważniejszych zadań osadnictwa krajowego jest osiedlenie służebnej a bezrolnej ludności wiejskiej i powstrzymanie epidemii emigracyjnej" (Sprawozdanie Banku Ziemskiego w Poznaniu z dnia 30 czerwca 1893 str. 8).

Stanowisko, na którem w pracy naszej stanęliśmy, uważamy za stosowne zaznaczyć między innymi i w tym także celu, aby odeprzeć zarzuty, iż instytucya nasza powstała i działa dla celów klasowych. Zarzuty te są zgoła nieuzasadnione. Celem naszym jest jedynie i wyłącznie interes ekonomiczny i narodowy kraju. Dowodem zaś tego najlepszym i gwarancyą skład osób powołanych w Radzie nadzorczej do kierowania naszą instytucyą oraz dotychczasowa nasza działalność.

Jak w poprzednim, tak i w ubiegłym roku pozostawaliśmy w ścisłym kontakcie z Bankiem krajowym. Lokowaliśmy w tymże Banku na rachunku bieżącym wszelkie fundusze przez nas inkasowane, a nadto korzystaliśmy w ubiegłym roku w jednym wypadku z kredytu, który umożliwił nam nabycie na licytacyi dla spółki miejscowych włościan dóbr Olesza w powiecie tłumackim. Kredyt ten już niemal w całości spłaciliśmy.

Nadto przyrzekł nam Bank krajowy kredyt potrzebny na objęcie interesu parcelacyi dóbr Jadowniki i Brzezowiec w powiecie brzeskim, z którego już w r. 1902 skorzystaliśmy. W Banku krajowym także otrzymywaliśmy dla parcelantów długoterminowy amortyzacyjny kredyt hipoteczny, potrzebny im na pokrycie cen kupna.

Wreszcie Bank krajowy współdziałał także w sposób statutem określony w kierownictwie naszą instytucyą, wspierając nas zawsze chętną i doświadczoną radą oraz poparciem swych Dyrektorów i współpracownictwem jednego z swoich urzędników na stanowisku członka naszej Dyrekcyi.

W ciągu r. 1901 zgłoszono do parcelacyi 62 majątków w 36 powiatach.

Rezultat naszej działalności w ubiegłym roku przedstawia Tabela I.

W Tabeli II. przedstawiliśmy daty statystyczne odnoszące się do parcelacyi ukończonych w ciągu roku sprawozdawczego.

W ciągu ubiegłego roku unormowała się technika jakoteż strona finansowa agend naszego Stowarzyszenia. Nie mając w kraju instytucyi, na której urządzeniach, tak co do pracy biurowej, jak i co do właściwej akcyi organizowania i przeprowadzania parcelacyi moglibyśmy się wzorować, musieliśmy drogą własnego doświadczenia udoskonalać technikę naszych czynności. Co zaś do finansowej strony naszej akcyi, to polega ona na oczyszczaniu hipotek majątków parcelowanych i chwilowym krótkoterminowym kredycie dla parcelantów oraz zaliczaniu kwot potrzebnych na koszta z przeprowadzeniem parcelacyi połączone.

Jakkolwiek nasz kapitał udziałowy z rezerwami stanowił stosunkowo szczupłą kwotę, bo tylko K. 57475·29, pomimo to podołaliśmy powyższemu finansowemu zadaniu. A mianowicie, całe niemal zapotrzebowanie w tym względzie pokrywaliśmy z funduszów powierzanych nam przez parcelantów na czas, dopóki nie nadejdzie moment, w którym te fundusze będą miały być użyte na zapłatę ich cen kupna.

Wobec kończenia się jednych a przybywania nowych interesów — z powyższego źródła wpływają nam nieustannie zasoby pieniężne i spodziewamy się, że źródło to pozwoli nam z reguły obywać się bez kredytu obcego a odwoływać się do niego będziemy zmuszeni chyba tylko w wyjątkowych wypadkach zapotrzebowania znaczniejszego kapitału i to na czas dłuższy, jak to było w dwóch wyżej wspomnianych interesach: nabycia na licytacyi dóbr Olesza i objęcia parcelacyi dóbr Jadowniki i Brzezowiec, przy której dla przełamania obawy parcelantów przed ciążącym na hipotece tych majątków znacznym długiem jednej z wiedeńskich instytucyi kredytowych trzeba było ten dług na nasz Bank przejąć.

Jak to już wyżej zaznaczono, przeprowadzaliśmy z reguły parcelacye komisowe na rachunek właściciela. Nie braliśmy zatem na siebie żadnego ryzyka. Z parcelacyi po d. 31/12 1901 ukończonych jedynie w parc. Żarnowca przyjęliśmy na siebie zobowiązanie, że w razie, gdyby właścicielka z parcelacyi tego majątku nie uzyskała z góry oznaczonej kwoty, Bank byłby nie otrzymał za swe czynności żadnego wynagrodzenia — wypadek ten jednak nie zaszedł.

Prowizye nasze z powyższych względów były stosunkowo bardzo skromne, a ich wysokość zależała od mniejszych lub większych trudności w zorganizowaniu i przeprowadzeniu parcelacyi.

Bank nasz z dniem 31 grugnia 1901 r. liczył 109 członków.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym przybyło 42 członków, ubyło zaś 9-ciu, których wykreślono, gdyż, pomimo wezwania, nie zapłacili wpisowego ani udziału.

Udziały deklarowane wynosiły K. 38830·— (w r. 1900 K. 37580·—), wpłacone K. 35304·30 (w r. 1900 K. 31063·—).

W ciągu roku 1901-go wypowiedziało swe udziały 3 członków na łączną kwotę K. 2105·—.

Fundusz rezerwowy wynosił z d. 31 grudnia 1901 K. 2170·99

Powstał on:

Z salda z r. 1900	K. 326.32
„ wpisowego w r. 1901	„ 207.—
„ odsetek za r. 1901	„ 80.41
„ 20% z czystego zysku w r. 1900 .	„ 1557.26
Razem . .	K. 2170.99

Fundusz ten wynosił zatem z d. 31 grudnia 1901 r. 6.15% wpłaconych udziałów.

Koszta administracyi, aczkolwiek znacznie wyższe, aniżeli w poprzednim okresie sprawozdawczym, bo wynoszące K. 18592·07, jeszcze nie pozwoliły nam jednak zorganizować naszego biura w ten sposób, aby ono mogło w zupełności odpowiedzieć tym wszystkim wymaganiom, które mu stawiał wzrost interesów i połączonych z nimi czynności natury prawnej, technicznej i finansowej.

Ogólny obrót kasowy w r. 1901 wynosił K. 1,638.467·64 (w porównaniu z okresem poprzednim więcej o K. 990.522·22).

Czysty zysk przedstawia kwotę K. 26.155·19 (w porównaniu z r. 1900-nym więcej o K. 18.368·89).

Dwa te ostatnie zestawienia wraz z szczegółami zawartymi w dołączonych do niniejszego sprawozdania tablicach dostatecznie świadczą o wzroście naszych czynności i uzasadniają też należycie zaznaczone wyżej powiększenie kosztów administracyjnych, stanowiące zresztą zjawisko zupełnie normalne w każdej rozwijającej się instytucyi.

W razie wejścia w życie ustawy o tworzeniu włości rentowych ruch parcelacyjny a zwłaszcza kolonizacya wewnętrzna znacznie się ożywi i agendy nasze jeszcze się wzmogą.

Władze, w których ręku spoczywać będzie tworzenie włości rentowych: Wydział krajowy i krajowa komisya dla włości rentowych nie będą brały bezpośredniego udziału w samym procesie parcelacyjnym i liczą na to, iż materyału na włości rentowe dostarczać im będą: Bank krajowy, przy parcelacyach przezeń przeprowadzanych i inne krajowe instytucye. Mamy nadzieję, że wśród tych instytucyi my w pierwszym szeregu do pracy staniemy!

DYREKCYA.

TABLICA I.

Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Powiat	Obszar przeznaczony do parcelacyi		Zawarto kontrakty kupna z parcelantami na				Parcelanci na cenę kupna zakontraktowanych gruntów				Grunta zadatkowane				Razem zakontraktowano i zadatkowano				Do parcelacyi pozostał obszar		Uwagi
					obszar		za cenę		wpłacili		pozostali winni		obszar		za cenę		obszar		za cenę				
			m	s²	m	s²	K	h	K	h	K	h	m	s²	K	h	m	s²	K	h	m	s²	
	I. Parcelacye skończone do dnia 31. grudnia 1900.																						
1	*Babianka*	Tłumacz	148	915	148	915	44.432	—	42.724	—	1.708	—	—	—	—	—	148	915	44.432	—	—	—	Patrz Tab. II.
		Sa I.	148	915	148	915	44.432	—	42.724	—	1.708	—	—	—	—	—	148	915	44.432	—	—	—	
	II. Parcelacye rozpoczęte przed dniem 1. stycznia 1901.																						
2	*Bratkowice*	Rzeszów	533	97	119	1530	51.016	12	37.055	33	13.960	79	226	867	108.597	21	346	797	159.613	33	186	900	Częściowa parcelacya.
3	*Radcza*	Stanisławów	205	370	205	370	106.283	11	38.981	92	67.301	19	—	—	—	—	205	370	106.283	11	—	—	Patrz Tab. II.
4	*Wołosów*	Nadwórna	569	275	531	1400	128.463	66	77.811	16	50.652	50	—	—	—	—	531	1400	128.463	66	37	475	Patrz Tab. II.
5	*Żarnowiec*	Krosno	386	1462	306	267	153.959	02	140.468	48	13.490	54	80	1195	77.510	—	386	1462	231.469	02	--	—	Patrz Tab. II.
		Sa II.	1694	604	1163	367	439.721	91	294.316	89	145.405	02	307	462	186.107	21	1470	829	625.829	12	223	1375	
	III. Parcelacye rozpoczęte po dniu 1. stycznia 1901.																						
6	*Baranie Peretoki*	Sokal	335	1114	335	1114	90.373	14	15.843	18	74.529	96	—	—	—	—	335	1114	90.373	14	—	—	Patrz Tab. II.
7	*Gogolów*	Strzyżów	407	1131	—	—	—	—	—	—	—	—	142	800	53.833	—	142	800	53.833	—	265	331	Parcelacya zupełna przeważnie na średnie gospodarstwa.
8	*Jadowniki-Brzezowiec*	Brzesko	480	1059	56	1301	47.736	—	27.232	—	20.504	—	280	577	231.600	02	337	278	279.336	02	143	781	Częściowa parcelacya z pozostawieniem lasu i dwóch innych folwarków Brzesko i Słotwina.
9	*Łęki*	Krosno	503	1456	—	—	—	—	—	—	—	—	163	886	61.743	50	163	886	61.743	50	340	570	Parcelacya z pozostawieniem dworu, kilkudziesięciu morgów uprawnej ziemi i części lasu.
10	*Łuczanowice z pl.*	Kraków	110	1341	47	534	36.832	80	27.422	80	9.410	—	—	—	—	—	47	534	36.832	80	63	807	Częściowa parcelacya.
11	*Olesza*	Tłumacz	1296	1117	294	1	155.761	—	75.761	—	80.000	—	1002	1116	200.600	—	1296	1117	356.361	—	—	—	Majątek kupiony na licytacyi przez spółkę włościańską. Czwarta część całego obszaru została przyłączoną do sąsiedniego majątku Dolina a resztę rozparcelowano między włościan miejscowych i z okolicznych wsi.
12	*Ołpiny*	Jasło	237	1526	144	197	50.962	72	32.067	95	18.894	77	68	1399	26.172	83	212	1596	77.135	55	24	1530	Częściowa parcelacya.
13	*Potylicz*	Rawa	540	561	—	—	—	—	—	—	—	—	173	1156	76.548	—	173	1156	76.548	—	366	1005	Częściowa parcelacya.
14	*Strzemilcze*	Brody	162	1283	162	1283	64.800	—	34.296	22	30.503	78	—	—	—	—	162	1283	64.800	—	—	—	Częściowa parcelacya.
15	*Umieszcz*	Jasło	395	—	151	82	116.329	52	100.948	25	15.381	27	109	399	56.465	03	260	481	172.794	55	134	1119	Zupełna parcelacya.
16	*Wołczkowce*	Śniatyn	426	410	36	652	16.000	—	16.000	—	—	—	385	258	194.279	47	421	910	210.279	47	4	1100	Parcelacya z pozostawieniem dworu, kilkudziesięciu morgów w Wołczkowcach oraz całego folwarku Orelec.
		Sa III.	4897	1398	1228	364	578.795	18	329.571	40	249.223	78	2326	191	901.241	85	3554	555	1,480.037	03	1343	843	
	Razem	Sa I. II. i III.	6740	1317	2540	46	1.062.949	09	666.612	29	396.336	80	2633	653	1,087.349	06	5173	699	2,150.298	15	1567	618	

TABLICA II.

Nr	Nazwa majątku	Powiat	Rodzaj parcelacyi	Obszar całego majątku M	Obszar całego majątku s²	Pozostało właścicielowi majątku M	Pozostało właścicielowi majątku s²	Sprzedano M	Sprzedano s²	Cena morga Kor	Ilość nabywców	Istniejące już gospodarstwa wskutek dokupna z parcelacyi wzrosły do obszaru: niżej 5 mg. Ilość	niżej 5 mg. Obszar M	niżej 5 mg. Obszar s²	5—10 mg. Ilość	5—10 mg. Obszar M	5—10 mg. Obszar s²
1	*Babinka*	Tłumacz	Parcelanci miejscowi i z sąsiednich wsi oraz 1 osadnik mazurski	255	106	106	791	148	915	Od 200 do 430	43						
2	*Baranie-Peretoki*	Sokal	Parcelanci miejscowi i z sąsiednich wsi	1106	314	770	800	335	1114	Od 240 do 450	26	6	21	726	10	65	576
3	*Łuczanowice z przl. Dojazdów Kocmyrzów Głęboka*	Kraków	Parcelanci miejscowi	1676	354			47	534	Od 600 do 1120	24						
4	*Radcza*	Stanisławów	dtto	1175	540	970	170	205	370	Od 400 do 700	44	12	44	376	19	145	430
5	*Strzemilcze*	Brody	dtto	638	1298	476	15	162	1283	400	12	1	4	—	3	19	1232
6	*Wołosów*	Nadwórna	Koloniści mazurscy	569	275			531	1400	Od 160 do 320	73	2	8	809	4	28	1374
7	*Żarnowiec*	Krosno	1) Parcelantów miejscowych 31. 2) z sąsiednich wsi 44, 3) z dalszych 7, 4) rewertenci z Ameryki 5, ad 1, 2 i 3, między nimi 17 robotnik. z kopalni nafty.	386	1462	—	—	386	1462	Od 500 do 1200	82	20	60	1271	20	122	169
								1818	673		304	41			56		

Nr	10—25 mg. Ilość	10—25 mg. Obszar M	10—25 mg. Obszar s²	nad 25 mg. Ilość	nad 25 mg. Obszar M	nad 25 mg. Obszar s²	Powstały nowe jednostki gospodarcze: niżej 5 mg. Ilość	niżej 5 mg. Obszar M	niżej 5 mg. Obszar s²	5—10 mg. Ilość	5—10 mg. Obszar M	5—10 mg. Obszar s²	10—25 mg. Ilość	10—25 mg. Obszar M	10—25 mg. Obszar s²	nad 25 mg. Ilość	nad 25 mg. Obszar M	nad 25 mg. Obszar s²	Sposób zapłaty ceny kupna: Zapłacili bądź w krótk. czasie zapł. gotówką	Zaciągnęli hip. pożyczki amortyzac.: Nazwa instytucyi która udzieliła kredytu	W stosunku do całej ceny kupna	
1																			95·5%	Bk. par.	4·5%	Parcelanci pokryli cenę kupna niemal wyłącznie gotówką, nie korzystając z kredytu. Nie mieliśmy zatem możności zbadania dat co do obszaru tak nowopowstałych gospodarstw, jak i zwiększenia się dawnych. Możemy tylko skonstatować, iż z liczby 43 parcelantów nabyli: 6 po 1 mg., 19 po 2 mg., 4 po 3 mg., 3 po 4 mg., 1—4½ mg. 1—5 mg., 4 po 6 mg., 1—7 mg. 2 po 8 mg., 1—9 mg., 1—15 mg. (osadnik mazurski).
2	6	90	391	4	649	1081													50%	Bk. kr. Bk. par.	49·66% 0·37%	Parcelanci zaciągnęli pożyczki na łączną hipotekę gruntów dawnych i dokupionych.
3																			75%	Powiat. Kasa Oszcz. Kraków.	25%	Parcelanci zaciągnęli pożyczki wyłącznie na grunta dokupione. Nie mieliśmy zatem możności zbadania dat co do obszaru tak nowopowstałych gospodarstw jak i zwiększenia się dawnych. Możemy tylko skonstatować, iż z liczby 24 parcelantów nabyli: 11 po 1 mg., 2 po 1¼ mg., 2 po 1½ mg., 4 po 2 mg., 3 po 3 mg., 1—4 mg., 1—10 mg.
4	8	117	725	5	242	24													33%	Bk. kraj.	67%	Parcelanci zaciągnęli pożyczki na łączną hipotekę gruntów dawnych i dokupionych
5	7	110	338	1	235	282													54%	Bk. kr.	46%	(jak wyżej)
6	2	29	889	1	26	591	16	55	1403	36	248	852	11	165	300	1	30	—	62%	Bk. kraj.	38%	
7	6	92	36	1	86	457	25	71	937	7	45	1038	2	36	523	1	26	1187	97%	Bk. kraj. Bk. par. K. O. Jasielska	1% 0·15% 1·35%	
	29			12			41			43			13			2						

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW
BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1901.

Ruch kasy za rok 1901.

Pobory

		SALDO			2189	14
		Interesa komisowe	150205	12		
		Nabywcy parcel	292730	28		
		Udziały	1683	20		
		Fundusz rezerwowy	109	—		
		Prowizya	430	76		
		Procenta	505	02		
		Rachunki bieżące	343486	87		
		Różni z parcelacyi	1340	10		
		Rachunek parcelacyi Bratkowic . . .	11947	57		
		Kaucye w gotówce	12200	—		
		Koszta administracyi	65	50		
		Portfel wekslowy	2000	—		
		Pretensye hipoteczne	341	26		
					817044	68
		Do przeniesienia . .			819233	82

Wypłaty

		Z przeniesienia . .			819233	82
		Interesa komisowe	329029	66		
		Nabywcy parcel	4138	36		
		Podatki	797	23		
		Prowizya	208	48		
		Procenta	52	19		
		Rachunki bieżące	430458	03		
		Różni z parcelacyi	2862	74		
		Rachunek parcelacyi Bratkowic . .	10714	08		
		Dywidenda	62	50		
		Koszta administracyi	20136	19		
		Portfel wekslowy	10000	—		
		Pretensye hipoteczne	2048	56		
		Inwentarz	836	37		
		Rachunek przechodni	224	82		
		Zaliczki geometry	340	—		
		Wkładki	4469	91		
					816379	12
		Zapas gotówki z 31. grudnia 1901 .			2854	70
		Ruch ogólny kasy za rok 1901 . .			1638467	64

71

Bilans za rok 1901.

Stan czynny.				
Gotówka w kasie			2854	70
Weksle:				
w portfelu	4947	66		
w reeskoncie	90000	—	94947	66
Pretensye hipoteczne			1708	—
Dłużnicy w Rku „Interesa komisowe“ .			371590	08
Rachunek parcelacyi Bratkowic . . .			127311	96
Dłużnicy w Rku bieżącym			34139	20
Kaucye własne			5020	—
Dłużnicy w Rku „Różni z parcelacyi“ .			154	74
Rachunek przechodni			205	37
Ruchomości			959	28
Lokacye w Bankach			1801	26
Dłużnicy w Rku „Nabywcy parcel“ . .			17448	80
			658141	05

Stan bierny.		
Fundusz rezerwowy	2170	99
Udziały	35304	30
Kredyt wekslowy	140500	—
Kaucye obce w efektach	5000	—
„ „ „ gotówce	5302	—
Wierzyciele Rku bieżącym	155255	48
Wierzyciele w Rku „Interesa komisowe“ .	66521	34
Wierzyciele w Rku „Nabywcy parcel“ .	221788	40
Wierzyciele w Rku „Różni z parcelacyi“ .	143	35
Zysk za rok 1901	26155	19
Depozyta i kaucye K. 611.812·—		
	658141	05

Bank parcelacyjny
Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 15. maja 1902 powyższy bilans zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej
Ignacy Domagalski

Prezes Rady nadzorczej
Dr. Jan Pawlikowski

Rachunek zysków i strat za rok 1901.

Straty

Koszta administracyi:				
lokal	1226	82		
płace	13932	52		
opał i światło	363	42		
stemple i koszta ogólne . . .	1215	35		
druki i materyały biurowe . . .	1791	97		
portorya	61	99	18592	07
Podatki i należytości rządowe . . .	798	86		
mniej rezerwa z roku 1900 . . .	370	69	428	17
Odpis ruchomości:				
10% od K. 1065·87			106	59
Zysk za rok 1901			26155	19
			45282	02

Zyski

Zysk z roku 1900 przeniesiony na r. 1901			539	75
Czysty dochód z administracyi dóbr „Bratkowice"			1092	86
Prowizye			29470	22
Procenta:				
od lokacyi w Banku krajowym . .	3939	86		
od interesów komisowych i innych	10239	33	14179	19
			45282	02

Bank parcelacyjny
Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 15. maja 1902 powyższe zamknięcie rachunku strat i zysków zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej: *Ignacy Domagalski*

Prezes Rady nadzorczej: *Dr. Jan Pawlikowski*

Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 15. maja 1902 r. postanowiła przedłożyć Ogólnemu Zgromadzeniu następujący wniosek co do rozdziału zysków za rok 1901.

Ogólne Zgromadzenie uchwala:

Z ogólnego zysku w kwocie	K. 26155·19
przeznacza się:	
25% do funduszu rezerwowego *)	„ 6538·80
4% dywidendy od udziałów	„ 1240·52
2% superdywidendy od udziałów	„ 620·26
Na rezerwę podatkową	„ 2000·—
„ dyety dla Komisyi rewizyjnej Rady nadzorczej . .	„ 600·—
„ remuneracye dla członków Dyrekcyi i urzędników . .	„ 10462·07
18% t. j. resztę zysku przenieść na rok 1902	„ 4693·54
	K. 26155·19

*) Który w razie przyjęcia tej propozycyi wynosić będzie K. 8709·18 to jest z 6·15% wzrośnie do 25% wpłaconych udziałów.

73

ŻARZĄD I FUNKCYONARYUSZE
BANKU PARCELACYJNEGO
Stowarzyszenia Zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Rada nadzorcza.

Prezes:

Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski, profesor Akademii rolniczej w Dublanach.

Wiceprezes:

Dr. Jan Kanty Steczkowski, Dyrektor Galicyjskiej Kasy Oszczędności.

Sekretarz:

Ignacy Domagalski, Lustrator Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i gospodarczych.

Członkowie:

Biedroń Jan.
Bojko Jakób, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa.
Dr. Cisek Stanisław, Adwokat krajowy.
Dr. Domaszewski Wacław, dyrektor Banku krajowego.
Dr. Kraiński Władysław, Prezes Dyrekcyi Galicyjskiego Towarz. kredytowego ziemskiego
Popławski Jan (Zastępca Sekretarza Rady nadzorczej).
Średniawski Andrzej.
Stapiński Jan, poseł na Sejm krajowy.
Żardecki Bolesław, poseł na Sejm krajowy i Dyrektor Kasy Zaliczkowej i Oszczędności w Łańcucie.

Komisya rewizyjna:

Bal Stanisław, Dr. Stefczyk Franciszek, Wojciechowski Julian.

Dyrekcya:

Dyrektorowie:

Dr. Jan Deskur.
Ignacy Krzyszkowski.
Zygmunt Poznański.

Zastępcy dyrektorów:

Dr. Maksymilian Liptay.
Dr. Witold Narkiewicz-Jodko.

Sekretarz:

Hurysz Antoni.

Buchalter:

Podwiński Wacław.

Urzędnicy:

Szurlej Andrzej. Aleksa Konstanty. Cieplik Stanisław.
Denys Jan. Majewski Jan.

1 referent pomocniczy, 4 dyetaryuszów.

75

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1902.

LWÓW
Z DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO“
POD ZARZĄDEM JÓZEFA ZIEMBIŃSKIEGO
1903.

76

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1902.

LWÓW
NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO
1903.

Z DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO“ WE LWOWIE
POD ZARZĄDEM JÓZEFA ZIEMBIŃSKIEGO.

Przedkładając niniejsze sprawozdanie za rok 1902, obejmujemy niem daty odnoszące się do całego pierwszego trzechletniego okresu urzędowania Dyrekcyi. Jestto okres organizacyi naszej instytucyi, a zarazem, jak przekonywają cyfry niżej umieszczone, szybkiego jej rozwoju, dający nam pewne podstawy i wytyczne dla działalności dalszej.

Jak to już zaznaczyliśmy w sprawozdaniach poprzednich, głównym typem naszych interesów była parcelacya komisowa, przy której nie braliśmy na siebie żadnego ryzyka.

W ciągu ubiegłego trzechlecia okazała się jednak ta forma czystego tylko pośrednictwa nie wystarczającą. W niektórych wypadkach przyjmowaliśmy na siebie zobowiązanie uzyskania z parcelacyi dla właściciela pewnej minimalnej ceny kupna i dopiero przy nadwyżce mogliśmy liczyć na prowizyę za nasze pośrednictwo. W innych wypadkach okazywała się potrzeba nabycia majętności na własność na licytacyi.

Podnieść jednak należy, że przy obu tych ostatnich rodzajach interesów już przed ich objęciem zawiązywaliśmy spółki z interesowanych włościan i mieliśmy zapewnionych nabywców na znaczniejszy obszar, dając w ten sposób zamierzonej parcelacyi realną podstawę a spółce parcelantów, która nam gwarantowała powodzenie interesu, udział w zysku.

Powyższe trzy typy parcelacyi, a mianowicie: pośrednictwo komisowe, pośrednictwo komisowe na własny rachunek i, nakoniec, kupno zbliżają nas pod względem rodzaju interesów do najpoważniejszej polskiej instytucyi parcelacyjnej — Banku ziemskiego w Poznaniu i jak sądzić z dotychczasowego naszego doświadczenia możemy, wyczerpują formy, w których w naszych warunkach Bank nasz może parcelacye przeprowadzać.

Doświadczenie to czerpiemy z trzechletniego z górą prowadzenia naszej instytucyi, oraz jej szybkiego rozwoju, którego obraz porównawczy dają cyfrowe zestawienia umieszczone poniżej, a w szczególności ze zbadania obszaru rozparcelowanego dotychczas, a obejmującego rozmaite strony kraju naszego, oraz

i z interesów parcelacyjnych z różnych powodów przez nas nie objętych, których zbadanie jednak pozwoliło nam poznać bliżej warunki parcelacyi w całej niemal Galicyi.

W ciągu trzechlecia po koniec roku 1902 zgłoszono do parcelacyi 272 majątków w 63 powiatach, a mianowicie:

W I. roku sprawozdawczym 141 majętności.
„ II. „ „ 62 „
„ III. „ „ 69 „

Ogólny obszar tych majętności wynosi około 200.000 morgów, prawie $^1/_{20}$ obszaru własności tabularnej Galicyi, niepozostającej w posiadaniu martwej ręki.

Objęliśmy z nich do parcelacyi po koniec roku 1902-go 24 majętności w łącznym obszarze 9899 mg. 1479 s^2, a to:

W I. roku sprawozdawczym 4 majętności w obszarze 1637 m. 206 s^2.
„ II. „ „ 12 „ „ 5036 „ 31 s^2.
„ III. „ „ 8 „ „ 3226 „ 1242 s^2.

Z powyższego obszaru objętego do parcelacyi rozsprzedaliśmy po koniec r. 1902-go 8368 mg. 601 s^2. Obszar to stosunkowo znaczny, gdy się zważy, że wynosi on prawie $^1/_5$ część obszaru, jaki — według ogłoszonego przez Bank krajowy Sumaryusza parcelacyi dokonanych w kraju w okresie 1891—1900 — rozparcelowano w ciągu tego dziesięciolecia w całej Galicyi.

Cena, za którą sprzedaliśmy powyższy obszar, rozparcelowany po koniec r. 1902 wynosi k. 3,458.375·72 i rozpada się na lata sprawozdawcze w sposób następujący;

W I. roku sprawozdawczym sprzedano za k. 253.175·55
„ II. „ „ „ „ „ 1,092.680·23
„ III. „ „ „ „ „ 2,112.519·94

Dalsze daty odnoszące się do prowadzonych przez nas parcelacyi podajemy w tablicach I. i II. niniejszego sprawozdania, przechodząc do szczegółów dotyczących finansowej strony naszej instytucyi.

Bank nasz z d. 31. grudnia 1902 r. liczył 368 członków.

Wzrost ilości członków w ciągu trzechlecia po koniec r. 1902 przedstawia się następująco:

	Stan:	Przybyło:	Ubyło:
Z dniem 31. grudnia 1900 . . .	76	—	—
W ciągu roku 1899/1900 . . .	—	—	—
Z dniem 31. grudnia 1901 . . .	109	—	—
W ciągu roku 1901 . . .	—	42	9
Z dniem 31. grudnia 1902 . . .	368	—	—
W ciągu roku 1902 . . .	—	262	3

Udziały deklarowane wynosiły z dniem 31. grudnia 1902 k. 53.180·—, wpłacone k. 38.488·78.

W ciągu roku 1902 wypowiedziało swe udziały 10 członków na kwotę k. 500·—.

Ruch udziałów w ciągu trzechlecia podaje tabliczka następująca:

	Po 31. grudnia 1900 koron	Po 31. grudnia 1901 koron	Po 31. grudnia 1902 koron	W ciągu roku 1900 koron	W ciągu roku 1901 koron	W ciągu roku 1902 koron
Udziały deklarowane .	37.580·—	38.830·—	53·180·—	—	—	—
„ wpłacone .	31.063·—	35.304.30	38.488·78	—	—	—
„ wypowiedziane				130·—	2105·—	500·—
„ wypłacone .	—	—	—	—	—	141·30

Fundusz rezerwowy wynosił z d. 31 grudnia 1902 K. 9.306·69 h.

Powstał on:

Z salda z r. 1901	K. 2.170·99
Z wpisowego	K. 373·—
Z odsetek za r. 1902	K. 223·90
Z 25% czystego zysku w r. 1901	K. 6.538·80
Razem	K. 9.306·69

Wzrost tego funduszu w ciągu trzechlecia 1900 — 1902 przedstawia się następująco:

Z końcem r. 1900 — K. 326·32 t. j. 1·05% udziałów wpłaconych.
„ „ 1901 — „ 2.170·99 „ 6·15% „ „
„ „ 1902 — „ 9.306·69 „ 24·1% „ „

W d. 31 grudnia 1902 suma udziałów wpłaconych łącznie z funduszem rezerwowym, t. j. kapitał własny Banku wynosił K. 47.795·47.

Jak widzimy, kapitał ten w stosunku do interesów naszych jest niewielki. To też przy szybkim rozwoju naszej instytucyi, wymagającym coraz to znaczniejszego, choć chwilowego inwestowania kapitałów na depuracyę hipotek, musieliśmy w coraz to większej mierze korzystać z kredytu w Banku krajowym, stosunkowo znacznego wprawdzie, ale mającego zawsze zabezpieczenie hipoteczne i pupilarne.

Wymowny obraz wzrostu naszych czynności dają cyfry obrotu kasowego w połączeniu z obrotem w naszym rachunku bieżącym w Banku krajowym. Łączymy te dwie pozycye razem, gdyż zapasy gotówki lokujemy w Banku krajowym, trzymając w kasie podręcznej nieznaczne tylko kwoty, a znaczniejsze wypłaty także tylko za pośrednictwem tegoż Banku uskuteczniamy.

Cyfry te są następujące:

	1900	1901	1902
Obrót kasowy . . .	647.945·42	1,638.467·64	2,753.783·—
Obrót w roku bieżącym w Banku krajowym .	376.216·—	1,303.014.62	3,523.871·96
Razem .	1,024.161·42	2,941.482·26	6,277.654·96

Jest rzeczą naturalną, że temu rozrostowi interesów Banku towarzyszy wzrost zysków naszej instytucyi oraz jej kosztów administracyi.

Aczkolwiek nie jesteśmy instytucyą spekulacyjną, to jednak cyfry zysków za ubiegłe trzechlecie świadczą o żywotności naszego Banku i o normalnym jego rozwoju.

Czysty zysk bilansowy, po potrąceniu kwot przeznaczanych corocznie przez Ogólne Zgromadzenie na tantiemy i remuneracye dla urzędników*), które uwzględnimy niżej przy zestawieniu kosztów administracyi, wynosił:

W I. roku sprawozdawczym	. . . .	K. 5.386·30
„ II. „ „	. . . .	„ 15.693.12
„ III. „ „	. . . .	„ 19.458·44
	Razem	K. 40.537·86

Nie mamy w kraju instytucyi o tym samym zakresie działania, co nasza. Chcąc więc drogą porównania określić, czy nasze zyski są wysokie, czy też niskie musimy sięgnąć po cyfry porównawcze do instytucyi parcelacyjnych w W. Ks. Poznańskiem, korzystając w tym wypadku z dat podanych przez Dra Jana Rozwadowskiego w jego świeżo ogłoszonej obszernej i gruntownej pracy o parcelacyi w tej dzielnicy Polski.

Z istniejących w W. Ks. Poznańskiem instytucyi parcelacyjnych polskich posiadamy dane wyczerpujące tylko co do dwóch, które zakresem swych czynności i typem interesów nadają się do porównania z naszą.

Mamy tu na myśli Bank ziemski, prowadzący, tak jak nasz, wszystkie trzy rodzaje pośrednictwa parcelacyjnego i Spółkę rolników parcelacyjną, instytucyę czysto komisową.

I to porównanie z W. Ks. Poznańskiem wykazuje, iż za usługi nasze pobieramy wynagrodzenie bardzo niskie, gdyż Bank ziemski, instytucya o pokroju wcale nie spekulacyjnym, ma czystego zysku z rozsprzedanego morga K. 25·—,

*) Przypuszczamy, iż propozycya Rady Nadzorczej co do rozdziału zysku za r. 1902 nie ulegnie zmianie.

Spółka rolników parcelacyjna K. 15·50, a nasz Bank K. 8·66, którą to kwotę otrzymujemy, dzieląc wyżej podaną cyfrę zysków za trzechlecie K. 40.537·86 przez ilość morgów, od których w ciągu tego okresu pobraliśmy prowizyę a wynoszących cyfrę 4.678.

W stosunku do obrotu kasowego zyski w ciągu trzechlecia okazują tendencyę zniżkową, gdyż:

W I. roku sprawozdawcz. wynosiły 0.52% obrotu kasowego.
„ II. „ „ „ 0.53% „ „
„ III. „ „ „ 0·31% „ „

Zyski nasze w stosunku do kapitału udziałowego mogą się wydawać znaczne. Pamiętać jednak należy, iż instytucya nasza wyłącznie finansową nie jest i czerpie te zyski w przeważnej części nie z obrotu kapitałów, ale przedewszystkiem z wynagrodzenia za specyalne usługi, które swym klientom w parcelacyach oddaje przez organizowanie i przeprowadzanie parcelacyi pod względem prawnym i technicznym, w dalszym zaś dopiero rzędzie z finansowania odnośnych interesów.

Najwłaściwszej miary dla oceny wysokości naszych zysków szukać należy w ich rozdziale, dokonywanym corocznie na mocy statutu przez Ogólne zgromadzenie członków.

Jak wskazują Sprawozdania nasze z lat poprzednich, dywidenda od udziałów nie przekraczała 6%, była więc w naszych stosunkach raczej niską, aniżeli wysoką.

Wydatne dotowanie funduszu rezerwowego wypływa z natury naszej instytucyi, która musi dążyć do powiększenia kapitału własnego z jednej strony, z drugiej zaś — tworzyć rezerwy na niedające się przewidzieć straty, w interesach tak zawiłych, jak parcelacye, zupełnie możliwe.

Tantiemy dla dyrekcyi i remuneracye dla urzędników są tylko koniecznem uzupełnieniem płac, które w instytucyi tak młodej, jak nasza, nie mogły być jeszcze w należytej mierze ustalone. Do tego ustalenia dążyć jednak musimy, jakoteż i do zabezpieczenia urzędników na starość i na wypadek niezdolności do pracy. To też Rada nadzorcza poleciła Dyrekcyi opracować i przedstawić w tym kierunku propozycye.

Istotną jest także potrzeba dysponowania pewnym funduszem na cele kulturalne i ekonomiczne dla zaspokojenia duchowych potrzeb włościan nabywających grunta za naszem pośrednictwem, oraz użyczenia im takiej pomocy, aby powstające jednostki gospodarcze były ekonomicznie silne i społecznie racyonalne. Na ten cel przy rozdziale zysków w roku ubiegłym przeznaczoną już była pewna kwota, a według propozycyi Rady nadzorczej co do podziału zysków za rok 1902 ma być utworzony stały fundusz specyalny, corocznie dotować się mający.

Przechodząc do kosztów administracyi, zauważymy, iż składają się one z dwóch kwot, a mianowicie: z kwoty wykazywanej corocznie w rachunku zysków i strat w pozycyi: „koszta administracyi“ oraz z kwoty wyznaczanej z zysków każdego roku przez Ogólne zgromadzenie na tantiemy i remuneracye.

Przyjmując za rok bieżący do obliczenia odnośną cyfrę z podziału zysku wedle propozycyi Rady nadzorczej, otrzymamy za ubiegłe trzechlecie następujące cyfry wydatku na koszta administracyi:

W I. roku sprawozdawczym	. . .	K. 8.278·84
„ II. „ „	. . .	„ 29.054·14
„ III. „ „	. . .	„ 53·046·96
	Razem	K. 90.379·94

Widzimy tu wzrost znaczny, ale zupełnie naturalny w instytucyi, która się rozwija i organizuje.

Jeżeli zaś za miarę wzrostu jej czynności przyjmiemy cenę obszaru rozsprzedanego w poszczególnych latach, to zauważymy, że koszta administracyi wynosiły:

W I. roku sprawozdawczym	3·27%	ceny rozsprzedanych gruntów
„ II. „ „	2·66%	„ „ „
„ III. „ „	2·51%	„ „ „

Przy porównaniu naszego Banku pod względem kosztów administracyi z instytucyami W. Ks. Poznańskiego okazuje się, iż koszta te obliczone na 1 m. parcelowanego*) obszaru wynoszą:

W spółce roln. parc. K. 14.—, w Banku ziemskim K. 12·50, w naszej instytucyi K. 10·10.

Możemy zatem bez zarozumiałości stwierdzić, że instytucya nasza prowadzoną jest oszczędnie i pracuje tanio.

Czy spełnia ona swe zadanie — o tem sąd nie do nas należy, ale obowiązkiem naszym jest złożyć tu podziękowanie tym wszystkim czynnikom, którym pomyślny rozwój Banku pod przezornem i doświadczonem kierownictwem naszej Rady nadzorczej zawdzięczamy, a w pierwszym rzędzie Bankowi krajowemu za to poparcie moralne i materyalne, którego nam ta najpoważniejsza krajowa instytucya finansowa nigdy nie odmawia i, jak się spodziewać mamy prawo, nadal użyczać będzie i bez którego nie moglibyśmy prowadzić interesów na większą skalę.

Z naszej zaś strony możemy zapewnić, iż nigdy nie spuszczamy z oka celów społecznych i narodowych.

---

*) Parcelowany w ciągu trzechlecia obszar jestto średnia między obszarem objętym do parcelacyi (9899 m.) a rozsprzedanym (8368 mg.) = 9133 mg.

Przy utworzeniu w r. 1902 kolonii Konopnica na gruntach byłego obszaru dworskiego Kaltwasser, w której na 480 morgach powstało 34 samodzielnych gospodarstw, nie zapomnieliśmy o duchowych potrzebach kolonistów, tworząc szkołę, w której dziatwa już od 1 listopada 1902 pobierała naukę i dając inicyatywę do założenia Kółka rolniczego ze sklepikiem.

W drugiej naszej, oprócz Czerniawki, kolonii — w Wołosowie, Ogólne zgromadzenie znacznym datkiem przyczyniło się do budowy kaplicy. W tym roku Rada nadzorcza wnosi, aby instytucya nasza wydzieliła z zysków o wiele znaczniejszą kwotę na cele kulturalne.

Przyczyniliśmy się także pewną subwencyą do kosztów podróży do Ameryki północnej członka naszej Rady nadzorczej posła Stapińskiego, podróży, podjętej w celu nawiązania stosunków z naszymi wychodźcami, zachęcania ich do powrotu do kraju oraz nabywania tutaj gruntów za zarobione w Ameryce pieniądze. Z podróży tej ma poseł Stapiński ogłosić szczegółowe sprawozdanie.

Dodać musimy w końcu, iż w całej naszej akcyi zawsze trzymamy się zasady przyświecającej instytucyi naszej od samego jej założenia, że rozstrzygającym momentem przy objęciu danego interesu jest nietylko możność przeprowadzenia parcelacyi, ale i ta okoliczność, czy w poszczególnym wypadku jest wskazaną parcelacya całkowita, czy też częściowa, z zachowaniem wzmocnionej i żywotnej, bo wolnej od przeciążenia hipotecznego, własności średniej.

DYREKCYA.

81

TABLICA I.

Parcelacye skończone do dnia 31. grudnia 1902.

Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Powiat	Obszar oddany do parcelacyi		Po koniec roku 1900 zakontraktowano				Po koniec roku 1900 zadatkowano				W roku 1901 zakontraktowano				W roku 1901 zadatkowano				w roku 1902 zakontraktowano			
					obszar		za cenę kupna		obszar		za cenę kupna		obszar		za cenę kupna		obszar		za cenę kupna		obszar		za cenę kupna	
			m.	s.²	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.
1	Babianka	Tłumacz	148	915	148	915	44.432	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Baranie Peretoki	Sokal	335	73	—	—	—	—	—	—	—	—	335	73	90.225	66	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Czerniawka	Jarosław	179	669	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	179	669	44.254	95
4	Łuczanowice	Kraków	62	1527	—	—	—	—	—	—	—	—	47	534	36.832	80	—	—	—	—	15	993	12.286	22
5	Olesza	Tłumacz	1264	785	—	—	—	—	—	—	—	—	294	1	155.761	—	—	—	—	—	970	784	223.144	06
6	Radcza	Stanisławów	220	29	—	—	—	—	—	—	—	—	220	29	116.771	79	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Strzemilcze	Brody	162	1283	—	—	—	—	—	—	—	—	162	1283	64.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Wesołów	Brzesko	354	630	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	354	630	183.803	79
9	Wołczkowce	Śniatyn	425	201	—	—	—	—	—	—	—	—	36	652	16.000	—	—	—	—	—	388	1149	194.845	09
10	Załęże	Rzeszów	105	1391	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	1391	111.724	11
11	Zimnawoda	Lwów	479	142	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	479	142	203.412	35
12	Żarnowiec	Krosno	386	519	252	926	125.585	40	—	—	—	—	133	1193	103.405	68	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma I.		4124	164	401	241	170.017	40	—	—	—	—	1229	565	583.796	93	—	—	—	—	2493	958	973.470	57

Liczba porządkowa	1902 zadatkowano				Razem zakontraktowano				Parcelanci na cenę kupna gruntów zakontraktowanych				Razem zadatkowano				Parcelanci na cenę kupna gruntów zadatkowanych				Ogółem rozparcelowano				Pozostało do parcelacyi		Uwaga
	obszar		za cenę kupna		obszar		za cenę kupna		zapłacili		winni		obszar		za cenę kupna		zapłacili		winni		obszar		za cenę kupna				
	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	
1	—	—	—	—	148	915	44.432	—	43.362	86	1069	14	—	—	—	—	—	—	—	—	148	915	44.432				
2	—	—	—	—	335	73	90.225	66	32.341	67	57.883	99	—	—	—	—	—	—	—	—	335	73	90.225	66	—	—	
3	—	—	—	—	179	669	44.254	95	25.234	71	19.020	24	—	—	—	—	—	—	—	—	179	669	44.254	95	—	—	
4	—	—	—	—	62	1527	49.119	02	45.079	06	4039	96	—	—	—	—	—	—	—	—	62	1527	49.119	02			*)
5	—	—	—	—	1264	785	378.905	06	230.230	90	148.674	16	—	—	—	—	—	—	—	—	1264	785	378.905	06	—	—	
6	—	—	—	—	220	29	116.771	79	50.181	14	66.590	65	—	—	—	—	—	—	—	—	220	29	116.771	79	—	—	
7	—	—	—	—	162	1283	64.800		64.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162	1283	64.800	—	—	—	
8	—	—	—	—	354	630	183.803	79	97.497	88	86.305	91	—	—	—	—	—	—	—	—	354	630	183.803	79	—	—	
9	—	—	—	—	425	201	210.845	09	87.007	37	123.837	72	—	—	—	—	—	—	—	—	425	201	210.845	09	—	—	
10	—	—	—	—	105	1391	111.724	11	71.905	41	39.818	70	—	—	—	—	—	—	—	—	105	1391	111.724	11	—	—	
11	—	—	—	—	479	142	203.412	35	104.110	61	99.301	74	—	—	—	—	—	—	—	—	479	142	203.412	35	—	—	
12	—	—	—	—	386	519	228.991	08	205.619	17	23.371	91	—	—	—	—	—	—	—	—	386	519	228.991	08	—	—	
Suma I.	—	—	—	—	4124	164	1,727.284	90	1,057.370	78	669.914	12	—	—	—	—	—	—	—	—	4124	164	1,727 284	90	—	—	

*) Obszar oddany do parcelacyi wynosił pierwotnie 110 mg. 1341 s², z tego rozparcelowano jak obok 62 mg. 1527 s², co do reszty zaś obszaru tj. 47 m. 1414 s² właściciel zaniechał dalszej parcelacyi.

TABLICA I. A)

	Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Powiat	Obszar oddany do parcelacyi		Po koniec roku 1900 zakontraktowano obszar		za cenę kupna		Po koniec roku 1900 zadatkowano obszar		za cenę kupna		W roku 1901 zakontraktowano obszar		za cenę kupna		W roku 1901 zadatkowano obszar		za cenę kupna		w roku 1902 zakontraktowano obszar		za cenę kupna	
				m.	s.²	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.
Parcelacye w toku będące: objęte w r. 1900	13	Bratkowice	Rzeszów	533	97	33	827	12.324	—	42	682	27.378	64	86	700	38.692	12	130	703	54.342	17	50	—	23.976	—
	14	Wołosów	Nadwórna	569	275	161	508	43.195	51	1	—	260	—	198	413	49.065	20	—	—	—	—	170	479	35.569	95
objęte w r. 1901	15	Gogolów	Strzyżów	407	1131	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	573	55.100	94	52	1574	12.893	76
	16	Jadowniki i Brzezowiec	Brzesko	480	1059	—	—	—	—	—	—	—	—	56	1301	47.736	—	86	701	68.465	59	207	185	171.262	45
	17	Łęki	Krosno	503	1456	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	863	23.067	93	88	413	38.678	62
	18	Ołpiny	Jasło	237	1526	—	—	—	—	—	—	—	—	144	197	50.962	72	57	207	21.714	72	—	—	—	—
	19	Potyiicz	Rawa	540	561	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	5	26.567	14	195	740	68.684	38
	20	Umieszcz	Jasło	395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151	82	116.329	52	53	901	34.405	11	55	674	23.446	82
objęte w r. 1902	21	Doliniany i Popiele	Gródek	634	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22	Pobereże	Stanisławów	1296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	231	1187	72.895	37
	23	Podgrodzie	Tarnów	63	152	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	24	Wola przemykowska	Brzesko	114	658	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma I.		5775	1315	194	1335	55.519	51	43	682	27.638	64	636	1093	302.785	56	610	753	283.663	60	1051	452	447.407	35
		Suma I. i II.		9899	1479	595	1576	225.536	91	43	682	27.638	64	1866	58	886.582	49	610	753	283.663	60	3544	1410	1,420.877	92

Liczba porządkowa	1902 zadatkowano obszar		za cenę kupna		Razem zakontraktowano obszar		za cenę kupna		Parcelanci na cenę kupna gruntów zakontraktowanych zapłacili		winni		Razem zadatkowano obszar		za cenę kupna		Parcelanci na cenę kupna gruntów zadatkowanych zapłacili		winni		Ogółem rozparcelowano obszar		za cenę kupna		Pozostało do parcelacyi		Uwaga
	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	
13	109	119	73.255	38	169	1527	74.992	12	60.462	83	14.529	29	281	1504	154.976	19	38.794	26	116.181	93	451	1431	229.968	31	81	266	
14	—	—	—	—	529	1400	127.830	66	81.887	29	45.943	37	1	—	260	—	180	–	80	—	530	1400	128.090	66	38	475	
15	134	1059	28.133	89	52	1574	12.893	76	9.846	59	3.047	17	276	32	83.234	83	34.634	—	48.600	83	329	6	96.128	59	78	1125	
16	2	166	1.929	42	263	1486	218.998	45	135.525	93	83.472	52	88	867	70.395	01	23.784	46	46.610	55	352	753	289.393	46	128	306	
17	148	685	33.769	93	88	413	38.678	62	35.215	46	3.463	16	220	1548	56.837	86	19.432	78	37.405	08	309	361	95.516	48	194	1095	
18	28	821	7.170	—	144	197	50.962	72	35.978	02	14.984	70	85	1028	28.884	72	16.949	70	11.935	02	229	1225	79.847	44	8	301	
19	35	1547	12.767	63	195	740	68.684	38	54.357	10	14.327	28	104	1552	39.334	77	7.551	23	31.783	54	300	692	108.019	15	239	1469	
20	63	1299	47.348	93	206	756	139.776	34	122.987	08	16.789	26	117	600	81.754	04	40.805	90	40.948	14	323	1356	221.530	38	71	244	
21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	634	800	
22	1064	413	339.104	63	231	1187	72.895	37	41.795	37	31.100	—	1064	413	339.104	63	119.140	85	219.963	78	1296	—	412.000	—	—	—	
23	63	152	28.112	83	—	—	—	—	—	—	—	—	63	152	28.112	83	3.324	—	24.788	83	63	152	28.112	83	—	—	
24	57	1061	42.483	52	—	—	—	—	—	—	—	—	57	1061	42.483	52	1.678	—	40.805	52	57	1061	42.483	52	56	1197	
Suma I.	1707	922	614.076	16	1882	1280	805.712	42	578.055	67	227.656	75	2361	757	925.378	40	306.275	18	619.103	22	4244	437	1,731.090	82	1531	878	
Suma I. i II.	1707	922	614.076	16	6006	1444	2,532.997	32	1,635.426	45	897.570	87	2361	757	925.378	40	306.275	18	619.103	22	8368	601	3,458.375	72	1531	878	

TABLICA II.

Nazwa majątku	Powiat	Rodzaj parcelacyi	Obszar całego majątku		Pozostało właścicielowi majątku		Sprzedano		Cena morga	Ilość nabywców	Istniejące już gospodarstwa wskutek dokupna z parcelacyi wzrosły do obszaru									
											niżej 5 mg.					5—10 mg.				
											Ilość	Obszar przed parcelacyą		Obszar dokupiony przy parcelacyi		Ilość	Obszar przed parcelacyą		Obszar dokupiony przy parcelacyi	
			M	s²	*M*	s²	*M*	s²	*Koron*			*M*	s²	*M*	s²		*M*	s²	*M*	s²
Olesza	Tłumacz	Parcelanci miejscowi, z okolicznych wsi i koloniści	1264	785	—	—	1264	785	75—520	234	69	135	1200	100	836	86	407	800	231	1523
Wołczkowce	Śniatyn	Parcelanci miejscowi i z okolicznych wsi	443	345	18	144	425	201	290—594	147	63	114	800	71	1200	64	300	1200	140	544
Czerniawka	Jarosław	W ½ miejscowi i z Miękisza nowego, w ½ koloniści mazurscy	343	314	163	1245	179	669	200—250	54	4	10	—	8	—	23	130	—	50	—
Zimnawoda (Kaltwasser)	Lwów	W ⅓ części włościanie z sąsiedniej Suchowoli i Bartatowa, w ⅔ częściach koloniści mazurscy	479	142	—	—	479	142	360—500	50	2	7	—	2	197	11	54	—	18	804
Załęże	Rzeszów	Parcelanci z sąsiedniej wsi Trzebowniska	—	—	—	—	105	1391	1100—1200	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wesołów	Brzesko	Miejscowi i ze sąsiedniego Zakliczyna	349	564	5 i dwór	—	344	564	230—700	44	6	14	—	12	73	12	46	800	56	1138

Nazwa majątku	Istniejące już gospodarstwa wskutek dokupna z parcelacyi wzrosły do obszaru										Powstały nowe jednostki gospodarcze												Sposób zapłaty ceny kupna			
	10—25 mg.					nad 25 mg.					niżej 5 mg.			5—10 mg.			10—25 mg.			nad 25 mg.			Zapłacili bądź w krótkim czasie zapłacą gotówką	Zaciągnęli hipot. pożyczki amortyz.		
	Ilość	Obszar przed parcelacyą		Obszar dokupiony przy parcelacyi		Ilość	Obszar przed parcelacyą		Obszar dokupiony przy parcelacyi		Ilość	w obszarze łącznym		Ilość	w obszarze łącznym		Ilość	w obszarze łącznym		Ilość	w obszarze łącznym			Nazwa instytucyi kredytowej	W stosunku do całej ceny kupna	
		M	s²	*M*	s²		*M*	s²	*M*	s²		*M*	s²		*M*	s²		*M*	s²		*M*	s²				
Olesza	38	374	800	213	825	12	323	—	140	800	2	4	—	14	111	800	10	138	800	2	324	1	68·10%	B. kr.	31·90%	
Wołczkowce	10	99	400	35	1200	2	58	—	30	1200	4	5	800	1	8	497	1	16	400	2	116	760	48%	B. kr.	52%	
Czerniawka	2	25	—	9	—	—	—	—	—	—	11	39	—	6	42	—	2	21	—	—	—	—	70%	B. kr.	30%	
Zimnawoda (Kaltwasser)	1	8	—	3	5	—	—	—	—	—	7	23	276	15	122	175	10	140	15	4	170	270	71%	B. kr. B. h.	29%	
Załęże	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69·38%	B. kr.	30·62%	Kupna w parcelacyi Załęża są dokupnami do istniejących już gospodarstw. Dat co do powiększenia się dawnych gospodarstw nie posiadamy, gdyż kupna są po największej części gotówkowe.
Wesołów	10	95	800	88	564	3	57	—	63	1586	8	26	787	1	6	1138	3	61	1298	1	28	380	41·20%	B. kr.	58.80%	

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1902.

Ruch kasy za rok 1902.

Pobory

SALDO . . .			2854	70
Interesy komisowe	354257	70		
Rachunki bieżące	945599	62		
Rachunek przechodni	9248	86		
Weksle	5340	—		
Kaucye i depozyta własne	30961	—		
Procenty	2206	26		
Koszta administracyi	180	01		
Parcelacya Bratkowic	21464	91		
Różni z parcelacyi	3137	71		
Dłużnicy	4462	11		
Udziały	976	—		
Fundusz rezerwowy	91	—		
Pretensye hipoteczne	705	43		
Lokacye	16765	30	1395395	91
Do przeniesienia . .			1398250	61

Wypłaty

Z przeniesienia . .			1398250	61
Interesy komisowe	450186	82		
Rachunki bieżące	812176	09		
Rachunek przechodni	8043	49		
Weksle	2140	—		
Kaucye i depozyta własne	31041	—		
Procenty	3	33		
Koszta administracyi	41250	75		
Parcelacya Bratkowic	6907	71		
Różni z parcelacyi	3067	33		
Dłużnicy	30	75		
Udziały	141	30		
Lokacye	18564	04		
Podatki	566	75		
Ruchomości	2293	98		
Rk Strat i Zysków	12731	33		
Kaucye obce w gotówce	5449	11	1394593	78
Zapas gotówki z d. 31. grudnia 1902			3656	83
Ruch ogólny kasy za rok 1902 . .			2796501	22

Bilans za rok 1902.

Stan czynny.

Gotówka w kasie			3656	83
Weksle: w portfelu	170237	27		
w reeskoncie	413000	—	583237	27
Pretensye hipoteczne			17033	93
Dłużnicy w Rku Interesa komisowe			200578	65
Rk parcelacyi Bratkowic			103316	52
Dobra Doliniany i Popiele			257299	33
Dłużnicy w Rkach bieżących			218215	67
Dłużnicy parcelanci			2474	70
Dłużnicy w Rku Różni z parcelacyi			545	39
Dłużnicy w Rku przechodnim			4957	68
Kaucye własne			5100	—
Ruchomości			2964	08
			1399380	05

Stan bierny.

Fundusz rezerwowy	9306	69
Udziały	38488	78
Kredyt wekslowy	477000	—
Rezerwa podatkowa	1433	25
Wierzyciele hipoteczni	195097	75
Wierzyciele w Rku Interesa komisowe	480250	49
Wierzyciele w Rku bieżącym	156719	48
Wierzyciele w Rku Różni z parcelacyi	1157	86
Wierzyciele w Rku przechodnim	1376	73
Kaucye obce w efektach	5000	—
Zysk za rok 1902	33549	02
	1399380	05

Bank parcelacyjny

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

Wacław Podwiński
buchalter

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 19. lutego 1903 powyższy bilans zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej:
Ignacy Domagalski

Prezes Rady nadzorczej:
Dr. Jan Pawlikowski

Rachunek strat i zysków za rok 1902

S t r a t y

Koszta administracyi:				
Płace	29574	38		
Lokal	3140	—		
Opał i światło	618	02		
Portorya i telegramy	103	75		
Materyały biurowe	798	80		
Księgi i stemplowanie	73	26		
Druki i litografie	374	45		
Ofiary i wkładki	490	28		
Prenumerata pism	93	60		
Ogłoszenia	917	72		
Telefon	111	22		
Koszta podróży	1779	02		
Związek stowarzyszeń	250			
Ubranie woźnych	233	40		
Koszta notaryalne	13	20		
Drobne wydatki	229	28		
	38800	38		
Biuro w Rzeszowie: Płace . 112·— Lokal. 32·— Opał i światło 12·—	156	—	38956	38
Odpis 10% za zużycie ruchomości			329	34
Zysk za rok 1902			33549	02
			72834	74

Z y s k i

Zysk z r. 1901 przeniesiony na r. 1902			4299	28
Dochód z administracyi Bratkowic			1826	97
Odsetki: pobrane	48143	74		
wypłacone	22547	42	25596	32
Prowizya: z Interesów komisowych	38801	89		
diverse	2310	28	41112	17
			72834	74

Bank parcelacyjny
Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

Wacław Podwiński
buchalter

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 19. lutego 1903 powyższe zamknięcie rachunku strat i zysków zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej:
Ignacy Domagalski

Prezes Rady nadzorczej:
Dr. Jan Pawlikowski

Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 7. marca 1903 r. postanowiła przedłożyć Ogólnemu Zgromadzeniu następujący wniosek co do rozdziału zysków za rok 1902.

Ogólne Zgromadzenie uchwala:

Z ogólnego zysku w kwocie	K. 33549·02
przeznacza się:	
15% do funduszu rezerwowego*)	„ 5032·35
10% do funduszu strat	„ 3354·90
6% dywidendy od udziałów	„ 2109·24
Na rezerwę podatkową	„ 3000·—
„ dyety dla Komisyi rewizyjnej Rady nadzorczej . . .	„ 600·—
„ tantiemy dla członków Dyrekcyi i remuneracye dla urzędników	„ 14090·58
„ fundusz kulturalny	„ 2000·—
„ gimnazyum polskie w Cieszynie	„ 100·—
Resztę zysku przenieść na rok 1903	„ 3261·95
	K. 33549·02

*) Który w razie przyjęcia tej propozycyi wynosić będzie K. 14339·04 to jest z 25% wzrośnie do 37·15% wpłaconych udziałów.

ZARZĄD I FUNKCYONARYUSZE
BANKU PARCELACYJNEGO
Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Rada nadzorcza:

Prezes:

Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski, profesor Akademii rolniczej w Dublanach.

Wiceprezes:

Franciszek Rozwadowski, dyrektor Galic. Towarzystwa Kredytowego ziemskiego.

Sekretarz:

Ignacy Domagalski, lustrator Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i gospodarczych.

Członkowie:

Biedroń Jan.
Bojko Jakób, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa.
Dr. Cisek Stanisław, adwokat krajowy.
Dr. Domaszewski Wacław, dyrektor Banku krajowego.
Dr. Ekielski Józef, radca Wydziału krajowego.
Popławski Jan, (zastępca Sekretarza Rady nadzorczej).
Średniawski Andrzej.
Stapiński Jan, poseł na Sejm krajowy.
Żardecki Bolesław, poseł na Sejm krajowy i dyrektor Kasy Zaliczkowej i Oszczędności w Łańcucie.

Komisya rewizyjna:

Bal Stanisław. Dr. Boziewicz Maryan. Dr. Stefczyk Franciszek.

Dyrekcya:

Dyrektorowie:

Dr. Jan Deskur.
Ignacy Krzyszkowski.
Zygmunt Poznański.

Zastępcy dyrektorów:

Dr. Maksymilian Liptay.
Dr. Witold Narkiewicz Jodko.
Woyciechowski Julian.

Syndyk:

Dr. Tadeusz Sołowij
adw. kraj.

Sekretarz:

Hurysz Antoni.

Referent prawny:

Czauderna Julian.

Buchalter:

Podwiński Wacław.

Likwidator:

Szurlej Andrzej.

Urzędnicy:

Cieplik Stanisław. Denys Jan. Majewski Jan. Szonert Wacław.

1 referent pomocniczy, 3 delegatów, 5 dyetaryuszów.

81

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ.

ZA ROK

1903

LWÓW NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO. WYTŁOCZONO W DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO“ POD ZARZĄDEM JÓZEFA ZIEMBIŃSKIEGO 1904 ROKU.

92

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1903

LWÓW
NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO
1904.

Z DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO“ WE LWOWIE
POD ZARZĄDEM JÓZEFA ZIEMBIŃSKIEGO.

Rok ubiegły jest, w porównaniu z poprzednimi, rokiem wielkiego rozrostu czynności naszych.

Świadczą o tem umieszczone poniżej dane cyfrowe bilansu, obok nich zaś i wymownie rozrost ten ilustrują dwie cyfry, które bezpośrednio mówią o rozszerzonym zakresie czynności naszych, a mianowicie: ilość objętych parcelacyi i obszar do parcelacyi oddany.

Po koniec r. 1903 zgłoszono do parcelacyi 344 majętności, a z nich:

W roku 1899/1900	majętności	141
„ „ 1901	„	62
„ „ 1902	„	69
„ „ 1903	„	72

Objęliśmy z nich do parcelacyi po koniec 1903 r. 40 majętności o łącznym obszarze 15036 mg. 1144 s.², a to:

W roku 1899/1900	4	majętności	o obszarze	1637 mg.	2063 s.²
„ „ 1901	12	„	„	5036 „	31 „
„ „ 1902	8	„	„	3226 „	1242 „
„ „ 1903	16	„	„	5136 „	1265 „

Z powyższego obszaru objętego do parcelacyi rozsprzedaliśmy po koniec 1903 roku 11360 mg. 1270 s.² za K. 5,027.743·49. Zawarto kontraktów 2140.

Dalsze daty odnoszące się do prowadzonych przez nas parcelacyi podajemy w tablicach dołączonych do niniejszego sprawozdania, a przechodzimy do szczegółów dotyczących stosunków finansowych naszej instytucyi w roku sprawozdawczym, w porównaniu z latami poprzedniemi.

Bank nasz z d. 31 grudnia 1903 r. liczył 433 członków.

Zmiany w ilości członków po koniec 1903 r. przedstawia zestawienie poniższe:

	Stan	Przybyło	Ubyło
Z dniem 31. grudnia 1900	76	—	—
W ciągu roku 1899/1900	—	—	—
Z dniem 31. grudnia 1901	109	—	—
W ciągu roku 1901	—	42	9
Z dniem 31. grudnia 1902	368	—	—
W ciągu roku 1902	—	262	3
Z dniem 31. grudnia 1903 . . .	433	—	—
W ciągu roku 1903	—	84	19

Udziały deklarowane wynosiły z dniem 31. grudnia 1903 r. K. 56.312·20, udziały zaś wpłacone K. 42.164·22.

W ciągu 1903 r. wypowiedziało swe udziały 252 członków, na kwotę deklarowaną K. 12.900, wpłaconą zaś K. 817.

Nadmienić tu należy, iż w tej liczbie 252 wypowiedzeń jest 235 członków nabywców gruntów z Oleszy, a 12 z Gogolowa*). Jeden z członków zmarł, 4 zaś udziały wypowiedziane przez właścicieli majętności, których częściowa parcelacya ukończoną została.

Ruch udziałów po koniec 1903 r. podaje następująca tablica:

	Po 31 grudnia 1900 koron	Po 31 grudnia 1901 koron	Po 31 grudnia 1902 koron	Po 31 grudnia 1903 koron	W ciągu roku 1900 koron	W ciągu roku 1901 koron	W ciągu roku 1902 koron	W ciągu roku 1903 koron
Udziały deklarowane . . .	37.580·—	38.830·—	53.180·—	56.312·30	—	—	—	—
„ wpłacone	31.063·—	35.304·30	38.488·78	42.164·22	—	—	—	—
„ wypowiedziane .	—	—	—	—	130·—	2.105·—	500·—	12.900·—
„ wypłacone . . .	—	—	—	—	—	—	141·30	736·—

*) Nabywcy gruntów w Oleszy i Gogolowie złożyli na udział po 1 Koronie i wypowiedzieli swe udziały natychmiast po zawarciu kontraktów na kupione grunta.

Fundusz rezerwowy wynosił z dniem 31. grudnia 1903 r. K. 14782·67
Powstał on:

Z Salda z r. 1902 . .	K. 9306·69
„ wpisowego . .	„ 200·—
„ odsetek za r. 1903 . .	„ 243·63
15% czystego zysku w r. 1902	„ 5032·35
Razem .	K. 14782·67

Fundusz strat dotowany po raz pierwszy z zysku za rok 1902 wynosił z dniem 31. grudnia 1903 r. K. 3354.90.

Wzrost obu tych funduszów łącznie od początku istnienia instytucyi naszej po koniec 1903 r. przedstawia się następująco:

Z końcem r. 1900 — K. 326·32 t. j. 1·05% udziałów wpłaconych
„ „ „ 1901 — „ 2170·99 „ 6·15% „ „
„ „ „ 1902 — „ 9306·60 „ 24·1% „ „
„ „ „ 1903 — „ 18137·57 „ 43% „ „

W d. 31. grudnia 1903 r. suma udziałów wpłaconych łącznie z funduszem rezerwowym i funduszem strat, t. j. kapitał własny Banku wynosił K. 60301·79.

W razie przyjęcia przez Ogólne Zgromadzenie wniosku Rady Nadzorczej co do wydzielenia z zysku za rok ubiegły 20% do funduszu rezerwowego i 10% do funduszu strat, oba te fundusze łącznie wynosić będą K. 32094·16 t. j. 76·1% udziałów wpłaconych, a kapitał własny Banku wzrośnie do kwoty K. 74258·38.

Fundusz kulturalny udotowany z zysków za r. 1902 kwotą K. 2000 został w r. 1903 w całości wyczerpany. Udzieliliśmy z niego Towarzystwu Szkoły Ludowej zasiłku na budowę szkoły w Konopnicy, osadzie mazurskiej, powstałej na gruntach obszaru dworskiego Kaltwasser ad Zimnawoda pod Lwowem, przez nas rozparcelowanego.

W nowym tym, pięknym i murowanym budynku, już od grudnia roku zeszłego odbywa się nauka szkolna.

Jeżeli propozycya Rady Nadzorczej dotycząca udotowania funduszu kulturalnego z zysków za r. 1903 kwotą K. 10.000 zostanie przez Ogólne Zgromadzenie przyjętą, pozwoli to nam rozwinąć na tem polu działalność znacznie szerszą. Przy użyciu tego funduszu kierujemy się zasadą, aby na polu działalności kulturalnej przychodzić z pomocą tym gminom, w obrębie których przeprowadzamy parcelacye.

O pomnożeniu czynności naszych świadczy, między innemi, także liczba wejść naszego protokołu, która po koniec 1902 roku wynosiła 7520 a do dnia 31. grudnia 1903 roku powiększyła się więcej jak w dwójnasób, bo dosięgła liczby 15850. Z liczby 8330 wejść w roku 1903 z górą 6000 zostało załatwionych bądź dłuższemi korespondencyami z interesowanymi, bądź podaniami do różnych instytucyi i władz.

Wzrost czynności idzie, rzecz oczywista, w parze z wyższą cyfrą obrotu kasowego, jak o tem przekonywa zestawienie następujące:

	1900	1901	1902	1903
Obrót kasowy . . .	647.945·42	1,638.467·64	2,753.783·—	2,879.461·06
Obrót w rachunku bieżącym w Banku krajowym	376.216·—	1,303.014·62	3,523.871·96	5,819.479·02
Razem .	1,024.161·42	2,941.482·26	6,277.654·96	8,698.940·08

W ślad za wzrostem czynności i obrotów kasowych idzie i powiększenie się kosztów administracyi. W myśl zapowiedzi w sprawozdaniu za rok 1902 przeprowadziliśmy w roku 1903 (od 1. lipca) regulacyę płac urzędników. Oprócz tego utworzyliśmy dla urzędników naszych fundusz zaopatrzenia, do którego Bank przyczynia się 8% od wszystkich poborów służbowych (płac i remuneracyi) a ponadto tegoroczna propozycya Rady nadzorczej co do podziału zysku obejmuje także specyalną dotacyę dla tego funduszu. Wypracowaliśmy również w roku ubiegłym regulamin służbowy, który wraz z funduszem zaopatrzenia wszedł w życie od 1. stycznia 1904 roku. Koszta administracyi wynosiły w r. 1903 K. 52511·57, w porównaniu z rokiem 1902 więcej o K. 13555·19. Pomimo większych kosztów administracyi podniósł się w roku ubiegłym czysty zysk naszej instytucyi. Wynosi on K. 46521·99, w porównaniu z r. 1902 więcej o K. 12972.97.

Obejmując więcej interesów, musieliśmy też w znaczniejszej mierze korzystać z kredytu. Jak w latach poprzednich, tak i w roku ubiegłym przychodził nam z wydatną na tem polu pomocą Bank krajowy, udzielając kredytu na poszczególne interesa.

Oprócz tego i w drugim jeszcze kierunku kredyt Banku krajowego umożliwiał naszą akcyę parcelacyjną, a mianowicie w formie pożyczek hipotecznych udzielanych za naszem pośrednictwem nabywcom gruntów.

Od początku istnienia instytucyi naszej wyrobiliśmy w Banku krajowym dla nabywców parcelacyjnych 434 promes na kwotę K. 825600, zrealizowali zaś 174 pożyczek na kwotę K. 339400, w parcelacyach następujących:

1.	Baranie peretoki (p. Sokal)	10	pożyczek .	K. 48.100
2.	Czerniawka (p. Jarosław)	19	„ .	„ 15.800
3.	Jadowniki (p. Brzesko)	4	„ .	„ 8.200
4.	Łęki (p. Krosno)	1	„ .	„ 800
5.	Wesołów (p. Brzesko częśc. nabywcy z gmin dalszych)	26	„ .	„ 63.400
6.	Radcza (p. Stanisławów)	30	„ .	„ 73.700
7.	Zimnawoda (p. Lwów kol. maz.) . . , . . .	27	„ .	„ 47.100
8.	Wołosów (p. Nadwórna kol. maz.)	47	„ .	„ 45.000
9.	Strzemilcze (p. Brody)	3	„ .	„ 30.500
10.	Umieszcz (p. Jasło)	2	„ .	„ 6.800
	Suma .	174	pożyczek .	K. 339.400

W tych dniach nastąpi realizacya 74 pożyczek z parcelacyi Wołczkowiec na kwotę K. 136.400.

Tablica powyższa wykazuje, że z kredytu długoterminowego w największej mierze korzystały parcelacye lokalne we wschodniej części kraju i kolonizacye.

Jak to już podnosiliśmy w sprawozdaniach za lata dawniejsze, przy obejmowaniu każdego interesu i osądzeniu, czy w danym wypadku parcelacya ma być zupełną, czy też częściową, kierowaliśmy się zawsze względem na interes społeczny i narodowy.

Z 20-tu ukończonych parcelacyi w 15-tu wypadkach przeprowadziliśmy parcelacyę częściową, jak to wykazuje tabliczka następująca:

L. p.	Nazwa majątku	Powiat	Obszar całego majątku		Pozostało właścicielowi	
			mg.	sąż.²	mg.	sąż.²
1	Baranie Peretoki . . .	Sokal	1130	886	795	813
2	Babianka	Tłumacz	255	106	106	791
3	Bratkowice	Rzeszów	3251	694	2714	597
4	Czerniawka	Jarosław	343	314	163	1245
5	Łuczanowice z plg. . .	Kraków	1576	354	1513	427
6	Nowosielica	Śniatyn	450	—	321	154
7	Olesza	Tłumacz	1581	1233	—	—
8	Ołpiny	Jasło	489	1222	238	1016
9	Podgrodzie	Tarnów	1069	—	1005	1493
10	Pobereże	Stanisławów . . .	1296	—	—	—
11	Radcza	„	1171	382	951	353
12	Strzemilcze	Brody	638	1158	475	1475
13	Wołczkowce i Orelec .	Śniatyn	836	947	411	746
14	Załęże	Rzeszów	704	1104	598	1313
15	Zimnawoda	Lwów	479	142	101	1266

Co do Pobereża zauważyć musimy, że wprawdzie majętność ta została w całości rozsprzedaną, to jednak właściwa parcelacya dotyczyła tylko 384 mg. 744 s.² Z pozostałego obszaru 911 mg. 856 s.² przyłączono do sąsiedniego klucza Jezupolskiego: 277 mg. 1333 s.² oraz utworzono 4 folwarki o obszarach:

56 mg. . . 1545 s.²
187 „ . . 1100 „
206 „ . . 942 „
182 „ . . 736 „

W Oleszy, folwarku z klucza tłumackiego, właściwa parcelacya doty czyła tylko 961 mg. 1590 s.[2] Z pozostałych 619 mg. 1213 s.[2] przyłączono do sąsiedniego obszaru dworskiego 317 mg. 448 s.[2] i utworzono jedną posiadłość większą o obszarze 302 mg. 795 s.[2]

Pozostałe ukończone parcelacye w ilości 5 były całkowitemi. Tu należą:

L. p.	Nazwa majątku	Powiat
1	Gogolów	Strzyżów
2	Umieszcz	Jasło
3	Wesołów	Brzesko
4	Wołosów (kol.)	Nadwórna
5	Żarnowiec	Krosno

Co do powyższych 5 parcelacyi całkowitych zauważamy co następuje:

Gogolów nabyli na licytacyi miejscowi włościanie. Ponieważ nabywcy nie byli w stanie dopełnić warunków licytacyjnych, groziła im z powodu zarządzonej relicytacyi zupełna ruina majątkowa, od której ich uchroniliśmy przez objęcie tego interesu.

W Umieszczu, Wesołowie i Żarnowcu przeprowadziliśmy zupełną parcelacyę na specyalne żądanie właścicieli.

W Wołosowie rozsprzedaży całego majątku dokonali sami właściciele. Gdy rozwikłanie tej parcelacyi przez same strony interesowane okazało się niemożliwem, zajęliśmy się niem i uratowali tak właściciela, jak i parcelantów od grożących im strat z powodu licytacyi zarządzonej już na żądanie wierzycieli hipotecznych.

W Czerniawce, Wołosowie i Zimnejwodzie nabywcami byli koloniści mazurscy i w części miejscowi włościanie, a w innych majątkach włościanie miejscowi i z gmin sąsiednich.

Zebranie dokładnego materyału statystycznego dla ułożenia szczegółowego cyfrowego obrazu ruchu własności, spowodowanego parcelacyą w dotyczących gminach uniemożliwia ta okoliczność, że w czasie, kiedy materyał ten miałby być zebranym, odnośne transakcye zazwyczaj jeszcze nie są uwidocznione w tabuli i operatach katastralnych.

Dlatego poprzestajemy na podanych niżej uwagach ogólnych, opartych jednak w każdym razie na doświadczeniach i spostrzeżeniach przy bezpośredniem zetknięciu się z parcelacyami poczynionych.

Przy kolonizacyi wewnętrznej z natury rzeczy powstają z kompleksów przez

kolonistów nabytych nowe jednostki gospodarcze i to zazwyczaj o znaczniejszym obszarze, jak o tem niżej jeszcze wspomnimy, aczkolwiek i przy kolonizacyi pewien procent gruntów nabywają włościanie miejscowi, powiększając przez to obszary swoich gospodarstw.

W parcelacyach lokalnych (sąsiedzkich) kompleksy do 5 mg. z reguły przykupywali właściciele gospodarstw już istniejących i wskutek tego te ostatnie odpowiednio się zwiększały. Z kompleksów zaś ponad 5 mg. zazwyczaj powstawały nowe jednostki gospodarcze w ten sposób, iż zakupywali je właściciele istniejących już gospodarstw dla wyposażenia dzieci, bądź też — zwłaszcza w Galicyi zachodniej — nabywali je włościanie za zarobione za granicami kraju pieniądze (t. z. rewertenci), bądź wreszcie kupowali je gospodarze, którzy swoje rozrzucone grunta odsprzedawali sąsiadom, przez co dokonywała się w granicach gminy tak pożądana w naszych stosunkach gospodarczych komasacya.

Bliższe zapoznanie się z wynikami naszych parcelacyi przekonywa, że przy procesie tym — wbrew rozpowszechnionemu mniemaniu — ziemia nie „rozpada się w strzępy", a przeciwnie przejawia się tendencya ku tworzeniu gospodarstw silnych na ogół niemal o średnich obszarach. Daje się to wyraźnie i dowodnie skonstatować zwłaszcza w nowopowstałych koloniach, jak n. p. w Konopnicy, gdzie 70 prc. nowopowstałych gospodarstw ma obszar zwyż 8 do 14 morgów, zaś w Wołosowie 72 prc. zwyż 6 do 12 morgów.

Jak z tych danych widzimy, włościanin nasz tam, gdzie, jak przy kolonizacyi wewnętrznej, samodzielnie o rozmiarze swego gospodarstwa stanowi, nie dąży do jednostki gospodarczej o obszarze zbyt wielkim, ponad przestrzeń, którą wraz z rodziną bez najemnika uprawić może. Ten właśnie ostatni wzgląd wysuwali wyraźnie ci n. p. koloniści mazurscy, którym proponowaliśmy nabycie na niezmiernie dogodnych warunkach 25-cio morgowych i większych gospodarstw w jednym z majątków w powiecie kałuskim.

Dyrekcya.

TABLICA I.

a) Parcelacye skończone do dnia 31. Grudnia 1903.

Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Powiat	Obszar całego majątku		Obszar oddany do parcelacyi		zakontraktowano: Po koniec roku 1900 Obszar		za cenę kupna		W roku 1901 Obszar		za cenę kupna		W roku 1902 Obszar		za cenę kupna	
			m.	s.²	m.	sąż.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.
1	Babianka	Tłumacz	255	106	148	915	148	915	44 432	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Baranie Peretoki	Sokal	1130	886	335	73	—	—	—	—	335	73	90.225	66	—	—	—	—
3	Bratkowice	Rzeszów	3251	694	533	97	33	827	12.324	—	86	700	38.692	12	50	—	23.976	—
4	Czerniawka	Jarosław	343	314	179	669	—	—	—	—	—	—	—	—	179	669	44.254	95
5	Gogolów	Strzyżów	405	639	405	639	—	—	—	—	—	—	—	—	52	1574	12.893	76
6	Łuczanowice z plg.	Kraków	1576	354	62	1527	—	—	—		47	534	36.832	80	15	993	12.286	22
7	Nowosielica	Śniatyn	450	—	128	1446	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Olesza	Tłumacz	1264	1185	1264	1185	—	—	—	—	294	1	155.761	—	970	1184	223.083	05
9	Ołpiny	Jasło	489	1222	251	206	—	—	—	—	144	197	50.962	72	—	—	—	—
10	Pobereże	Stanisławów	1296	—	1296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	231	1187	72.895	37
11	Podgrodzie	Tarnów	1069	—	63	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Radcza	Stanisławów	1171	382	220	29	—	—	—		220	29	116.621	79	—	—	—	—
13	Strzemilcze	Brody	638	1158	162	1283	—	—	—	—	162	1283	64.800	—	—	—	—	—
14	Umieszcz	Jasło	395	—	395	—	—		—	—	151	82	116.329	52	55	674	23.446	82
15	Wesołów	Brzesko	355	630	355	630	—	—	—	—	—	—	—	—	355	630	185.124	29
16	Wołczkowce i Orelec	Śniatyn	836	947	425	201	—	—	—	—	36	652	16.000	—	388	1149	194.845	09
17	Wołosów	Nadwórna	579	1497	579	1497	161	508	43.195	51	198	413	49.065	20	170	479	35.569	95
18	Załęże	Rzeszow	704	1104	105	1391	—	—	—	—	—	—	—	—	105	1391	111.281	37
19	Zimnawoda	Lwów	479	142	479	142	—	—	—	—	—	—	—	—	479	142	202 888	05
20	Żarnowiec	Krosno	382	1539	382	1539	253	859	125.444	43	129	680	102.892	44	—	—	—	—
	Suma tabl. I. a) .				7.774	776	596	1509	225.395	94	1804	1444	838.183	25	3055	472	1,142.544	92

Liczba porządkowa	W roku 1903 (zakontraktowano) Obszar		za cenę kupna		Razem zakontraktowano Obszar		za cenę kupna		Parcelanci na cenę kupna gruntów zakontraktowanych po koniec roku 1903 zapłacili		winni		Pozostało właścicielowi		Uwaga
	m.	s²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	
1	—	—	—	—	148	915	44.432	—	44.432	—	—	—	106	791	
2	—	—	—	—	335	73	90.225	66	90.225	66	—	—	795	813	
3	363	170	178.879	61	533	97	253.871	73	183.317	66	70.554	07	2714	597	
4	—	—	—	—	179	669	44.254	95	42.369	92	1.885	03	163	1245	
5	352	665	91.435	52	405	639	104 329	28	56.940	53	47.388	75	—	—	
6	—	—	—	—	62	1527	49.119	02	46.069	80	3.049	22	1513	427	
7	128	1446	69.954	47	128	1446	69.954	47	25.724	57	44.229	90	321	154	
8	—	—	—	—	1264	1185	378.844	05	249.313	11	129.530	94	—	—	
9	107	9	36.954	19	251	206	87.916	91	74.088	13	13.828	78	238	1016	
10	1064	413	353.914	27	1296	—	426 809	64	292.073	99	134.735	65	—	—	
11	63	107	27.950	99	63	107	27.950	99	24.403	12	3.547	87	1005	1493	
12	—	—	—	—	220	29	116.621	79	115.155	87	1.465	92	951	353	
13	—	—	—	—	162	1283	64.800	—	64.800	—	—	—	475	1475	
14	188	844	153.610	19	395	—	293.386	53	240.037	74	53.348	79	—	—	
15	—	—	—	—	355	630	185.124	29	180.319	64	4.804	65	—	—	
16	—	—	—	—	425	201	210.845	09	87.789	93	123.055	16	411	746	
17	50	97	6.760	—	579	1497	134.590	66	115.836	97	18.753	69	—	—	
18	—	—	—	—	105	1391	111.281	37	108.113	38	3.167	99	598	1313	
19	—	—	—	—	479	142	202.888	05	127.012	12	75.875	93	—	-	
20	—	—	—	—	382	1539	228.336	87	219.989	71	8.347	16	—	—	
Suma	2317	551	919.459	24	7.774	776	3,125.583	35	2,388.013	85	737.569	50			

88

TABLICA I.

b) Parcelacye w toku będące:

Objęto do parcelacyi w roku	Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Powiat	Obszar oddany do parcelacyi		Po koniec roku 1900 zakontraktowano Obszar		za cenę kupna		W roku 1901 zakontraktowano Obszar		za cenę kupna		W roku 1902 zakontraktowano Obszar		za cenę kupna		W roku 1903 zakontraktowano Obszar		za cenę kupna	
				m.	s.²	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.
1901	21	Jadowniki i Brzezowiec	Brzesko	480	1059	—	—	—	—	56	1301	47.736	—	207	185	171.262	45	121	1186	112.700	29
	22	Łęki	Krosno	503	1456	—	—	—	—	—	—	—	—	88	413	38.678	62	248	958	67.583	33
	23	Potylicz	Rawa	540	561	—	—	—	—	—	—	—	—	195	740	68.684	38	122	501	40.475	10
1902	24	Doliniany i Popiele	Gródek	634	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	211	1506	110.370	32
	25	Wola przemykowska	Brzesko	114	658	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	225	40.127	92
	26	Buchcice	Tarnów	243	188	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	27	Chojnik	Tarnów	228	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	28	Dydiatycze	Mościska	261	1535	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	886	60 999	97
	29	Hyżne	Rzeszów	209	516	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	617	60.237	30
	30	Janowice	Tarnów	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	31	Jarczowce	Złoczów	503	1282	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	343	840	119.601	89
1903	32	Lusławice	Brzesko	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	33	Milatyn	Kamionka strumiłowa	262	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	34	Ostrów	Ropczyce	347	216	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	35	Siennów	Łańcut	745	998	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	1235	30.902	61
	36	Sulistrowa	Krosno	163	690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	37	Streptów	Kamionka strumiłowa	701	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	38	Świlcza	Rzeszów	472	909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	480	33.322	42
	39	Wolica	Ropczyce	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	40	Wróblowice	Tarnów	370	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma tabl. I. b) . . .		7262	368	—	—	—	—	56	1301	47.736	—	490	1338	278.625	45	1421	434	676.321	15
		Suma tabl. I. a) . . .		7774	776	596	1509	225.395	94	1804	1444	838.183	25	3055	472	1.142.544	92	2317	551	919.459	24
		Razem		15.036	1.144	596	1509	225.395	94	1861	1145	885.919	25	3546	210	1.421.170	37	3738	985	1.595.780	39

Liczba porządkowa	Razem zakontraktowano Obszar		za cenę kupna		Parcelanci na cenę kupna gruntów zakontraktowanych po d. 31. grudnia 1903 wpłacili		winni		Zadatkowano po dzień 31. grudnia 1903 Obszar		za cenę kupna		Parcelanci na cenę kupna gruntów zadatkowanych po d. 31. grudnia 1903 wpłacili		winni		Ogółem rozparcelowano Obszar		za cenę kupna		Pozostało do parcelacyi		Uwaga
	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	
21	385	1072	331.698	74	265.405	05	66.293	69	59	1325	45.560	84	12.541	50	33.019	34	445	797	377·259	58	35	262	
22	336	1371	106.261	95	101.187	15	5.074	80	80	1325	25.080	19	8.887	20	16.192	99	417	1096	131.342	14	86	360	
23	317	1241	109.159	48	83.602	55	25.556	93	41	679	11.960	89	2.134	60	9.826	29	359	320	121.120	37	181	241	
24	211	1506	110.370	32	39.716	—	70.654	32	204	1589	108.442	50	20.014	38	88.428	12	416	1495	218.812	82	217	905	
25	53	225	40.127	92	28.005	56	12.122	36	16	767	13.114	41	1.430	—	11.684	41	69	992	53.242	33	44	1266	
26	—	—	—	—	—	—	—	—	104	800	49.642	60	5.196	97	44.445	63	104	800	49.642	60	138	988	
27	—	—	—	—	—	—	—	—	101	—	58.847	50	5.383	—	53.464	50	101	—	58.847	50	127	—	
28	150	886	60.999	97	21.556	16	39.443	81	58	310	25.445	14	1.232	—	24.213	14	208	1196	86.445	11	53	339	
29	80	617	60.237	30	18.640	26	41.597	04	21	1449	14.636	69	4.260	—	10.376	69	102	466	74.873	99	107	50	
30	—	—	—	—	—	—	—	—	15	800	9.898	—	980	—	8.918	—	15	800	9.898	—	84	800	
31	343	840	119.601	89	69.032	51	50.569	38	46	1389	15.113	47	4.640	—	10.473	47	390	629	134.715	36	113	653	
32	—	—	—	—	—	—	—	—	78	800	62.343	—	9.242	23	53.100	77	78	800	62.343	—	91	800	
33	—	—	—	—	—	—	—	—	10	137	6.051	38	2.460	—	3.591	38	10	137	6.051	38	251	1463	
34	—	—	—	—	—	—	—	—	111	1534	89.843	22	16.430	—	73.413	22	111	1534	89.843	22	235	282	
35	48	1235	30.902	61	25.166	60	5.736	01	164	1220	86.838	05	47.315	—	39.523	05	213	855	117.740	66	532	143	
36	—	—	—	—	—	—	—	—	36	961	15.650	25	3.513	30	12.136	95	36	961	15.650	25	126	1329	
37	—	—	—	—	—	—	—	—	392	300	204.483	75	4.049	—	200.434	75	392	300	204.483	75	308	1300	
38	40	480	33.322	42	18.060	27	15.262	15	31	436	26.970	66	1.464	—	25.506	66	71	916	60.293	08	400	1593	
39	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	20.500	—	400	—	20.100	—	25	—	20.500	—	185	—	
40	—	—	—	—	—	—	—	—	15	800	9.055	—	140	—	8.915	—	15	800	9.055	—	354	1500	
Suma tabl. I. b)	1968	1473	1.002.682	60	670.372	11	332.310	49	1617	621	899.477	54	151.713	18	747.764	36	3586	494	1.902.160	14	3675	1474	
Suma tabl. I. a)	7774	776	3.125.583	35	2.388.013	85	737.569	50	—	—	—	—	—	—	—	—	7774	776	3.125.583	35	—	—	
Razem	9743	649	4.128.265	95	3.058.385	96	1.069.879	99	1617	621	899.477	54	151.713	18	747.764	36	11360	1270	5.027.743	49	3675	1474	

TA- BLICA II.

Nazwa majątku	Powiat	Rodzaj parcelacyi	Obszar całego majątku		Właścicielowi pozostało		Sprzedano		Cena morga	Ilość nabywców
			mg.	sąż.²	mg.	sąż.²	mg.	sąż.²	Koron	
Bratkowice	**Rzeszów**	Parcelanci miejscowi i z sąsiednich wsi	3251	694	2714	597	533	97	300—1000	151
Gogolów	**Strzyżów**	dtto	405	639	—	—	405	639	50—700	57
Olpiny	**Jasło**	dtto	489	1222	238	1016	251	206	200—840	70
Pobereże	**Stanisławów**	Parcelanci miejscowi	1296	—	—	—	1296	—	200—620	153
Podgrodzie	**Tarnów**	dtto	1069	—	1005	1493	63	107	340—640	14
Umieszcz	**Jasło**	Parcelanci miejscowi i z okolicznych wsi	395	—	—	—	395	—	170—1050	123
Wołosów	**Nadwórna**	Koloniści mazurscy	579	1497	—	—	579	1497	120—400	82

Nazwa majątku	Grunt obok wymieniony sprzedano parcelantom w kompleksach:												Sposób zapłaty ceny kupna			Uwaga
	niżej 5 mg.			5—10 mg.			10—25 mg.			nad 25 mg.			zapłacili, bądź w krótkim czasie zapłacą gotówką	zaciągnęli hipot. pożyczki amortyz.		
	Ilość	w łącznym obszarze		Ilość	w łącznym obszarze		Ilość	w łącznym obszarze		Ilość	w łącznym obszarze			nazwa instytucyi kredyt.	w stosunku do całej ceny kupna	
		mg.	sąż.²		mg.	sąż.²		mg.	sąż.²		mg.	sąż.²				
Bratkowice	116	156	440	17	115	495	16	205	548	2	56	214	100%	—	—	
Gogolów	36	108	54	11	78	283	7	109	1169	3	109	733	100%	—	—	
Olpiny	53	125	1170	15	100	685	2	24	1551	—	—	—	86.46%	B. kr. J. K. O.	4.52% 9.02%	
Pobereże	138	199	1332	8	54	111	1	15	1545	6	1026	212	74.15%	B. kr.	25.85%	
Podgrodzie	10	22	441	2	16	722	2	24	544	—	—	—	91.41%	B. kr.	8.59%	
Umieszcz	105	203	483	13	85	1543	3	36	1594	2	68	1180	88.99%	B. kr. J. K. O.	5.66% 5.35%	
Wołosów	31	89	68	36	236	784	13	175	300	2	79	345	65.53%	B. kr.	34.47%	

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW
BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1903.

Ruch kasy za rok 1903.

Pobory

SALDO . . .			3656	83
Interesy komisowe	307771	15		
Rachunki bieżące	1066585	99		
Weksle	23862	97		
Kaucye i depozyta własne	5000	—		
Procenty	569	68		
Koszta administracyi	72	81		
Parcelacya Bratkowic	282	25		
Różni z parcelacyi	1661	94		
Dłużnicy	554	—		
Udziały	945	75		
Fundusz rezerwowy	78	—		
Pretensye hipoteczne	16936	22		
Lokacye w bankach	510	97		
Kredyt wekslowy	6000	—		
Oddział techniczny	3	50		
Dobra Doliniany i Popiele	5125	82		
Wierzyciele hipoteczni	112	65	1436073	70
Do przeniesienia . .			1439730	53

Wypłaty

Z przeniesienia . .			1439730	53
Interesy komisowe	387183	59		
Rachunki bieżące	848401	14		
Weksle	12340	—		
Procenty	208	50		
Koszta administracyi	45593	43		
Parcelacya Bratkowic	1560	85		
Różni z parcelacyi	5479	02		
Udziały	2023	75		
Lokacye	1496	97		
Podatki	3511	61		
Ruchomości	728	71		
Rk. Strat i zysków	15052	53		
Fundusz kulturalny	2000	—		
Wierzyciele hipoteczni	78155	23		
Pretensye hipoteczne	26	—		
Dobra Chojnik	4040	62		
Oddział techniczny	2572	65		
Dobra Doliniany i Popiele	25431	45	1435806	05
Zapas gotówki $^{31}/_{12}$ 1903			3924	48
Ruch ogólny kasy za rok 1903 . .			2879461	06

Bilans za rok 1903.

Stan czynny.

Gotówka w kasie	3924	48		
Pretensye hipoteczne	99221	40		
Weksle: w portfelu . . 402310·63				
w reeskoncie . 401840·—	804150	63		
Parcelacya Bratkowic	81219	44		
Dobra Doliniany i Popiele	177608	28		
Dobra Chojnik	103098	17		
Dłużnicy w Rku Interesy komisowe	369595	27		
Dłużnicy parcelanci	1089	58		
Dłużnicy w Rkach bieżących . . .	136859	86		
Dłużnicy w Rku Różni z parcelacyi	639	19		
Kaucye własne	100	—		
Lokacye w bankach	1496	97		
Dłużnicy w Rku przechodnim . .	2885	10		
Ruchomości	2969	56		
Oddział techniczny	4255	79	1789113	72
			1789113	72

Stan bierny.

Udziały wpłacone	42164	22		
Fundusz rezerwowy	14782	67		
Rezerwa na straty	3354	90		
Rezerwa podatkowa	921	64		
Kredyt wekslowy	652840	—		
Wierzyciele hipoteczni	191964	14		
Wierzyciele w Rku Interesy komisowe	723851	61		
Wierzyciele w Rkach bieżących . .	109804	67		
Wierzyciele w Rku Różni z parcelacyi	410	91		
Wierzyciele w Rku przechodnim .	1000	—		
Kaucye obce	1496	97		
Zysk za rok 1903	46521	99	1789113	72
			1789113	72

Bank parcelacyjny

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

buchalter: *Wacław Podwiński*

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 24. lutego 1904 powyższy bilans zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej: *Ignacy Domagalski*

Wiceprezes Rady nadzorczej: *Dr. Józef Ekielski*

Rachunek strat i zysków za r. 1903.

Straty

Koszta administracyi:				
Lokal	3332	—		
Płace i remuneracye	42223	50		
Rada nadzorcza	1495	38		
Opał i światło	632	72		
Portorya i telegramy	107	12		
Materyały biurowe	963	97		
Księgi i stemplowanie	124	19		
Druki i litografie	503	34		
Ofiary i składki	379	10		
Prenumerata pism	83	60		
Ogłoszenia	1143	90		
Telefon	100	—		
Koszta podróży	326	22		
Drobne wydatki	433	83		
Ubranie woźnych	162	70		
Związek stowarzyszeń	500	—	52511	57
Odpis 20% za zużycie ruchomości .			742	38
Zysk za rok 1903			46521	99
			99775	94

Zyski

Zysk za r. 1902 przeniesiony na r. 1903			3000	—
Za prowizye z Interesów komisowych			70957	19
Za odsetki: pobrane . . .	59574	20		
wypłacone . . .	33755	45	25818	75
			99775	94

Bank parcelacyjny

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

Dr. Jan Deskur *Zygmunt Poznański* *Ignacy Krzyszkowski*

Wacław Podwiński
buchalter

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 24. lutego 1904 powyższe zamknięcie rachunku strat i zysków zatwierdziła.

Sekretarz Rady nadzorczej:
Ignacy Domagalski

Wiceprezes Rady nadzorczej:
Dr. Józef Ekielski

Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 24. lutego 1904 r. postanowiła przedłożyć Ogólnemu Zgromadzeniu następujący wniosek co do rozdziału zysków za rok 1903.

Ogólne Zgromadzenie uchwala:

Z ogólnego zysku w kwocie	K. 46521·99
przeznacza się:	
20% do funduszu rezerwowego*)	„ 9304.39
10% do funduszu strat	„ 4652.20
6% dywidendy od udziałów	„ 2308.20
Na dyety dla Komisyi rewizyjnej Rady nadzorczej . . .	„ 600.—
„ tantiemy dla członków Dyrekcyi i remuneracye dla urzędników będących w czynnej służbie	„ 16951.35
„ fundusz kulturalny	„ 10000.—
„ dotacyę dla funduszu zaopatrzenia	„ 1657·44
Resztę zysku przenieść na rok 1904	„ 1048·41
	K. 46521·99

*) Który w razie przyjęcia tej propozycyi wynosić będzie K. 24.087·06 a łącznie z funduszem strat K 32.094.16, t. j. 76·1 wpłaconych udziałów.

ZARZĄD I FUNKCYONARYUSZE

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Rada nadzorcza:

Prezes:

Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski, profesor Akademii rolniczej w Dublanach (1903).

Wiceprezes:

Dr. Józef Ekielski, radca Wydziału krajowego (1903).

Sekretarz:

Ignacy Domagalski, lustrator Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospod. (1904).

Członkowie:

Biedroń Jan (1904).
Bojko Jakób, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa (1904).
Dr. Domaszewski Wacław, dyrektor Banku krajowego (1904).
Dr. Mikołajski Szczepan (1905).
Popławski Jan, (zastępca sekretarza Rady nadzorczej) (1905).
Dr. Rozwadowski Jan (1905).
Stapiński Jan, poseł na Sejm krajowy (1903).
Żardecki Bolesław, poseł na Sejm krajowy i dyrektor Kasy Zaliczkowej i Oszczędności w Łańcucie (1905).

Komisya rewizyjna:

Bal Stanisław. Feldstein Herman. Hłasko Józef.

Dyrekcya:

Dyrektorowie:

Dr. Jan Deskur.
Ignacy Krzyszkowski.
Zygmunt Poznański.

Zastępcy dyrektorów:

Dr. Maksymilian Liptay.
Dr. Witold Narkiewicz Jodko.
Woyciechowski Julian.

Syndyk:

Dr. Tadeusz Sołowij, adwokat krajowy.

Sekretarz:

Hurysz Antoni.

Referent:

Stanuch Jan.

Buchalter:

Podwiński Wacław.

Likwidator:

Szurlej Andrzej.

Urzędnicy:

Cieplik Stanisław. Majewski Jan. Szonert Wacław.
3 referenci pomocniczy, 3 delegaci, 7 dyetaryuszów.

Oddział techniczny złożony z kierownika, 3 geometrów i 2 rysowników.

107

SPRAWOZDANIE

Dyrekcyi

Banku parcelacyjnego

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką

za rok 1905.

LWÓW

Nakładem Banku parcelacyjnego. — Z Drukarni Udziałowej.

1906.

108

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

BANKU PARCELACYJNEGO

STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANEGO Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

ZA ROK 1905.

LWÓW
NAKŁADEM BANKU PARCELACYJNEGO
Z DRUKARNI UDZIAŁOWEJ, KOPERNIKA 20
1906.

Rok 1905 był dla Instytucyi naszej pomyślnym tak na polu akcyi parcelacyjnej, jak i pod względem finansowym.

Objęliśmy do parcelacyi w 1905 roku 9 majętności w obszarze 5218 mg, w porównaniu z rokiem poprzednim o 1289 mg więcej.

Z obszaru tego i z majętności objętych do parcelacyi w latach poprzednich rozsprzedaliśmy w 1905 r. 3368 mg. za K 2,219.569·06, w porównaniu z rokiem poprzednim o K 42.333·70 więcej.

W ciągu roku sprawozdawczego zawarto kontraktów 701.

Bank nasz z dniem 31. grudnia 1905 liczył 1020 członków, z nich przybyło w ciągu roku sprawozdawczego 417, ubył 1.

Udziały deklarowane wynosiły z dniem 31. grudnia 1905 r. K 192.664·65 udziały zaś wpłacone K 157.006·68.

W ciągu roku 1905 wypłacono udziałów K 5·95.

W ciągu 1905 r. wypowiedziało swe udziały 14 członków, zmarło 2, na kwotę deklarowaną K 40.787·46, a wpłaconą K 40.637·08.

Fundusz rezerwowy wynosił z dniem 31. grudnia 1905 r. K 41.727·97.

Powstał on:	Z Salda z r. 1904	K 25.961·20
	„ wpisowego w r. 1905	„ 2.010·—
	„ odsetek za r. 1905	„ 1.464·34
	„ $20^{0}/_{0}$ czystego zysku z r. 1904	„ 12.292·43
	Razem	K 41.727·97

Fundusz strat wynosił z dniem 31. grudnia 1905 r. K 14.950·70.

W dniu 31. grudnia 1905 r. suma udziałów wpłaconych łącznie z funduszem rezerwowym i funduszem strat, t. j. kapitał własny Banku wynosił K 213.685·35. W razie przyjęcia przez Ogólne Zgromadzenie wniosku Rady nadzorczej co do wydzielenia z zysku za rok ubiegły $20^{0}/_{0}$ do funduszu rezerwowego i $10^{0}/_{0}$ do funduszu strat, oba te fundusze łącznie wynosić będą K 80.932·05 t. j. $51·55^{0}/_{0}$ udziałów wpłaconych, a kapitał własny Banku wzrośnie do kwoty K 237·938·73.

Stan naszego funduszu kulturalnego przedstawia się następująco:

Z roku 1904 pozostała reszta	K	18·78
Z zysku za r. 1904 udotowano ten fundusz kwotą	„	12.292·43
Odsetki narosłe po 31. grudnia 1905	„	311·75
Razem	K	12.622·96
Wydano w ciągu roku 1905 na cele kulturalne, jak o tem szczegółowo niżej	„	6.904·35
Stan z dniem 31. grudnia 1905	K	5.718·61

Poniższe zestawienie daje obraz wydatków na cele kulturalne od powstania instytucyi naszej po koniec r. 1905.

W roku 1902-gim:		
1. Na kaplicę w osadzie Wołosów (pow. Nadwórniański)	K	400·—
2. Na utrzymanie szkoły w Konopnicy (pow. Lwowski)	„	335·28
W roku 1903-cim:		
3. Na szkołę w Wesołowie (pow. Brzeski)	„	100·—
4. Na budowę szkoły w Konopnicy	„	2.000·—
5. Na pomnik Mickiewicza we Lwowie	„	130·98
6. Na pomnik Bartosza Głowackiego w Tarnobrzegu .	„	130·97
7. Na gimnazyum Cieszyńskie	„	100·—
W roku 1904-tym:		
8. Na szkołę i kaplicę w Woli baranieckiej (pow. Samborski)	„	5.500·—
9. Grunt pod szkołę i kaplicę w Dolinianach (pow. Gródecki) wartości	„	1.150·—
10. Na budowę szkoły w Dolinianiach	„	2.500·—
11. Na budowę kaplicy w Dolinianach	„	1.000·—
12. Na ogrodzenie szkoły w Konopnicy	„	500·—
13. Na pokrycie kosztów usługi i opału szkoły w Konopnicy w ciągu lat szkolnych 1902/3 i 1903/4 oraz drobnych wydatków przy budowie szkoły . . .	„	467·32
14. Kołu im. Kościuszki Tow. szkoły ludowej zasiłek na założenie czytelń w miejscowościach, w których Bank przeprowadził parcelacye	„	300·—
W roku 1905-tym:		
15. Na szkołę w Woli baranieckiej	„	455·35
16. Na melioracyę w Łukowcu żurowskim	„	2.500·—
17. Na kościół w Wołosowie na ręce JE. ks. Bilczewskiego	„	2.000·—
18. Na kaplicę w Dolinianach „ „ „ „ „	„	1.000·—
19. Na szkołę w Łukowcu żurowskim	„	449·—
20. Na szkołę w Wołosowie na ręce Koła T. S. L. w Stanisławowie	„	300·—
21. Na kaplicę w Ostrowie	„	200·—
Ogółem	K	21.518·90

Oprócz powyższego wypłacono z Funduszu dyspozycyjnego:

1. Na budowę kościoła w Kopance	K	300·—
2. Tow. uczestników powstania z 1863 r.	„	200·—
3. Na fundusz pamiątkowy W. Biechońskiego i T. Skałkowskiego	„	50·—
4. Na budowę pomnika Kościuszki w Krakowie	„	100·—
5. Tow. popierania nauki polskiej	„	50·—
6. Kołu im. T. Kościuszki w Krakowie	„	100·—
7. Na bursę polską w Zaleszczykach	„	100·—
Razem	K	900·—

Co z poprzedniem czyni K 22.418·90 za okres czasu 4-letni.

Majątek funduszu zaopatrzenia urzędników Banku wynosił z dniem 31. grudnia 1905 r. K 14.829·31.

Liczba wejść naszego protokołu w r. 1905 wyniosła 13.070 (w porównaniu z rokiem 1904 o 2.091 więcej).

Wysłano korespondencyi 8.148 (w porównaniu z r. 1904 o 1.450 więcej).

Obrót kasowy w r. 1905 łącznie z obrotem w rachunku bieżącym w Banku krajowym oraz innych instytucyach finansowych, wynosił K 18,646.022·14, w porównaniu z rokiem poprzednim o K 6,158.930·12 więcej.

Koszta administracyi wynosiły w r. 1905 K 85.227·72, w porównaniu z r. 1904 więcej o K 15.656·41.

Pomimo większych kosztów administracyi podniósł się w roku ubiegłym czysty zysk naszej Instytucyi.

Wynosi on K 80.844·62, w porównaniu z r. 1904 więcej o K 19.382·45.

Od początku istnienia Instytucyi naszej wyrobiliśmy w Banku krajowym dla nabywców parcelacyjnych 559 promes na kwotę K 1,135.700·—, zrealizowali zaś 403 pożyczek na kwotę K 862.100·—.

W roku 1905 uzyskano promes 98 na kwotę K 234.300·—, zrealizowano pożyczek 75 na kwotę K 183.800·—.

Oprócz tego hipotecznego kredytu dla parcelantów, uzyskaliśmy dla nich w roku 1905 w Banku krajowym wielkiego znaczenia nowy kredyt na podkład reszt cen kupna cedowanych przez nas na rzecz Banku krajowego.

Ponadto, jak i w latach poprzednich, korzystaliśmy ze znacznego kredytu na poszczególne interesa nasze w Banku krajowym, któremu też na tem miejscu raz jeszcze wyrazić musimy gorące podziękowanie za wydatne moralne i materyalne poparcie instytucyi naszej.

Niestety, uchwały powzięte na ostatniej Sesyi przez Sejm krajowy ten kredyt w najpoważniejszej krajowej instytucyi finansowej dla nowych interesów utrudniły, a niemal uniemożliwiły.

Zabezpieczyliśmy jednak dalszy trwały rozwój Banku naszego przez uzyskanie wydatnego kredytu w innych poważnych zakładach finansowych.

Dyrekcya.

Zamknięcie rachunków

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką

za rok 1905.

Ruch kasy za rok 1905.

Pobory

	Koron	hal.	Koron	hal.
SALDO			12817	36
Rachunki bieżące	2224386	47		
Interesy komisowe	564075	32		
Koszta administracyi . , ...	1091	27		
Różni z parcelacyi	1202	—		
Oddział techniczny	18	40		
Pretensye hipoteczne	57092	04		
Procenta	15	40		
Kredyt wekslowy	420400	—		
Rachunek przechodni	30	--		
Udziały	4768	02		
Fundusz rezerwowy	415	—		
Rachunek weksli	2512	08		
Kaucye obce	4000	—		
Dobra własne	16631	95	3296637	95
Do przeniesienia . .			3309455	31

Wypłaty

	Koron	hal.	Koron	hal.
Z przeniesienia . .			3309455	31
Rachunki bieżące	2173871	38		
Interesy komisowe	624717	28		
Koszta administracyi	76566	08		
Różni z parcelacyi . . . . , . . .	9855	30		
Oddział techniczny	4428	24		
Podatki	4144	43		
Procenta	6904	86		
Kredyt wekslowy	312309	54		
Rachunek przechodni	739	48		
Udziały	5	95		
Wierzyciele hipoteczni	1026	64		
Kaucye własne	4000	—		
Ruchomości	2583	30		
Dobra własne	59433	43		
Rachunek strat i zysków	23322	38		
Dywidendy za r. 1904	1457	19		
Fundusz kulturalny	600	—	3305965	48
Zapas gotówki 31/12 1905 . .			3489	83
Ruch ogólny kasy za rok 1905 . . .			6618910	62

Bilans za rok 1905.

Stan czynny	Koron	hal.	Koron	hal.
Gotówka w kasie . K 3.489·83				
„ w Bankach i poczt. Kasie O. „ 191.563·09	195052	92		
Weksle eskontowane:				
W portfelu . . . K 13.680·55				
W reeskoncie . . „ 2.650·—	16330	55		
Weksle kaucyjno-finansowe:				
W portfelu . . . K 2,222.240·57				
W reeskoncie . . „ 1,639.300·—	3861540	57		
Weksle i efekta depozytowe	122954	51		
Efekty własne	2201	67		
Kaucye własne	100	—		
Pretensye hipoteczne	363418	86		
Dłużnicy parcelanci	228	84		
Dłużnicy w Różnych z parcelacyi . .	590	17		
Dłużnicy w Rachunkach bieżących . .	95986	51		
Dłużnicy w Rachunku przechodnim .	15342	87		
Dłużnicy w Interesach komisowych .	1337358	86		
Dobra własne	1425345	11		
Gmach własny . . . . ,	66000	—		
Ruchomości	3868	34		
Oddział techniczny	10309	67	7516629	45
			7516629	45

Stan biepny	Koron	hal.	Koron	hal.
Udziały wpłacone	157006	68		
Fundusz rezerwowy	41727	97		
Rezerwa na straty	14950	70		
Fundusz kulturalny	5718	61		
Kredyt wekslowy	1641950	—		
Wierzyciele hipoteczni	450133	72		
Wierzyciele w Interesach komisowych	179908	04		
Wierzyciele w Różnych z parcelacyi .	43	08		
Wierzyciele w Rachunkach bieżących .	957474	37		
Wierzyciele w Rachunku przechodnim	2376	58		
Kaucye i depozyty	3984495	08		
Zysk za rok 1905	80844	62	7516629	45
			7516629	45

Bank parcelacyjny

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur m. p. *Zygmunt Poznański m. p.* *Ignacy Krzyszkowski m. p.*

Buchalter:
Wacław Podwiński m. p.

Komisya rewizyjna Ogólnego Zgromadzenia:

Narcyz Ulmer *Stanisław Bal* *Włodzimierz Zieliński*

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 17. marca 1905 powyższy bilans za r. 1905 zatwierdziła

Sekretarz Rady nadzorczej
Kazimierz Szczepański m. p.

Prezes Rady nadzorczej
Dr. Józef Ekielski m. p.

114

Rk. Strat i Zysków.

	Koron	hal.	Koron	hal.
Umorzenie ruchomości	2578	89		
Umorzenie gmachu	628	51		
Podatki i należytości	5685	90		
Koszta administracyi:				
Lokal . . . . K 4624·78				
Opał i światło . . . „ 1246·38				
Portorya i telegramy . „ 239·85				
Materyały biurowe . . „ 1043·96				
Druki i litografia . . „ 603·98				
Drobne wydatki . . . „ 2109·86				
Ogłoszenia . . . . „ 3149·05				
Płace i remuneracye . „ 58891·71				
Prenumerata pism . . „ 84·60				
Koszta podróży . . . „ 1695·79				
Telefon . . . . „ 390·—				
Związek Stowarzyszeń . „ 500 —				
Ubezpieczenie od wypadków „ 233·52				
Rada Nadzorcza . . . „ 3596·92				
Fundusz zaopatrzenia . „ 3371·81				
Kasa chorych . . . „ 1020·49				
Biuro Rzeszów . . . „ 1848·89				
Ubranie woźnych . . „ 446·90				
Księgi i stemplowanie . „ 101·53				
Koszta prawne . . . „ 27·70	85227	72		
Zapłacone odsetki	111803	04	205924	06
Zysk za rok 1905			80844	62
			286768	68

	Koron	hal.	Koron	hal.
Przeniesienie z r. 1904	1001	06		
Pobrane odsetki	155582	72		
Prowizye z parcelacyi	130184	90	286768	68
			286768	68

Bank parcelacyjny

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Dr. Jan Deskur m. p. *Zygmunt Poznański m. p.* *Ignacy Krzyszkowski. m p.*

Buchalter:
Wacław Podwiński m. p.

Rada nadzorcza uchwałą z dnia 17. marca 1906 r. powyższy Rk. Strat i Zysków zatwierdziła

Sekretarz Rady nadzorczej
Kazimierz Szczepański m. p.

Prezes Rady nadzorczej
Dr. Józef Ekielski m. p.

Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 19-go marca 1906 r. postanowiła przedłożyć Ogólnemu Zgromadzeniu następujący wniosek co do rozdziału zysku za rok 1905.

Ogólne Zgromadzenie uchwala:

Z ogólnego zysku w kwocie . .	K	80.844·62
przeznacza się:		
20% do funduszu rezerwowego*) . . .	K	16.168·92
10% do funduszu strat	„	8.084·46
Do funduszu kulturalnego**)	„	5.000·—
8% dywidendy od udziałów	„	11.974·70
Na dyety dla komisyi kontrolującej Rady nadzorczej	„	600·—
Na tantiemy dla członków dyrekcyi i remuneracye dla urzędników będących w czynnej służbie	„	29.104·06
4% na fundusz zaopatrzenia urzędników . .	„	3.233·78
Na fundusz dyspozycyjny Rady nadzorczej i Dyrekcyi	„	1.000·—
Resztę zysku przenieść na r. 1906 . . .	„	5.678·70
	K	80.844·62

*] Który w razie przyjęcia tej propozycyi wynosić będzie K 57.896·89, a łącznie z funduszem strat K 80.932·05 t. j. 51·5% wpłaconych udziałów.

**] Który łącznie z pozostałością z roku poprzedniego wynosić będzie K 10.718·61.

Zarząd i Funkcyonaryusze

BANKU PARCELACYJNEGO

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

RADA NADZORCZA:

Prezes:

Dr. Józef Ekielski, Radca Wydziału krajowego [1906].

Wiceprezes:

Bolesław Żardecki, poseł na Sejm krajowy i dyrektor kasy zaliczkowej i oszczędności w Łańcucie [1905].

Sekretarz:

Kazimierz Szczepański, Dyrektor krajowego Związku przemysłowego [1907].

Członkowie:

Bojko Jakób, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa [1907].
Dr. Domaszewski Wacław, Dyrektor Banku krajowego [1907].
Dr. Mikołajski Szczepan [1905].
Olszewski Michał, poseł do Rady państwa [1906].
Dr. Pawlikowski Jan Gwalbert, profesor Akademii rolniczej w Dublanach [1906].
Popławski Jan, [zastępca sekretarza Rady nadzorczej] [1905].
Dr. Rozwadowski Jan [1905].
Dr. Sołowij Tadeusz, syndyk Banku krajowego i adwokat krajowy [1907].
Stapiński Jan, poseł na Sejm krajowy [1906].

KOMISYA REWIZYJNA:

Bal Stanisław. Ulmer Narcyz. Zieliński Włodzimierz.

DYREKCYA:

Dyrektorowie:

Dr. Jan Deskur.
Ignacy Krzyszkowski.
Zygmunt Poznański.

Zastępcy dyrektorów:

Dr. Maksymilian Liptay.
Dr. Witold Narkiewicz Jodko.
Woyciechowski Julian.

Syndyk: Dr. Stefan Frenkel, adwokat krajowy.

Naczelnik biura: Hurysz Antoni

Buchalter: Podwiński Wacław.

Likwidator: Szurlej Andrzej.

Sekretarz: Kahane Kazimierz.

Urzędnicy: Cieplik Stanisław; Dobrowolski Józef; Kobylański Maryan; Majewski Jan; Schultz Edmund; Zubczewski Zygmunt.

Referenci pomocniczy: 3.

Dyetaryusze: 9.

Oddział techniczny: złożony z kierownika, 2 geometrów i 2 rysowników.

DELEGACI:

Baliński Kajetan, [Biuro w Zakliczynie — 1 dyetaryusz].
Biechoński Władysław, [Biuro w Jaśle].
Narzymski Zygmunt, [Łukowiec żurowski].
Nowotny Gustaw, [Górki].
Pachotta Andrzej, [Biuro w Rzeszowie — 1 dyetaryusz].

Funkcyonaryusze administracyi gospodarczej: 3.

ZWYCZAJNE OGÓLNE ZGROMADZENIE

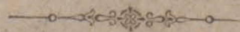
członków

Banku parcelacyjnego

stow. zarejestr. z ograniczoną poręką

odbędzie się we Lwowie w gmachu Banku krajowego

dnia 7. kwietnia 1906 r., o godz. 5. po południu.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia;
2. Sprawozdanie Dyrekcyi za rok ubiegły;
3. Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej Walnego Zgromadzenia;
4. Wnioski Rady nadzorczej:
   a) co do podziału zysku;
   b) co do zmiany statutu;
5. Wybór członków Rady nadzorczej (§ 13 stat.);
6. Wybór członków Komisyi rewizyjnej (§ 56 stat.);
7. Wnioski członków.

Rada nadzorcza Banku parcelacyjnego

stow. zarejestr. z ograniczoną poręką

Dr. Józef Ekielski
prezes.

Kazimierz Szczepański
sekretarz.

za rok 1905.

Stan bierny

Udziały..............................	K. 157006.68		
Fundusz rezerwowy.....................	K. 41727.97		
Rezerwa na straty.....................	K. 14950.70		
Kredyt wekslowy.......................	K. 1641950. -		
Wierzyciele hipoteczni................	K. 450133.72		
Wierzyciele w Interesach komisowych....	K. 179908.04		
Wierzyciele w Różnych z parcelacyi.....	K. 43.08		
Wierzyciele w Rachunkach bieżących.....	K. 957474.37		
Wierzyciele w Rachunku przechodnim.....	K. 2376.58		
Parcelacya Dolinian...................	K. 27821.98		
Parcelacya Bratkowic..................	K. 7145.71		
Fundusz kulturalny....................	K. 5718.61		
Kaucye i depozyty.....................	K. 3984495.08		
Zysk za rok 1905......................	K. 80844.62	K.7551597.14	
		K.7551597.14	

Rk. Strat

Umorzenie ruchomości	K. 2578.89	
Umorzenie gmachu............................	K. 628.51	
Utrzymanie gmachu...........................	K. 2746.43	
z Rku Podatków..............................	K. 5685.90	
z Kosztów administracyi.....................	K.82481.29	K. 94121.02
		K. 80844.62
		K.174965.64

i Zysków

Przeniesienie z r. 1904..................	K. 1001.06	
Z Rku procentów...........................	K. 43779.68	
z Rku prowizyi............................	K. 130184.90	K.174965.64
		K.174965.64

Sitarowo – [illegible] z [illegible] ... Wolska [illegible]
[illegible] – (w [illegible]) – [illegible]
Łotowice Żurawski – [illegible] straty
[illegible] 11 [illegible] [illegible] z [illegible]
Gwarantuje kas. [illegible]

– 58 parcelacyi ogółem, z tych tylko 8 [illegible] skończonych
z [illegible] rachunkami

— Już skończone parcelacye przynoszą [illegible] pierwszej należytych stronie [illegible] 5% a [illegible] od pierwszej 6%. N. p. pani [illegible] (Łęki)

— Wierzany | źle [illegible] – [illegible] właściciele [illegible]
— Świbora | zysku ; [illegible] zamiast [illegible].

—

Wł. 1905 [illegible] 4 prot., 5 z 18 m. – [illegible] do [illegible] na [illegible].

Przybyszowice – [illegible] – [illegible]
950 m. [illegible] | 560 m [illegible]
| 080 [illegible]

Sprzedano po 1000 K. morg.
128,928 K. zostanie nadwyżka dla Banku.

Łotowice Żurawski. – [illegible] na [illegible] z [illegible] [illegible] należałi! dali weksle na [illegible] [illegible] Banku [illegible]! – [illegible] odmówili prolongaty tych weksli [illegible] 20 000 na [illegible], [illegible] i [illegible]

[illegible] poniżej [illegible] całkowicie [illegible]. – Bank Zw. [illegible]
na razie bez [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] 425 z.
[illegible] [illegible] 5 [illegible] m. za 208,463 z. ([illegible] 139000 z.)
Cena 7 [illegible] 500 z. – [illegible] 130,075 K [illegible]. [illegible] poniższy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

B i l a n s

Stan czynny

Kasa	K. 3489.83	
Weksle	K. 16330.55	
Weksle kaucyjne	K.3861540.57	
Weksle i efekty depozytowe	K. 122954.51	
Pretensye hipoteczne	K. 363418.86	
Dłużnicy parcelanci	K. 228.84	
Dłużnicy w Interesach komisowych	K.1337358.86	
Dłużnicy w Rachunkach bieżących	K. 287549.60	
Dłużnicy w Różnych z parcelacyi	K. 590.17	
Dłużnicy w Rachunku przechodnim	K. 15342.87	
Gmach własny	K. 66000. -	
Ruchomości	K. 3868.34	
Parcelacya Dolinian	K. 26812.05	
Parcelacya Chojnika	K. 13443.44	
Parcelacya Bratkowic	K. 8732.03	
Parcelacya Święcan	K. 399443.06	
Parcelacya Łukowca żurowskiego	K. 789543.20	
Parcelacya Tarnawicy	K. 222339.02	
Efekty własne	K. 2201.67	
Kaucye własne	K. 100. -	
Oddział techniczny	K. 10309.67	K.7551597.14
		K.7551597.14

119

Projektowane zmiany statutu.

Uchwała Rady nadzorczej z 30/6 1905 strona 88.

§.25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką, na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę równającą się najniższemu udziałowi /:§.44.a.statutu:/.

Przy uchwałach powziąć się mających na Ogólnem Zgromadzeniu, każdy członek, który wpłacił na rachunek swego udziału 50 do 1000 kor. ma jeden głos, przy wpłacie 1000 kor. do 5000 kor. 2.głosy, 5000 do 10000 kor. 5. głosów, 10000 i wyżej 10 głosów. Więcej jak 10 głosów żaden członek ani wprost ani z pełnomocnictwa reprezentować nie może. -

Za instytucye i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy.

Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 10 głosów. Za legitymacyę służy pełnomocnictwo wystawione wobec dwóch świadków i książeczka udziałowa, albo pełnomocnictwo uwierzytelnione notaryalnie lub sądownie. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.-

Uchwała Rady nadzorczej z 17/6 1905 strona 94.

§. 40. -

Na wypadek śmierci członka, spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą obliczoną wedle §.44 lit. d. Dzień uwiadomienia Dyrekcyi Stowarzyszenia o śmierci członka ma być uważanym za dzień wystąpienia zmarłego członka i od tego dnia ma się liczyć rok jego odpowiedzialności po myśli §.43. -

./.

Uchwała Rady nadzorczej z 17/6 1905 strona 94

§. 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka Księgi Stowarzyszenia razem z dywidendą obliczoną wedle §.44 lit. d. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą. -

Wypłata udziałów ustępującym członkom ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłych nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w §43 statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru. -

Uchwała Rady nadzorczej z 17/6 1905 str. 94. -

§. 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków, odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowarzyszenia, zaciągnięte po dzień wystąpienia, wykluczenia lub po dzień uwiadomienia Dyrekcyi Stowarzyszenia o śmierci członka jeszcze przez przeciąg jednego roku. -

Uchwała Rady nadzorczej z 17/6 1905 strona 94.

§.44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a/. brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron,

b/. korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli §.1. stat. swoim członkom ma udzielać i

c/. pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę

d/. członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili nie mają

./.

prawa do brania udziału w zgromadzeniach ogólnych Stowarzyszenia przez czas ich odpowiedzialności po myśli §.43 przez rok trwać mającej mają jednak prawo do pobierania przez ten czas od swoich udziałów odsetek w wysokości każdoczesnej dywidendy.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a/. przystępując do Stowarzyszenia, zapłacić wpisowe według postanowienia §.50 statutu,

b/. do wpłacenia udziału według postanowień §.45 statutu.

c/. za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu re wowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień §. 76 ustawy z dnia 9 kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą, równającą się temu udziałowi.

Uchwała Rady nadzorczej z 30/3 1905 str. 89.

§. 51.

Fundusz rezerwowy jest własnością Stowarzyszenia a członkowie, występujący w czasie trwania stowarzyszenia, żadnych do niego pretensyj rościć sobie nie mogą. W razie rozwiązania Stowarzyszenia, fundusz rezerwowy - o ile nie będzie użytym na pokrycie strat - przeznaczonym jest na cele szkolnictwa ludowego do dyspozycyi Wydziału krajowego /:§.63 statutu:/

Uchwała Rady nadzorczej z 30/3 1905 str. 89.

§. 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych guldenów się składają. -

Do dywidendy są uprawnione w stosunku całorocznym udziały takie, które były przez cały rok w obrocie, w stosunku zaś 3. kwartałów udziały wpłacone w kwartale pierwszym, w stosunku 2 kwartałów udziały wpłacone w kwartale drugim, w stosunku jednego kwar-

tału udziały wpłacone w kwartale trzecim, udziały wreszcie wpłacone w kwartale czwartym nie uczestniczą w dywidendzie za rok ostatni. -

Uchwała Rady nadzorczej z 30/3 1905 str. 89.

§. 63.

Pozostała po przeprowadzonej likwidacyi nadwyżka, użytą zostanie naprzód na zwrot udziałów według ich wpłaconej wysokości, następnie na wypłatę dywidendy za rok ostatni, reszta zaś wydaną zostanie Wydziałowi krajowemu na cele szkolnictwa ludowego. -

Projekt
zmiany statutu Banku parcelacyjnego

Brzmienie dotychczasowe:

§ 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę, równającą się najniższemu udziałowi (§ 44. a statutu).

Przy uchwałach powziąć się mających na Ogólnem Zgromadzeniu, każdy członek, który wpłacił na rachunek swego udziału 50 do 1000 kor. ma jeden głos; przy wpłacie 1000 do 5000 kor. 2 głosy; 5000 do 10000 kor. 5 głosów; 10000 i wyżej 10 głosów. Więcej jak 10 głosów żaden członek ani wprost ani z pełnomocnictwa reprezentować nie może.

Za instytucje i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy.

Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 10 głosów. Za legitymacyę służy pełnomocnictwo koramizowane przez zwierzchność gminną i książeczka udziałowa mocodawcy. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

Brzmienie projektowane:

§ 25.

Prawa, jakie członkom w sprawach Stowarzyszenia przysługują, wykonują oni na Ogólnych Zgromadzeniach. Uprawnieni do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach są tylko ci członkowie, którzy wpłacili gotówką, na rachunek swego udziału przynajmniej kwotę, równającą się najniższemu udziałowi (§. 44. a. statutu).

Przy uchwałach powziąć się mających na Ogólnem Zgromadzeniu, każdy członek, który wpłacił na rachunek swego udziału 50 do 1000 kor., ma jeden głos; przy wpłacie 1000 kor. do 5000 koron 2 głosy, 5000 do 10000 kor. 5 głosów, 10000 i wyżej 10 głosów. Więcej jak 10 głosów żaden członek ani wprost ani z pełnomocnictwa reprezentować nie może.

Za instytucye i Stowarzyszenia biorą udział w Ogólnych Zgromadzeniach wykazani ich pełnomocnicy.

Członkowie mogą być zastąpieni przez pełnomocnika. Pełnomocnik jeden może reprezentować najwyżej 10 głosów. Za legitymacyę służy pełnomocnictwo wystawione wobec dwóch świadków i książeczka udziałowa albo pełnomocnictwo uwierzytelnione notaryalnie lub sądownie. Pełnomocnikami mogą być tylko członkowie Stowarzyszenia i to jedynie członkowie do brania udziału w Ogólnych Zgromadzeniach uprawnieni.

§ 40.

W wypadku śmierci członka, spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą aż do końca roku, w którym śmierć nastąpiła.

§ 40.

Na wypadek śmierci członka spadkobiercom zmarłego należy się udział z dywidendą, obliczoną wedle § 44 lit. d).

Dzień uwiadomienia Dyrekcyi Stowarzyszenia o śmierci członka ma być uważany za dzień zgłoszenia wystąpienia zmarłego członka i ten dzień będzie podstawą dla obliczenia roku jego odpowiedzialności po myśli § 43.

§ 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka księgi Stowarzyszenia. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą.

Wypłata udziałów ustępującym członkom ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłych nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w § 43. statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru.

§ 42.

Członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystąpili, również i spadkobiercy zmarłego, mogą żądać zwrotu tylko swego udziału w wysokości, jaką wykażą w chwili ustąpienia członka księgi Stowarzyszenia razem z dywidendą obliczoną wedle § 44 lit. d. Innych praw do majątku Stowarzyszenia lub do funduszu rezerwowego członkowie ustępujący rościć sobie nie mogą.

Wypłata udziałów członkom ustępującym ze Stowarzyszenia i spadkobiercom zmarłego nastąpić może w każdym wypadku dopiero wtedy, gdy się skończy odpowiedzialność członka w § 43. statutu zastrzeżona, względnie po zatwierdzeniu rachunków rocznych przez Ogólne Zgromadzenie, które oznaczy wysokość dywidendy lub niedoboru.

§ 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków, odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowarzyszenia, zaciągnięte po dzień wystąpienia, wykluczenia lub śmierci członka, jeszcze przez przeciąg jednego roku, po upływie tego roku administracyjnego, w którym wystąpienie nastąpiło według postanowień § 78. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. u. p.

§ 43.

Członkowie występujący, wykluczeni i spadkobiercy zmarłych członków odpowiadają za wszelkie zobowiązania Stowarzyszenia, zaciągnięte po dzień ich wystąpienia, wykluczenia lub uwiadomienia Dyrekcyi Stowarzyszenia o śmierci członka, jeszcze przez przeciąg jednego roku po upływie tego roku administracyjnego, w którym wystąpienie, wykluczenie lub uwiadomienie Dyrekcyi Stowarzyszenia o śmierci członka nastąpiło, podług postanowień § 78 ustawy z dnia 9 kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. u. p.

§ 44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a) brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron;

b) korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli § 1. stat. swoim członkom ma udzielać i

c) pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a) przystępując do stowarzyszenia, zapłacić wpisowe według postanowienia § 50. statutu;

§ 44.

Członkowie Stowarzyszenia mają prawo:

a) brać udział przy wszelkich uchwałach i wyborach na Zgromadzeniach ogólnych, o ile mają udział wpłacony przynajmniej 50 koron;

b) korzystać z pomocy, której Stowarzyszenie po myśli § 1. stat. swoim członkom ma udzielać i

c) pobierać według postanowień niniejszego statutu od swych udziałów dywidendę, oraz uchwalone przez Radę Nadzorczą zaliczki na dywidendę, płatne każdego roku w dniu 1 października.

d) członkowie, którzy ze Stowarzyszenia wystą-

b) do wpłacenia udziału według postanowień § 45. statutu;

c) za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu rezerwowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień § 76. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą, równającą się temu udziałowi.

§ 58.

Z czystego zysku wydzielać się będzie przynajmniej 10% do funduszu rezerwowego, póki tenże nie osiągnie wysokości 10% kapitału obrotowego (§ 49. statutu). Gdy tę wysokość osiągnie, można zaprzestać wydzielania na rzecz jego tej części czystego zysku, chyba gdyby się zmniejszył w skutek strat poniesionych. Z pozostałej reszty wyznacza się odpowiednią dywidendę od udziałów oraz pewne kwoty na tantiemę dla Dyrekcyi i urzędników, tudzież na inne cele uchwałą Ogólnego Zgromadzenia wskazane (§ 36 g. statutu). Rozdział tantiemy między dyrektorów i urzędników określi osobny regulamin.

Wnioski do rozdziału zysku przedstawia Rada nadzorcza (§ 20. statutu).

§ 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych guldenów się składają. W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów uzbierane z wkładek w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłaconą.

pili nie mają prawa do brania udziału w zgromadzeniach ogólnych Stowarzyszenia przez czas ich odpowiedzialności po myśli § 43 przez rok trwać mającej, mają jednak prawo do pobierania przez ten czas od swoich udziałów odsetek w wysokości dywidendy na odnośny rok przypadającej.

Natomiast są członkowie obowiązani:

a) przystępując do Stowarzyszenia, zapłacić wpisowe według postanowień § 50. statutu;

b) do wpłacenia udziału według postanowień § 45 statutu;

c) za dopełnienie wszelkich przez Stowarzyszenie przyjętych zobowiązań, o ile fundusze Stowarzyszenia w funduszu rezerwowym i udziałach nie wystarczają, odpowiadać według postanowień § 76. ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70 dz. p. oprócz deklarowanego udziału jeszcze dalszą kwotą, równającą się temu udziałowi.

§ 58.

Z czystego zysku wydzielać się będzie przynajmniej 10% do funduszu rezerwowego, póki tenże nie osiągnie wysokości 10% kapitału obrotowego (§ 49. statutu). Gdy tę wysokość osiągnie, można zaprzestać wydzielania na rzecz jego tej części czystego zysku, chyba gdyby się zmniejszył w skutek strat poniesionych. Z pozostałej reszty wyznacza się odpowiednią dywidendę od udziałów oraz pewne kwoty na tantiemę dla Dyrekcyi i remuneracye dla urzędników, tudzież na inne cele uchwałą Ogólnego Zgromadzenia wskazane (§ 36. g. statutu). Rozdział tantiemy między dyrektorów i remuneracyi między urzędników określa osobny regulamin.

Wnioski do rozdziału zysku przedstawia Rada nadzorcza (§ 20. statutu).

§ 59.

Przy udziałach niezupełnie wpłaconych dopisywaną będzie dywidenda do udziałów. Przy obliczeniu dywidendy udziały członków o tyle będą uwzględnione, o ile z całych koron się składają.

Do dywidendy są uprawnione w stosunku całorocznym udziały takie, które były przez cały rok w obrocie, w stosunku zaś 3 kwartałów udziały wpłacone w kwartale pierwszym; w stosunku 2 kwartałów udziały wpłacone w kwartale drugim, w stosunku jednego kwartału udziały wpłacone w kwartale trzecim, udziały wreszcie wpłacone w kwartale czwartym nie uczestniczą w dywidendzie za rok ostatni.

Drukarnia Udziałowa, Lwów, Kopernika 20.

Rada nadzorcza

Dr. Bernadzikowski Szymon
Biesiadecki Franciszek
Jampolski Kazimierz
Harnek Jan
Śliwiński Hipolit
Ulmer Narcyz
Dr. Ungar Wiktor

Komisya rewizyjna

Bal Stanisław
Romaszkan Andrzej
Wyrzykowski ~~Stanisław~~ Tadeusz

Lp.	Nazwa majętków	Powiat	Cały obszar Mg.	Pozostawiono na parcelacyę Mg.	Rentke Mg.	
	A. We wschodniej Galicyi					
	a.) znalazcy miejscowi, ...					
I.	Objęto w r. 1899/90					
1	Babianka	Tłumacz	255	148	107	
2	Radcza	Stanisławów	1175	205	970	
II.	objęto w r. 1901					
1.	Baranie peretoki	Sokal	1106	335	771	
2.	Olesza	Tłumacz	1925	970	955	z tej rentki sprzedano właścicielowi sąsiedniego majętku Dolina 430 mg. a resztę 525 mg. stanowiącą las sprzedano jednemu nabywcy wraz z gruntem pod nim.
3.	Potylicz	Rawa ruska	540	501	39	wraz z fabryką wyrobów z gliny ogniotrwałej.
4.	Strzemilcze	Brody	638	162	476	
5.	Wołczkowce	Śniatyn	443	423	20	nadto wydzierżawiono cały sąsiedni folwark Orelec = 450 mg.
III.	objęto w r. 1902.					
6.	Łoziercze	Stanisławów	1296	751	260	Nabywca właściciel Jezupola
					147	Dwa odrębne folwarki z budynkami dworskimi
					138	
			7178	3495	3683	
	b.) nabywcy kolonisci mazurscy					
1.	Wołosów	~~Stanisławów~~ Nadwórna	570	570		Tow. szk. lud. założyło szkołę polską i zbiera się fundusz na kaplicę na którą zwyżkowy dali z zysków r. 1901 kwotę 400 Koron.
2.	Czermawka	Jarosław	300	179	121	
3.	Zimnawoda	Lwów	470	470	—	Właściciel darował 1 mg. gruntu pod szkołę, a my naszym kosztem do czasu jej wybudowania urządziliśmy szkołę w dawnej karczmie.
			770	649	121	

Lp.	Nazwa majątku	Powiat	Obszar całego majątku	Rozparcelowano	Reszta
			Mg.	Mg.	Mg.
	B. W zachodniej Galicyi				
1.	Bratkowice	Rzeszów	3100	533	2567
2.	Brzeziny średnie	Ropczyce	497	200	297
3.	Gogolów	Strzyżów	407	407	—
4.	Jadowniki	Brzesko	427	427	—
5.	Brzezowiec				
6.	Łęki	Krosno ~~Jasło~~	503	503	—
7.	Łuczanowice zpl.	Kraków	1676	110	1566
8.	Olpiny	Jasło	435	275	160
9.	Załęże	Rzeszów	700	450	250
10.	Lobitno	Rzeszów	80	80	
11.	Podgrodzie	Ropczyce	980	245	735
12.	Umieszcz	Jasło	395	395	—
13.	Wesołów	Brzesko	346	340	6
14.	Wola przemykowska	Brzesko	800	150	650
15.	Żarnowiec	Krosno	386	360	26
		Sa	10732	4475	6257

Zestawienie

A. We wschodniej Galicyi

a.) między włościan naszych

8 majątków	7178	3495	3683
b.) między kolonistów niemieckich			
3 majątki	770	649	121
B. W zachodniej Galicyi			
15 majątków	10732	4475	6257
Sa 26 majątków	18680	8619	10061

Stan parcelacyj objętych przez Bank parcelacyjny.

zestawiony z dniem 31 Grudnia 1901

Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Obszar oddany do parcelacyi		Zawarto kontrakty na obszar		Zawarto kontrakty za cenę		Zadatki pobrano na obszar		Zadatki pobrano za cenę		Zawarto kontrakty i pobrano zadatki łącznie na obszar		Łącznie za cenę		Parcelanci na łączną cenę kupna zapłacili do Banku parcelacyjnego		właścicielowi bezpośrednio		Razem		Parcelanci winni na łączną cenę kupna		Pozostały do parcelacyi obszar		za spodziewaną cenę		Prowizya Banku parcel. umówiona z właścicielem w stosunku do ceny kupna	Parcelanci osobno płacą za kontrakty	za wyrobienie kredytu	Prowizya Banku parcelacyjnego płynna od zawartych już kontraktów		spodziewana od gruntów zadatkowanych		spodziewana od gruntów pozostałych do parcelacyi		Za wyrobienie parcelantom kredytu od promes już zrealizowanych		zrealizować się mających		Razem		Uwaga
		m.	s.²	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	m.	s.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²	K.	h.				K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	
1	2.	3.		4.		5.		6.		7.		8		9.		10.		11.		12.		13.		14.		15.		16.	17.		18.		19.		20.		21.		22.		23.		24.
1.	Baranie Peretoki.	335	1114	334	1402	90373	14	.	.	.	.	335	1114	90373	14	15843	18	.	.	15843	18	74529	96	.	.	.	.	3%	nie	tak	2712	.	.	.	.	.					2712	.	Częściowa parcelacya
2.	Bratkowice.	533	97	119	1530	51016	12	226	867	108597	21	346	797	159613	33	56965	33	.	.	56965	33	102648	.	186	900	81030	.	1/3 czyst. zysku ryczałt za wydatki osobne honoraryum 8000 K.	nie	tak	.	.	.	.	24000	.					24000	.	Częściowa parcelacya
3.	Gogolów.	407	1131	.	.	.	.	142	800	53833	.	142	800	53833	.	9140	.	.	.	9140	.	44693	.	265	331	48700	.	4% i 1/3 czystego zysku	nie	tak	.	.	2154	.	3000 1948		= 1/3 czystego zysku = 4% ceny kupna				7102	.	Parcelacya zupełna przeważnie wielkie grunta włościańskie.
4.	Sadowniki Brzezowiec	480	1059	56	1301	47736	.	280	577	231600	02	337	278	279336	02	29234	.	40120	24	69354	24	209981	78	143	781	108000	.	4%	nie	tak	1320	.	9264	.	4320	.					14904	.	Częściowa parcelacya z pozostawieniem lasu i dwóch innych folwarków Brzeskoi Złotwina.
5.	Łęki.	503	1456	.	.	.	.	163	886	61743	50	163	886	61743	50	15218	.	.	.	15218	.	46525	50	340	570	66830	.	4%	nie	tak	.	.	2469	.	2674	.					5143	.	Parcelacya z pozostawieniem dworu, kilkudziesięciu morgów uprawnej ziemi i części lasu.
6.	Łuczanowice	110	1341	47	534	36832	80	.	.	.	.	47	534	36832	80	27422	80	.	.	27422	80	9410	.	63	807	57400	.	2½%	nie	tak	920	.	.	.	1435	.					2355	.	Częściowa parcelacya.
7.	Olesza.	1296	1117	294	01	155761	.	1002	1116	200600	.	1296	1117	356361	.	127929	25	.	.	127929	25	228431	75	.	.	.	.	5%	nie	tak	7789	.	10030	.	.	.					17819	.	Zupełna parcelacya. Majątek kupiony na licytacyi przez spółkę włościańską.
8.	Otpiny.	237	1526	144	197	50962	72	68	1399	26172	83	212	1596	77135	55	35787	82	.	.	35787	82	41347	73	24	1530	9200	.	3%	nie	tak	1529	.	786	.	276	.					2591	.	Częściowa parcelacya
9.	Potylicz.	540	561	.	.	.	.	173	1156	76548	.	173	1156	76548	.	18366	60	.	.	18366	60	57181	40	366	1005	89380	.	4%	nie	tak	.	.	3062	.	3576	.					6638	.	Częściowa parcelacya
10.	Radcza.	232	1240	214	1570	105643	11	4	–	2080	.	218	1570	107723	11	35834	99	.	.	35834	99	71888	12	13	1300	8400	.	2%	netto ½%	tak	2641	.	53	.	210	.					2904	.	Parcelacya z pozostawieniem dworu, kilkudziesięciu morgów uprawnej ziemi i 900 mg. lasu.
11.	Rusocice.	689	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	689	.	138000	.	3%	.	.	.	.	.	.	.	.					.	.	Częściowa parcelacya
12	Strzemilcze	162	1283	162	1283	64800	.	.	.	.	.	162	1283	64800	.	31258	.	.	.	31258	.	33542	.	.	.	.	.	1%	1½%	tak	1620	.	.	.	.	.					1620	.	Częściowa parcelacya
13	Umieszcz	395	–	151	82	116329	52	109	399	56465	03	260	481	172794	55	118624	47	.		118624	47	54170	08	134	1119	88162	.	3% i ¼ nadwyżki ponad cenę netto 240000 K.	.	tak	3490	.	1694	.	2000 2645	.	= ¼ nadwyżki ponad cenę netto 240000 Kor.				9829	.	Zupełna parcelacya
14	Wołosów	568	1435	355	1103	92260	71	177	536	38000	85	533	39	130261	56	36733	31	41603	07	78336	38	51925	18	35	1396	6635	.	3%	tak	tak	2136	.	1540	.	200	.					3876	.	Zupełna parcelacya między kolonistów mazurskich.
15	Wołczkowce	426	410	36	652	16000	.	385	258	194279	47	421	910	210279	47	54520	.	.	.	54520	.	155759	.	4	1100	2400	.	3%	nie	tak	480	.	5828	.	72	.					6380	.	Parcelacya z pozostawieniem dworu i kilkudziesięciu morgów z Wołczkowiec oraz całego folwarku Oselec.
16	Żarnowiec	385	1083	247	901	144049	02	80	1195	77510	.	358	496	221559	02	187112	76	.	.	187112	76	34446	26	27	587	19340	.	½ nadwyżki ponad cenę netto 190000 K.	nie	tak	po potrąceniu pobranej w roku 1901 prowizji 11785	38	.	.	.	.					11785	38	Parcelacya z pozostawieniem dworu i kilkudziesięciu morgów.
	Razem	7.307	483	2.195	956	971.764	14	2.814	1.189	1.127.429	91	5.011	257	2,099.194	05	799.990	51	81.723	31	881.713	82	1,217.480	23	2296	226	723.477	.	.	.	.	36422	38	36880	.	46356	.					119.658	38	W sumie tej nie wchodzi wynagrodzenie od parcelantów za wyrobienie kredytu ani zysk z administracyi Bratkowic za r. 1900/1901, ani też procent od udzielonych kredytów z rachunku bieżącego w Banku Krajowym.

Lwów dnia 31 Grudnia 1901.

Coll. [illegible]

Liczba porządkowa	Nazwa majątku	Obszar oddany do parcelacyi		Zawarto kontrakty				Zadatki pobrano				Zawarto kontrakty i pobrano zadatki łącznie				Parcelanci na łączną cenę kupna zapłacili						Parcelanci winni na łączną cenę kupna		Pozostały do parcelacyi				Prowizya Banku parcelac. umówiona z właścicielem w stosunku do ceny kupna	Parcelanci osobno płacą		Prowizya Banku parcelacyjnego												Uwaga
				na obszar		za cenę		na obszar		za cenę		na obszar		za cenę		do Banku parcelacyjnego		właścicielowi bezpośrednio		Razem				obszar		za spodziewaną cenę			za kontrakty	za wyrobienie kredytu	płynna od zawartych już kontraktów		spodziewana od gruntów zadatkowanych		spodziewana od gruntów pozostałych do parcelacyi		Za wyrobienie parcelantom kredytu od promes				Razem		
																																					już zrealizowanych		zrealizować się mających				
		m.	s²	m.	s²	K.	h.	m.	s²	K.	h.	m.	s²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s²	K.	h.				K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	
1	2.	3.		4.		5.		6.		7.		8		9.		10.		11.		12.		13.		14.		15.		16.	17.		18.		19.		20.		21.		22.		23.		24.

Book parcel.

[illegible]

117250 zł. tow. kred.

5000 zł. zaległ. [illegible]

1700–2000 zł. zaległ. podatków

[illegible] St. Bogdanowicz w Krakowie

~~[illegible]~~

100.000 zł. za [illegible] pani Bogdanowicz

na [illegible] Bank [illegible]

[illegible] } ~~7.000 zł.~~

[illegible] Bog. 7000 zł.

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] 250 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] za 40%, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ~~[illegible]~~ / [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] pani B. do [illegible] [illegible] [illegible]. — [illegible]

Na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]!

— [illegible] [illegible] B. [illegible] w do [illegible] pani Bog. [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible]

— [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10.000 zł. — [illegible] [illegible] pani B. [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] w 40%.

[illegible] / przez pośrednika / [illegible] Dr. Wolski

741 m. 2482.

[illegible] 600

[illegible] 49

[illegible] 49

las w kompleksie – [illegible] 11 m. + 24 m. [illegible]

budynki [illegible]

– ~~[illegible]~~ –

sprzedany był za 185000 zł. [illegible] na parcelację. ~~[illegible]~~ [illegible] sprzedaży dla brata pełnomocnika (Kleinbergera). Wynik jest. [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ~~spadek~~ Chodzi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Chodzi [illegible] [illegible]!

~~[illegible]~~ Do parcelacji [illegible]. W danym razie [illegible] dwór z [illegible] przyległości [illegible] po 800 fl. za morg. 274000 zł. + 15000 fl. za ogród, [illegible] razem 570.000 Kor.

[illegible]

po 350 (136 m.), 450, 400 fl. las po 150 fl.

[illegible], Bank hip. 200.000 K. [illegible] obecnie 274.400 K. zaległości 5 rat po 7000 = 35000 K. % zal. 74000 K. [illegible] zaległości 35000 K. [illegible] = 309400 K.

[illegible] – 1000 K. ale w [illegible] 3 [illegible]

Shuttleworth 1200 zł.
Toksa 2000 zł
Kasa [illegible] 1300 zł
Strobl 3900 zł. (spłacone?)
Kasa zal. [illegible] 1800 2%
Tow. Wzaj. Ub. 360 zł. 2%
Toksa [illegible] 260 zł.
Kasa zal. [illegible] ± 6000 zł. (pożyczka)
Lewicki 85000 zł.
Dodatek kwartalny 1440 zł
Podatki 1000
Kwota [illegible] ± 2000 zł.
[illegible] (Ostrowski 400
Tow. Wzaj. Ub. 1700 (weksle [illegible])
[illegible] — 450 zł.)

razem 416,000 zł.

[illegible] 60% od [illegible] 50.000 zł
Kwota [illegible] — 50.000 zł

Marża wynosiłaby 66.000. [illegible] 516000 zł.

x) Jednak będzie mniej [illegible] spłacone. Lewicki [illegible] zamiast [illegible] (85.000) [illegible] po [illegible]!
Inwentarz [illegible] ± 6000 zł.
[illegible] ± 10.000 zł, ale Lewicki [illegible] zapłacić! —

długi 416000
+ Lewicki 85000 [illegible] x)
331.000 zł, wydatki [illegible]

<u>Inwestycje</u>. ~~27000~~ 560000 K. na założenie [illegible]

[illegible]

<u>Wniosek</u>: Bank komunalny, zapłacone [illegible]
560000 K. –
Bank obejmuje od miasta [illegible]
~~[illegible]~~
Bank wydzieli zadatek na 2 miliony.

– – – –

———

Oblinek. –

Tow. i parcel. kupiłem ze długiem i niezmarnowanym parcelowaniu (kupiłem [illegible] po 150 fl za m.)

Wszystek Bank Zaliczkowy ÷ 20000 fl.

Dotąd kupuje wszystek 42000 fl.

Chciałby 20000 fl. – Miałaby około 30000 zysku

B. P.

Wnioski Komisji [illegible] Rady Nadzorczej Banku Parcelacyjnego (Kwiecień [illegible])

— Zabronić Dyrekcji aby w [illegible] [illegible] [illegible] od przystępujących do parcelacji; (t. j. przystępowania w charakterze udziałowców). — (§ 1 statut. art. 12 a.)

— Wprowadzić [illegible] na 2%. (12 pozycji).

— Wskazówki rewizyjne. „[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]"

— W rachunkowości: rach. kasy dotąd nie dostatecznie uregulowany. Należy aby: uporządkować asygnaty kasowe, — oddzielić kasę od [illegible] (tak aby [illegible] asygn. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wypadku [illegible]), — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Bank [illegible]). [illegible] [illegible] poza Biurem Banku: bloki asygnacyjne z [illegible].

— Ruchliwość Dep. [illegible] ograniczyć się do [illegible] [illegible], przy których zaangażowanie się [illegible] nie powinno przekraczać poza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parcelacyjnych [illegible] [illegible].

— Każde [illegible] zaangażowanie się powinno się mieścić w granicach zabezpieczenia pupilar.

— Tam gdzie [illegible] bez [illegible] [illegible] całego majątku na [illegible] osoby [illegible] się [illegible], należy [illegible] [illegible] lokalne w celu nabycia i rozparcelowania majątku [illegible] [illegible] Banku [illegible] [illegible]!

— Ograniczyć się ze względu na obecną [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible].

— [illegible] nie [illegible] się [illegible] Banku, [illegible] interesu Dyr. nie powinna ~~[illegible]~~ [illegible] bez [illegible] uprzedniego R. N. lub [illegible] Komitetu R. N.

— Uprosić Dyrektora [illegible] tak aby [illegible] [illegible] mógł Bankowi poświęcać!

— Wznowienie biura A. stosownie [illegible]
prawniczej [illegible]

— Składy [illegible].

Przy składzie nowej Komis. Rew., nie znalazła od 1 stycznia rachunków gotówkowych
— przez dłuższy [illegible] sprawozdania [illegible]
zamknięcia kasy. —

Sprawy na posiedz. R. N. 23/4:

— Mandaty Komis. Rew.
— Sprawozdanie na Walne Zgrom.
— Dział Sprawozdania ..
— Kwestya dyrektora p. p. Strzyżewskiego.
— Statut w ostatecznej redakcyi
czy jest zatwierdzony?
— Czy po [illegible] [illegible]
odpowiedź [illegible] ?
— Lista członków

od [illegible] z powodu nieobecności
dr. [illegible]

Dr [illegible] [illegible]:
Schemat sprawozdań (statystyki)
z działalności [illegible]

— Posiedzenie 23/4 914.

propozycje do Rady Nadz. Spółki [illegible]
— Dr. [illegible] }?
— Dr. [illegible] }?
— Dr. [illegible] — [illegible] (przyjmie)
— [illegible]

wybierani:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (nie przyjmie wyboru)

[illegible]

[illegible]

Sprawy na posiedz. R. N. 23/[illegible]

- [illegible]
- Sprawozdanie [illegible]
- Druk sprawozdania
- [illegible]
- Statut [illegible]
  [illegible]?
- Czy [illegible]
  [illegible]

[illegible]

[illegible] 23/[illegible]

[illegible]

Pobřeží 132

celkem 912000 K.

~~lod.~~ 85.500 Sadlonyska (sed. 7500)
53020 St. Karabetti (13000)
61200 Okexgonyu (14700)

pole 320 – 223 – 200000 K. (19100 sed.)
orb. – las cena dřev
+ chalupy 179 – 78 – 121.020 (4600 ")

509 – 302 – 322220 (23700)
orb. lam příval komb.
celkem 399 – 152 – 907000 K. celkem se polovina)
(121958 cena)

Ribnina Mesto

276^m – 1510^s.
orb. 300 – 606
luka 6 – 946
zahrady 49
las mýtný 59 – 907 } 115^m 643 –
mladý las lesíčky 59 – 1333
– dluhy 6 – 905° –

Ostatní a skladiště

Dluhy

~~dluhy – dřevo do pachtu~~ menší? 2000 K. –
z prací Gpl. Treitovi 13000 fl. = 38.000 K.
6000
zaleplnění 3000 K. ?
skupování maličkostí – 5480 K.
renty ven bezpec – 68880 K.

117000

zastavky 47 orb. na 72 m. mýtní skála
93 234½ menší počítány
107.329 K. – pr 903 K. výdaje za 1/2 las zastavky 20%

[illegible] z [illegible] 198 m

[illegible] 130 m. [illegible] po 327½ zł. [illegible] od 1 m. – 91910 zł.
37 [illegible] po 400 zł.
21½ [illegible] 250

[illegible] ——— razem 68780 zł
[illegible] ——— 2000 –
[illegible] ——— 5000 –
[illegible] ——— 5400 –
[illegible] ——— 300
[illegible] ——— 250

107159

dług 117000
odsetki 5200

122200

[illegible] 65 000 zł.

[illegible]

133 [illegible]

[illegible]

[illegible] 117 [illegible]

[illegible] 51000

122200

[illegible]

[illegible]! [illegible] na [illegible] 134 –

310.000 K. – v době [illegible] oceněno
na 40.000 [illegible]!, [illegible] 10.000 K.
[illegible] obnos 26.000 fl.
[illegible] na 300.000 K. [illegible]
[illegible].
[illegible] (i [illegible])
[illegible] 6000 fl.

[illegible] 212.000 K.; pan B.
[illegible] za 224.000 K.
Dr. [illegible]
do 288.000 fl. – ~~[illegible]~~.
[illegible] (nabyl by [illegible]) +
za 266.000 K.)

~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible] 5000 fl. [illegible]
[illegible]

Potřeba peněz:
[illegible] 32.000 K.
1/4 ceny (266.000 K.) = 65.000 K.
[illegible] 6.000 K.
— [illegible] ~~[illegible]~~ 103.000 K (117.250 K)
— [illegible] B. [illegible] obnos 10.000 K.
— [illegible]. –
— [illegible] B. Kr. obnos 8.000 K.
[illegible] 266.000 K.
z/ [illegible] B. Kr. o [illegible] (z 103.000 K)
[illegible]
[illegible]
([illegible] 5.000 [illegible]
[illegible]).

S p r a w o z d a n i e

komisyi rewizyjnej z Rady nadzorczej Banku parcelacyjnego z dokonanej rewizyi bilansu za rok 1904.

Komisya rozpoczęła swą czynność dnia 31. grudnia 1904. r. w którym stwierdziła stan kasy i zawartość portfelu wekslowego.

Kasa zawierała:

w gotówce..K. 12800.36

w blankietach wekslowych...........................K. 17. -

razem................K. 12817.36

zgodnie z rachunkiem kasy, który został zamknięty równem tej sumie saldem, wprowadzonem następnie do bilansu. -

Portfel wekslowy zawierał 308 wekśli, które stwierdzono osobno sporządzonym wykazem do niniejszego sprawozdania załączonym. Wykazane kwoty wekslowe dały sumę K. 1,138,137.49 dopełnioną następnie kwotą K. 1.128.74 jaką 7. dłużników parcelantów spłaciło na poczet weksli, wystawionych na kwoty pierwotne, wyższe. Razem więc nominalna suma portfelu dała stan K. 1,139.266.23. -

Stwierdzone w naturze te pozycye służyły następnie za podstawę do stwierdzenia sald bilansowych tych rachunków. -

Całość rachunków i bilans komisyá zrewidowała w dniach 6.7.8. i 9. marca br. z wynikiem następującym:

Rachunek udziałowego kapitału przedstawia:

Saldo przeniesione z r. 1903.........................K. 42164.22

Udziały w ciągu r. 1904. wpłacone i dywidendy dopisane..K. 92348.58

razem..............K.134512.80

z tego 2. udziały wypłacone..........................K. 112.18

i wypłacone dywidendy................................K. 1302.54

pozostałe do bilansu saldo...........................K.133098.08

Suma dywidend wypłaconych z kapitału udziałowego powoduje komisyę do wznowienia zeszłorocznego swego zalecenia, zgodnego z przepisami zawartymi w statucie Banku /:§.59:/.

Komisya zaleca dopisywanie dywidend niezwłoczne po walnem

zgromadzeniu tylko do udziałów niepełnych wypłacanie dywidend płynnych do dnia 30. września z rachunku zysków bezpośrednio, wreszcie dopisanie dywidend, niepodjętych przed 1. pazdziernika, już w pazdzierniku. -

Komisya nadto zaznacza, ze zalecenie zeszłoroczne nie zostało spełnione, gdyż dyrekcya rozumiała, że spełnienie go spowodowałoby, że książeczka udziałowa nie byłaby dokładnie zgodna z rachunkiem udziałowym, z którego jest wyciągiem. Wyjaśnienie dodatkowe, że wypłatę dywidendy należy wpisać zarówno w książeczce udziałowej, jak w rachunku udziałowym, tylko w tekście, że kwoty wypłaconej nie należy wpisywać do kolumny rachunkowej wpłat na udział, usuwa skrupuł Dyrekcyi.

Wykaz inwenturowy stanu udziałów sporządzony do bilansu wypadł zgodnie z saldem bilansowem, a obejmuje 604 pozycye, odpowiadające liczbie członków. Mianowicie z r. 1903 pozostało członków 433 przystąpiło nowych 173. wypłacono 2 udziały członków, którzy wystąpili z końcem roku 1902 po poprzedniem we właściwym terminie wypowiedzeniu. W saldzie kapitału udziałowego, a zarówno w liczbie członków mieści się 240 udziałów wypowiedzianych w r. 1903 bądz też z końcem 1902. które staną się płynnymi z chwilą zatwierdzenia bilansu za rok 1904 i 5 udziałów wypowiedzianych w ciągu roku 1904. które przez rok 1905 obowiązkowo pozostają w stanie kapitału udziałowego jako jeszcze odpowiedzialne. W liczbie 240 udziałów przypadających do wypłaty już w roku 1905. jest 233 jednokoronowych. -

Komisya zauważa, że w rejestrze członków w rubryce "wystąpienia członka" wpisywano datę upływu odpowiedzialności niewłaściwie, gdyż data wystąpienia tę o rok musi poprzedzać. -

Przegląd szczegółowy deklaracyi członków wykazał brak NN. 127 505.669. i 670. razem 4. deklaracye, co wymaga uzupełnienia.

Rachunek wykazuje, że kapitał udziałowy w stosunku do stanu poprzedniego wzrósł znacznie, bowiem potroił się. Wszakże do potrzob Banku parcelacyjnego i jego zadań stosunek ten jest jeszcze bardzo daleki. Pogląd na potrzebę znacznego wzmocnienia kapitału udziałowego popierany wielokrotnie, znalazł w ciągu roku ubiegłego parokrotnie uzasadnienie przy rozpatrywaniu interesów parcelacyjnych Banku i zyskał przychylne oświadczenia się nawet u dawniejszych swych

/

136

przeciwników. Opierając się na tem i na stałem przeświadczeniu swem o słuszności takiego poglądu, a nawiązując do uchwały walnego zgromadzenia członków z d. 12. marca 1904. r. polecającej Radzie nadzorczej przygotowanie zmiany statutu, komisya wnosi o uznanie zmiany w kierunku wkupywania się nowych członków przez podwyższenie wpisowej opłaty za sprzeczny interesom i rozwojowi Banku, a natomiast komisya podejmuje dyskutowany i upadły na Walnem zgromadzeniu wniosek zmiany statutu w kierunku rozszerzenia praw członków przez przyznanie oprocentowania dywidendą za okresy ćwierćroczn. e.

Zdanie końcowe §. 59 statutu, które brzmi: "W rachunek nie wchodzą kwoty udziałów uzbierane w ciągu tego roku, za który dywidenda ma być wypłacona" - w myśl wniosku komisyi ma brzmieć: "Dywidendę oblicza się za pełne okresy kwartalne".

Nadto zarówno z uwagi na potrzebę wzmacniania kapitału udziałowego, jako też z uwagi na zasadę ustroju stowarzyszenia udziałowego komisya uważa za wskazane ustosunkowanie udziałów tych członków, którzy przystępują z interesu i korzystają z usług Banku, do wartości świadczonych im usług. Gdy dziś ci członkowie li tylko ze względów konieczności przystępują dla formy tylko zazwyczaj z udziałem minimalnym, jest pożądane, ażeby właśnie oni, jako uczestnicy istotni gospodarki, opartej na wzajemnej pomocy i wzajemnej odpowiedzialności ponosili tę odpowiedzialność i ryzyko, a zarazem uczestniczyli w zyskach w słusznym stosunku do osiąganych korzyści. Skoro zaś oznaczenie takiej normy stosunkowej jest na razie nazbyt trudne, to przecież można uważać za wskazane, ażeby przy rozważaniu i uchwalaniu każdego na przyszłość interesu parcelacyjnego Rada nadzorcza rozważała i oznaczała wymaganą wysokość udziału komitenta. To powinnoby dać z czasem określenie stałe takiego stusunku normalnego. -

Fundusz rezerwowy w r. 1904. wzrósł z kwoty przeniesionej

z r. 1903 K.	K. 14782.67
przez dopis z zysku 1903 r.	K. 9304.39
wpisowego 49 czł. po 1.	K. 49. -
" 124 czł. po 5. k.	K. 680. -
oprocentowania z obrotu po 4%.	K. 1205.14
do kwoty bilansowej razem	K. 25961.20

./.

Rezerwa strat w r. 1904 wzrosła:

z przeniesionej z r. 1903. kwoty......................K. 3.354.90

przez dopis z zysku 1903. r...........................K. 4.652.20

i oprocentowania po 4%................................K. 284.46

do stanu bilansowego razem............................K. 8.291.56

Fundusz kulturalny zużytkowany całkowicie w r. 1903. uzyskał

z zysku za rok 1904 kwotę.............................K. 10.000. -

i z oprocentowania po 4%..............................K. 286.10

co razem dało...K. 10.286.10

wypłacono zgodnie z uchwałami Rady nadzorczej.........K. 9.267.32

z pozostałej kwoty....................................K. 1.018.78

przeznaczone już uchwałą..............................K. 1.000. -

a jeszcze nie wypłacone za wskazówką komisyi zostały

przeniesione na rachunek bieżący, zaś do bilansu

pozostało...K. 18.78

Zauważyć tu można, że od komitentów Banku nic zdołano : :nic uzyskać na zasilenie tego funduszu. -

Kredyt wekslowy jak w latach poprzednich stanowił główną w stanie biernym pozycyę kapitału obrotowego, opartą o stosunek prawie wyłączny z Bankiem krajowym.

Na kredyt ten w formie reeskonta weksli składa się:

Bank krajowy przy stopie 4 1/2 % ....K. 718000. -

i Akcyjny Bank Związk. 5% 4 3/4%...............K. 57000. -

razem..................K. 775000. -

Do reeskonta były użyte weksle z portfelu eskontowanych przez

Bank parcelacyjny.....................................K. 289000. -

i z weksli depozytowych...............................K. 486000. -

razem jak wyżej...................K. 775000. -

Weksle eskontowane stanowiące pozycyę czynną bilansu oprócz

reeskontowanej sumy...................................K. 289000. -

obejmowały sumę weksli................................K. 572797.76

przechowanych w portfelu więc łącznie na..............K. 861797.76

Wykaz tych sum wekslowych załącza się do sprawozdania. -

Na stan portfelu zatem sprawdzonego z d. 31. grudnia złożyły się:

weksle eskontowane w sumie..............................K. 572797.76
i weksle depozytowe w sumie.............................K. 566468.47
razem jak w wykazie.....................................K.1139266.23

Weksle depozytowe, albo kaucyjne, albo gwarancyjne, którym wszakże żadna z tych nazw ściśle nie odpowiada, są jak dawniej w osobnym rachunku wykazowym pełnym systemem rachunkowym nie objęte, zatem do bilansu nie wchodzą.

Wykazane poza bilansem obejmują część reeskontowaną jak wyżej...K. 486000. -
i część przechowaną w portfelu..........................K. 566468.47
i wynoszą razem...K.1052468.47

Ogół weksli posiadanych przez Bank obejmują weksle eskontowane na...K. 861797.76
weksle depozytowe na....................................K.1052468.47
wszystkie razem na......................................K.1914266.23

Zestawienia powyższe ujawniają wyraznie nie dość trafne ujęcie weksli przez system rachunkowy. Znaczna część weksli eskontowanyc ma ten sam charakter co weksle pozostawione poza rachunkiem jako depozytowe, znaczna część tak zwanych depozytowych z poza rachunku jest użyta do reeskonta na równi z wekslami eskontowanymi i w tej mierze wchodzi ona do rachunku, a po nad to obciążanie w rachunku weksli eskontowanych towarzyszyło buchalteryczne uznanie dłużnika takiego w rachunku wierzycieli z interesów komisowych. Eskontowane są weksle gwarancyjne z nowszych interesów, a pozostały w depozytowych weksle gwarancyjne z interesów dawnych. O tyle stan takiego ich rozdzielenia uważany jest za przejściowy, wszakże stan taki na zbyt długo trwa i trwać może. Z drugiej strony uznanie wierzyciela komitenta, chociaż wpisane atramentem czerwonym psuje właściwe saldo jego rachunku, powoduje, że salda bilansowe zarówno wierzycieli jak dłużników w interesach komisowych nie odpowiadają istotnemu stanowi ich interesów. -

Wreszcie zeskontowanie dwóch weksli interesantom komitentom, wypłaconych w gotówce, chociaż wypłata była właściwie zaliczeniem na ich interes komisowy, spowodowało, że zostali dłużnikami wekslowymi, bez obciążenia w ich rachunku interesu komisowego, chociaż pokrycie ma nastąpić nie w gotówce ale właśnie w tym rachunku z parcelacyi. Są to mianowicie weksel eskontowany na K. 9000 do interesu komisowego

Konopnicy i drugi na K. 6000 do parcelacyi majątku Łęki. -

Komisya zatem uważa za potrzebną następującą zmianę w systemie rachunkowym: W stanie czynnym:

Należy rozróżnić weksle eskontowane jako pokrycie reszt cen kupna, lub z tytułu cesyi, wogóle takie, które mają być spłacone w gotówce, i te należy prowadzić w rachunku osobnym pod tytułem weksle eskontowane. Do bilansu za rok 1904 saldo takiego rachunku dałoby ich stan istotny K. 7,597.76. -

Na stan ten składa się 16. weksli ponumerowanych w załączonym tu wykazie weksli eskontowanych ogółem na K. 861.797.76. -

Pozostanie z tego wykazu K. 839.200. - wprowadzonych do rachunku weksli eskontowanych przy równoczesnem uznaniu w rachunku interesów komisowych. -

Pozostaną dalej dwa weksle na K. 15000. - wprowadzone do rachunku eskontowanych przy wypłacie gotówki, ale te nie mają być pokryte gotówką, za którą należy obciążyć rachunki interesów komisowych. Weksle te zatem są równorzędne z poprzednimi.

Charakter równorzędny z temi dwiema pozycyami weksli mają też weksle pozostające poza rachunkiem na sukę K. 1.052.468.47. -

Należy zatem złączyć wszystkie trzy pozycye i ująć je w rachunku osobnym pod napisem weksli poręczających /:za interesy komisowe:/ Do bilansu za rok 1904.

weksle esk. na rach	K. 839000. -
" " za got	K. 15000. -
" pozostałe w depoz.	K.1052468.47
dałoby saldo łączne	K.1906668.47

odpowiadające istotnemu stanowi rzeczy. -

W stanie zaś biernym:

Należy zaniechać uznawania interesów komisowych /:wprowadzanego dziś atramentem czerwonym:/ za weksle otrzymane do rachunku weksli poręczających, a natomiast otworzyć równorzędny temu rachonkowi rachunek pod napisem: wierzycieli z tytułu poręki, rachunek łączny dla wszystkich w księdze głównej i osobiste w księdze szczegółowej. W bilansie za rok 1904 zmieniłyby się salda, zarówno saldo czynne, jak bierne, interesów komisowych, a lepiej odpowiadałyby stanowi istotnemu tych interesów, gdy suma uznania tych interesów bałaby usuniętą z salda bier-

/

nego na.. K. 839200. -
i obciążonoby saldo czynne na.......................... K. 15000. - któr
z pozostałą weksli w depoz.............................. K.1052468.47
jako wierzyciele z poręki na.......................... K.1906668.47

zrównoważyłoby pozycyę weksli poręczających w stanie czynnym. -

Wierzyciele w interesach komisowych

zgodnie z powyższem zaleceniem pozostaliby z saldem na K. 187372.08 odpowiadającem lepiej istotnemu stanowi ich wierzytelności obecniej w Banku, zamiast salda wynikłego z uznania ich za weksle poręczające K.760.248.36 które znacznie od ich wierzytelności z parcelacyi wyższe jest znów niższem od wprowadzonych tu weksli, nie odpowiada więc ani temu ani temu stanowi interesu. -

Dłużnicy zaś w interesach komisowych

przez usunięcie uznania za weksle z poręki i obciążenie na owe K. 15000.-
weszliby z saldem.......................................K.1279163.04
zamiast obecnego.......................................K. 997839.32

Wszakże w dziale interesów komisowych wogóle komisya uważa za pożądane rówróżnienie wedle ich charakteru i rozdzielenie na dwie do bilansu grupy: interesów ściśle komisowych za prowizyą i interesów komisowych na rachunek Banku własny. -

Szczegółowy przegląd wykazał nadto, że w saldzie czynnem interesów komisowych mieści się część majątku Ostrów w Ropczyckiem, nabyta przez Bank parcelacyjny na własność w obszarze 40 m. 1022 s za K. 28000 obciążona z d. 31. grudnia saldem na K. 11885.48 która to pozycya miejsce właściwe powinnaby znaleść w rzędzie majątków własnych, nabytych do parcelacyi a tem bardziej, że w stanie biernym bilansu, w saldzie wierzycieli hipotecznych mieści się obciążenie hipoteczne Banku na rzecz Tow. kred. ziem. w wysokości K. 15449.04. Wszakże komisya nie znalazła dostatecznej podstawy do zalecenia odpowiedniej zmiany w saldach bilansowych, gdyż brakło przedewszystkiem uchwały Rady nadzorczej na objęcie tej parcelacyi pierwotnie komisowej, następnie uchwa-

./.

ły na kupno części majątku i dalszą parcelacyę komisową na rachunek nowonabywcy, a wreszcie brakło kontraktu, czy umowy sformułowanej pomiędzy Bankiem a nowonabywcą reszty nierozparcelowanej majątku. Chociaż więc rachunek ujął i przedstawia szczegółowo ten stosunek, to przecież brakło podstawy formalnej do korektury tej pozycyi bilansu.

Do oceny prowizyi, wyprowadzonych z interesów komisowych do zysku za r. 1904. uznając je w pozycyach szczegółowych i w wysokości za dostatecznie uzasadnione wyrobionymi już kontraktami, komisya zauważa, że z ukończonej parcelacyi Jadownik prowizyi nie obliczono, gdyż na nią nie wystarcza, a chociaż została ona zabezpieczona dodatkowo przez zahipotekowanie K. 30000 z odsetkami na innym majątku komitenta Korabnikach /:L.a.21138:/ to przecież słusznem jest pozostawienie tej prowizyi w rezerwie. Zarówno słusznem jest pozostawienie przy każdej pozycyi pobranej do zysków prowizyi chociaż drobnej rezerwy na przewidywane wydatki końcowe, dobrem jest rezerwowanie prowizyi nawet z parcelacyi ukończonych, jak z Potylicza, Wiercan, Woli baranieckiej, Woli przemykowskiej to przecież komisya uważa za pożądane obliczanie do bilansowego zamknięcia wszelkich już należnych prowizyi w całości i z tego obliczania pełnego rezerwowania części do roku następnego, komisya nadto uważa za wskazane obliczenie prowizyi nie z końcem roku dopiero do bilansu, ale w ciągu roku niezwłocznie w miarę wyrabiania kontraktów i zadłużanie niezwłoczne komitenta tą już należną prowizyą w jego rachunku. Gdy dziś równowaga zysków corocznych, czy wzrost ich zależy w pewnej mierze od z góry postawionego zamiaru i rachunek sprawozdawczy bilansu nie obejmuje wyników pełnych, to przez takie pełne obliczenie prowizyi równowaga czy wzrost zysku będzie ściślej zależny od istotnych wyników gospodarki a rachunek bilansu lepiej bowiem pełnej je przedstawi.

Gdy dziś na późniejszem obliczeniu prowizyi korzysta bezzasadnie komitent, bowiem opóźnia się zadłużenie jego rachunku, to obliczanie prowizyi niezwłoczne i zadłużenie komitenta, zgodnie zupełnie z brzmieniem umowy w tej kwestyi szczegółowej, da Bankowi od tych prowizyi na-

./.

leżne mu oprocentowanie, które on dziś traci nieraz przez czas dłuższy bez potrzeby. -

W tem dążeniu do pełności obliczeń byłoby może zarówno pożądane, ażeby jak z interesów komisowych, tak samo też z komisów na rachunek własny, a także z parcelacyi majątków własnych obliczano prowizyę normalną co roku w miarę postępu sprzedaży zakontraktowanej. Oprócz ścisłego ujęcia wyników gospodarki każdego roku, uzyskałoby się z drugiej strony jasną cyfrową podstawę do porównywania odnoszonych korzyście w związku z formą interesu parcelacyjnego czysto komisowego, komisowego na rachunek własny i nabytego na własność. -

Majątki nabyte przez Bank do parcelacyi weszły do bilansu każdy z saldem osobnem pod nazwą własną Bratkowice z saldem biernem, Doliniany i Chojnik z saldami czynnemi, oprócz wykazanej powyżej części majątku Ostrów, który utonął w saldzie ogólnem interesów komisowych. W przeciwieństwie do przedstawienia w bilansie interesów komisowych w saldach nierealnych, zepsutych uznaniem rachunków za weksle poręczające i łączących w sobie razem dwa bardzo różne między sobą rodzaje: komisów czystych i komisów na rachunek własny, wykazanie sald majątków własnych tak szczegółowe, każdego osobno jest może znów nazbyt otwarte. Zalecałoby się na przyszłość zgrupowanie w salda łączne. -

Z majątkami własnymi wiąże się rachunek wierzycieli hipotecznych a tymi są: Laub /:Chojnik:/..........................K. 25112.63
Tow. kredyt. ziem. /:Doliniany:/...................K.157189.20
" " " /:Ostrów:/..........................K. 15449.04 /:część do bilansu razem..K.197750.87

Z pośród zmian w wewnętrznej organizacyi Banku podnieść należy z uznaniem zorganizowanie osobnego oddziału technicznego, który przeprowadza dla Banku wszelkie roboty pomiarowe, pobierając za nie należytość pauszalną w kwocie 6 koron o morga, którą obciąża się rachunki wszelkich interesów parcelacyjnych czyto komisowych czy własnych. Z należytości tej otrzymują zatrudnieni przez Bank inżynierowie za swoją

./.

pracę kwotę 2 koron 40 hal. od morga, reszta zaś stanowi po potrąceniu ewentualnych kosztów zarobek Oddziału technicznego.

Zamierzona już w roku zeszłym reforma archiwum bankowego pozostała dotychczas w fazie projektu, który Dyrekcya zamierza w ciągu roku 1905 w czyn wprowadzić. -

Protokół podawszy wykazywał z końcem r. 1904 liczbę bieżącą 26870. Z tej ogólnej liczby wpływów przypada na rok 1904 11020 ekshibitów wobec 8329 które weszły w r. 1903. Nieusprawiedliwionych zaległości Komisya nie zauważyła. -

Książka ekspedytu wykazuje za rok 1904 6699 korespondencyi wobec 6050 w r. 1903.

Wobec znacznych kosztów administracyjnych, które obciążając rachunki poszczególnych interesów nie ujawniają się wcale w rachunku zysków i strat, a które oprócz 6. koron z morga pobieranych przez Oddział techniczny wynoszą np. w Korzuchowie przy obszarze 334 morgów około 10 k. na morg z czego 5 K. koszta komisyjne, 3. k. koszta prawne a około 2 k. podatki i inne drobne wydatki, następnie wobec częstego stosowania tego rodzaju form prowadzenia interesów parcelacyjnych, przy których koszta parcelacyjne ponosi Bank na własny rachunek, komisya ponawia swoją propozycyę zrobioną, szerzej motywowaną i dokładniej sprecyzowaną w zeszłorocznem sprawozdaniu, a dotychczas nieuwzględnioną propozycyę reformy rachunkowości w tym kierunku, ażeby wszelkie koszta parcelacyjne ponoszone na rachunek własny, figurowały rozdzielone na odpowiednie kategorye w ogólnym rachunku kosztów administracyi.

Spotykając na każdym kroku dowody sprężystego i świadomego celu postępowania Dyrekcyi nie zauważyła Komisya żadnych błędów mogących instytucyę narazić na finansowe straty z wyjątkiem chyba drobnych manipulacyjnych usterek, jak kilku spóznionych przypomnień z urzędu, które spowodowały niepotrzebne koszta zwłoki przy płaceniu rat Towarzystwa kredytowego ziemskiego. -

./.

Natomiast podnieść musi Komisya cztery kwestye, nabierające znaczenia w miarę rozwoju i rozrostu Banku których stan obecny uznaje komisya za anormalny, zalecając dążenie do uregulowania ich w sposób odpowiedni. A mianowicie:

A. Wyszukiwaniem interesów dla Banku, wyszukiwaniem nabywców parcel, prowadzeniem z nimi układów, zarządzaniem znajdujących się chwilowo w administracyi Banku majątków itp. zajmują się delegaci Banku, pobierający za to umówioną prowizyę, czasem zaś także pewne dodatkowe wynagrodzenia. Delegatów takich jest obecnie czterech, z których dwaj, a to jeden zamieszkały w Rzeszowie, dla którego Bank utworzył osobne na koszt Banku prowadzone biuro, oraz drugi przebywający w powiecie brzeskim mają pod sobą po 6 - 8 parcelowanych majątków zdając Bankowi raporty z odbywającego się w nich obrotu pieniężnego. Ponieważ w księgach Banku nie ma osobnych rachunków uwidoczniających każdoczesny stan obrotu pieniężnego z poszczególnymi delegatami, przeto dla skonstatowania tego stanu trzebaby dopiero robić zestawienia ze wszystkich ich raportów albo też ograniczyć się do stwierdzenia go wedle prowadzonej przez każdego delegata książki kasowej, która temsamem staje się główną podstawą dla obliczenia każdoczesnego salda między delegatami a Bankiem. Książkę taką prowadzi każdy delegat u siebie. Dyrekcya zaś nie posiadając ani odpisów ani wyciągów. z tych książek poprzestaje na kontrolowaniu ich co pewien czas na miejscu. Wobec takiego stanu rzecz tembardziej uderzającym jest fakt, że delegaci nie stoją do Banku w żadnym ściśle określonym stosunku nie łączy ich z nim bowiem ani stosunek służbowy ani też żadna jasna, pisemna umowa, wskutek czego dochodzenie wobec nich jakichkolwiek uprawnień Banku i udowadnianie im jakichkolwiek zobowiąza spotkaćby się musiało z niezmiernemi trudnościami. Pierwszym zatem postulatem komisyi w stosunku do instytucyi delegatów jest sporządzenie z nimi formalnych pisemnych umów, określających jasno ich prawa i obowiązki. Pozatem jednak porusza komisya myśl, czyby nie było wskazanem w owych dwóch okręgach, w których czynności Banku tak się rozrosły, poroczyć dotychczasowe fun-

./.

kcye delegatów oraz wysyłanych przez Bank referentów, prowadzony przez urzędników Banku filiom. Nakoniec wyraża Komisya zdanie, iż zwłaszcza w razie zwiększenia się ilości interesów na własną rękę, należałoby przystąpić do utworzenia stanowiska administratora majątków Banku parcelacyjnego, na które trzebaby powoływać zawodowego rolnika, a którego zadakiem byłoby zarówno kontrolowanie tak rządców jak delegatów jak i rolnicze opiniowanie ofiarowywanych Bankowi majątków.

B. W blizkim stosunku z powyższą, pierwszą kwestyą znajduje się druga, Komisya zauważyła mianowicie, że niektórzy delegaci oprócz swojego normalnego stosunku z Bankiem wchodzą z nim jeszcze w stosunki inne uboczne czy to jako komitenci lub nabywcy reszt folwarcznych czy nawet jako jego konkurenci, gdy sami jakiś majątek na spekulacyę parcelacyjną kupują. Fakta tego rodzaju jak również przystępowanie urzędników Banku do spółek nabywających ziemię na parcelacyę i występującyhh wobec Banku w roli komitentów jak wreszcie zastępywanie w charakterze pełnomocnika wobec Banku interesów komitentów Banku przez powołanych do równoczesnego zastępywania interesów Banku wobec tych komitentów, członków Dyrekcyi, uważa Komisya za anomalię i niewłaściwość, której na przyszłość należy się wystrzegać. Wobec tego jednak iż fakta takie się zdarzały, komisya poddaje ocenie Rady nadzorczej, czy nie należłoby zarówno wchodzenie w jakiekolwiek poza stosunkiem służbowym leżące interesy z Bankiem jak i zawieranie interesów parcelacyjnych poza Bankiem uznać za niedopuszczalne tak dla funkcyonaryuszów Banku wszelkiego rodzaju jak i dla członków Dyrekcyi, a to jeżeli nie statutowo to w pragmatyce służbowej oraz w umowach z członkami Dyrekcyi i delegatami.-

Zakaz prowadzenia interesów parcelacyjnych poza Bankiem nie dałby się oczywiście zastosować do członków Rady Nadzorczej. Ze względu na zawodowe stanowiska członków Rady nadzorczej nie dałby się też przeprowadzić bezzwgłędny zakaz zawierania interesów pomiędzy nimi a Bankiem Komisya jednak musi zauważyć, iż interesy takie powinny z jednej strony być uważane za wyjątkowe i poniekąd za zło konieczne, z drugiej zaś

./.

141

powinny być koniecznie oparte na jaknajściślej i jaknajdokładniej sporządzonych pisemnych umowach, tak bowiem jak jest obecnie, gdy takich pisemnych umów brak Komisya nie mogła co do niektórych pozycyi nabyć jasnego przekonania, czy się w nich nie mieści pewne mniejsze lub większe uprzywilejowanie.

C. Wobec faktu, iż rachunek dłużników hipotecznych z interesów własnych wzrasta w niezwykłe szybkiem tempie, wynosił bowiem

31/12 1902.........17033 kor. 93 h.
31/12 1903.........99221 " 40 "
31/12 1904........286035 " 45 "

a ilość pożyczek hipotecznych chłopskich dających się w Banku krajowym zrealizować jest niewielką, dotychczas bowiem tj. po 31/12 1904 od samego początku istnienia Banku parcelacyjnego, z pośród wszystkich jego nabywców parcelacyjnych zrealizowało pożyczkę Banku krajowego tylko 328. Komisya ponawia jaknajusilniej swoje równie nieuwzględnione, a w zeszłorocznem sprawozdaniu wyrazone wezwanie, azeby Dyrekcya przez nawiązanie stosunków z lokalnemi instytucyami kredytowemi jak zwłaszcza Towarzystwami zaliczkowemi i kasami oszczędności oraz wyrabianie w nich pożyczek hipotecznych dla swoich dłużników ulżyła temu obciążającemu instytucyę bo wiążącemu kapitał rachunkowi.

D. Od powyższych dłużników pobierano przeważnie 6. 6 1/2 lub 7% zastrzegając kontraktowo 8% na wypadek niedotrzymania terminu spłaty. Komisya jednak musi tu podnieść, że zastrzeżonych kontraktowo terminów spłaty nie przestrzegano dość ściśle, że mianowicie jak to na przykładach z Bratkowic i z Dolinian komisya stwierzić miała sposobność, nie urgowano ani zalegających dłużników ani zobowiązanej w Bratkowicach do udzielenia hipotecznej pożyczki Gal. Kasy oszczędności, że nawet pomimo półtorarocznej zwłoki, zastrzeżonego kontraktowo procentu zwłoki nie liczono nigdy, a nawet jak to w wypadku Jana Drausa w Bratkowicach Komisya skonstatowała, że zwróconej już kwoty około 700 koron oddano mu znów na jego życzenie kwotę 300 koron. wskutek czego wierzytelność płatna 1. października 1903. w kwocie 5895 kor. 19 h. wynosiła 31.

./..

grudnia 1904 jeszcze 5831 kor. 70 h. z czego kwota 300 koron nie miała właściwie prawnego zabezpieczenia. Komisya wyraża zdanie, iż tego rodzaju postępowanie nie jest racyonalnem, ponieważ przyucza dłużników do nie punktualności, że więc należałoby raczej już w samym kontrakcie rozłożyć termina spłaty stosownie do zdolności płatniczej dłużnika, jednakże raz zapadłych terminów ściśle i surowo przestrzegać. -

Z planów parcelacyjnych, sporządzonych dla interesów zarówno komisowych jak i na własną rękę mogła Komisya nabrać przekonania, iż pod tym względem istnieje w dążeniach Banku stały postęp, iż plony te kreślone są coraz lepiej z coraz to większem uwzględnieniem potrzeb nabywców. Nadzwyczaj korzystnie przedstawia się zwłaszcza plan koloni w Woli baranieckiej, w której każdy z osadników otrzymał po kawałku lasu w stosunku 25 % i łąki w stusunku 12 1/2 % do zajętego obszaru roli, przy czem zaożenie tak zabudowań jak i poszczególnych kawałków lasu i łąk oznaczonem zostało w sposób możliwie najodpowiedniejszy. Coraz większa troska, objawiana przez Dyrekcyę w kierunku zaspokojenia także i kulturalnych potrzeb osadników zasługuje również na gorące podniesienie i uznanie. -

Podczas gdy w planach parcelacyj komisowych można jeszcze czasem znaleść parcele o nieracyonalnych kształtach np. łan półmorgowy o szerokości 7. m. lub morgowy o szerokości 9. m. to w planach kolonii spotykała komisya same tylko racyonalnie ukształtowane pola. Bardzo piękną kolonizacyę Woli baranieckiej dałoby się w jednym już tylko kierunku jeszcze poprawniejszą uczynić a to przez poprzedzające melioracye kilku mokrych lub wyjałowionych gruntów. Na tego rodzaju jednak postępowanie połączone z zatrzymaniem nabytego majątku przez cokolwiek dłuższy czas we własnych rękach jest Bank parcelacyjny jeszcze instytucyą zbyt słabą. Powinno mu ono jednak być postulatem na tę przyszłość, kiedy rozpo-

./.

rządzać będzie znacznie zwiększonym kapitałem. -

Na podstawie przedstawionego zbadania rachunków Komisya wnosi o przyjęcie przezdłożonego przez Dyrekcyę bilansu i rachunku zysków i strat do wiadomości zatwierdzającej. -

We Lwowie dnia 15. marca 1905.

Ignacy Domagalski mp. Dr Jan Rozwadowski mp.

Bank parcelacyjny

Komissya rewizyjna Rady Nadzorczej Banku parcelacyjnego, złożona z Ignacego Domagalskiego i Dr. Jana Rozwadowskiego, stwierdziła, badając stan interesów Banku w pierwszej połowie marca 1905. następujące fakta:

1. Majątek O s t r ó w kupiła Dyrekcya bez upoważnienia Rady Nadzorczej. Wkrótce potem odprzedała Dyrekcya przeważną część tego majątku Dr. Rudowskiemu, szwagrowi Dr. Deskura. Interes ten przyszedł do skutku bez osobnej pisemnej umowy tak, że brak śladów, na jakich warunkach przyszedł on do skutku. Następnie objął Bank Ostrów od Dr. Rudowskiego w komisową parcelacyę. Komitenta zastępuje wobec Banku Dr. Deskur.

objęty w parcelacyę r. 1903

2. W podobny sposób wziął Bank w komisową parcelacyę od Dr. Rudowskiego dobra Ś w i l c z ę i W i e r c a n y, przy czem również zastępował komitenta Dr. Deskur.

Świlcza objęta w parc. r. 1903 (Wiercany zapewne 1904?)

3. Członek Rady Nadzorczej Olszewski wchodził w interes z Bankiem przy parcelacyi L u s ł a w i c d o l n y c h i ś r e d n i c h, z tego raz bez pisemnej umowy.

4. Członek Rady Nadzorczej Stapiński był w stosunkach z Bankiem z powodu ogłoszeń w Przyjacielu ludu, również bez pisemnej umowy i pobierał z tego tytułu różne, niedające się dobrze wyjaśnić kwoty.

5. Urzędnicy Banku Stanuch i Podwiński brali udział w Spółce, parcelującej Z a b r a t ó w k ę.

6. Delegat Banku Pachotta ma udział w Spółce, parcelującej Ś w i l c z ę i W i e r c a n y, - prócz tego kupił pod firmą Banku N i e c h o b r z.

7. Delegat Banku Władysław Biechoński kupił reszty parcelacyjne w U m i e s z c z u i w Ż a r n o w c u, które Bank parceluje na jego rachunek, nie pobierając

za to prowizyi.

8. Delegaci, zarządzający majątkami Banku i prowadzący ich parcelacyę, nie pozostają w żadnym określonym stosunku do Banku, nie łączy ich z nim bowiem ani stosunek służbowy, ani żadna jasna, pisemna umowa.

Wskutek stwierdzenia powyższych faktów zamieściła Komissya rewizyjna w sprawozdaniu swojem z 15. marca 1905., po wytknięciu ujemnych stron niejasnego stosunku do delegatów, następujący ustęp:

"W blizkim stosunku z powyższą pierwszą kwestyą znajduje się druga. Komissya zauważyła mianowicie, że niektórzy delegaci, oprócz swojego normalnego stosunku z Bankiem, wchodzą z nim jeszcze w stosunki inne uboczne, czyto jako komitenci lub nabywcy reszt folwarcznych, czy nawet jako jego konkurenci, gdy sami jakiś majątek na spekulacyę parcelacyjną kupują. Fakta tego rodzaju, jak również przystępowanie urzędników do spółek, nabywających ziemię na parcelacyę i występujących wobec Banku w roli komitentów, jak wreszcie zastępowanie w charakterze pełnomocnika wobec Banku interesów komitentów Banku przez powołanych do równoczesnego zastępowania interesów Banku wobec tych komitentów, członków Dyrekcyi, uważa Komissya za anomalię i niewłaściwość, której na przyszłość należy się wystrzegać. Wobec tego jednak, iż fakta takie się zdarzały, Komissya poddaje ocenie Rady Nadzorczej, czy nie należałoby, zarówno wchodzenie w jakiekolwiek poza stosunkiem służbowym leżące interesy z Bankiem, jak i zawieranie interesów parcelacyjnych poza Bankiem, uznać za niedopuszczalne, tak dla funkcyonaryuszów Banku wszelkiego rodzaju, jak i dla członków Dyrekcyi, a to, jeżeli nie statutowo, to w pragmatyce służbo-

wej, oraz w umowach z członkami Dyrekcyi i delegatami.

Zakaz prowadzenia interesów parcelacyjnych poza Bankiem nie dałby się oczywiście zastosować do członków Rady Nadzorczej. Ze względu na zawodowe stanowiska członków Rady Nadzorczej nie dałby się też przeprowadzić bezwzględny zakaz zawierania interesów pomiędzy nimi z Bankiem. Komissya jednak musi zauważyć, iż interesy takie powinny być z jednej strony uważane za wyjątkowe i poniekąd za zło konieczne, z drugiej zaś powinny być koniecznie oparte na jaknajściślej i jaknajdokładniej sporządzonych pisemnych umowach, tak bowiem, jak jest obecnie, gdy takich pisemnych umów brak, Komissya nie mogła co do niektórych pozycyi nabyć jasnego przekonania, czy się w nich nie mieści pewne większe lub mniejsze uprzywilejowanie."

Celem zbadania tak tych, jak i innych zarzutów oraz wniosków Komissyi rewizyjnej wybrała Rada Nadzorcza specyalną Komissyę, złożoną z pp. Ekielskiego, Żardeckiego, Dr. Sołowija, Domagalskiego, Dr. Rozwadowskiego i Dyrekcyi.

Tymczasem odbyło się Ogólne Zgromadzenie z dnia 30. marca 1905. Wskutek przebiegu tego Zgromadzenia oraz środków, zastosowanych na niem przez Dyrekcyę i p. Stapińskiego, prezes Pawlikowski odmówił na posiedzeniu Rady Nadzorczej z 1. kwietnia tegoż roku przyjęcia ponownego wyboru na prezesa, a odmowę tę motywował brakiem zaufania do Dyrekcyi oraz zgubnym pod względem narodowym kierunkiem polityki Banku.

Zanim jeszcze Komissya specyalna rozpoczęła swoje obrady, odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej z dnia 30.

kwietnia, na którem zaszły trzy następujące fakty:

1. Wzięto pod rozwagę parcelacyę komisową Bobrownik i Dobczyc, przy której jako delegat Banku i gwarant miał występować członek Rady Nadzorczej Olszewski. Na wniosek Dr. Rozwadowskiego zarządzono posiedzenie Rady bez współudziału p. Olszewskiego, na którem pomimo wszelkich argumentów i protestów pp. Rozwadowskiego, Pawlikowskiego i innych, interes ten na proponowanych warunkach przyjęto.

2. Dyrekcya zakomunikowała, że w miejsce wybranego do Rady Nadzorczej Dr. Sołowija powołała na syndyka Dr. Frenkla, którego Radzei przedstawiła. Dr. Rozwadowski założył przeciwko temu protest, ponieważ Dr. Frenkel należy do Spółki, prowadzącej jeden interes z Bankiem. Protest ten pozostał bez skutku.

3. Mniejszość Rady Nadzorczej opuściła salę obrad, gdy mimo jej protestu poddano pod głosowanie uchwałę, niedozwalającą przyjmowania nowych członków Banku bez specyalnych kwalifikacyi.

Komissya specyalna odbyła pięć posiedzeń w dniach 20., 24. 27. maja oraz 3. i 6. czerwca za przybraniem dodatkowo i w obecności pp. Szczepańskiego i Dr. Frenkla.

Rozpatrzywszy szereg uwag i wniosków Komissyi rewizyjnej, przeszła Komissya do poruszonych tutaj spraw i zajęła co do nich następujące, protokolarnie stwierdzone stanowisko:

" Co do zastępowania komitenta Banku przez członka Dyrekcyi w charakterze pełnomocnika, Dyrekcya dała wyczerpujące wyjaśnienie, uznała zarzut Komissyi rewizyjnej i oświadczyła gotowość unikania tego w przyszłości.

Zarówno Komissya, jak i Dyrekcya, uznały za słuszny zarzut Komissyi rewizyjnej co do zawarcia przez Bank inte-

resu ze Spółką, w której skład wchodzili jego urzędnicy. Komissya zgadza się na wniosek Komissyi rewizyjnej wstawienia do pragmatyki służbowej ustępu, uznającego za niedopuszczalne zarówno wchodzenie urzędników w jakiekolwiek poza stosunkiem służbowym leżące interesy z Bankiem, jak i zawieranie przez nich interesów parcelacyjnych poza Bankiem.

Natomiast wchodzenie dyrektorów w interesy z Bankiem uznaje wprawdzie Komissya za rzecz anormalną i niepożądaną, sprzeciwia się jednak proponowanemu przez Komissyę rewizyjną wstawianiu wyłączającego je ustępu w umowy z dyrektorami.

Komissya rewizyjna obstaje w tej kwestyi przy swoim wniosku, który przedstawi Radzie Nadzorczej.

Również i co do delegatów sprzeciwia się Komissya wstawianiu w umowy z nimi proponowanego analogicznego ustępu, nie widząc wogóle nic zdrożnego w zawieraniu przez nich interesów parcelacyjnych, czyto z Bankiem, czyteż poza Bankiem.

Także i w tej kwestyi obstaje Komissya rewizyjna wobec Rady Nadzorczej przy swoim wniosku.

Wniosek Komissyi rewizyjnej, ażeby wszelkie interesa, zawierane pomiędzy Bankiem a członkami Rady Nadzorczej, oparte były na szczegółowej pisemnej umowie, przyjmuje Komissya w całości i uzupełnia go jeszcze wnioskami:

a/ ażeby interesa tego rodzaju, niebędące interesami parcelacyjnymi, nietylko musiały być sporządzane na pismie, ale w każdym poszczególnym wypadku były zakomunikowane Radzie Nadzorczej,

b/ aby natomiast interesa parcelacyjne wogóle, lub kupno części, czyteż całego majątku, przez Bank parcelowanego, zawierane między członkami Rady Nadzorczej a Bankiem,

mogły przyjść do skutku tylko w takim razie, jeżeli się na nie zgodzi Rada Nadzorcza większością trzech czwartych głosów obecnych członków, a to w nieobecności interesowanego. Wreszcie zaznacza Komissya, iż zawieranie tego rodzaju interesów, o ile one wchodzą w zakres spekulacyi parcelacyjnej, uważa wogóle za niedopuszczalne."

Powyższe uchwały Komissyi zostały zakomunikowane Radzie Nadzorczej na posiedzeniu z dnia 13. czerwca 1905. Rada Nadzorcza przyjęła je do wiadomości, a po dyskussyi odrzuciła wnioski Komissyi rewizyjnej co do umów, zarówno z dyrektorami, jak i z delegatami.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej z dnia 14. października 1905. zakomunikowała Dyrekcya Radzie Nadzorczej, skutkiem powyżej wymienionych uchwał, treść umowy z Redakcyą Przyjaciela ludu o inseraty i komunikaty, zamieszczane w tem pismie. - Na temsamem posiedzeniu dokonano wyboru Komissyi rewizyjnej Rady Nadzorczej. P. Domagalski nie mógł być nadal jej członkiem, ponieważ już na Ogólnem Zgromadzeniu z 30. marca, przy wyborach do Rady Nadzorczej, usunięto go z jej składu, wybierając w jego miejsce Dr. Sołowija, a Dr. Rozwadowski odmówił przyjęcia dalszego do niej wyboru.

Na następnem Ogólnem Zgromadzeniu z r. 1906. usunięto ze składu Rady Nadzorczej pp. Jana Popławskiego i Dr. Jana Rozwadowskiego, a na Ogólnem Zgromadzeniu z r. 1907. także i Dr. Jana Pawlikowskiego.-

---

mogły przyjąć do [illegible] w [illegible] [illegible] się na [illegible] Rady [illegible] [illegible] głosów [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] nego. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] parcelacyjnej, [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] Wydziału [illegible], [illegible] z dnia 13. czerwca 1929, Rada Kościelna przyjęła [illegible] do wiadomości, a po dyskusji [illegible] [illegible] [illegible] co do [illegible] i dyrektorami, jak i delegatami.

Na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1929 [illegible] [illegible] Wydziału [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a na [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] Parafialnego.

S P R A W O Z D A N I E

z lustracyi Banku Parcelacyjnego, Stowarzyszenia zar. z ogr. poręką, przeprowadzonej w dn. 6.--10. marca 1905 r.

O szybkim rozwoju działalności Banku Parcelacyjnego i jego żywotności świadczą cyfry:

Do końca r.	1900.	rozparc. 569	morgów	1509	sąż.kw.	za K. 225.395.94
w roku	1901.	„ 1861	„	1145	„ „	„ „ 885.919.25
„ „	1902.	„ 3546	„	210	„ „	„ „ 1.421.170.37
„ „	1903.	„ 3738	„	985	„ „	„ „ 1.595.780.39
„ „	1904.	„ 3070	„	222	„ „	„ „ 1.891.816.69
oprócz tego parcelanci zadatkowali		2299	morgów	433	„ „	„ „ 1.184.896.21
razem rozparcelowano		15.112	morgów	1354	sąż.kw.	za K. 7.204.978.85

Członków liczył Bank Parcelacyjny wdniu:

31. 12. 1903 r.	433	z kapitałem udziałowym	K. 42.164.22
w r. 1904 przystąpiło	173	kap. udział. zwiększa się	„ 92.348.58
	606		134.512.80
wystąpiło	2	kap. udz. zmniejsza się	„ 1.414.72

w dniu 31.12.1904. było członków 604 z kapit. K. 133.098.08

Kapitał udziałowy potroił się prawie w roku sprawozdawczym, pomimo to stanowi zaledwie drobny ułamek kapitału obrotowego, gdyż zaledwie 5 %.

Wśród członków najliczniejszą kategoryą są nabywcy parceli, z 604 członków jest 352 parcelantów, lecz nie oni składają się głównie na kapitał udziałowy, gdyż udziały ich są właściwie udziałami formalnemi. Przystępują oni na członków w chwili zawierania kontraktu z udziałem wysokości 1 Kor. i zaraz udział ten wypowiadają.

Włościanie przystępują na członków Towarzystwa tylko przy nabywaniu parceli z majątków własnych Banku parcelacyjnego, przy interesach zaś pro-

S P R A W O Z D A N I E

z lustracyi Banku Parcelacyjnego, Stowarzyszenia zar. z ogr. poręką,

przeprowadzonej w dn. 6.—10. marca 1905 r.

O szybkim rozwoju działalności Banku Parcelacyjnego i jego żywotności świadczą cyfry:

Do końca r. 1900. rozparc.	569 morgów	1509 sąż.kw.	za K.	226.795.04
w roku 1901. "	1801 "	1145 "	" "	885.919.25
" " 1902. "	3846 "	810 "	" "	1.421.190.57
" " 1903. "	3738 "	925 "	" "	1.595.720.39
" " 1904. "	5070 "	683 "	" "	1.891.816.89
oprócz tego parcelanci nadatkowali				
	2289 morgów	433 "	" "	1.184.695.21
razem rozparcelowano	15.112 morgów	1554 sąż.kw.	za K.	7.204.978.35

Członków liczył Bank Parcelacyjny według:

31. 12. 1903 r. 435 z kapitałem udziałowym K. 42.154.28

w r. 1904 przystąpiło 175 kap. udział. zwiększył " 92.358.52

610 134.512.80

wystąpiło 6 kap. udz. zmniejsz. się " 1.414.72

w dniu 31.12.1904. było członków 604 z kapit. K. 133.098.08

Kapitał udziałowy potroił się prawie w roku sprawozdawczym, pomimo to stanowi zaledwie drobny ułamek kapitału obrotowego, gdyż zaledwie 5 %.

Wśród członków najliczniejszą kategoryę są nabywcy parcel, z 604 członków jest 552 parcelantów, lecz nie oni składają się głównie na kapitał udziałowy, gdyż udziały ich są właściwie udziałami formalnemi. Przystępują oni na członków w chwili zawierania kontraktu z udziałem wysokości 1 Kor. i zaraz udział ten wypowiadają.

Włościanie przystępują na członków Towarzystwa tylko przy nabywaniu parcel z majątków własnych Banku parcelacyjnego, przy interesach zaś pro-

wadzonych komisowo na członków przystępują właściciele majątków przeznaczonych do parcelacyi. Członków tej kategoryi liczy Bank 352 z kapitałem wpłaconym K.1.456.64. Wysokość udziału deklarowanego przez właścicieli ziemskich i wpłaconego zwykle drogą rachunkową przez uznanie komisenta w rku udziału a obciążenie go w rach. bieżącym, nie stoi w ścisłym związku z wartością majątku oddanego do parcelacyi, a zatem z kapitałem wprowadzonym do obrotu.

Po odliczeniu z ogólnej liczby członków i kapitału udziałowego tych dwóch kategoryi niejako przymusowych członków, tj. z ogółu członków

	604	z kapitałem udziałowym	K.133.098.08
nabywców parceli	352	" "	" 1.456.64
i właśc. majątków	45	" "	" 10.111.34
pozostaje członków	207	z kap. udziałowym	K.121.530.10

którzy stanowią stosunkowo nieliczną grupę, lecz udziały ich wynoszą 91% kapitału udziałowego.

Ze składu członków i kapitału udziałowego wynika, że B.par. nie jest normalnem stowarzyszeniem zarobkowem, w którem by kapitał udziałowy i ilość członków były ściśle ustosunkowane do obrotów, tak aby ze wzrostem obrotów musiał też i kapitał udziałowy wzrastać. Mogło by to mieć miejsce, gdyby tak nabywcy parceli, jak i właściciele ziemscy byli zobowiązani do konkretnej wpłaty udziału stanowiącego pewien określony odsetek do sumy kupna lub sprzedaży.

Założyciele i główni udziałowcy (największy udział K.20.000 wpłacił Bank krajowy) zadawalają się umiarkowaną dywidendą, która za rok 1903 wynosiła 6% od udziałów, a stanowiła w sumie K.2308.20 zaledwie 1/20 część osiągniętego zysku.

Wniosek na podwyższenie dywidendy do 8% w celu ściągnięcia większych udziałów, a tem samem pozyskania mocniejszej podstawy w kapitale własnym, został odrzucony, a jednak racyonalniejsze byłoby pozyskanie w ten sposób choćby spekulacyjnego kapitału, niż zawiązywanie konsorcyów kapitalistów do urzeczywistnienia poszczególnych parcelacyi.

Znaczną część zysku obraca Towarzystwo słusznie na zasilanie rezerw; zwykle wyznacza się 20% do funduszu rezerwowego, a 10% do rezerwy strat. Fundusze te są oprocentowane (4%), a do fund. rezerwowego idą też kwoty uzyskane z wpisowego.

Wzrost obu tych funduszów łącznie przedstawia:

z końcem roku	1900	K. 326.32
„ „	1901	„ 2170.99
„ „	1902	„ 9306.60
„ „	1903	„ 18137.57
„ „	1904	„ 34252.76
a wraz z projektowanemi przez komisyę rewizyjną na ten cel 30% zysku za r.1904		„ 52691.41

Zysku brutto osiągnął Bank par. za r.1904 K. 134.469.55

w czem pozostała część zysku z r.1903	K. 1.048.41
zysk na interesach własnych i komisowych prowadzonych na własny rachunek	„ 77.000.—
prowizya na interesach komisowych prowadzonych na rachunku komitentów......	„ 24.328.93
różne prowizye (za czynności prawne połączone z wydaniem pożyczek hipotecznych dla włościan, ~~2% od wyrobionych pożyczek w Banku~~ kr. przewyżki Ct-ct itp.)	„ 8.535.46
z rachunku odsetek..........................	„ 23.556.75
razem jak wyżej	K. 134.469.55

Prowizye i zyski obliczane są od interesów zakończonych lub prawie zakończonych, zaś prowizye od interesów będących w toku nie są obliczane, więc są niejako zyskiem zapasowym, cichą rezerwą. Racyonalniej byłoby otworzyć rk.

Wniosek na podwyższenie dywidendy do 8% w celu ściągnięcia większych udziałów, a tem samem pozyskania mocniejszej podstawy w kapitale własnym, został odrzucony, a jednak racyonalniejsze byłoby pozyskanie w ten sposób chociby spekulacyjnego kapitału, niż zawiązywanie konsorcyów kapitalistów do urzeczywistnienia poszczególnych parcelacyi.

Znaczną część zysku obraca towarzystwo słusznie na zasilanie reserw; zwykle wyznacza się 20% do funduszu reserwowego, a 10% do reserwy strat. Fundusze te są oprocentowane (4%), a do fund. reserwowego idą też kwoty uzyskane z wpisowego.

Wzrost obu tych funduszów łącznie przedstawia:

z końcem roku	1900	K.	336.32
" "	1901	"	2170.99
" "	1902	"	9808.60
" "	1903	"	18137.57
" "	1904	"	34259.76
a wraz z projektowanemi przez komisyę rewizyjną na ten cel 30% zysku za r. 1904		"	53691.41

Zysku brutto osiągnął Bank par. za r. 1904 K.134.469.55

w czem pozostała część zysku z r. 1903	K.	1.048.41
zysk na interesach własnych i komisowych prowadzonych na własny rachunek	"	77.000.—
prowizya na interesach komisowych prowadzonych na rachunku komitentów.......		24.328.95
~~różne prowizye (2% od wyrobionych pożyczek w Banku Kr.~~ prowizyjki Ct-ct itp.)	"	8.535.48
z rachunku odsetek....................	"	23.556.75
razem jak wyżej	K.	134.469.55

Prowizye i zyski obliczane są od interesów zakończonych lub prawie zakończonych, zaś prowizye od interesów będących w toku nie są obliczane, więc są niejako zyskiem zapasowym, cichą reserwą. Racyonalniej byłoby otworzyć rk.

prowizyi i uznawać go w miarę zawieranych kontraktów, obciążając równocześnie odpowiedniemi kwotami rki komitentów, a przy zamknięciu rachunkowem, o ile rk. prowizyi nie będzie przeniesiony na rk. zysków, figurować będzie jako pozycya przenośna - jawna rezerwa.

Słuszne byłoby również parcelacye prowadzone na własny rk. obciążać normalną prowizyą, nie przenosząc jej jednak, aż do ukończenia interesu, na rk. zysków, a osiągnięta przewyżka lub niedobór wykazywałaby jaskrawo, o ile dana parcelacya prowadzona na własny rachunek była zyskowniejszą lub mniej zyskowną od interesów komisowych.

Prowizyę od parcelacyi komisowych pobierał B. Par. w wysokości 3 do 5% od sumy zakontraktowanej, oprócz zwrotu kosztów, które wynosiły 4 do 5%.

Parcelacye własne na ogół przyniosły znacznie większą różnicę niż komisowe (7 do 10%) tak np. przy parcelacyi majątku Doliniany różnica pomiędzy ceną kupna a sprzedaży wynosiła 25% od ceny sprzedażnej (33% od ceny kupna). Znaczną część zysku B. par. dla braku kapitału odstępować musiał konsorcyom kapitalistów lub spółkom parcelacyjnym.

Dotychczas działalność Banku parcelacyjnego jest przeważnie komisową lecz naturalne i słuszne jest dążenie, w miarę wzrostu kapitałów własnych i rezerw do rozszerzania działalności na własną rękę. Działalność parcelacyjna na własny rachunek, przy ostrożnej kalkulacyi, która cechuje dotychczasowe postępowanie zarządu, da bez kwestyi nietylko większe zyski, lecz i możność zwrócenia uwagi większej na agronomiczne i społeczne zadania np. komasacyę i kultywowanie gruntów, amelioracye, stawianie budynków ogniotrwałych itp. z jednej strony, a zaspakajanie potrzeb kulturalnych parcelantów z drugiej, - np. zakładanie szkół, czytelń, kościołów, domów gminnych itp.

prowizyi i uznawać go w miarę zawieranych kontraktów, obciążając równocześnie odpowiedniemi kwotami rk. komitentów, a przy zamknięciu rachunkowem, o ile rk. prowizyi nie będzie przeniesiony na rk. zysków, figurować będzie jako pozycya przenośna - jawna rezerwa.

Słuszne byłoby również parcelacye prowadzone na własny rk. obciążać normalną prowizyą, nie przenosząc jej jednak, aż do ukończenia interesu, na rk. zysków, a osiągnięta przewyżka lub niedobór wykazywałaby jaskrawo, o ile dana parcelacya prowadzona na własny rachunek była rentowniejszą lub mniej zyskowną od interesów komisowych.

Prowizyę od parcelacyi komisowych pobierał B.Par. w wysokości 3 do 5% od sumy zakontraktowanej, oprócz zwrotu kosztów, które wynosiły 4 do 6%.

Parcelacye własne na ogół przyniosły znacznie większą różnicę niż komisowe (7 do 10%) tak np. przy parcelacyi majątku Bolimany różnica pomiędzy ceną kupna a sprzedaży wynosiła 25% od ceny sprzedażnej (33% od ceny kupna). Znaczną część zysku B.par. dla braku kapitału odstępować musiał konsorcyom kapitalistów lub spółkom parcelacyjnym.

Dotychczas działalność Banku parcelacyjnego jest przeważnie komisową lecz naturalne i słuszne jest dążenie, w miarę wzrostu kapitałów własnych i rezerw do rozszerzania działalności na własną rękę. Działalność parcelacyjna na własny rachunek, przy ostrożnej kalkulacyi, która cechuje dotychczasowe postępowanie zarządu, da bez kwestyi nietylko większe zyski, lecz i możność zwrócenia uwagi większej na agronomiczne i społeczne zadania np. komasacyę i kultywowanie gruntów, melioracye, stawianie budynków ogniotrwałych itp. z jednej strony, a zaspakajanie potrzeb kulturalnych parcelantów z drugiej, - np. zakładanie szkół, czytelń, kościołów, domów gminnych itp.

Że Towarzystwo pragnie uwzględnić te społeczne zadania parcelacyi wykazuje fakt utworzenia funduszu kulturalnego i fundowanie z niego szkół i kaplic dla miejscowej ludności, że jednak wiele jeszcze pozostaje w tym kierunku do zrobienia wskazują przykłady pokrewnych instytucyi np. Banku parcel. w Poznaniu, który kulturę rolną i urządzenie gospodarcze kolonii wykonywa planowo i ze znacznym nakładem, co nawet pod względem dochodowym przedstawia się dla Banku korzystnie.

Na rzecz funduszu kulturalnego wyznaczyło walne zgromadzenie w r.1904 25% czystych zysków, a w r.bież. projektowaną jest na ten cel dotacya w wysokości 20% czystych zysków.

Wydatki parcelacyjne rozpadają się na dwie grupy: 1) specyalnych wydatków, któremi obciążane są poszczególne parcelacye i 2) ogólnych kosztów administracyi.

Wskazane byłoby w celach racyonalnej kalkulacyi gospodarczej zestawiać przy zamknięciu rocznem tabelkę, któraby wykazywała w stosunku procentowym do sumy kupna, tak specyalne wydatki parcelacyjne według pewnych kategoryi, jak i % przypadający na daną parcelacyę kosztów ogólnych.

Ogólne koszty administracyi w r.1904 wynosiły K.73.007.38, z czego wydatki osobowe K.58.218.83. Koszty administracyi z roku na rok bezwzględnie wzrastają; procentowo jednak w miarę rozwoju obrotów, w stosunku do ceny rozsprzedanych gruntów zmniejszają się.

Po potrąceniu z osiągniętego zysku brutto	K.134.469.55
sumy wydatków gospodarczych........	" 73.007.38
pozostaje do podziału czysty zysk...	K. 61.462.17

co w stosunku do kapitału udziałowego wynosi przeszło 46%.

Stan majątkowy B.par. wyrażony w bilansie z dnia 31/12 1904 przedstawia się:

w stanie biernym

Udziały....................K.	133.098.08
Fundusz rezerwowy..........„	25.961.20
Rezerwa strat. ....„	8.291.56
Fundusz kulturalny.........„	18.78
Kredyt wekslowy............„	775.000.--
Wierzyciele hipoteczni.....„	197.750.87
Wierzyciele w interes.komis„	760.248.36
Wierzyciele w rach.bieżąc..„	551.156.77
Wierzyciele w rach.przechod.„	2.506.97
„ w różn.z parcelacyi.„	43.08
Parcelacya Bratkowic.......„	38.211 .22
Zysk za r.1904 ....„	61.462. 17
	K.2.553.749.06

w stanie czynnym

Gotówka...........K.	12.817.36
Weksle.............„	861.797.76
Pretensye hipoteczne„	286.035.45
Dłużnicy parcelanci.„	1.089.58
„ w interes. komisow.„	997.839.32
„ w rach.bież.„	269.554.97
„ w różnych z parcelacyi„	1.399.90
„ w rach.przechod„	6.704.72
Dobra Doliniany I Popiele...„	99.694.35
Parcelacya Chojnika.„	10.232.24
Oddział techniczny..„	2.619.38
Ruchomości..........„	3.863.93
Kaucye własne.......„	100.--
	K.2553.749.06

Bilans nasuwa następujące uwagi:

Rachunek dłużników i wierzycieli w interesach komisowych W^{n} 997.839.32 M^{a} 760.248.36 niejasno daje stosunek B.par.do komitentów,gdyż komitenci ~~wa~~ uzna wkładani są w tym rachunku nietylko faktycznemi wpłatami na ich rachunek,lecz i za otrzymywane od nich weksle gwarancyjne.Po uwzględnieniu tych pozycyi Rk.ten przedstawia się:

Komitenci winni K.1.279.163.04
Komitenci mają „ 187.372.08

Również rachunek weksli strona czynna „weksle eskontowane" Koron 861.797.76 nie zawiera całego portfelu,gdyż poza bilansem pozostały tzw. „weksle kaucyjne" na K.1.052.468.07.

Właściwie obie kategorye weksli mają tensam charakter,są to weksle otrzymane od komitentów jako dodatkowe zabezpieczenie kwot wpłaconych na poczet parcelacyi,lub przewidywanych kosztów parcelacyi.Weksle te tem tylko

różnią się od właściwych kaucyjnych, że B.par.kontraktowo zastrzegł sobie prawo używania ich do reeskontu. Ściśle eskontowanych weksli, to jet takich do wykupienia których w terminie zobowiązani są adceptanci, posiada B.parcel. w portfelu na K.7.597.76, pozostałe zaś na ogólną sumę K.1.906.668.47. stanowią kategoryę weksli poręczających a przeznaczonych do reeskontu w miarę potrzeby, tak też należy wykazywać je do bilansu, przeciwstawiając pozycyę po stronie biernej „wierzyciele z tytułu poręki wekslowej K.1.906.668.47".

Uwagi powyższe nie naruszają prawidłowości bilansu, ani stanu majątkowego Banku parcel., a zmierzają tylko do jaśniejszego, bardziej uwydatniającego właściwy stan rzeczy ugrupowania cyfr.

Z kredytu wekslowego korzysta B.par. w szerokim zakresie, ciesząc się pod tym względem wydatną opieką Banku krajowego, który uwzględnia specyalny charakter instytucyi i jej znaczenie dla kraju, otwierając kredyt dla każdej rozpoczętej parcelacyi z osobna.

W dniu 31/12 1904 winien był Bank parcel. z tyt. reeskontu

do Banku krajowego........	K.718.000. —	na 4 1/2 %
do Akc.Banku związ........	„ 57.000. —	„ 4 3/4 %
razem jak bilans..	K.775.000. —	

Poza tem korzysta B.Par. jeszcze z kredytów hipotecznych na majątkach własnych, częściowo już rozparcelowanych, mianowicie:

na Dolinianach	K.106.845.46	w T.K.Z.	na 4%
na Chojniku...	„ 50.343.74	„	„
na części wł.Ostrowy..	„ 15.449.04	„	„
na Chojniku...	„ 25.112.63	w G.Lauba	na 5%
razem	K.197.750.87		

Parcelacya majątku Ostrowa, rozpoczęta komisowo, figuruje dotychczas w rach.dłużników w interesach komisowych, choć faktycznie przedstawia obec.

nie w pewnej części własność B.par.wartości bilansowej K.11.885.48.

Pretensye hipoteczne w stanie czynnym K.286.035.45 są to intabulowane na parcelach,reszty cen kupna majątków własnych B.par.

Analogiczna pozycya kwot dłużnych komitentom od parcelantów za reszty cen kupna z interesów komisowych,słusznie pozostaje poza bilansem,gdyż kwoty te należą się nie B.Par.lecz komitentom,w pokaźnej sumie K.1.263.578, 60 hal.

W celu szybszego zrealizowania tych kwot przez komitentów,podejmuje się Bank par.pośrednictwa w wyrabianiu parcelantom pożyczek hipotecznych w Banku kraj.,~~pobierając od nich za pośrednictwo 3% od uzyskanej pożyczki~~.

W miarę rozwoju zakresu działalności B.par.wzrasta też szybko ogólna suma tych wiszących pozycyi - niezrealizowanych reszt ceny kupna,tak przy interesach prowadzonych na własny rachunek jak i przy interesach komisowych.

I tak„pretensye hipoteczne" Banku par.wynosiły:

w dniu 31/12 1902 ....K. 17.033.93
„ 1903 ....„ 99.221.40
„ 1904............„ 286.035.45

a w podobny sposób wzrasta też suma pretensyi hipotecznych komitentów,nieuregulowane reszty cen kupna w ynosiły w dniu 31/12 1902........K... 880.536,94
1903........„ 970.658,59
1904........„..977.543,15

Wzmaga się potrzeba przyśpieszenia tempa realizacyi wiszących reszt ceny kupna,gdyż oczywista rzecz,że tem szybciej będzie wzrastać suma dłużników w interesach komisowych i suma pretensyi hipotecznych B.P.im powolniej będą realizowane reszty cen kupna.

Gdyby szybkość realizowania kwot należnych od parcelantów miała pozostać dotychczasową, to B.par. musiał by się przekształcić w Bank hipoteczny, do czego brak mu odpowiednich danych, gdyż korzystając z krótkoterminowego kredytu wekslowego niemoże udzielać długoterminowego hipotecznego, czy zamaskowanego długoterminowego na rach. bieżącym.

Wreszcie rozszerzanie zakresu działalności B.par. może natrafić na naturalną prszkodę w konieczności bądź co bądź utrzymania pewnego stosunku kapitałów obcych do własnych.

Pretensye hipoteczne Banku par. bezpośrednio i pośrednio przez rach. komitentów wynoszą już obecnie (na 31/12 1904) ~~przeszło~~ prawie 1 1/2 miliona Kor. i suma ta musi wzrastać bardzo szybko o ile B.par. nie podejmie się pośrednictwa w wyrabianiu pożyczek dla parcelantów na pokrycie reszt cen kupna.

Pośrednictwo to nie powinno ograniczyć się tylko do wyrabiania pożyczek hipotecznych B.kraj. lecz objąć powinno także stosunek z miejscowemi instytucyami kredytowemi, a w pierwszym rzędzie, po B.kraj., z prowincyonalnemi Towarzystwami zaliczkowemi i Kasami oszczędności, gdyż Towarzystwa te mogą szybko, uwzględniając różnorodność potrzeb kredytowych i miejscowe warunki zaspakajać potrzeby kredytowe parcelantów i jako miejscowe instytucye mogą być w wielu wypadkach dogodniejsze dla zaciągających pożyczki.

Stosunki te kredytowe pomiędzy miejscowemi Towarzystwami zaliczkowemi a parcelantami i obecnie mają miejsce w szerokim zakresie, lecz chodzi o unormowanie i uorganizowanie tych stosunków przy pośrednictwie B.par. z dwóch względów:

1.) aby przyśpieszyć proces wyrabiania pożyczek
2.) aby oszczędzić parcelantom znacznych kosztów podwójnej intabulacyi i ekstabulacyi.

Związek Stowarzyszeń wyrażał ze swej strony gotowość w celu nawiązania i uregulowania stosunków pomiędzy B.par.a stowarzyszeniami związkowemi,do udzielania zupełnie konkretnych i szczegółowych wskazówek i informacyi.

W ogólnej sumie dłużników w rk.bieżącym K.269.554.97 największą pozycyę stanowi rach.bież.Banku krajowego Wª K.209.745.--

Rach.wierzycieli w rk.bieżących zawiera oprócz zadatków otrzymanych i kilku wkładek oszczędności dwie większe pozycye któremi uznano właścicieli majątków oddanych do parcelacyi komisowej na rk.Banku na łączną kwotę K.387.993.91.

Uogólniając wyniki lustracyi zaznaczamy szybki i pomyślny rozwój instytucyi,prawidłowość i staranność w manipulacyi wewnętrznej rachunkowości kierownictwie kasy i wreszcie stałe dążenie ku spełnianiu zadań obywatelskich,skrystalizowane w dotacyahh na fundusz kulturalny.Wyrażamy zarazem nadzieję,że działalność B.par.tak w kierunku kulturalnym,jak agronomicznym i społecznym rozwijać się będzie w miarę wzrostu instytucyi,która korzystając w szerokim zakresie z funduszów krajowymh szczególny nacisk położy na działalność kulturną.

———————.———————

PRAWO DO TANTYEMY

URZĘDNIKÓW BANKU PARCELACYJNEGO WE LWOWIE

PRZED FORUM SĄDOWÉM.

WE LWOWIE.

Drukiem A. Goldmana we Lwowie.

1905.

PRAWO do TANTYEMY

URZĘDNIKÓW BANKU PARCELACYJNEGO

we Lwowie

przed forum sądowem.

„Oto zapłata robotników, którzy żęli pola wasze, która jest od was zatrzymana, woła: i wołanie ich weszło do uszu Pana zastępów.“

(*Jak. 5., 4.*).

WE LWOWIE
Drukiem A. Goldmana we Lwowie, ul. Sykstuska l. 29.
1905.

Wstęp.

Zarząd Banku parcelacyjnego we Lwowie w roku 1903.

Rada nadzorcza:

Prezes:

Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski, profesor Akademii rolniczej w Dublanach.

Wiceprezes:

Dr. Józef Ekielski, radca Wydziału krajowego.

Sekretarz:

Ignacy Domagalski, lustrator Związku stowarzyszeń zarobk. i gospod.

Członkowie:

Jan Biedroń;
Jakób Bojko, poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa;
Dr. Wacław Domaszewski, dyrektor Banku krajowego;
Dr. Szczepan Mikołajski, lekarz i red. „Kurjera lwowsk.“;
Jan Popławski, redaktor „Słowa polskiego“;
Dr. Jan Rozwadowski, wł. dóbr, doc. wszechn. lwowsk.;
Jan Stapiński, red. „Przyjaciela ludu“ i pos. na Sejm kraj.;
Bolesław Żardecki, dyrektor kasy zaliczk. i oszczędn. w Łańcucie, poseł na Sejm krajowy.

Komisya rewizyjna:

Stanisław Bal, właściciel dóbr;
Herman Feldstein, prokurzysta Banku hipotecznego;
Józef Hłasko, redaktor „Słowa polskiego“;

Dyrekcya:

Dyrektorowie:	Zast. dyrektorów:
Dr. Jan Deskur;	**Dr. Maksymilian Liptay**;
Zygmunt Poznański;	**Dr. Witold Narkiewicz Jodko**;
Ignacy Krzyszkowski;	**Julian Wojciechowski**.

Syndyk:

Dr. Tadeusz Sołowij, adw. krajowy, syndyk Banku kraj.

A.

POZEW.

Pod. 10. czerwca 1904. C. XIII. $\frac{205./4.}{1.}$

C. k. Sąd powiatowy S. I.
Oddział XIII.

we Lwowie.

Powód:

Julian Czauderna przez adw. Dra Eugeniusza Reitera we Lwowie ul. Jagiellońska l. 7.

Pozwany:

Bank parcelacyjny, stowarzyszenie zarejestrow. z ogr. poręką we Lwowie, do rąk Dyrekcyi we Lwowie ul. Słowackiego l. 18.

Skarga
o zapłatę kwoty 583 K. 30 h. zpn.

Stan faktyczny.

W lipcu r. 1902. nawiązała Dyrekcya Banku parcelacyjnego we Lwowie ze mną rokowania o objęcie wakującej ówczas posady referenta prawnego.

Oświadczono mi ówczas, iż Bank pragnąłby bardzo mnie pozyskać, ale obawia się, że będę co do płacy stawiał za wysokie żądania a instytucya jest początkująca i pensyj wysokich płacić nie może. Natomiast tantyemy roczne są znaczne i mogę liczyć na sutą *tantyemę* z rocznych zysków, *jako uzupełnienie płacy*.

Ostatecznie zaproponowano mi miesięczną płacę 240 koron, dając do zrozumienia, że razem z tantyemą wypadnie miesięcznie 400 koron, która to kwota odpowiadała mniej więcej ówczesnym poborom i dochodom w moim dotychczasowym zawodzie, o czem też Dyrekcya wiedziała.

Dowód:

Świadek p. Wojciech Mayer, notaryusz w Grzymałowie. Statut Towarzystwa Banku parcelacyjnego we Lwowie, przy rozprawie okazać się mający. Przesłuchanie stron.

Stan faktyczny.

Posadę referenta prawnego w Banku parcelacyjnym objąłem dnia 1. sierpnia 1902. pod warunkami powyżej określonymi.

W kwietniu w 1903. stosownie do postanowień statutu i na sprawozdanie Dyrekcyi, która wyraźnie przyznać się mające tantyemy uważa za konieczne uzupełnienie niedostatecznych płac, wyznaczyła mi Dyrekcya z uchwalonej przez walne zgromadzenie członków Banku parc. z czystych zysków z roku 1902. na tantjemy dla członków Dyrekcyi i urzędników kwoty kor. 14090·58 *) — kwotę kor. 300.

---

*) Z kwoty 14090 kor. 58 hal. otrzymali
a) 3 dyrektorowie . . . . 8722 K. 74 h.
b) urzędnicy, dyetaryusze i woźni (15 osób) 5367 K. 84 h.

Tę kwotę wypłacił mi dyrektor p. Zygmunt Poznański zaznaczając wyraźnie, że to jest *tantyema*.

Dowód:

Księgi kasowe Banku parc. za rok 1902.; protokoły walnego zgromadzenia członków, odbytego w kwietniu 1902., których przedłożenie do rozprawy poleci c. k. Sąd stronie pozwanej.

Świadkowie pp. Dr. Jan Deskur i Zygmunt Poznański we Lwowie, ul. Słowackiego 18. Przesłuchanie stron.

Stan faktyczny.

W roku 1903. piastowałem w pozwanym Banku urząd referenta prawnego przez pięć miesięcy t. j. od 1. stycznia do 31. maja 1903.

Wnosząc pisemną rezygnacyę z posady dnia 1. lutego 1903. zastrzegłem sobie wyraźnie prawo do tantyemy z zysków roku 1903., które to prawo statut wyraźnie urzędnikom przyznaje. Posadę opuściłem dnia 31. maja 1903. a Dyrekcya pismem z dnia 4. lipca 1903. L. 11.711. potwierdziła mi, iż wykonałem wszystkie powierzone mi prace i nie pozostawiłem żadnych zaległości biurowych.

Dowód:

Księgi Banku parcel. za r. 1903.; protokoły Dyrekcyi z tegoż roku; pismo moje, wystosowane do Dyrekcyi dnia 1. lutego 1903., których przedłożenie do rozprawy poleci c. k. Sąd stronie pozwanej. Pismo Dyrekcyi z dnia 4. lipca 1903, l. 11.711, przy rozprawie w oryginale okazać się mające i statut Banku parcel., przy rozprawie okazać się mający.

Stan faktyczny.

Dnia 24. lutego 1904. do l. 47./R. N. zgłosiłem do Rady nadzorczej na ręce p. Dra Jana Pawlikowskiego jako prezesa, pretensyę moją do tantyemy z zysków r. 1903., na które to pismo odpowiedzią z dnia 17. marca 1904. l. 17.457/47. zawiadomiony zostałem, że tantyemy mi nie przyznano.

Dowód:

Pismo moje z dnia 24. lutego 1904., którego przedłożenie do rozprawy c. k. Sąd poleci stronie pozwanej. Pismo Banku parcel. z dnia 17. marca 1904., przy rozprawie w oryginale okazać się mające.

Wysokość przypadającej mi tantyemy za r. 1903. obliczam w następujący sposób:

Już tantyema wypłacona mi w kwietniu r. 1903. w kwocie 300 koron za czas pięciu miesięcy nie odpowiadała powołanej na wstępie umowie i stała w rażącej dysproporcyi z pracą mą w Banku i z tantyemą innych urzędników.

Przyczyna tego, iż Dyrekcya tak niską przyznała mi tantyemę, leży w osobistej animozyi do mnie dyrektora p. Dra Jana Deskura, mającej swe źródło bynajmniej w nienależytem spełnianiu przezemnie obowiązków, lecz owszem w zbytniej mej gorliwości o dobro spraw bankowych.

Dyrekcya pozwanego Banku wie aż nadto dobrze, iż miałem zamiar wcale nie przyjąć tej tantyemy, uważałem jednak za rzecz odpowiedniejszą przeciw powyższej krzywdzie, wyrządzonej mi przez Dyrekcyę, zaprotestować przeznaczając całą tę tantyemę na cel

publiczny, o czem również Dyrekcya pozwanego Banku dokładną ma wiadomość.

Wedle umowy zawartej przezemnie z Dyrekcyą tantyema roczna miała uzupełniać moje stałe wynagrodzenie miesięczne do kwoty 400 koron. Ponieważ równocześnie z mojem wstąpieniem do pozwanego Banku Dyrekcya zrównała płacę sekretarza z moją płacą, podwyższając pobory tegoż do 240 koron miesięcznie, roszczę sobie tedy prawo do tantyemy w wysokości jeżeli nie uzupełniającej mego wynagrodzenia miesięcznego do kwoty 400 koron, to przynajmniej w tej wysokości, jaką pobrał sekretarz za rok 1903.

Tantyema sekretarza wynosiła za rok 1903. kwotę 1400 koron za cały rok, co czyni miesięcznie kwotę 116 kor. 66 hal. *).

Ponieważ w roku 1903. pracowałem w pozwanym Banku przez przeciąg pięciu miesięcy, należy mi się stosownie do postanowień statutu przypadająca za ten czas tantyema w wysokości 583 kor. 30 hal.

Żądanie:

Pozwany Bank parcelacyjny, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką we Lwowie winien jest do dni 14 pod rygorem egzekucyi zapłacić powodowi zaskarżoną sumę 583 kor. 30 hal. z 6% odsetkami od dnia skargi, tudzież zwrócić mu pod tymże rygorem koszta niniejszego sporu.

Julian Czauderna w. r.

---

*) Z kwoty 16.951 koron 35 hal. przeznaczonej na tantyemy i „remuneracye“ z zysków r. 1903. otrzymali:
a) 3 dyrektorowie . . . . 12.095 K. 72 h.
b) urzędnicy (10 osób) . . . . . . 4.855 K. 63 h.

B.

Wyrok Sądu I. instancyi.

C. XIII. $\frac{205/4}{5}$

W Imieniu Jego Cesarskiej Mości!

C. k. Sąd powiatowy S. I. we Lwowie, przez Jarosława Ilnickiego c. k. radcę sądu krajowego w sprawie Juliana Czauderny, pełnomocnego zarządcy dóbr w Zadach, powoda zastąpionego przez adw. Dra Eugeniusza Reitera we Lwowie, przeciw Bankowi parcelacyjnemu, stowarzyszeniu zarejestrowanemu z ograniczoną poręką we Lwowie, pozwanemu zastąpionemu przez adw. Dra Tadeusza Sołowija we Lwowie, o 583 K. 30 h. zpn., na podstawie ustnej roprawy z obiema stronami przeprowadzonej, orzekł:

1) Pozwany Bank parcelacyjny, stow. zarej. z ogr. poręką we Lwowie, winien jest zapłacić do dni 14 pod rygorem egzekucyi zaskarżoną sumę 300 K., z 5°/₀ odsetkami od dnia skargi t. j. 10. czerwca 1904. i zwrócić koszta niniejszego sporu w kwocie 264 K. 20 h.

2. Powoda oddala się z żądaniem pozwu o zawyrokowanie, że pozwany winien mu zapłacić 1°/₀ od sumy 300 K., od dnia pozwu, a nadto kwotę 283 K. 30 h. z 6°/₀ odsetkami od dnia pozwu, t. j. 10. czerwca 1904.

Stan faktyczny.

1. Strony zgodnie podały, że w §. 58. statutu Banku parcelacyjnego, stowarzyszenia zarejestrowa-

nego z ograniczoną poręką, postanowiono, że z zysku czystego wyznacza się pewne kwoty na tantyemę dla dyrekcyi i urzędników. Rozdział tantyemy między dyrektorów i urzędników określi osobny regulamin.

Takiego regulaminu nie było w okresie czasu, objętym sporem obecnym.

Bank rozpoczął swe czynności z dniem 1. sierpnia 1899.

Pierwsze sprawozdanie obejmuje okres po dzień 31. grudnia 1900. W sprawozdaniu tem czytamy, że ogólne zgromadzenie uchwala z ogólnego zysku przeznaczyć na *remuneracye* dla członków dyrekcyi i na *remuneracye* dla urzędników, kwoty w tem sprawozdaniu wymienione. O tantyemach zastrzeżonych statutem, nie ma wzmianki.

Na mocy ugody ustnej, zawartej pomiędzy Drem Deskurem jako dyrektorem Banku i powodem, wstąpił powód, jako urzędnik referent prawny do Banku za miesięcznem wynagrodzeniem po 240 K.

Powód podaje, że jego płaca na mocy tej umowy została w taki sposób ustaloną tak nisko, ze względu na to, że Bank jako instytucya jeszcze młoda, wysokich pensyj płacić nie może, natomiast powód może liczyć na sute tantyemy, jako uzupełnienie płacy.

Świadek Wojciech Mayer zeznał, że gdy w toku rokowań Dr. Deskur zaofiarował powodowi miesięczną płacę, powód odrzekł, że jemu jako posiadającemu kilkunastoletnią praktykę notaryalną, ta płaca jest za małą.

Na to Dr. Deskur odrzekł, że Bank parcelacyjny, jako instytucya młoda wysokich płac swoim urzędnikom nie daje, ale daje tantyemy.

Strony zgodnie podają, że powód objął posadę referenta prawnego dnia 1. sierpnia 1902.

W sprawozdaniu za r. 1902. uwidoczniono, że ogólne zgromadzenie uchwaliło, przeznaczyć z ogólnego zysku kwotę 14.090 K., 58 h. na tantyemy dla członków dyrekcyi i remuneracye dla urzędników.

Na podstawie tej uchwały walnego zgromadzenia, Rada nadzorcza przeznaczyła część tej kwoty jako tantyemy dla dyrekcyi, ząś kwotę 5367 K. 84 h. oddała dyrekcyi z poleceniem, by dyrekcya tę kwotę rozdzieliła pomiędzy urzędników. Dyrektor Zygmunt Poznański wypłacił z tego powodowi 300 K., a powód potwierdza odbiór tej kwoty na „wykazie remuneracyi“ wypłaconych dnia 17/3 1903. urzędnikom, dyetaryuszom i woźnym.

Powód podaje, że on uważa tantyemę jako uzupełnienie płacy, zastrzeżone tak członkom dyrekcyi, jak nie mniej też i urzędnikom, dla tego gdy dyrektor Poznański wypłacał mu kwotę 300 K., to wyraźnie uznał, że ta kwota stanowi tantyemę przeznaczoną dla powoda.

Świadkowie Andrzej Szurlej i Wacław Podwiński zeznali, że z przyczyny rozdzielenia zysków za r. 1902 pomiędzy urzędników Banku, urzędnicy ci podjęli akcyę, by kwoty odnośne przypadły im we formie należnej im tantyemy, to jest udziału zysku, zastrzeżonego im prawnie, a nie we formie remuneracyi, jako aktu hojności, zależnego od każdorazowego upodobania Rady nadzorczej i Dyrekcyi. W tedy to powód przybywszy do likwidatury, opowiadał przed urzędnikami, którzy tam byli, niejako z przechwałką lub z przekomarzaniem się, że on otrzymał od dyrektora Poznańskiego *tantyemę* w kwocie 300 K.

W roku administracyjnym następnym powód piastował urząd referenta prawnego po dzień 31. maja

1903. i wykonał, jak to pozwany przyznaje, powierzone mu prace i nie zostawił restancyj biurowych.

Z początkiem r. 1904. należało rozdzielić zyski za rok ubiegły 1903. W tym celu Rada nadzorcza Banku, na posiedzeniu z dnia 24. lutego 1904. postanowiła, by walnemu zgromadzeniu zaproponować podział następujący:

26% t. j. kwotę 12.095 K. 72 h. jako tantyemę dla Dyrekcyi, zaś na remuneracye dla urzędników 4.855 K. 63 h.

W tym samym dniu t. j. 24. lutego 1904. do L. 47/R. N. zgłosił powód do Rady nadzorczej pretensyę o przyznanie tantyemy z zysków r. 1903.

W protokole posiedzenia Rady nadzorczej z 3. marca 1904. wpisano:

„przed przystąpieniem do porządku dziennego przewodniczący zawiadamia, że otrzymał pismo p. Czauderny, adresowane do Rady nadzorczej w sprawie przyznania mu tantyemy z zysków za r. 1903. Po odczytaniu pisma przez dyrektora p. Poznańskiego, zawiązała się dyskusya, w której wyniku po przemówieniu Dra Domaszewskiego, Dra Rozwadowskiego, Dra Deskura, pp. Stapińskiego i Domagalskiego a na wniosek p. Stapińskiego uchwalono, aby w sformułowaniu rozdziału zysków, przy pozycyi „remuneracye“ dodać określenie „dla urzędników obecnie zatrudnionych“ co przyjęto.

Świadek Dr. Wacław Domaszewski zeznał, że na walnem zgromadzeniu odbytem dnia 12. marca 1904., referował powyższy wniosek Rady nadzorczej bez wszelkiego dalszego motywowania lub wyjaśniania.

W protokole walnego zgromadzenia z dnia 12. marca 1904. wpisano, że walne zgromadzenie człon-

ków, na tantyemy dla członków Dyrekcyi i remuneracye dla urzędników będących w czynnej służbie przeznacza kwotę 16951 K. 35 h.

W sprawozdaniu Dyrekcyi Banku parcelacyjnego za r. administracyjny 1903. czytamy, że ogólne zgromadzenie uchwaliło z ogólnego zysku za r. 1903. przeznaczyć kwotę 16.951 K. 35 h. na tantyemy dla członków Dyrekcyi i remuneracye dla urzędników w czynnej służbie.

Powód stoi na tem stanowisku, że tantyemy dla urzędników zostały zastrzeżone w statucie, wpisanym do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, a nadto zostały mu zagwarantowane w umowie, zawartej z dyrektorem Banku.

Powód przeto domaga się wypłaty tantyemy, stosunkowo do czasu, przez który pracował w roku 1903. jako urzędnik Banku.

Sekretarz Banku otrzymał za r. 1903. tantyemę w kwocie 1400 K. to znaczy w stosunku za jeden miesiąc 116 K. 66 h. Powód, który posiada wykształcenie uniwersyteckie i wieloletnią praktykę, rości sobie tantyemę w takiej samej wysokości, t. j. za czas od 1. stycznia 1903. do 31. maja 1903., zatem w kwocie 583 K. 30 h. zpn., albowiem po wstąpieniu powoda do Banku, zrównano płacę sekretarza, dotąd niższą z płacą powoda; stąd powód domaga się tantyemy w wysokości odpowiadającej tantyemie urzędnika tej samej płacy.

Pozwany wnosi na oddalenie żądania skargi, albowiem:

a) statut normuje stosunki członków do siebie, a nie do urzędników; tu tylko Rada nadzorcza i walne zgromadzenie decydują o tem, czy zyski we formie tantyemy czy remuneracyi rozdzielane być mają;

164

b) tantyemy bywają zastrzeżone tylko dla członków Dyrekcyi, natomiast Rada nadzorcza na mocy uchwały walnego zgromadzenia wydziela pewną kwotę, którą Dyrekcya według swego ocenienia rozdziela pomiędzy urzędników, nie nadając im przez to prawa do dochodzenia wypłaty remuneracyi w drodze skargi;

c) tantyemy wypłaca Bank tylko tym członkom Dyrekcyi, którzy przez cały rok administracyjny w Banku pracowali. Dlatego, gdy p. Strzyżowski jeden z członków założycieli, który od 1. sierpnia 1899. do 31. grudnia 1900. w Banku pracował, w ciągu następnego roku ustąpił, odmówiono mu prawa do tantyemy i dopiero na prośby Rada nadzorcza udzieliła mu gratyfikacyi 500 K. W trzech innych wypadkach urzędnicy, którzy w ciągu roku z Banku ustąpili, nie żądali tantyemy;

d) powód nie wykonywał pracy sekretarza. Te roboty, które powód wykonywał, powierzono referentowi Stanuchowi, a ten otrzymał za r. 1903. remuneracyę w kwocie 400 K.

Znawca Dr. *Wacław Domaszewski* orzekł:

a) w zasadzie dopuszczalnem jest, aby urzędnicy towarzystw zarobkowych i gospodarczych pobierali tantyemy;

b) tantyema może być zastrzeżoną urzędnikowi statutem, lub umową, w pewnym z góry oznaczonym stosunku procentowym od czystego zysku, lub statut, względnie umowa takiego procentowego oznaczenia tantyemy nie zawiera. W tym ostatnim wypadku urzędnik nie nabywa prawa do wypłaty tantyemy; od dyskrecyi walnego zgromadzenia zależeć będzie, czyli i w jakiej wysokości tantyema ma być wypłaconą;

c) odnośnie do § 58. statutu Banku pozwanego orzeka znawca, że Rada nadzorcza ustanawia w Regulaminie

zasady, co do rozdziału tantyemy, w braku regulaminu suppluje Rada nadzorcza swemi uchwałami zasady co do rozdziału tantyemy;

d) zysk wykazany w pewnym peryodzie roku administracyjnego, może być zniweczony stratami, jakie się później w ciągu tego roku administracyjnego wydarzą.

Dla tego o zysku za rok ubiegły może być mowa tylko po upływie całego roku administracyjnego. Zysk jest wynikiem produkcyi wszystkich organów towarzystwa, t. j. ogółu tych organów. Chociaż na ten wynik składa się praca każdego urzędnika z osobna, to nie da się obliczyć, ile każdy urzędnik z osobna przyczynił się do zysku.

Skutkiem tego znawca orzeka, że tylko ci urzędnicy mogą mieć prawo do tantyemy, którzy pracowali aż do chwili zamknięcia rachunków; urzędnik, który w ciągu roku występuje z instytucyi nie nabywa tedy tego prawa, gdyż nie wiadomo, czy zysk do którego on swą pracą się przyczynił, nie zostanie późniejszemi stratami pochłonięty, a gdyby i później zysk został wykazany, to nie wiadomo, w jakim stosunku urzędnik występujący doń się przyczynił.

Urzędnik występujący chyba wtedy mógłby żądać tantyemy, gdyby mu to prawo na wypadek wystąpienia przed upływem roku zastrzeżonem było wyraźnie.

Znawca *Narcyz Ulmer* orzeka:

Paragraf 58. statutu Banku parcelacyjnego zastrzega urzędnikom prawo do tantyemy. Prawo to jednak ograniczone jest wolą walnego zgromadzenia, które ostatecznie decyduje o wysokości tantyemy, czy to procentowej, czy ryczałtowej. Nawet w razie wykazania czystego zysku, może walne zgromadzenie

ze względu na dobro przedsiębiorstwa zredukować kwotę przeznaczoną na tantyemy do cyfry jak najniższej.

Praktyka istnieje jak najrozmaitsza w tym kierunku, czyli urzędnik, który w ciągu roku występuje z instytucyi, ma prawo do tantyemy i tak;

a) niektóre instytucye przyjęły jako zasadę, że tylko ten urzędnik, który cały rok pracuje, ma prawo do tantyemy;

b) w innych prawo to przyznane bywa tylko urzędnikom, którzy brali udział w zamknięciu rachunków i sporządzeniu bilansu, bez względu na to, czy rozpoczęli pracę z początku, czy w ciągu roku;

c) w innych wreszcie przyznaje się prawo do tantyemy urzędnikom, którzy tylko przez pewien peryod roku administracyjnego pracowali, w stosunku do czasu przez jaki byli zatrudnieni, wedle miesięcy. Znawca nie wie, który z tych zwyczajów jest najbardziej rozpowszechniony, uważa jednak za rzecz najracyonalniejszą, aby *urzędnik, który obowiązki swe sumiennie spełniał, nie utracił zaufania dyrekcyi i rady nadzorczej, miał prawo do tantyemy w stosunku do płacy i ilości miesięcy, w których wykonywał w stowarzyszeniu służbę.*

W Towarzystwach kredytowych (zaliczkowych) natura przedsiębiorstwa jest tego rodzaju, że wymaga od urzędnika tylko ścisłego i sumiennego spełniania obowiązków na nim ciążących; natomiast w stowarzyszeniach handlowo wytwórczych działalność jego mniej lub więcej wydatna może się przyczynić stosownie do powiększenia czystego zysku, skutkiem czego i prawo jego do tantyemy, jeżeli istotnie pożytecznie i intenzywnie działał, uważa znawca jako uzasadnione, bez względu na to, czy urzędnik w chwili rozdziału tantyemy, pełnił służbę jeszcze lub nie.

W ogólności jednak zaznacza znawca, że wysokość tantyemy i określenie warunków jej pobierania zależy od Rady nadzorczej a w razie odwołania się do walnego zgromadzenia. Znawca nie wie, jaki zwyczaj co do rozdzielania tantyemy istnieje w Banku parcelacyjnym.

Zdaniem znawcy powinien regulamin normować sposób co do oznaczenia wysokości tantyemy, tak by za podstawę ryczałtu, przeznaczonego na tantyemę, służyć miała wysokość płacy, ilość miesięcy pracy a tylko na wypadek, gdyby dyrekcya orzekła, że urzędnik zaniedbywał się w swoich obowiązkach, może być tantyema zredukowaną, lub zupełnie odjętą.

Remuneracye daję Towarzystwo urzędnikom za nadzwyczajną pracę, nie będąc do tego obowiązanem.

Św. Wacław Podwiński zeznał, że do bilansu za r. 1903. wzięto jako zysk brutto kwotę 70.057 K. 19 h. z dokonanych przez Bank interesów.

W tej kwocie mieści się suma 9301 K. 54 h. jako prowizya za rozparcelowanie dóbr Pobereże. — Prowizya jest wyrazem zysku; powód pracował nad parcelacyą tych dóbr, atoli nie można powiedzieć, że on sam wyłącznie ten zysk wyprodukował, albowiem na tę kwotę składa się 4000 K., które dyrekcya Banku zawierając umowę bezwarunkowo sobie zastrzegła. Dyrekcya ustaliła również z ks. Wojnarowskim ceny sprzedażne.

Powód sporządzał kontrakty i przeprowadzał intabulacye. Oprócz tego powód kończył inne parcelacye, nie można przeto cyfrowo obliczyć, jaką kwotą on przyczynił się do zysku ogólnego.

Znawca *Bolesław Lewicki* orzeka: tantyema jest częścią płacy, urzędnik ma prawo do jej dochodzenia,

natomiast remuneracyi nie ma urzędnik prawa żądać skargą.

Zazwyczaj w instytucyach finansowych lwowskich członkowie dyrekcyi pobierają tantyemy, przeciwnie zaś urzędnicy remuneracye, chyba że co innego postanowiono w statucie, — regulaminie rady nadzorczej lub w dekrecie nominacyjnym. Uprawniony do tantyemy urzędnik, który w ciągu roku występuje dobrowolnie, nie utraca swego prawa.

Tylko wydalony traci prawo do tantyemy. Kto się źle sprawuje i zgłasza wystąpienie, naraża się na to, że dyrekcya celem salwowania swych praw wystąpienia nie przyjmie, lecz sama udzieli urzędnikowi dymisyi.

Ponieważ ze sprawozdania dyrekcyi wynika, że Bank parcelacyjny w r. 1903. miał zysk większy aniżeli w r. 1902., przeto znawca orzeka, że uprawniony do tantyemy za r. 1903. pro rata temporis, ma ją otrzymać w takiej samej wysokości, jaką otrzymał w roku poprzednim.

Cel ustanowienia tantyemy jest ten, aby zapewnić sobie stałą i intenzywną pracę współpracownika, stałe zatrzymanie go w odnośnem przedsiębiorstwie i udoskonalenie go w danej gałęzi, a głównie dlatego, by zapewnić mu większe wynagrodzenie.

Jeżeli urzędnik po przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego wydalonym zostaje, utraca prawo do tantyemy, chociażby mu tantyemę zastrzeżono jako uzupełnienie płacy.

Uzasadnienie:

Znawcy orzekli, że prawo do tantyemy mają w zasadzie nie tylko członkowie dyrekcyi w instytucyach finansowych, lecz to prawo może przysłużać

także i urzędnikom i to albo na mocy statutu lub na mocy osobnej umowy.

Sąd orzeka, że powodowi jako urzędnikowi przyznano prawo do tantyemy na mocy §. 58. statutu Banku parcelacyjnego.

Na zarzut pozwanego, iż w statucie popełniono myłkę w stylizacyi, zauważa Sąd, że według § 876. u. c. skutki tej omyłki spadają wyłącznie na pozwanego.

Na drugi zarzut pozwanego, iż statut normuje tylko wzajemne prawa członków, zaznaczyć należy, że oprócz tego wewnętrznego stosunku spólników (§ 11. ust. z 9./4. 1873., l. 70. dz. u. p.) statut zawiera także postanowienia wobec osób trzecich obowiązujące, które ze stowarzyszeniem w stosunki prawne wchodzą i w tym celu stowarzyszenie zostało zarejestrowanem, by każdemu dać możność do poznania ustroju stowarzyszenia. Skoro zatem w statucie przyznano urzędnikom prawo do poboru tantyem, to Bank parcelacyjny — jak długo statut nie uległ zmianie — tego prawa uchylać nie może. Ponadto Sąd ustala za prawdę na podstawie zeznań świadka Wojciecha Mayera, że Dr. Deskur angażując powoda powiedział, że wprawdzie płaca ofiarowana jest małą, ale za to Bank daje tantyemy. Sąd orzeka, że Bank na podstawie umowy przyrzekł powodowi tantyemy.

Na zarzut pozwanego, iż do zobowiązania Banku nie wystarcza wedle statutu przyrzeczenie samego Dra Deskura, zaznaczyć należy, że Sąd uważa, iż Bank czynność przez Dra Deskura przedsięwziętą zatwierdził, skoro powodowi pozwolił pracować.

Powód mając przyznane sobie prawo do poboru tantyemy, może tego prawa dochodzić drogą skargi, albowiem tantyema nie jest aktem hojności, daro-

wizną, — tak jak remuneracya, której w drodze sądowej tylko w pewnych warunkach wolno dochodzić.

Tantyemy są wytworem czasów najnowszych. Ustawodawstwo jeszcze nie zdołało ująć tej instytucyi w skodyfikowane normy.

Dlatego sędziemu nie pozostaje nic innego, jak tylko przy pomocy § 7. ust. cyw. zastosować analogicznie te postanowienia prawne, które są znane w ustawodawstwie austryackiem.

W tym celu wychodzi Sąd ze założenia, że Bank parcelacyjny nie jest kupcem w rozumieniu ustawy handlowej, albowiem wedle art. 275. u. h. umowy co do nieruchomości nie są czynnościami handlowemi, zaś w § 1. statutu „określającym zadanie stowarzyszenia“ wyłącznie takie umowy są wymienione.

Z tego wynika, że zwyczaje handlowe w obecnym wypadku nie mogą być stosowane. (§ 10. u. c.).

Rozstrzygając pytanie, czy powodowi, któremu w zasadzie przyznano prawa do tantyemy, należy się tantyema także i w tym wypadku, gdy powód w ciągu roku ze służby wystąpił, zauważać należy, że wedle swej istoty tantyema jest udziałem w zysku. W r. 1903. Bank parcelacyjny zysk wykazał. Otóż do udziału w zysku winni być dopuszczeni ci, którzy swoją pracą do tego zysku się przyczynili. Rezultatem ich pracy jest zysk ogólny. Zysk przedstawia się jako dzieło „opus“. Aby to dzieło wyprodukować, potrzeba było pracy, nie tylko przy zamknięciu rachunków, bilansowaniu ; do tego dzieła przyczynili się nie tylko ci, którzy przy końcu roku, lub przez rok administracyjny cały w instytucyi pracowali, ale również i ci, którzy przez pierwszych 5 miesięcy jako urzędnicy służbę pełnili.

Pomimo tedy, że tantyema ma na celu zjednanie urzędnika, by czas dłuższy w instytucyi pozostał i wydoskonalil się w produkcyi, głównym celem tantyemy jest zachęta urzędnika do pracy płodnej. Z tej tedy przyczyny Sąd uwzględniając zapatrywanie znawców pp. Ulmera i Lewickiego, orzeka, że powód nabył prawo do tantyemy z zysku ogólnego za r. 1903.

Rozchodzi się o to, w jakiej wysokości?

Wedle orzeczenia znawcy tantyemę uważać należy jako uzupełnienie płacy. Jeżeli wysokość wynagrodzenia (§ 1152 u. c.) nie jest zastrzeżona ani w umowie, ani w ustawie, oznacza ją sędzia. Powodowi przyznano w r. 1902. kwotę 300 K., jako udział w zysku ogólnym, do zysku tego przyczynił się powód pracą przez czas od 1. sierpnia do 31. grudnia 1902. Do ogólnego zysku za r. 1903. przyczynił się powód pracą również przez 5 miesięcy. Powód żąda tantyemy w tym samym stosunku, w jakim otrzymał sekretarz Banku za r. 1903. Jakkolwiek Sąd bierze na uwagę, iż powód posiada studya uniwersyteckie i rutynę, nabytą po wieloletniej pracy zawodowej, to jednak nie może wchodzić ściśle w prawa co do rozdziału, pozostawione wyłącznie dyskrecyi Rady nadzorczej i Dyrekcyi Banku, i dla tego przyznaje powodowi tantyemę w takiej wysokości, w jakiej powód za rok 1902 otrzymał.

Odsetki, jako nie oparte na przepisach ustawy handlowej przyznano 5%.

Orzeczenie co do kosztów sporu polega na przepisie §. 43. p. c.

C. k. Sąd powiatowy S. I. we Lwowie Oddział XIII.

Lwów, dnia 2. września 1904.

Ilnicki w. r.

C.

Wyrok Sądu II. instancyi.

Bc. V. $\frac{351/4}{2}$

W Imieniu Jego Cesarskiej Mości!

C. k. Sąd krajowy we Lwowie jako Sąd apelacyjny pod przewodnictwem c. k. Wiceprezydenta Zubrzyckiego przy udziale c. k. radcy wyższego Sądu krajowego Kruszelnickiego i c. k. radcy Sądu krajowego Dolnickiego jako sędziów w sprawie Juliana Czauderny rządcy dóbr ziemskich w Zadach powoda, zastąpionego przez adw. Dr. Reitera przeciw Bankowi parcelacyjnemu, stowarzyszeniu zarejestrowanemu z ograniczoną poręką we Lwowie pozwanemu, zastąpionemu przez adw. Dra Sołowija Tadeusza o 583 K. 30 h. zpn. w skutek apelacyi pozwanego od wyroku c. k. Sądu powiatowego S. I. we Lwowie z dnia 2. września 1904 C. XIII. $\frac{205/4}{8}$ na podstawie ustnej rozprawy apelacyjnej z obiema stronami przeprowadzonej — orzekł:

Apelacyi pozwanego nie uwzględnia się i zaczepiony wyrok w całej osnowie się zatwierdza.

Pozwany winien zapłacić powodowi koszta przewodu apelacyjnego w kwocie 18 K. 99 h. do 14 dni pod rygorem egzekucyi.

Stan faktyczny,

ustalony w wyroku Sądu I. instancyi nie doznał zmiany.

Pozwany wnosi na zmianę zaczepionego wyroku przez oddalenie powoda z żądaniem skargi i zasądzenie go na zapłacenie kosztów I. i II. instancyi. Jako przyczyny apelacyi podaje sprzeczność wyroku ze samym sobą i mylne ocenienie sprawy pod względem prawnym.

Sprzeczność wyroku ze sobą samym uzasadnia tem, że sędzia a quo wypowiedział wprawdzie zapatrywanie, że zwyczaje handlowe w tej sprawie nie mogą być stosowane z powodu, że Bank parcelacyjny nie jest kupcem, mimo to uwzględnił zapatrywanie znawców i przyznał powodowi prawo do tantyemy.

Bank parcelacyjny zobowiązał się wypłacać powodowi miesięczną płacę, a nadto raz w rok w miarę zysków dodatkowe roczne wynagrodzenie zwane tantyemą na wypadek wydatnej i całorocznej płacy. Skoro jednak powód już po pięciu miesiącach dobrowolnie ze służby wystąpił, utracił prawo do żądania tantyemy tak za cały rok jak i za czas faktycznego pełnienia służby.

W każdym razie należało koszta sporu w I. instancyi obopólnie znieść, gdyż powód z połową swego roszczenia upadł

Na rozprawie apelacyjnej zastępca pozwanego Banku parcelacyjnego wnosi jak w piśmie apelacyjnem; — zastępca zaś powoda na nieuwzględnienie apelacyi i zatwierdzenie zaczepionego wyroku tudzież zasądzenie pozwanego na zapłacenie powodowi kosztów przewodu apelacyjnego.

Powody rozstrzygnięcia:

Sąd pierwszej instancyi stan faktyczny należycie ocenił i pod względem prawnym sprawę trafnie rozstrzygnął, przeto zaczepiony wyrok w całej osnowie się zatwierdza.

Na wywody apelacyi zauważa się, że zarzut sprzeczności wyroku ze sobą samym nie jest uzasadnionym, ponieważ wyrok jasno orzeka, co powodowi przyznanem zostało i z jaką częścią roszczenia powód oddalony został — przyczem się podnosi, że pierwszy sędzia nie oparł swego orzeczenia na zwyczaju handlowym lecz przyznał powodowi kwotę 300 K. na podstawie § 7. i 1052. ust. cyw.

Zapatrywanie pozwanego, jakoby z istoty rzeczy i definicyi tantyemy wynikało, że ona należy się tylko temu urzędnikowi, który przez cały rok wiernie instytucyi służył, gdyż oblicza się dopiero po upływie roku administracyjnego na podstawie całorocznego bilansu, zostało już w motywach zaczepionego wyroku odpartem, a tutaj nadto się zauważa, że tantyema jako udział w czystym zysku z natury rzeczy nie może być wcześniej ustaloną lecz dopiero na podstawie rocznego bilansu po upływie roku administracyjnego, jednakowoż stąd nie wynika z logiczną koniecznością, iżby nie należało się tym urzędnikom, którzy przez czas niedochodzący roku — jak powód — z pożytkiem dla instytucyi pracowali — do jej zysku się przyczynili zwłaszcza, że tantyema, jako uzupełnienie płacy powoda służyć miała.

Orzeczenie o kosztach sporu I. instancyi uzasadnionem jest w §. 43. ust. 2. pr., albowiem wysokość

przyznanego roszczenia dopiero na podstawie swobodnego ocenienia sędziego ustaloną została.

Ponieważ apelacya pozwanego uwzględnioną nie została, przeto winien on na podstawie §. 41—50 prc. koszta sporu II. instancyi powodowi wynagrodzić.

C. k. Sąd krajowy Oddz. V.

we Lwowie, d. 3. listopada 1904.

Zubrzycki w. r.

D.

Wyrok Sądu III. instancyi.

Nr. 19184.

W Imieniu Jego Cesarskiej Mości!

C. k. Najwyższy Trybunał sądowy jako sąd rewizyjny w sprawie Juliana Czauderny, powoda zastąpionego przez adw. Dra Reitera przeciw Bankowi parcelacyjnemu, stowarzyszeniu zarejestrowanemu z ograniczoną poręką we Lwowie, pozwanemu, zastąpionemu

przez adw. Dra Tadeusza Sołowija we Lwowie, o 583 K. 30 h. zpn., w skutek rewizyi pozwanych od wyroku c. k. Sądu krajowego we Lwowie, jako sądu apelacyjnego z 3. listopada 1904. Bc. V. $\frac{351/4}{2}$, którym na apelacyę pozwanych zatwierdzono wyrok c. k. Sądu powiatowego S. I. we Lwowie, z 2. września 1904. C. XIII. $\frac{205/4}{8}$, na posiedzeniu niejawnem *orzekł:*

„*Rewizyi pozwanych nie uwzględnia się;* pozwani obowiązani są zapłacić powodowi koszta odpowiedzi rewizyjnej w kwocie 26 K. 70 h. w dniach 14 pod rygorem egzekucyi“.

Powody:

Rewizyi pozwanego Banku, opierającej się jedynie na postanowieniach §. 503. l. 4. p. c. nie można przyznać uprawnienia, gdyż we wyroku Sądu apelacyjnego nie można się dopatrzeć błędnego ocenienia sprawy ze stanowiska prawnego; przeciwnie, ocenienie to odpowiada zupełnie ustalonemu stanowi sprawy i postanowieniom ustawy i pod tym względem wystarcza, wnoszącego rewizyę odesłać do trafnych powodów zaczepionego wyroku, nieodpartych wywodami rewizyi.

Orzeczenie o kosztach odpowiedzi rewizyjnej opiera się na postanowieniach §§. 41. i 50. p. c.

C. k. Najwyższy Trybunał sądowy.

Wiedeń, dnia 14. marca 1905.

Steinbach w. r.

Zakończenie:

Jeden ze znawców podczas przesłuchania w Sądzie I. Instancyi wypowiedział mimochodem następujące zdanie:

„Znam wszystkich panów, którzy stoją na czele Banku i znam ich z najlepszej strony, nie mogę więc pojąć, by oni chcieli zagarnąć cudzą pracę...“

List otwarty w sprawie Banku parcelacyjnego.

Instytucya zawodowo zajmująca się parcelacyą, istniejąca od lat ośmiu, która w ciągu tego okresu czasu rozparcelowała 44 majętności między tysiące nabywców za więcej niż 16 milionów Koron, w obszarze zwyż 20 tysięcy morgów i w różnych stronach kraju, która cieszy się tak wielkiem zaufaniem u włościan, że w niektórych wypadkach, gdy odmówiła właścicielowi majątku objęcia parcelacyi, mógł on sam przeprowadzić parcelacyę tylko wówczas, gdy zainteresowani włościanie otrzymali zapewnienie ze strony naszej, że i bez udziału Banku parcelacya będzie przeprowadzoną uczciwie, która w uzdrawiający sposób oddziałała na prowadzenie parcelacyi przez osoby prywatne i liczne w kraju spółki parcelacyjne — taka instytucya nie potrzebuje dowodzić racyi swego istnienia.

Nie potrzeba również dowodzić i racyonalności samej parcelacyi w naszym kraju, skoro nawet sfery konserwatywno-ziemiańskie same stworzyły 3 Banki ziemskie i jedną Spółkę parcelacyjną, które pod zarządem wybitnych tej sfery reprezentantów, aczkolwiek przy powstaniu swem miały na celu ratowanie w inny sposób średniej własności ziemskiej, zajmują się wyłącznie tylko parcelacyą.

Zrozumienie konieczności tego procesu przeobrażania się naszych stosunków agrarnych doszło już nawet tak daleko, że w łonie najwyższej naszej magistratury krajowej powstał w ostatnich latach zamiar utworzenia wielkiej krajowej instytucyi parcelacyjnej a zarazem kredytowej.

Nie przesądzając kwestyi, czy to ukrajowienie akcyi parcelacyjnej jest pożądane, mamy prawo stwierdzić, że największą w dzielnicy naszej instytucyą finansową specyalnie zajmującą się parcelacyą jest Bank parcelacyjny, ale jest zarazem instytucyą narażoną na ciągłe ataki ze stron najrozmaitszych.

I rzecz to zupełnie zrozumiała.

Akcya Banku parcelacyjnego, wnikająca w te najżywotniejsze stosunki, jakimi są dla każdego narodu jego stosunki agrarne, akcya mająca w następstwach swoich niezmiernie doniosłe znaczenie dla politycznego jego ustroju, pożądana dla jednych stronnictw politycznych, a co najmniej niemiła dla innych, akcya taka i instytucya, która ją prowadzi, musi z natury rzeczy być terenem ścierania się przeciwnych prądów i stronnictw.

Od kilku lat utartym niemal stało się zwyczajem, że każde Ogólne zgromadzenie członków Banku parcelacyjnego powoduje w prasie cały szereg artykułów, skierowanych przeciw instytucyi naszej. W roku bieżącym już nawet przed docznem Ogólnem zgromadzeniem pojawiły się w dziennikach artykuły przeciw Bankowi parcelacyjnemu, zwiastuny niejako tego, co nas czeka po zgromadzeniu.

Chcemy w niniejszem piśmie dać odpowiedź i wyjaśnienie z powodu zarzutów, tak natury ogólniejszej, jak i niektórych specyalnych, dotyczących parcelacyi, przez nas przeprowadzonych.

Na wstępie przypomnimy, że nazwaliśmy instytucyę naszą finansową i że przy sprawiedliwej ocenie jej działalności o tym jej charakterze zapominać nie należy. Charakter instytucyi finansowej nakłada na jej zarząd — między innymi — obowiązek publicznego składania rachunków. Temu obowiązkowi czyni też Bank zadość w granicach ustawą przepisanych. — Ale przez ten obowiązek ustawowy nie staje się instytucya finansowa instytucyą publiczną w tem znaczeniu, w jakiem taką instytucyą jest n. p. Towarzystwo Szkoły Ludowej i t. p. Charakter bowiem Banku parcelacyjnego, jako instytucyi finansowej, nie pozwala Bankowi, a ustawa nie nakazuje mu podawać do publicznej wiadomości takich szczegółów jego działalności, których opublikowanie mogłoby w ten lub ów sposób narazić na szkodę interesa instytucyi i osób pozostających z nią w stosunkach. Tak n. p. nie podajemy do wiadomości publicznej kalkulacyi parcelacyjnych, ceny, za jaką majątki kupujemy, stanu odłużenia naszych komitentów i t. p.

Że dyskrecya w instytucyach tego rodzaju jest niezbędną, dowodem § 12. ustawy rewizyjnej z 10. czerwca 1903, który obowiązuje lustratora stowarzyszeń zarob. i gosp. „do zachowania w tajemnicy uzyskanych w toku czynności rewizyjnych wiadomości o interesach i obrotach stowarzyszenia“.

Bank ziemski w Krakowie nie podaje nawet nazw parcelowanych majątków a tylko powiaty, a nikt mu z tego nie czyni zarzutu. My zaś w bardzo szczegółowych tablicach podajemy daty statystyczne, odnoszące się do poszczególnych parcelacyi, t. j. te właśnie szczegóły, które dla oceny naszej działalności i narodowego stanowiska mogą mieć znaczenie. A na ostatniem Ogólnem zgromadzeniu naszem dyrektor Deskur na zapytanie prof. Bykowskiego podał szczegółowe informacye o majętnościach, objętych do parcelacyi w r. 1906 ku zupełnemu zadowoleniu interpelanta i wręcz nieprawdziwem jest twierdzenie „Dziennika polskiego“, że spisu tych majętności sprawozdawcy „Dziennika“ nie udzielono, mimo prośby zwróconej do dyrekcyi, gdyż żaden ze sprawozdawców z tem żądaniem nie wystąpił.

Zarząd instytucyi finansowej musi być jej zapobiegliwym gospodarzem, musi dbać o całość powierzonych instytucyi udziałów członków i będących w obrocie obcych kapitałów, musi, między innemi, dbać o jej zyski.

Wielkie zyski Banku parcelacyjnego to jeden z często powtarzanych zarzutów. Niewątpliwie są one wielkie w stosunku do własnego majątku Banku. Ale właściwej miary dla oceny wysokości naszych zysków szukać należy nie w ich stosunku do naszego kapitału własnego, lecz z jednej strony w porównaniu z innemi instytucyami parcelacyjnemi, z drugiej zaś w rozdziale zysków, dokonywanych corocznie na mocy statutu przez Ogólne zgromadzenie członków.

Co do pierwszego, to — aczkolwiek istnieją w kraju 3 Banki ziemskie (w Krakowie, Łańcucie i Lwowie), zawodowo zajmujące się parcelacyą, jednakże moglibyśmy dla przeprowadzenia porównania co do wysokości zysku korzystać tylko ze sprawozdań Banku ziemskiego w Krakowie, gdyż inne wymienione instytucye dotychczas sprawozdań drukiem nie ogłosiły.

Ale i w sprawozdaniach Banku ziemskiego w Krakowie (przedtem „Towarzystwo wzajemnej obywatelskiej pomocy“) nie znajdujemy dat dla takiego porównania.

Chcąc więc drogą porównania określić, czy nasze zyski są wysokie, czy też nizkie, musimy sięgnąć po cyfry porównawcze do instytucyi parcelacyjnych w W. Ks. Poznańskiem, korzystając w tym wypadku z dat podanych przez Dra Jana Rozwadowskiego w jego obszernej i gruntownej pracy o parcelacyi w tej dzielnicy Polski.

Z istniejących w W. Ks. Poznańskiem instytucyi parcelacyjnych polskich posiadamy dane wyczerpujące tylko co do dwóch, które zakresem swych czynności i typem interesów nadają się do porównania z naszą.

Mamy tu na myśli Bank ziemski, prowadzący, tak jak nasz, wszystkie trzy rodzaje pośrednictwa parcelacyjnego i Spółkę rolników parcelacyjną, instytucyę czysto komisową.

I to porównanie z W. Ks. Poznańskiem wykazuje, iż za usługi nasze pobieramy wynagrodzenie bardzo nizkie, gdyż Bank ziemski, instytucya o pokroju wcale nie spekulacyjnym, ma czystego zysku z rozsprzedanego morga K. 25. Spółka rolników parcelacyjna K. 13·50, a nasz Bank K. 8·66.

Przy porównaniu naszego Banku pod względem kosztów administracyi z instytucyami w zaborze pruskim okazuje się, iż koszta te obliczone na 1 morg parcelowanego obszaru wynoszą: w Banku ziemskim K. 12·50, w Spółce rolników parcelacyjnej K. 14·—, w naszej instytucyi K. 10·10.

Co do drugiego, — to jak wskazują sprawozdania nasze, dywidenda od udziałów nie przekraczała 8%, nie można więc jej uważać za wygórowaną. Wydatne dotowanie funduszu rezerwowego i funduszu strat, na które przeznacza się corocznie niemal 1/3 czystego zysku wypływa z natury naszej instytucyi, która musi dążyć do powiększenia kapitału własnego z jednej strony, z drugiej zaś tworzyć rezerwy na niedające się przewidzieć straty, zupełnie możliwe w interesach tak zawiłych, jak parcelacye.

Znaczną część zysków przeznacza się na uzupełnienie płac pracowników naszej instytucyi w formie tantyem, remuneracyi i dotacyi dla funduszu zaopatrzenia urzędników.

Bardzo znaczną też pozycyę rozdziału zysków stanowi dotacya na cele kulturalne. Po koniec roku 1906 wydaliśmy na ten cel z zysków instytucyi naszej K. 29.231·60, a na rok 1907 dysponujemy w funduszu kulturalnym kwotą K. 18.668·76. Żadna instytucya w kraju — oprócz Kasy oszczędności miasta Krakowa i Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, nie przeznacza corocznie tyle na cele kulturalne, co Bank parcelacyjny.

Zarzut drugi, z powodu którego chcemy tu dać wyczerpujące. choć może właśnie dla inicyatorów tych zarzutów niemiłe wyjaśnienie, dotyczy parcelacyi przeprowadzonych przez Bank w Galicyi wschodniej czyli t. zw. „ruskich parcelacyi“.

Słusznem jest żądanie, ażeby Bank parcelacyjny nawet jako instytucya finansowa — ale polska — interesowi narodowemu służył.

Aby zaś stanowisko Banku pod tym względem wyjaśnić. musimy sięgnąć do chwili jego powstania i przypomnieć ówczesny (w roku 1899) skład jego Rady Nadzorczej.

Skład ten był następujący:

Prezes Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski właściciel dóbr, profesor Akademii rolniczej w Dublanach, później jeden z założycieli Stronnictwa narodowo-demokratycznego.

Zastępca prezesa Dr. Jan Kanty Steczkowski, Dyrektor Galicyjskiej Kasy oszczędności.

Członkowie:

Jan Biedroń, członek Stronnictwa ludowego.

Jakób Bojko, poseł do Sejmu i Rady państwa, członek Stronnictwa ludowego.

Dr. Wacław Domaszewski, Dyrektor Banku krajowego.

Dr. Władysław Kraiński, Prezes dyrekcyi Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Jan Stapiński, sekretarz Rady nacz. Stronnictwa ludowego i poseł do Rady państwa.

Andrzej Średniawski, członek Stronnictwa ludowego i poseł na Sejm krajowy.

Wojciech Wiącek, obecnie członek Stronnictwa narodowo-demokratycznego i poseł do Rady państwa.

Bolesław Żardecki, poseł na Sejm krajowy, obecnie Dyrektor Banku ziemskiego w Łańcucie.

Ignacy Domagalski, lustrator związkowy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i członek stronnictwa narodowo-demokratycznego.

Jan Popławski, redaktor „Słowa polskiego“ i członek Stronnictwa narodowo-demokratycznego.

Ta Rada nadzorcza na posiedzeniu dnia 26. września 1899 r. w następującym składzie:

Pp. Bojko Jakób, Dr. Domaszewski Wacław, Domagalski Ignacy, Kraiński Władysław, Popławski Jan, Stapiński Jan, Dr. Steczkowski Jan Kanty, Wiącek Wojciech i z dyrekcyi dr. Jan Deskur między innemi uchwaliła.... „zalecenie dla Dyrekcyi, aby z licznie już dziś zgłoszonych interesów parcelacyjnych starała się wybrać przedewszystkiem do przeprowadzenia dwa komisowe, a to jeden w zachodniej części kraju, drugi we wschodniej, kierując się widokami na najpomyślniejsze załatwienie i o ile możliwe pomiędzy miejscowych nabywców rozparcelowanie takich dwu pierwszych majątków“.

Protokół tego pierwszego posiedzenia spisany został przez sekretarza Rady nadzorczej p. Domagalskiego, nie zanotowano w nim żadnego *votum separatum*.

Na posiedzeniu z dnia 23. listopada 1899 Dyrekcya przedstawiła Radzie nadzorczej do zatwierdzenia dwa interesy, a mianowicie: parce-

lacyę częściową lub całkowitą dóbr Kunaszów w powiecie rohatyńskim i Paszowej w powiecie liskim, dla spółki włościan ruskich. Rada nadzorcza (w następującym składzie: dr. Jan Pawlikowski, dr. W. Domaszewski. dr. Jan Steczkowski, B. Żardecki i J. Popławski) „poleciła Dyrekcyi traktować o parcelacyę całego majątku (Kunaszowa)... Co się zaś tyczy interesu komisowego w Paszowej, powiat liski, uchwalono, żeby Dyrekcya prowadziła dalej pertraktacye...“

Protokół spisany przez p. Jana Popławskiego; żadnego *votum separatum* nie zanotowano.

Na posiedzeniu Rady dnia 21. stycznia 1901 r. (obecni: dr. Jan Pawlikowski, J. Biedroń, dr. Domaszewski, J. Popławski, dr. J. Steczkowski i J. Stapiński) omawiano w dalszym ciągu sprawę nabycia na parcelacyę dóbr Olesza [powiat tłumacki] i wejścia w umowę z księdzem Tytusem Wojnarowskim, znanym ruskim działaczem parcelacyjnym, który parcelacyę miał prowadzić. „Dr. Steczkowski, i pp. Biedroń i Popławski byli przeciwni nabywaniu majątku przez Bank na licytacyi głównie z tego powodu, że jeżeli parcelacya zawiedzie, sprzedaż drzewostanu jest niemożliwą w ciągu krótkiego czasu. Po wyjaśnieniach p. Deskura uchwalono [przy równości głosów derymował przewodniczący*] nabyć na licytacyi Oleszę...“ i wejść w interes z ks. Wojnarowskim.

Takie stanowisko, zgodnie z opinią w kraju panującą co do wzajemnego stosunku obu narodowości, zajmowała Rada nadzorcza i Dyrekcya Banku parcelacyjnego w sprawie parcelacyi we wschodniej Galicyi.

W miarę tego jednak, jak się stosunek między obydwoma narodami zaostrzał i w łonie zarządu Banku ujawniał się prąd przeciwny parcelowaniu we wschodniej Galicyi majętności polskich pomiędzy włościan ruskich.

Od roku też 1905 nie objęliśmy w Galicyi wschodniej ani jednej majętności do parcelacyi między włościan ruskich. Rzecz oczywista, że dawniej rozpoczęte tych parcelacyi musieliśmy dokończyć ze względu na zobowiązania przyjęte wobec właścicieli majętności i nabywców parcelacyjnych.

Nie jesteśmy wrogami narodu ruskiego, nie mamy względem niego zamiarów zaborczych ani nie uprawiamy polityki „narodowej ekspansyi“. Owszem, pomni na naszą, którą wciąż jeszcze prowadzimy, walkę o prawa narodowe, życzymy bratniemu narodowi, aby osiągnął to wszystko, co sprawiedliwość przyznać mu nakazuje.

Ale świadomi też jesteśmy tego, że jako instytucya polska pracować winniśmy dla ludu polskiego w Galicyi zachodniej, w Galicyi zaś wschodniej o tyle, o ile warunki pozwalają daną majętność rozparcelować pomiędzy włościan polskich. Przy bardzo bowiem wysokich cenach ziemi w Galicyi zachodniej nabycie jej dla włościan, ekonomicznie słabszych staje się często niemożliwem. W wielu natomiast miejscowościach Galicyi wschodniej, względnie nizka cena ziemi pozwala i takiemu mało zasobnemu włościaninowi nabyć znaczniejszy obszar gruntu, ten niemal jedyny dla niego w naszych stosunkach warsztat pracy. Nie znalazłszy tego oparcia w ziemi, udaje się taki włościanin często na bezpowrotną emigracyę do Ameryki.

Ten wyłącznie cel służenia ekonomicznej potrzebie włościan polskich stał się wytyczną naszej akcyi w Galicyi wschodniej.

Tak powstały we wschodniej Galicyi następujące kolonie polskie:

1. Czerniawka, powiat jarosławski;
2. Doliniany i Popiele, powiat gródecki;
3. Wołosów, powiat nadwórniański;
4. Konopnica, powiat lwowski;
5. Tarnawica polna, powiat tłumacki;
6. Wola baraniecka, powiat samborski;
7. Wygnanka, powiat nadwórniański;
8. Łukowiec żurowski, powiat rohatyński;
9. Czereszenki, powiat kałuski.

Ten stan rzeczy dobrze był znany tym, którzy przed laty kilku walkę z Bankiem parcelacyjnym rozpoczęli. Zasiadali oni przecież w łonie jego Rady nadzorczej. Ale, o ile przedtem w głównym swym organie mieli dla działalności Banku tylko słowa uznania, od tego czasu rozpoczęli z naszą instytucyą systematyczną walkę, prowadzoną zarówno w artykułach dziennikarskich, w broszurach, jak i na ogólnych zgromadzeniach, zarzucając bezzasadnie i obłudnie Bankowi parcelacyjnemu co najmniej indyferentyzm narodowy.

Kto bezstronnie rzeczy sądzić zechce, musi przyznać, że te zarzuty antinarodowej działalności, rzekomo w imię obrony interesów narodowych stawiane, o ile działalności Banku od r. 1905 dotyczą, są zgoła nieuzasadnione, bo — jak wykazaliśmy — interesy te działalnością Banku parcelacyjnego wcale zagrożone nie były.

O ile zaś zarzuty te sięgają czasu przed rokiem 1905, są one nieszczere. Wszakżeż ludzie zaliczający się do najwybitniejszych w Stronnictwie narodowo-demokratycznem, należeli do założycieli Banku. Wszakżeż ich to głosami uchwalała Rada nadzorcza obejmowanie tych ruskich parcelacyi.

To też przyczyny tego rodzaju ataków na Bank szukać należy nie w interesie narodowym, ale w interesie stronniczym, w zupełnie zresztą ze stanowiska polityki stronnictwa zrozumiałej chęci poddania pod swój wpływ wyłączny jaknajwiększej ilości instytucyi w kraju. Czy następstwa takiego owładnięcia byłyby dla danej instytucyi korzystne, to rzecz dyskusyi, ale pewnem jest, że byłyby korzystne dla stronnictwa narodowo demokratycznego. Ten interes Stronnictwa dyktuje też jego organom prasowym zarzut, że w Banku parcelacyjnym rządzą „ludowcy“, że jest to „ich“ instytucya.

Faktem jest, że z grona dwunastu członków Rady nadzorczej jest obecnie 7 członków Stronnictwa ludowego, że w liczbie tych siedmiu jest 4 posłów Stronnictwa ludowego do Rady państwa. Czy jednak można się dziwić temu, gdy się zważy, że w chwili powstania Banku skład jego Rady nadzorczej (p. wyżej) miał charakter bezpartyjny, że dopiero później, gdy pojedynczy członkowie poczęli z Rady nadzorczej się usuwać, lub nie uzyskali większości głosów na walnem zgromadzeniu, ukształtowała się ona w składzie takim, w jakim jest obecnie.

I rzeczą jest przecież zupełnie naturalną, że Stronnictwo ludowe (reprezentujące interesy włościaństwa polskiego) i Bank parcelacyjny w ścisłym ze sobą pozostają kontakcie.

Parcelacya jest sprawą dla ludu a więc i Stronnictwa ludowego pierwszorzędnej wagi. Poparcie Stronnictwa ludowego jest dla instytucyi parcelacyjnej rzeczą także wagi pierwszorzędnej.

Ale pamiętać trzeba, że jest w Radzie nadzorczej 5 członków do Stronnictwa ludowego nie należących, że komisya kontrolująca z łona Rady nadzorczej, t. j. ten jej organ, który wykonywał ciągły i bezpośredni nadzór nad tokiem spraw w Banku parcelacyjnym, składa się z 2 członków nienależących do tego stronnictwa i nigdy członkowie tego stronnictwa w skład jej nie wchodzili, że większość członków komisyi rewizyjnej Ogólnego zgromadzenia także nie należy do ludowców, którzy nigdy większości w tej komisyi nie stanowili.

W zarządzie Banku łączy ich wzajemne zaufanie, że wspólna ich praca dla ludu polskiego jest szczerą i z obywatelskiego ducha płynącą.

Z zarzutem, że Bank jest w ręku ludowców łączy się zazwyczaj zarzut, że instytucya nasza popiera organ Stronnictwa ludowego „Przyjaciela Ludu“ materyalnie, umieszczając w nim liczne i dobrze płatne ogłoszenia.

Tak jest. I nie możemy tych ogłoszeń, mających na celu godziwą zupełnie reklamę dla naszej instytucyi i poszczególnych jej interesów parcelacyjnych, umieszczać gdzieindziej, niż w pismach dla ludu przeznaczonych. Tego domagają się właściciele parcelowanych majętności i włościanie nabywcy. Mamy w aktach dowody, że jeden z najwybitniejszych ziemian naszych, powierzając nam parcelacyę rodzinnego majątku, prosił nas nawet, abyśmy uzyskali osobiste dla niej poparcie posła Stapińskiego. Przecież nikt chyba żądać nie będzie, abyśmy ogłoszenia o Banku i jego parcelacyach umieszczali w pismach, których lud nie czyta.

Ale umieszczamy je także w „Przewodniku Kółek rolniczych“, umieszczaliśmy je dawniej w „Ojczyźnie“ (przeznaczonym dla ludu tygodniku Stronnictwa narodowo-demokratycznego), w „Gazecie niedzielnej“ (redagowanej przez ks. Wesolińskiego posła stronnictwa centrum). Przestaliśmy jednak umieszczać inseraty w tych pismach wskutek odmowy z ich strony, przyczem dodamy mimochodem, że „Ojczyzna“ przestała drukować w ciągu roku nasz inserat z góry zapłacony. Rachunki tych pism za inseraty przekonały nas jednak że cena ogłoszeń naszych w „Przyjacielu Ludu“ jest nawet niższą od ceny, jaką płaciliśmy innym pismom ludowym.

Zarzut partyjności i materyalnego popierania odnośnych stronnictw z tego tytułu, należałoby zrobić także i tym instytucyom parcelacyjnym, które nie umieszczają ogłoszeń w „Przyjacielu Ludu“, a wyłącznie w innych czasopismach ludowych, jak n. p.: w „Ojczyźnie“, „Gazecie niedzielnej“, organach stronnictw: narodowo-demokratycznego i centrum i nawet w organie ks. Stojałowskiego.

Przechodzimy do zarzutów specyalnych.

Pierwszy z nich dotyczy rzekomego działania na szkodę naszych komitentów, asumpt zaś do niego dała „Dziennikowi polskiemu“ parcelacya majętności Siennów.

Przeprowadziliśmy dotychczas 32 parcelacyi komisowych, t. j. prowadzonych na rachunek właściciela parcelowanego majątku. W niektórych wypadkach pobraliśmy od właściciela majątku za przeprowadzenie parcelacyi prowizyę tak nizką (3%, 2% i nawet 1%), że nie pokrywała absolutnie kosztów naszej pracy, włożonej w daną parcelacyę.

Był wypadek, że, uwzględniając wyjątkowe położenie byłego właściciela majątku, zwróciliśmy mu część pobranej nizkiej prowizyi.

Co do Siennowa, to przedewszystkiem skonstatować należy, że sytuacya właścicieli Siennowa, którzy w chwili objęcia przez nas parcelacyi, byli zagrożeni zupełną ruiną materyalną, obecnie nietylko że nie jest rozpaczliwą, jak to artykuły „Dziennika polskiego“ przedstawiają, ale przeciwnie, wyniki parcelacyi okazały się nadspodziewanie pomyślne, o wiele nawet pomyślniejsze, aniżeli się tego właściciele przy kalkulacyi sperandy parcelacyjnej spodziewali.

Przy objęciu parcelacyi obliczono, że w razie parcelacyi całkowitej (t. j. całego Siennowa) i po pokryciu wszystkich długów, nie wyłączając i rodzinnych, pozostać może właścicielowi około K 61.000 w gotówce.

Czysta zaś wartość pozostałej po parcelacyi w ręku właścicieli reszty Siennowa, obejmującej około 280 morgów z zabudowaniami i inwentarzem, po potrąceniu obciążenia wynosi conajmniej 100.000 koron.

Nieprawdziwem jest twierdzenie, jakoby koszta parcelacyi wynosiły $14\frac{1}{2}\%$. Wynosiły one, już łącznie z prowizyą Banku $9\frac{1}{2}\%$, a mianowicie:

1. należytości skarbowe	K	1680.51
2. należytości sądowe i adwokackie	„	2197.92
3. koszta podróży	„	2294.36
4. koszta notaryalne i stemplowe .	„	1672.98
5. blankiety wekslowe i koszta protestów	„	450.20
6. pomiary	„	2932.30
7. portorya, depesze i różne drobne wydatki	„	321.27
8. koszta załatwienia podań tabularnych, wyciągi hipoteczne i arkusze gruntowe	„	535.40
9. pośrednikom	„	2300.—
razem . .	K	14384.94
Prowizya Banku parcelacyjnego .	„	15318.80
razem . .	K	29703.74

co wobec osiągniętej przy częściowej parcelacyi Siennowa cenie sprzedaży K 306376.12 wynosi tej ceny 9·6%.

Rzeczą jest jasną, że gdy właściciele Siennowa w toku parcelacyi odstąpili od zamiaru parcelacyi całkowitej, musieli znaleźć źródło na pokrycie tych długów, które z funduszów uzyskanych z dalszej parcelacyi miały być spłacone, względnie pretensyi Banku parcelacyjnego, który te długi poprzednio był spłacił.

A gdy Bank parcelacyjny zażądał pokrycia swojej wierzytelności, a właściciele Siennowa zajęli stanowisko wyłącznie negatywne, stosunek z nimi wszedł na drogę sądową.

Nie jest winą Banku parcelacyjnego, że sądy — jak się żali ktoś w „Dzienniku polskim“ — „z przekonania“ rozstrzygały procesy na korzyść Banku, że koszta procesów były znaczne.

Nieszczęściem dla właścicieli Siennowa była nie parcelacya częściowa, która pozwoliła im zachować obszar złożony z około 280 morgów najlepszych gruntów z zabudowaniami gospodarskiemi i inwentarzem, — nieszczęściem byli ich doradcy.

Jako dalsze wyjaśnienia, dotyczące parcelacyi Siennowa, podajemy niżej wyjątki ze sprawozdania komisyi kontrolującej Rady nadzorczej z dokonanej rewizyi rachunków Banku parcelacyjnego we Lwowie w dniach 30 i 31 maja, 1, 2, 3, 4, 5 i 8 czerwca 1907.

„Już przy sprawdzaniu zamknięcia rachunków Banku, a po wyjściu pierwszej seryi artykułów „Dziennika polskiego“ w numerach 121, 123, 144, 146 i 148 badała komisya fakty i zarzuty w nich zawarte i w sprawozdaniu swojem z daty 6. kwietnia 1907 zaznaczyła, że „nie widzi powodu do uczynienia Dyrekcyi zarzutu postępowania nielegalnego, krzywdzącego osoby interesowane“. Badania ówczesne co do Siennowa utwierdziły komisyę w tem przekonaniu, że Dyrekcya z uprzedzającą życzliwością stosowała się do życzeń komitenta, że sporządzała szczegóło-

*) Dr. J. Pawlikowski.

we rachunki, oparte na warunkach umowy, że wreszcie wynik parcelacyi przewyższył w kierunku dodatnim rezultat, spodziewany przy zawieraniu umowy. Co do innych wówczas ogólnikowo sformułowanych zarzutów, zauważyła komisya nieprawdziwość lub tendencyjne zestawienie faktów, na których zarzuty opierano.

„Gdy w nowej seryi artykułów zarzuty ponowiono, powołując się na rzekomo autentyczne cyfry i fakty, uważała komisya za stosowne pójść w szczegółowem ich badaniu do możliwie najdalszych granic, mianowicie: zbadać szczegółowo rachunki komitentów i parcelantów co do okoliczności powołanych w artykułach „Dziennika“ badać kontrakty, dokumenty, korespondencye, przesłuchiwać najpoważniejszych urzędników Banku, wreszcie co do Łukowca żurowskiego przeprowadzić na miejscu ocenienie drzewostanu przez ukwalifikowanego rzeczoznawcę.

„Co do parcelacyi Siennowa stwierdzono, że na oddanych 763 morgów rozparcelowano w myśl kontraktu 478 mg., pozostawiając właścicielowi zaokrąglonych 285 mg. Ze sprzedaży gruntów uzyskano K 306376·12 przy częściowej parcelacyi zamiast przewidywanych K 578000 przy parcelacyi zupełnej całego majątku.

„Rachunki przedkładano komitentowi trzy razy, a to osobno szczegółowy wyciąg z księgi rachunków bieżących, zawierający dochody i wydatki w porządku chronologicznym, jak po sobie następowały, a osobno systematyczne ugrupowanie wydatków, według poszczególnych tytułów. Przedłożono je najpierw właścicielowi a potem na ręce adwokatów dra Marjańskiego i dra Zborowskiego. Osobno przedłożono wykaz parcelantów, wedle ilości morgów i ich cen, a wreszcie wykaz dłużników z parcelacyi z uwidocznieniem kapitału i odsetek. Raty przez dłużników płacone i odsetki zapisywano na dobro komitenta

„Zarzut, że Bank parcelacyjny eskontował w Banku krajowym weksle kaucyjne pp. Wolskich na 100.000 K a nie zwrócił pp. Wolskim zarobku 2 1/2 %, nie wytrzymuje krytyki bo eskont tego wekslu był przewidziany w umowie i jej warunkiem, bo akceptanci z tytułu weksla tego nikomu ani halerza procentu nie zapłacili, zresztą zaś każdy laik wie o tem, że różnica pomiędzy procentem pobieranym a płaconym stanowi dochód Banku a nie klienta. Nawiasem zaznacza się, że autor stanął w sprzeczności z tabliczką mnożenia, bo ową nadwyżkę 2 1/2%-ową obliczył za dwa lata na 10.000 zamiast 5000 K.

„Sposób obliczania przez informatora „Dziennika polskiego“ dochodów i wydatków za pomiary, koszta podróży i inseraty na podstawie cen jednostkowych i przeciętnych, uzyskanych z niedokładnych cyfr usuwa się z pod krytyki rzeczowej...“

Wobec powyższego sprawozdania uważamy za zbyteczne wdawać się w polemikę z wywodami autora artykułów o Siennowie i przeciwstawiać jego cyfrom, zupełnie dowolnym, cyfry prawdziwe. Gdybyśmy bowiem nawet uwierzyć chcieli w jego dobrą wiarę, to zupełna jego nieznajomość techniki interesów parcelacyjnych, całkowita ignorancya w kwestyach rachunkowych, nie pozwala nam przypuszczać, iż autor tych artykułów zechce błąd swój uznać.

Nadmieniamy w końcu, że ze wszystkich interesów parcelacyjnych komisowych ten jeden tylko oparł się o sądy, ale jest obecnie na drodze ugodowego załatwienia.

W seryi innych artykułów zarzuca nam „Dziennik polski“, że wyzyskujemy włościan.

W odpowiedzi moglibyśmy poprzestać na zaznaczeniu, że w gronie naszej Rady nadzorczej zasiadają 3 włościanie pp. Bojko, Harnek i Olszewski, że ci trzej, oraz pp. Biesiadecki i Bernadzikowski mieszkają na prowincyi właśnie w tych okolicach, gdzie najwięcej naszych parcelacyi prowadzimy. Nie sądzą oni o naszej działalności tylko z tego, co usłyszą na posiedzeniach Rady nadzorczej. Znają przebieg wielu interesów, bo w przeprowadzeniu ich czynny biorą udział i niejednokrotnie wskutek ich interwencyi licznym słusznym żądaniom włościan-parcelantów czyniliśmy zadość.

Rozumiemy dobrze, że osoba autora tych artykułów w „Dzienniku polskim“, względnie informatora „Dziennika polskiego“, byłego (przez niespełna rok) urzędnika Banku parcelacyjnego, uwolnionego z posady z powodu braku kwalifikacyi, a ukrywającego się pod pseudonimem Jeremi Zora, znanego sferom konserwatywnym autora rewelacyi w dziennikach o Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, przedtem także z tego Towarzystwa usuniętego, mogła redakcyi dawać niejaką rękojmię ścisłych informacyi.

Z przykrością jednak stwierdzić musimy, że informator „Dziennika polskiego“ w błąd wprowadził jego redakcyę a jego wywodom i cyfrom przeciwstawimy następujące wyjątki z powołanego już sprawozdania komisyi kontrolującej:

„Wola baraniecka objętą została w chwili, gdy ks. Huciński, nabywszy majątek do całkowitej parcelacyi, nie był w stanie dopełnić obowiązków wobec parcelantów, a sytuacya była tak poważną, z powodu wygórowanej ceny kupna, że Dyrekcya uległa tylko naleganiom osób wpływowych z tego właśnie obozu, który ją obecnie krytykuje i weszła w układy, zażądawszy gwarancyi na ewentualny niedobór i procenta do wysokości 40000 K. Parcelacya dokonaną została pomiędzy włościan polskich w ciągu r. 1904 bardzo pomyślnie, gwaranci nie ponieśli żadnych strat, a Bank parcelacyjny otrzymał procenta należne i zastrzeżoną prowizyę. Majątek rozsprzedano w całości, co wynikało z umowy, zawartej jeszcze przez ks. Hucińskiego.

„Komisya bardzo szczegółowo badała rachunki parcelantów, celem przekonania się, czy nabywcy włościanie, których było 99, nie byli narażeni na zdzierstwo ze strony Dyrekcyi. Od parcelantów pobierano: a) należytości uboczne t. j. koszta pomiaru, kontraktu, użytkowania gruntów (przed podpisaniem kontraktów); b) koszta uzyskania pożyczki hipotecznej w Banku krajowym t. j. skrypt dłużny, stemple, portorya i prowizya 2 proc. dla Banku parcelacyjnego za wyrobienie i dopełnienie warunków pożyczki.

„Wszystkie te kategorye wydatków razem wzięte wynosiły od 4·6 do 7·7 proc. ceny kupna, zależnie od rozmiarów nabytych gruntów. Jest to koszt stanowczo bardzo umiarkowany.

„Łukowiec żurowski nabyty został staraniem ks. Emila Seretnego i przy poparciu tych osób z ówczesnej Rady nadzorczej, które obecnie należą do przeciwników Dyrekcyi. Majątek o obszarze przeszło 1600 morgów w tem zaledwie 112 m. roli nabyto od p. Rosenwiesena pod warunkiem, że 20 zamożniejszych włościan złoży weksle kaucyjne na 500000 K (z prawem eskontowania ich) i gotówkę K 10800, jako gwarancyę, że przy cenie kupna 800000 K Bank parcelacyjny znajdzie pokrycie na kapitał włożony, koszta, odsetki i prowizyę. Przy zawieraniu umów bywał obecny i własnoręcznie je podpisywał ks. Seretny. Po otrzymaniu takiej gwarancyi weszła Dyrekcya w układy z właścicielem p. Rosenwiesenem i nabyła Łukowiec za cenę niższą, bo 700000 K. Stało się to w marcu 1905.

„Równocześnie poczyniono u władz starania o zezwolenie na korczunek. Starania te, pomimo przyrzeczeń interwencyi osób w kraju bardzo wpływowych, tylko w części osiągnęły skutek, skutkiem czego przewleka się parcelacya. Dotąd uzyskano pozwolenie na korczunek 413 mg. 853 s².

„Wedle załączonego tu wykazu zakontraktowano dotąd 112 mg. roli i 429 mg. zrębu za łączną

cenę	K 304997·37
sprzedano 340 mg. lasu za . . .	„ 153000·—
speranda na dalszą sprzedaż zrębów i drzewostanu	„ 249000·—
sprzedaż drzewostanu	„ 74000 —
ogółem . .	K 780997·37

Jeżeliby zatem nie uzyskano zezwolenia na dalszy korczunek, to nadwyżka 80997·37 K ponad cenę kupna nie wystarczyłaby nawet na pokrycie kosztów parcelacyi i odsetek od kapitału włożonego, o zyskach zatem, a tembardziej o zyskach aż 197 proc. nie można wcale marzyć, bo, jak dotąd, grozi strata w odsetkach i prowizyi, jeżeli się nie uzyska pozwolenia na korczunek. Część zysku osiągnięta w razie korczunku, użytą będzie jak w innych majątkach, na cele kulturalne osady polskich włościan. Dotąd wydano już około 10000 K na wykopanie kanału i trzech studni.

„Z powodu agitacyi odmówili włościanie odnowienia weksli gwarancyjnych, eskontowanych w Banku krajowym, skutkiem czego musiała Dyrekcya postarać się o inne weksle prolongacyjne, a akcepty gwarantów zupełnie słusznie zatrzymała i nie wyda ich gwarantom aż po rozwikłaniu interesów. Historya z zamykaniem w Łukowcu studni, celem wywarcia na włościan presyi, wedle zeznania osób interesowanych, przedstawia się nieco odmiennie. Jedyną wówczas studnię zamykano przez pewien okres czasu istotnie, ale na noc, celem uzyskania przypływu wody, której mogło zabraknąć, natomiast Bank znacznym kosztem zbudował trzy inne studnie dla użytku włościan.

„Celem przekonania się o prawdziwości zarzutu, że drzewostan na 270 morgach sprzedano za 16000 K, a nabywca wydobył za ten drzewostan aż 200000 K, zaprosiła komisya ukwalifikowanego znawcę lasowego p. Jana Fiałkowskiego (zaleconego przez Zarząd Tow. urzędników pryw.) i wraz z nim udała się dnia 2. b. m. do Łukowca. Skonstatowano tamże, że parcelacyę nazwaną „Nidwy“ obejmującą 280 mg. 1308 s.² oceniła Dyrekcya co do wartości drzewostanu dla sprzedaży detalicznej na K 31000 i drzewostan ten sprzedała p. Nagelbergowi za 16000 K i wraz z dodatkowymi poborami uzyskała K 18550 — uzyskała nadto w umowie trudny, dla innego nabywcy prawie niewykonalny, warunek wyrąbania i zupełnego usunięcia materyału drzewnego w ciągu jednego roku, t. j. do 31. marca 1907, pod utratą całej reszty niewywiezionego drzewostanu na rzecz Banku. Prawdą jest, że kilku włościan zgłosiło ustnie chęć nabycia w mowie będącego drzewostanu za 24000 K, ale widocznie, albo środków, albo chęci im zabrakło, bo w terminie oznaczonym przez Dyrekcyę ani oferty nie wnieśli, ani zadatku nie złożyli.

„Sprawozdanie rzeczoznawcy, który drzewostan ocenił tylko o 982 K. wyżej, niż Dyrekcya, i zaznaczył niezwykle trudne warunki eksploatacyi, dołączamy do niniejszego sprawozdania“.

Przytaczamy je poniżej w całości:

„Oszacowanie drzewostanu sprzedanego w roku 1906 przez Bank parcelacyjny w majątku Łukowiec żurowski w powiecie rohatyńskim.

„Przestrzeń, na której drzewo zostało sprzedane obejmuje 281 morgów starych niezalesionych wyrębów, na nazwę „lasu“ czy „drzewostanu“ zupełnie nie zasługuje. Wyręby te w przeważnej części nizko położone, zabagnione, w b. roku osuszone przekopanym kanałem, porosłe są pojedynczymi krzakami olszy, osiki, iwy i leszczyny, na większych przestrzeniach puste, o charakterystycznym wyglądzie zdewastowanych gruntów leśnych.

„W części na wschód położonej znajduje się około 20 sztuk dębów 400-letnich, sękatych i nadpsutych, nie przedstawiających, prócz gałęzi zdatnych na opał, żadnej wartości, albowiem koszta ich rozbicia i przerznięcia przewyższyłyby otrzymaną cenę za lichy opałowy materyał. W przeciwnej, zachodniej stronie, na przestrzeni około 20-morgowej znajdują się 50—60 letnie pojedyncze dęby, krzywe, gałęziste, z których może kupiec wybrać około 20% pośledniejszego materyału.

„Całą powierzchnię podziliłem celem oszacowania na dwie części:

1. zachodnią pokrytą samymi krzakami olszy, iwy, osiki i leszczyny, o powierzchni 261 morgów i

2. wschodnią, na której stoją z rzadka rozrzucone dęby, o powierzchni 20 morgowej.

1. Redukuję ogólną powierzchnię do 1/3 części, która pokryta młodzieżą znajdującą się na całej powierzchni dawałaby obraz zagajnika, którego wartość wypośrodkować można, gdyż o wycenieniu pojedynczo rozrzuconych kęp mowy być nie może. Na jednym morgu, licząc wszystko do cienkich gałązek, przyjmuję według tablic Feistmantela masy drzewnej 75 m^3 po cenie 2 K. za 1 m^3 chróstu, co daje kwotę 150 kor. za 1 mg.

261 : 3 = 87 morgów.

87 mg. po 150 K. = **13.050 K.**

2. Przestrzeń 20 morgową z rozrzuconą dębiną redukuję do 7 morgów, licząc na nich po 110 m^3 masy drzewnej według podanych wyżej tablic.

Z tego 80% = 88 m^3 opału po 8 K.

20% = 22 m^3 materyału po 26 K.

co daje wartość jednego morga 1.276 K., zatem 7 morg. × 1.276 K. = **8.932 K.** Ogólna wartość drzewa znajdującego się na całej przestrzeni równać się będzie **21.982·00 Koron.**

„Wartość powyższą obniżają następujące okoliczności. Kupujący miał obowiązek wyrąbania i usunięcia całego materyału drzewnego w ciągu jednego roku, tj. do 30. kwietnia 1907 pod utratą całej reszty nie zabranego do tego terminu materyału drzewnego, a dopełnienie tego obowiązku utrudniał teren mokry, w jesieni i na wiosnę prawie niedostępny.

„Ewentualny nabywca miałby nadto konkurencyę p. Nagelberga, który w tym lesie, lecz na terenie suchym, przy drodze publicznej położonym, przestrzeni kilkuset morgów, prowadził już sprzedaż drzewostanów.

Lwów, dnia 5. czerwca 1907 roku.

Jan Fiałkowski

egzaminowany samoistny gospodarz lasowy, były nadleśniczy dóbr Zatorskich mp.“

W przytoczonych ustępach sprawozdania mieści się także odpowiedź na wyrafinowane oszczerstwo, jakiego dopuścił się autor omawianych artykułów, twierdząc, że przy sprzedaży w Łukowcu żurowskim drzewostanu „p. Nagelberg zrobił złoty interes przy Banku parcelacyjnym, a może i nie sam go zrobił“... „Rozsiewane pogłoski — pisze dalej w swem sprawozdaniu komisya kontrolująca — jakoby z kasy Banku parcelacyjnego szły pieniądze na cele agitacyjne, wyborcze, uważamy za oszczerstwo, albowiem w księgach i rachunkach nie znaleziono żadnego wydatku nietylko na cele agitacyjne wyborcze, ale na jakiekolwiek inne cele nie stojące w bezpośrednim związku z przedmiotem przedsiębiorstwa, a nawet wydatki na cele kulturalne osadników z funduszów na ten cel przez walne zgromadzenie przyznawanych, asygnuje Dyrekcya na podstawie uchwał Rady nadzorczej. Wyjątek stanowić mogą drobne stosunkowo datki na cele ściśle humanitarne“.

W innej seryi artykułów „Dziennika polskiego“ ten sam autor usiłuje zaniepokoić opinię publiczną wskazaniem na brak kontroli w Banku parcelacyjnym nad czynnościami Dyrekcyi.

Tak nie jest.

Kontrola Rady nadzorczej jest w Banku parcelacyjnym o wiele ściślejszą i bardziej wnika w szczegóły naszych interesów, niż w innych instytucyach finansowych — a wypływa to z natury interesów Banku.

Oprócz stałej komisyi kontrolującej Rady nadzorczej, która niejednokrotnie w ciągu roku bada rachunki i stan interesów naszych i rewizyi zamknięć rachunkowych przez osobno ku temu powołaną komisyę rewizyjną Ogólnego zgromadzenia — ulegają one kontroli Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przez fachowego lustratora.

Ale Rada nadzorcza Banku parcelacyjnego, oprócz tego rodzaju kontroli, korzysta także w szerokiej mierze ze spostrzeżeń i uwag tych swoich członków, którzy, mieszkając na prowincyi, bezpośrednio na miejscu badają prowadzone przez Bank parcelacyjny parcelacye i mogą stwierdzić, że te parcelacye nie tylko nie są połączone z wyzyskiem, ale nie mają także charakteru czysto mechanicznego krajania ziemi, lecz że Bank parcelacyjny uwzględnia w granicach możliwości także i gospodarcze i kulturalne potrzeby nabywców, a w rozkładzie spłaty reszt cen kupna kieruje się jak najdalej idącą względnością.

A rezultaty tych badań, obok lustracyi przeprowadzanych peryodycznie przez komisyę kontrolującą, są podstawą sądu Rady nadzorczej o działalności Dyrekcyi.

To też czytamy w powołanem sprawozdaniu komisyi kontrolującej: „Zarzut, że Prezes Banku parcelacyjnego na ostatniem walnem zgromadzeniu tylko gołosłownie odpierał zarzuty, zawarte w 1-szej seryi artykułów „Dziennika polskiego“ jest o tyle niesłuszny, że Prezes opierał się nie na gołosłownych twierdzeniach Dyrekcyi, ale na orzeczeniu podpisanej komisyi, opartem na rewizyi rachunków i aktów“.

Do artykułu swego p. t. „Parodya nadzoru i kontroli“, pełnego zdań niedopowiedzianych, oraz insynuacyi, włączył autor opis narad i zamiarów urzędników Banku, które miały miejsce przed laty dwoma i w sferze narad i projektów pozostały.

Istotnie przed dwoma laty urzędnicy zamierzali podać się do dymisyi, ale zamiaru tego sami zaniechali.

Sprawa ta należy już do przeszłości, a p. Zora opisuje ją w tym tylko celu, aby zaszkodzić Bankowi parcelacyjnemu w opinii ogółu.

Nie poruszalibyśmy też tej sprawy, jako zupełnie nie aktualnej, gdyby nie potrzeba sprostowania rozmyślnie przekręconych przez p. Zorę faktów.

Pisze autor artykułów w „Dzienniku polskim“ „o spekulacyach parcelacyjnych osób trzecich, prowadzonych na własną rękę i dla własnej korzyści z utrzymaniem parcelantów w błędnem przeświadczeniu, że wchodzą w interesy z Bankiem parcelacyjnym, a nie prywatnie z jego dyrektorem, o tem, że te spekulacye prywatne przeprowadza się kosztem Banku, o związku familijnym, który wprowadzono do Banku, o znęcaniu się nad zawiedzionymi parcalantami w Łukowcu żurowskim, o sprawach t. zw. rzeszowskich, prywatnych, ale niepożądanych i niebezpiecznych dla Banku“.

O parcelacyi Łukowca żurowskiego piszemy na innem miejscu, tu zaś damy wyjaśnienie z powodu innych spraw, o których w przytoczonym ustępie mowa, rozmyślnie w tak zagadkowy, bo niepokojący, sposób przedstawionych.

W roku 1901 Dyrektor Banku parcelacyjnego Dr. Jan Deskur nabył dobra Będziemyśl (w pow. ropczyckim), część tych dóbr, bez udziału Banku parcelacyjnego, rozparcelował, zamierzając po częściowej parcelacyi resztę Będziemyśla dla rodziny swojej zachować.

Gdy w toku parcelacyi doszło to jego wiadomości, że parcelacya Będziemyśla daje powód do plotek, które mógłyby w oczach ludzi uprzedzonych szkodzić Bankowi parcelacyjnemu, sprzedał zaraz całą nierozparcelowaną resztę Będziemyśla jednemu nabywcy i w ten sposób interes zakończył.

Nie utrzymywał atoli Dr. Deskur „parcelantów w błędnem przeświadczeniu, że wchodzą w interesy z Bankiem parcelacyjnym, a nie prywatnie z jego dyrektorem“ i ci parcelanci nigdy w sprawach dotyczących Będziemyśla do Banku parcelacyjnego się nie zwracali.

Nieprawdą jest dalej, jakoby parcelacya Będziemyśla była przeprowadzaną „kosztem Banku“.

Tak nazwane przez autora artykułów w „Dzienniku polskim“ sprawy „rzeszowskie“, miały przebieg następujący:

Przed kilkoma laty objął Bank parcelacyjny kilka parcelacyi na rachunek konsorcyów parcelacyjnych, gdyż w owym czasie nie rozporządzał dostatecznymi własnymi funduszami, ani też kredytem, aby te parcelacye prowadzić na rachunek własny.

W skład tych konsorcyów w dwóch wypadkach wchodził szwagier Dra Jana Deskura i tegoż szwagra powinowaci, a mianowicie: przy parcelacyi Świlczy i Wiercan.

Obie te parcelacye objęte zostały przez Bank na podstawie uchwały Rady nadzorczej, której skład konsorcyów i warunki umowy Banku z konsorcyami były dokładnie przedstawione.

Przeprowadzenie tych parcelacyi przez Bank nie tylko nie było połączone dla Banku z jakąkolwiek stratą, ale przeciwnie, przyniosły one odpowiedni zysk.

Na posiedzeniach Rady nadzorczej w roku 1905 odzywały się wprawdzie głosy przeciw konsorcyom w ogólności, jako formie interesów dla Banku niepożądanej, ale Rada nadzorcza opinii tej nie podzieliła.

* * *

Zabierając po raz pierwszy głos w celu wyjaśnienia i odparcia tych licznych, a tak niesłusznych i krzywdzących nas zarzutów, z którymi pewne sfery systematycznie występują przeciwko nam od lat kilku, zaznaczyć musimy, że opóźniliśmy naszą odpowiedź niniejszą, oczekując na rezultat badań komisyi kontrolującej Rady nadzorczej, która z powodu tych częstych ataków na Bank uważała za potrzebne poddać rewizyi wszystkie interesa Banku, w szczególności zaś zbadać zarzuty przeciw Dyrekcyi Banku podniesione.

Oddając do druku niniejsze pismo, nie mamy wcale zamiarów polemicznych. Czynimy to jedynie w poczuciu obowiązku obywatelskiego, który nakazuje nam wyjaśnić ludziom naszej instytucyi życzliwym, a krytycznie myślącym, jakie jest nasze stanowisko w kwestyach narodowych i społecznych z ruchem parcelacyjnym związanych oraz ile jest prawdy w tem, co się — z pobudek osobistych lub dla interesu tego lub owego stronnictwa politycznego — o Banku parcelacyjnym pisze.

Lwów, w lipcu 1907.

Członkowie Rady nadzorczej: *Dr. Franciszek Bardel, Dr. Szymon Bernadzikowski (prezes), Jakób Bojko, Jan Harnek, Kazimierz Jampolski, Michał Olszewski, Hipolit Śliwiński, Jan Stapiński, Kazimierz Szczepański (sekretarz i członek Komisyi kontrolującej), Narcyz Ulmer (zastępca prezesa i członek Komisyi kontrolującej), Dr. Wiktor Ungar.* **Syndyk:** *Dr. Stefan Frenkel.* **Członkowie Dyrekcyi:** *Dr. Jan Deskur, Ignacy Krzyszkowski, Zygmunt Poznański.*

Nakładem Banku parcelacyjnego.

DRUKARNIA UDZIAŁOWA, LWÓW, KOPERNIKA 98.

175

Sprawa karna

Vr. 198/10
517

Wezwanie świadka

Do W. P. Dra Jana Gw. Pawlikowskiego
sąd. dóbr i byłego Proffesora
akad. rolniczej w Dublanach w Lwowie

ul. 3 Maja 5.

W celu złożenia świadectwa na rozprawie głównej przeciw Drowi Janowi Pęskurowi i tow. o zbrodnię z §. §. 197. 199. l. f. i td. u. k. wzywa się Pana na dzień

1 Maja 1912 o godz. 9 rano
do tut. Sądu sali rozpraw Sądu przysięgłych N. 1. na 1 piętrze.

C. k. Sąd krajowy karny
jako Trybunał Sądu przysięgłych
Lwów dnia 1 marca 1912.

[signature]

Do wiadomości

Niestawienie się świadka pociąga za sobą zasądzenie na karę pieniężną w kwocie od 10 do 100 kor. i w razie potrzeby wydanie nakazu doprowadzenia tudzież w razie udaremnienia rozprawy głównej skazanie na zwrot kosztów tejże.—

Z żądaniem należytości świadkowe zgłosić się należy pod rygorem utraty tejże najpóźniej w przeciągu 24 godzin po przesłuchaniu.—

Kr.

Interesa dyrektorów

Dyrektor zastępuje komitentów (Ostrów Dr Rudowski, – Świlcza i Wierzany Dr Rudowski

Powinowaty Dyr. Deskura Dr Rudowski odkupuje od Banku część Ostrowa, – niema na to pisemnej umowy – oddaje odkupioną część Bankowi do parcelacyi komisowej – zastępuje go wobec Banku Dyr. Deskur.

Interesa Delegatów

Pachotta wspólce Świlcze i Wierczany, – kupił pod firmą Banku Niechobrz

Władysław Biechowski reszty parcelacyjne w Umieszczu i Żarnowcu, które Bank parceluje na jego rachunek bez prowizyi.

Brak pisemnych umów z delegatami, – stosunek nie określony.

Interesa urzędników

Stanuch i Podwiński
w spółce Zabratówka

178

Interesa członków Rady Nadzorcz.

Olszewski przy interesie Lu=stawice dolne i średnie — bez pisemnej umowy — 30/4 1905 na R.N. sprawa Bo=brownik i Dobczyc gdzie O. jako delegat i gwarant — Również protest przeciw Frenklowi ponieważ należy do spółki.

Stapiński, inseraty w „Przy=jacielu ludu" bez pisemnej umowy.

Komisya żąda umów pi=semnych.

Pawlikowski
d: 52

(Zeznanie w sprawie Banku parcelac.) 178

Od założenia aż do r. 1905. byłem prezesem Rady Nadz., a od r. 1907 członkiem Rady Nadz. W tym czasie Rada Nadz. przestrzegała zasady wchodzenia w interesa komisowe ze względu na brak funduszów własnych, któreby pozwalałyby na nabywanie majątków i parcelowanie ich na własny rachunek, chociaż interesa tego ostatniego rodzaju nie były statutem wzbronione. Jeżeli jednak interes jakiś własny przedstawiał się z góry jako dobry lub też spółki tzw. gwarancyjne brały na siebie odpowiedzialność za za straty Rada Nadz. interesa takie uchwalała. Regułą bowiem było, że Dyr. nie miała prawa wchodzić w żaden interes ani komisowy ani własny bez poprzedniego pozwolenia Rady Nadz. Niektórzy jednak członkowie (Dr Stesch. i ktoś drugi) mieli upoważnienie w wypadkach nagłych rozstrzygać w porozumieniu z Dyr. czy interes jaki ma być zawarty czy też nie.

W czasie wyżej przytoczonym Bp. robił interesa dobre straty się nie zdarzały, w Radzie Nadz. panowała jednomyślność i nic takiego nie wyszło na jaw, coby mogło podkopać zaufanie do Dyrekcyi.

Dopiero z początkiem 1905. zaczęły krążyć pogłoski, że Dyr. Deskur zawiera sam z sobą umowy, zastępując swego szwagra Dr Rudowskiego w interesach z Bpar. a komisya rewizyjna z łona Rady Nadz. składająca się wówczas z PP. Drs Rozwadow. i Domagal. stwierdziła i sprawozdaniem z 15/3 1905 podała do wiadomości Rady Nadz. następujące fakty:

1) że w r. 1903 Dr Deskur kupił dla Bpar. majątek Ostrów i oddawał go następnie bez żadnej umowy pisemnej Dr Rudowsk., od którego wziął majątek ten w komis. do parcelacyi, wobec czego istniało podejrzenie, że Dr Rudowski za majątek ten nie zapłacił, lecz operowano tylko funduszami Banku; że również w r. 1903. majątek

Smilcze a w r. 1907. majątek Wierzcany objął Bparc. w komi-
sową parcelacyę, a we wszystkich tych 3 wypadkach
zachodzi jeszcze ta nieprawidłowość, że Dr Rudov. zastę-
pywał w tych interesach z Bparc. Dr Dashur.
2) że na inseraty w Przyj. Ludu łożono znaczne sumy
a ponieważ nie było pisemnej umowy między Dyrekcyą
Bparc. a administracyą wzmiankowanego pisma nie mo-
żna było sprawdzić, czy one sumy rzeczywiście się
należały; zauważam przytem, iż z dzienników i z op-
owiadania mi wiadomo, iż już w ostatnich czasach
gdy mnie wypracał Bparc. stała się wiadomą, - p.
Stap. miał zwrócić Bparc. kilkadziesiąt tysięcy kor.
rzekomo aby się oczyścić z zarzutu, iż nieprawnie
pobierał zasiłki dla Przyj. Ludu"
3/ że urzędnicy a delegaci Bparc. w spółce z tymi
ostatnimi nabywali majątki na własność w celach parce-
lacyi lub należeli do spółek gwarancyjnych, przyjmujących
na siebie odpowiedzialność za straty. W szczególności urzę-
dnicy Stanisch i Podmiński mieli do spółki z Bparc.
nabyć majątek Zabratówkę, a Pachola majątki Smilcze
i Wierzcany, a raczej miał wziąć w spółce parcelującej
je w sposób komisowy. Nadto pod firmą Bparc. Pachola
kupił dla siebie majątek Nechobrz a delegat Władysł.
Biechowski kupił od Bparc. reszty gruntów pozostałe
tych z parcelacyi dóbr Umieszcza i Zarnowca, przyczem
Bparc. objął te reszty do parcelacyi w komis bez
żadnej prowizyi dla siebie. Zaznaczam że przy spół-
kach gwarancyjnych spostrzegaliśmy nieprawidło-
wość w tem, iż w razie tym gdy okaźmy interes

był korzystny niepotrzebnie przypuszczano urzędników do udziału w zyskach, które inaczej mogły wpłynąć tylko dla Bku, a że urzędnicy i członkowie RNadz. mieli wgląd w interesa Banku więc z góry wiedzieli czy z jakiegoś interesu będzie zysk lub strata zaczem przystępywali do spółki tylko wtedy, gdy zyski można było przewidzieć.

4/ że delegaci zarządzający majątkami i przeprowadzający parcelacyę nie pozostawali do Bpar. w żadnym określonym stosunku, gdyż nie zawierano z nimi żadnych umów, zaczem nie można było sprawdzić, jakie zobowiązania Dyr. Banku wobec nich zaciągnęła. Nadto na posiedzeniu RNadz. 30/X 1905. pownoszono, że członek RNadz. Olszewski był gwarantem i delegatem przy majątkach Bobrowniki i Dobczyce, a jakkolwiek podniesiono przeciw temu protesty, RNadz. nie dopatrzyła w tem żadnej nieprawidłowości i większością głosów wniosek ten Olszew. od Bpar. zatwierdziła.

Celem sprawdzenia powyższych od 1-4 zarzutów wydelegowaną została z ramienia RNadz. specyalna komisya umocowana złożona z pp. Chielskiego, Zardeckiego, Sołomija ora Dra Rozwad. i Dmagal., która sprawdziła powyższe fakty wysłuchała Dyrek. jej postępowania odnośnie do nabywania majątków od Dra Rudorsk. w komis, a RNadz. zatwierdziła

wszystkie wnioski Komisyi a między innymi także i ten, że urzędnicy Bku mają być na przyszłość wyłączeni od wszelkich interesów, a członkom Dyr. Rady i Delegatom wolno wprawdzie interesa podobne z Bkiem zawierać jednakże w każdym wypadku musi być z nimi sporządzona umowa pisemna. Uchwała ta powzięta została wbrew wnioskom Komisyi rewizyjnej pierwszej. Już na WZgr. dn. 1/4 1905 objawiła się walka członków Stronnictwa ludow. i członkami Stron. dem.-nar. a raczej ze zwolennikami tego kierunku, w skutek której Domag. nie został wybrany a ja zaszczytnie się przeniosłem.

Wykluczam jako przyczynę konkur. Banku i sądzę, że obie instytucye mogłyby istnieć obok siebie. Nieprawdą jest, aby str. nar. dem prowadziło agitacyę w celu podkopania zaufania ludn. do Bparc. a podnoszone w oskarżeniu zarzuty względem na zdzierstwa Bparc. opierały się na korespond. tych osta-tnich.

D: [illegible] 10/I 06

[illegible] pod [illegible] w [illegible]
[illegible] [illegible]

502 m.

[illegible] 69
[illegible] 227
[illegible] 11
[illegible] 195 – w dn 25 m. bez [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] w 20%
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] 9000 zł.
[illegible] 8000
[illegible] [illegible] 6000 zł.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] – [illegible] w [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] 024 [illegible] za [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] 75 zł.
[illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] –
[illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

– [illegible] 30 [illegible] n. a. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. – [illegible] [illegible] [illegible] ze 9000 zł.

[illegible] [illegible] 40.000 [illegible].
[illegible] [illegible] – 2.000
[illegible] – 1940

[illegible]: [illegible] za [illegible] 5%, [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], wystarczy na [illegible],
Brzyskiej [illegible]. [illegible] Dyr. nie [illegible],
Natomiast Dyr. [illegible] [illegible] maxym. 9,000 etc.

[illegible].

Skarbnik (pod Zarządem [illegible] B.)
[illegible]
[illegible] [illegible].
237 m. (bez [illegible])
w tem 67 m. [illegible]
170 m. [illegible]

Cena szacowana: po 900, po 350, po 300, 300
z 600 ([illegible]), — [illegible] po 600–800 fl.
Kupuj z [illegible] [illegible] [illegible]. W kalkulacji dyrekcji [illegible] [illegible] 10,000 fl.

W[illegible]: [illegible], powr. 5%, [illegible]
[illegible] wystarczy. —
Długi: Tow. Kred. 32,000 kor. —

Dyr. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Bankowy.
— [illegible] [illegible] Ulmer. O [illegible], zapewne
[illegible] Z. Przyjaciel [illegible]. —

BANK PARCELACYJNY

STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ.

182

ADRES:
BANK PARCELACYJNY
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO L. 18.
Nr. telefonu 248.

Adres dla telegramów:
„LWÓW — BANK PARCELACYJNY".

Lwów, dnia 5. stycznia 1903.

L. 7539.

Jaśnie Wielmożny Pan Prezes

Dr. JAN GWALBERT PAWLIKOWSKI

we LWOWIE

ul. Trzeciego Maja l: 5.

Dr. Mandel z Tarnopola doniósł nam, że właściciel majętności Netreba p. Askenasy z postawionej ceny 45000 fl. opuścił 1000 fl. Przy tem nadmienia, że reflektanci na kupno pojedynczych parcel już się zgłaszają i że obecny dzierżawca nie stawia wielkich wymogów, chciałby tylko wiedzieć, czy kupno przyjdzie do skutku, bo w takim razie szukałby sobie innej dzierżawy.

Wobec tego Dr. Mandel żąda rychłej odpowiedzi co do tego interesu.

W tej chwili dostaliśmy list od samego właściciela porucznika Askenasego, on opuszcza cenę na 43000 fl = 86000 K.

Dziś otrzymaliśmy list [illegible] z [illegible] i [illegible]. Obstaje przy cenie po 540 K., ale z tego listu widać, że [illegible] [illegible] potrzeby [illegible]. Będziemy prowadzili dalsze [illegible] z [illegible] [illegible].

Z wysokiem poważaniem.

BANK PARCELACYJNY
STOW. ZAREJESTR. Z OGRAN. PORĘKĄ.

[illegible signatures]

183

./.

O D P I S.

Szanowna Dyrekcya

B A N K U P A R C E L A C Y J N E G O

we L W O W I E.

do 1: 7052/902

W odpowiedzi na szanowne pismo z dnia 13 bm. podaję następujące daty w sprawie parcelacyi Netreby. - Rozparcelowałem dotychczas 88 m. w tem wszystkie tak zwane pustki w gminie Dobrowody położone jakoteż odleglejsze kawałki pól w Netrebie tak, że obecnie pozostało 152 m. w łanach na około folwarku położonych. Cena jaką osiągnąłem w Netrebie za pola najbliższe była 325fl za dalsze 260 fl. za morg -. Na dalszą parcelacyę są reflektanci chłopi miejscowi i okoliczni. -

Długów na Netrebie lub innych jakich obciążeń niema żadnych; budynki następujące: dom mieszkalny, - stajnia murowana - stodoła nowo postawiona, - studnia na folwarku.

Dzierżawca ustępuje po zbiorze w roku 1904 w jesieni - zasiewów niema obowiązku zostawić - prawo częściowej parcelacyi w kontrakcie jest zastrzeżone tak, że wraz z zasiewami sprzedać można za wynagrodzeniem dzierżawcy od morga pszenicy po 14 fl. żyta po 10 fl. o wcześniejsze ustąpienie z dzierżawy

./.

./.

z dzierżawcą łatwo ugodzić się można.

Ponieważ najlepsze łany tuż przy wsi i gościńcu położone do zabudowania nadające się pozostały, przy dalszej parcelacyi za takowe wysoką cenę spodziewam się uzyskać.

Gmina jest polską i chętnie widzi nabywców polaków - Kilku też polaków z Milna pobudowało się - kupili 30 kilka morgów. -

Żądam za Netrebę 45.000 fl. część ceny kupna mogłaby pozostać przy hypotece. -

Adres p. Aszkenazego -
Sigismund Askenasy
K.K. Oberlientnant
I. Jnf.Reg. Troppau.

Z wysokiem poważaniem
Dr.Stanisław Mandel.mp.

Tarnopol. 15/12 1902. -

1831

./.

z dzierżawcą łatwo ugodzić się można.

Ponieważ najlepsze łany też przy wsi i gościńcu położone do zabudowania nadające się pozostały, przy dalszej parcelacji za takowe wysoką cenę spodziewam się uzyskać.

Gmina jest polską i chętnie widzi nabywców polskich - Kilku też polaków z Wol na pobudowało się - kupili 30 kilka morgów. -

Żądam za Netrebę 45 000 fl. część ceny kupna mogłaby pozostać przy hypotece. -

Adres p. Assmannego -

Sigismund Assmann

k.k. Oberlieutenant

1. Hus Reg. Troppau.

Z wysokiem poważaniem

Dr. Stanisław Mandel. m.p.

Tarnopol 16/12 1902. -

185

BANK PARCELACYJNY

STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ.

Adres: Bank parcelacyjny
Lwów, ul. Brajerowska l. 11 A.
Nr. telefonu 248.

Lwów, dnia 19 grudnia 1905

L. ....

Wielmożny Panie!

./. Pozwalamy sobie przesłać w załączeniu kopię memoryału wniesionego przez urzędników Banku parcelacyjnego do Św. Rady Nadzorczej.

Ze względu na to, że sprawy w rzeczonym memoryale poruszone mają dla nas doniosłe znaczenie, oraz z uwagi na aktualność tych spraw prosimy uprzejmie o życzliwe poparcie naszej prośby.

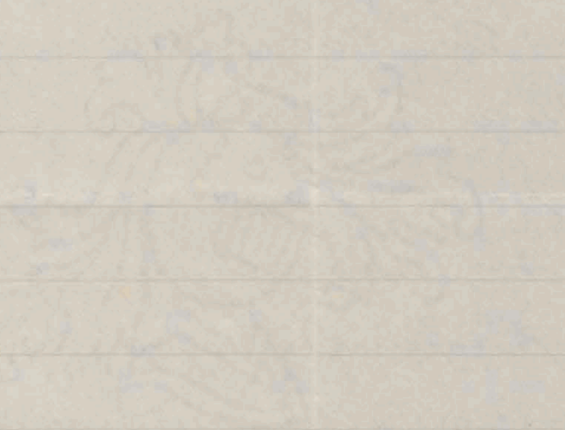
Polecając nasz memoryał łaskawemu względom Wgo Pana kreślimy się

z wysokiem poważaniem

Imieniem urzędników Banku parcelacyjnego

Antoni Obrzycki

Edmund Schultz

Świetna Rado Nadzorcza!

Podpisani urzędnicy Banku parcelacyjnego pozwalają sobie wnieść do Świetnej Rady Nadzorczej następującą prośbę:

1.) Świetna Rada Nadzorcza raczy przyznać urzędnikom Banku parcelacyjnego przynajmniej na przeciąg dwóch lat począwszy od 1. listopada 1905. dodatek drożyźniany w wysokości 20% wszystkich stałych poborów.

Motywem tej prośby jest znana powszechnie drożyzna mieszkań i środków żywności we Lwowie.

Drożyzna wzrastająca stale w ostatnich czasach sprawia, że płace nasze ustalone z dniem 1go stycznia 1904., kiedy warunki życiowe były bez porównania łatwiejsze od obecnych, dziś już bezwarunkowo nawet przy bardzo miernych wymaganiach na utrzymanie nasze i naszych rodzin wystarczyć nie mogą.

Krok nasz w tym względzie nie jest odosobnionym, gdyż motywy przez nas podniesione skłoniły urzędników wszystkich prawie instytucyi rządowych, autonomicznych i prywatnych do podjęcia starań o wyjednanie dodatku drożyźnianego a akcya ta spotkała się w większości wypadków z życzliwem ocenieniem przez władze przełożone.

/

Dwudziesto-procentowy dodatek drożyźniany, o który niniejszem uprzejmie upraszamy, stanowi minimum powiększenia naszych dochodów potrzebnych niezbędnie dla zapewnienia nam skromnej egzystencyi.

2) Świetna Rada Nadzorcza raczy ustalić, że ci urzędnicy, którzy służbę swoją w Banku parcelacyjnym rozpoczęli przed wprowadzeniem w życie funduszu zaopatrzenia t.j. przed pierwszym stycznia 1904. nabywają praw do wkładów na ich rachunek przez Bank parcelacyjny uskutecznionych oraz odsetek od tych wkładów, po upływie pięciu lat od chwili wstąpienia do służby w Banku parcelacyjnym, a nie dopiero po upływie pięciu lat od chwili przystąpienia do funduszu zaopatrzenia.

Dla urzędników, którzy wstąpili do służby w Banku parcelacyjnym po dniu 1 stycznia 1904. i równocześnie w myśl norm służbowych przystąpili do funduszu zaopatrzenia, postanowienie § 8. al. 2. jest słusznem i sprawiedliwem.

Inaczej zupełnie ma się rzecz z urzędnikami, którzy wstąpili do służby w Banku parcelacyjnym przed wprowadzeniem w życie funduszu zaopatrzenia.

Co do nich powołane wyżej postanowienie statutu funduszu zaopatrzenia nie może być uważane za sprawiedliwe.

Dotyczący urzędnicy pracowali w czasie, kiedy w stosunku do wartości swej pracy byli bardzo niedostatecznie wynagradzani, a nadto z powodu nie istnienia funduszu

zaopatrzenia żyć musieli przez dwa lub trzy lata w zupełnej niepewności, co do zaopatrzenia, na przyszłość.

Postanowienie §. 8. al. 2. statutu funduszu zaopatrzenia upośledza tych urzędników w dalszym ciągu.

Bo kiedy urzędnicy, którzy wstąpili do służby w Banku parcelacyjnym po dniu 1 stycznia 1904. nabywają praw o których wyżej mowa po upływie pięciu lat pracy dla instytucyi, to urzędnik, który wstąpił do służby w Banku parcelacyjnym w dniu 1 stycznia 1901 nabywa tychże praw dopiero po ośmiu latach pracy.

Przy ocenieniu tej naszej prośby, raczy Świetna Rada Nadzorcza uwzględnić, zarówno wymienione wyżej motywy jak i fakt że ustalenie interpretacyi §. 8. al. 2 statutu funduszu zaopatrzenia w myśl niniejszej prośby nie pociąga za sobą żadnych ofiar materyalnych ze strony Banku parcelacyjnego.

3) Statut funduszu zaopatrzenia w §. 7. al. 2. postanawia, że zyski z lokacyi funduszu zaopatrzenia i wszystkie wpływy nadzwyczajne a więc także dotacye ze strony Walnego Zgromadzenia Banku parcelacyjnego udzielane z rozdziału zysków, mają być rozdzielone między poszczególnych członków funduszu w stosunku do wysokości udziałów w ich rachunkach wpisanych.

W myśl tego postanowienia statutu rozdzielono dotacyę przyznaną funduszowi

/

zaopatrzenia z podziału zysków za rok 1903. w kwocie 1657 K. 44 h.

Powołane postanowienie statutu uważamy w zasadzie za zupełnie słuszne, o ile kwoty w rachunku poszczególnych urzędników zapisane stanowią współczynnik z czasu pracy w Banku parcelacyjnym i pobranych dochodów.

O ile jednak czas należenia do funduszu nie jest równoznacznym z czasem pracy w Banku parcelacyjnym, rzeczony współczynnik przestaje być sprawiedliwym i wywołuje stałe krzywdzący podział wszystkich zysków i dotacyi. Aby temu zapobiedz przedłożyła już Szanowna Dyrekcya Banku parcelacyjnego Świętej Radzie Nadzorczej odpowiednie wnioski.

My zaś za wskazówką Szanownej Dyrekcyi przedkładamy przy niniejszem tabelę uwidaczniającą wysokość dodatkowej imiennie rozdzielić się mającej dotacyi, która ma na celu zrównoważenie na przyszłość współczynnika podziału zysków z lokacyi funduszu zaopatrzenia oraz dotacyi przez Walne Zgromadzenie Banku parcelacyjnego przyznawanych.

Prosimy uprzejmie Świętą Radę Nadzorczą o łaskawe przyznanie nam tej wyrównawczej dotacyi wynoszącej kwotę 942 K. 32 h. z kosztów administracyjnych za rok 1905.

4) Powołując się na zwyczaj przyjęty w instytucyach finansowych opłacających za swoich urzędników wkładki należne Kasie chorych prosimy uprzejmie Świętą Radę Nadzorczą o powzięcie uchwały, mocą której rzeczone wkładki należne od nas pokrywane będą z funduszów administracyjnych Banku

/.

parcelacyjnego.-

5./ Przepis §. 2 statutu funduszu zaopatrzenia opiewa, że zasiłki wypłacane przez kasę chorych w razie choroby urzędnika uważane być mają jako ogólne wpływy funduszu zaopatrzenia, przypadające do rozdziału między wszystkich członków funduszu na podstawie §. 7. statutu.

Ostatnie Walne Zgromadzenie członków funduszu zaopatrzenia, wychodząc z zasady, że wydatki urzędnika spowodowane jego chorobą muszą być uważane jako nadzwyczajne a w następstwie tego z zwyczajnych dochodów pokryte być nie mogą, - uchwaliło zrzec się przyznanego §. 2. statutu pobierania tych zasiłków na dochód ogólny funduszu zaopatrzenia i dać możność poszczególnym członkom podejmowania rzeczonych zasiłków w wypadkach choroby na ich wyłączną korzyść.

Upraszamy uprzejmie Świetną Radę Nadzorczą o łaskawą odpowiednią zmianę §. 2 statutu funduszu zaopatrzenia.—

Aktualność i doniosłość poruszonych wyżej spraw, skłania podpisanych urzędników do wyrażenia gorącej prośby, aby Świetna Rada Nadzorcza raczyła je rozpatrzeć na najbliższem swem posiedzeniu.—

191

Szanowny Panie Prezesie!

Wynik wczorajszej dyskussji o wiadomej sprawie układa mi mnie pewne konsekwencye.

Otóż przyznając, że dzięki zręcznemu przewodnictwu Pana Prezesa jak i pojednawczemu usposobieniu członków

Żadna dyskusja której
przedmiotem nie była której
coś, nie mniej uważam za
mój obowiązek wystąpić
z grona Panów, bo wypadłem
z myśli, która jedynie
mną kierowała, że dobrym
celom muszą służyć tylko
zawsze dobre środki, że
bez przymieszki polityki

akcya Banku Parcelacyjnego mogła osiągnąć swoje piękne i dobre cele.

Życząc z całego serca, by tak się stało żegnam kolegów z Rady Nadzorczej i Dyrekcyi zaczynając od Pana Prezesa, dla którego dołączam wyrazy wysokiego szacunku i poważania

Lwów 8 Lipca 1903. Józef Skiełski

odp. 16/3 05

183

Kraków dnia 11.marca 1905.

Wielmożny Panie!

W myśl informacyi,którą WPan przesłał w liście pisanym do Swej Matki,pozwoliłem sobie przy przesłaniu deklaracyi do Dyrekcyi Banku parcelacyjnego powołać się na WPana.

Obecnie załączam 6.pełnomocnictw z listem oficyalnym,upoważniającym WPana do zrobienia z nich użytku wedle swego uznania. Pozwalam sobie przytem przesłać niektóre uwagi,które radzibyśmy podnieść przez naszych zastępców na Walnem Zgromadzeniu.

1./ Zależy nam przedewszystkiem na tem,ażeby we wschodniej części kraju nieprzechodziła ziemia w ręce Rusinów.

2./ Akcya Banku parcelacyjnego powinna mieć głównie na celu regulowanie interesów klienta zgłaszającego swój majątek do parcelacyi - rozumiem tu parcelacyę częściową,o ile jest potrzebna do usunięcia ciężarów uniemożliwiających posiadanie całego majątku z pozostawieniem odpowiedniego kompleksu z budynkami folwarcznemi na rzecz właściciela - w ten sposób powstrzyma się zanikanie większej własności.

3./ Zadaniem Banku niepowinno być staranie o znaczną dywidendę dla posiadaczy udziałów - sprawa ta powinna być jako podrzędna traktowana - a główne starania powinny iść w tym kierunku,ażeby właścicieli oddających się w opiekę Banku nienarażać na znaczne wydatki pod formą kosztów,prowizyi i t.p.

4./ Byłaby także pożądaną zmiana ostatniego ustępu 25 § statutu,w myśl którego pełnomocnik winien się wykazać oprócz pełnomocnictwa także książeczką udziałową mocodawcy. Postanowienie to dla niemogących osobiście brać udziału

w Ogólnych Zgromadzeniach jest dosyć uciążliwe i połączone z pewnemi trudnościami.

Muszę tu przy tem nadmienić poufnie, że doszło do mej wiadomości, jakoby Dyrekcya przybierała do niektórych spraw przynoszących znaczniejsze korzyści kapitalistów jako spólników, z którymi się następnie zyskami dzieli. Jeżeli taki proceder istnieje, wypadałoby go niezwłocznie usunąć i zapobiedz, by się w przyszłości nie powtarzał.

Oto są dezyderata, które pozwalam sobie przedstawić WPanu w tej nadziei, że WPan podzieli nasze zapatrywania i zechce wpłynąć na dodatnią działalność we wskazanym kierunku. Spodziewam się, że w razie uwzględnienia naszych życzeń, przystąpi więcej członków i z powiększonymi udziałami do Banku.

Proszę wyrazy wysokiego poważania WPanu i

szczerze oddany

[illegible].

P.S. Upraszam o przesłanie książeczek udziałowych – po odbytem Zgromadzeniu – na moje ręce.

194

Kraków dnia 10. marca 1905.

JWielmożny Panie Prezesie'.

W myśl listu JWPana posyłam 6. podpisanych pełnomocnictw z uprzejmą prośbą o łaskawe powierzenie ich osobom wybranym wedle uznania JWPana na pełnomocników.

Z wysokiem poważaniem

Ignacy Głażewski

Dołączone pełnomocnictwa

WP. Witolda Bieńkowskiego

" Ignacego Głażewskiego

" Jana Rydla

" Zenona Słoneckiego

" Andrzeja Szyszkiewicza

" Władysława Żeleńskiego.

16/3 wręczyłem p. J. Rozwadowskiemu z tem aby po Walnem Zgrom. [illegible] [illegible] głosowaniem.

1.95

W Konopnicy 4/X. 1904.

Świetna Rado Nadzorcza!

Z końcem sierpnia b. r. wnieśliśmy do Świetnej Rady pismo z wyszczególnieniem pretensyi, jakie mamy do Banku parcylacyjnego.
Dotąd nie otrzymaliśmy od Świetnej Rady zawiadomienia, w jaki sposób pismo to zostało załatwione, upraszamy przeto

/.

o możliwie rychłe zakomuni-
kowanie nam orzeczenia, dnia
bowiem 19° listopada b. r. mamy
wyrównać wszelkie rachunki
w Banku, więc na jakiś czas przed
tym terminem musimy wiedzieć,
jak sprawa nasza stoi –

Z wyrazami szacunku i poważania

Wiernemu włościan z Konopnicy
Piotr Kłopci
Józef Mierzwa
Aleksander Szemberski
B. Ciapa

[illegible] w sprawie [illegible] — odp. 25/6.

Otręczy 19/5. 1903
pańska w miejscu

187

Jaśnie Wielmożny Panie!

Wybacz Pan, że Go trudzę mem pismem; ale jestem tak znękana położeniem mojem, że z całem zaufaniem udaję się do łaskawego Pana, który może wrócić spokój dni moich ostatnich.

W roku 1893 sprzedałam Otręczy. wymówiwszy sobie dożywotnie utrzymanie, domu, ogrodu, i utrzymanie, pozostawiwszy 3000 zł. kapitału. W roku 9000 musiałam majątek zniszczony, i obdłużony odkupić na Licytacji; Dla martwej litery

prawa, mogłam go znowu utra-
cić. Sąd nie chciał wydać Dekretu
dopóki nie złożę 15000 fl. Towarzy-
stwu Wzajem. Wreszcie chciało sto-
się po tę summę, żebym przewiedziała
mała Dekret — i tak cały nak
ciągnęła się sprawa, aż nadeszła
Realizacja.
Zatem po tem, weszłam w układy
z Bankiem Parcelacyjnym —
Pozostawiłam dla siebie fol-
wark w którym mieszkam; i
200 m. w akcie parcela — a gdyby
uzyskane dochody nie wystar-
czyły na spłatę ciężarów,
pozostałaby część Dług to owo. Wreszcie
na mojej części, do wyznaczonania.
W roku 1901 14/1 rozpoczęła się
parcelacja; trwała dotąd.

Obecnie pisk jest ukończone
Usprawiam więcej, aby jest te
niedostatki ojcowe przeprowa-
dzić, ile się czego stało, i ile wy-
dało, jaki rezultat.
Każdy dzień twardy przemawia-
i poczucie się wzmaga, której
nie podołam przedwczesnym
lat ciężkości. A co mnie naj-
więcej zatrapia, że po za stary
czeska Tow. Kred. muszę zabezpie-
czyć 1200 fl. które idzie na mo-
jem imieniu, i tem więcej
ciem, gdyż się jest 3½ lat —
Szlachetne swe Panskie adresy
potrzebne mojej.
W roku 1900 sparcelowałam w
kilku miesiącach folwark 190 m.

wybudowanemu z Włochowska dla
pp. Dominikanek, które zajmą
się tu chorymi wypoczywającymi, oddając
pod którym względem ogromne
usługi. Do utrzymania ich wiem
nam jeszcze 5000 fl. – Ś. p. mąż mój
polecił mi legata, które dopełnić
muszę. A tu 3½ lat mam już siedemna
na, nie dziatki nie mają, tylko
się trapić.

Zacny Pan Doktor z wielkim
poświęceniem, wskazywał mnie
w pierwszej chwili. Niechajże
Czcigodny Pan, dokończy tego
szlachetnego czynu, i w najkró
tszym czasie zaprotokołuje mnie, a
wdzięczność moją dla Pana do
śmierci zachowam; a Pan Bóg
pomoc w danym samym nagrodzi;
pełna wysokiego szacunku dla
JWPana Bronisława Rogawska

[illegible] 2/7 1903.

Jaśnie Wielmożny Panie!

Bardzo mi było przyjemnie, że Wielmożny byłeś Łaskaw zaszczycić mnie swym listem; i bardzo uprzejmie dziękuję. Z wielką też przykrością dotknęły mnie słowa Głoszone, w sprawie Banku „[illegible] się," w bardzo trudnych warunkach, i wielkie [illegible] ze stro- ny Rady Nadzorczej, była przykrą. Byłem przekonany, że Bank Pana założył się w najszlachetniejszych celach, ratowania w ciężkich chwi- lach upadku obywateli; a nadto: z miłości do ziemi ojczystej, aby nie

przechodziła w ręce sędziowskie;
to właśnie stać się miało, gdyby nie
zacne uczucia pana Dyrekt. Dokładnie
działając w duchu pamiętania. Pan
Dyr. pospieszył z pomocą nie trzy=
mając się ściśle <u>martwej litery</u>
prawa <u>Sędzia</u>, układały były wy-
zuta mnie z domu nad głową
ale pożyczka była moralną pomocą
obywatelskich, więcej była nad
drobne zainteresowanie się do wszy-
stkich tym więcej, że bank nie był
na żadne straty narażony. Po-
życzka zaczęła się 9/1 1901 a po-
mimo starań zostały 28/2 1901 kiedy
już zapomniane zostało sama
z tej strony, a nadto wreszcie na 17 ...

Chcesz takiemi osobistościami
które są (?) Ateneum (?) krajowi, kości-
nasi przedsiębiorczości moralnie sil-
nej, jako nawet materyalne stro-
Sprawa Iskry (?), była bardzo prosta
bez żadnych zawikłań. Przeciwnie
zawsze z przekonaniem mi zaś (?),
z pozycją jako się okaże. Sługi
Pani Kred. Ta. Wzajemnego Kredytu
pani dwadzieścia wiedli (?), i opłatały zale-
głe Składki.
Nie tylko, że się nie musiałam
do dziedzic (?) Kantkes (?), ale dla jego do-
godności odstąpiłam z [illegible]
langiem (?) mi zaś, kilkanaście, które
ne mi dostaną (?) porównać, zaniemniej (?)
na [illegible] bezcłużności (?).

Ponieważ muszę zapewnić, poza
pożyczką Tow. Kred. 12000 H. które
obowiązują dominium moje, wiedząc
że poświęcając latami się proszę
pracy o pośpiech w załatwieniu
interesu, aby uregulować moje spra-
wy. A więc o wykaz ile się zebra-
ło z odpłat, ile wydano na długi,
jaki więc rezultat ogólny, aby
uregulować pożyczkę Tow. Kred.
To jedyne moje życzenie, moje bez-
ustanne prośby, bo czas uchodzi!...
Ks. Siemieński; od przyjazdu do Galicji
jest naszym szczęśliwym gościem, nie
był dawno, i bardzo się mocno zadzi-
wił, że sprawa nie skończona. Jak
mi powiedział, że do JWPani napi-
sał, byłam bardzo niespokojna, czy nie
zaszło gorliwie. Upraszając JWPanią o szczę-
ście szczęśliwości dla siebie, załączam wyrazy
wysokiego szacunku, Eufemia Rozwadowska

201

Szanowny Panie Profesorze!

Na żądanie Pani E. Rogawskiej zanoszę jej prośbę. Bank parcelacyjny podjął się przed 3 laty sparcelować 237 morgów z jej majątku Olszyny i dotychczas mimo jej nalegań sprawa ta nie jest ukończoną. W sprawozdaniu Banku parcelacyjnego za rok 1902 podano na str. 12. że ogółem rozparcelowano już 229 morgów i że pozostało się do parcelacji tylko 8 morgów. Właścicielka chętnie przyjmie pozostałe morgi byleby interes był załatwiony i rachunki skończone.
Zbliżający się półroczny termin 1. Lipca bardzo się nadaje do zakończenia rachunków. Czyżby musiała na drodze sądowej domagać się załatwienia tej sprawy.?

Pani Eufemia Rogawska wdowa po ś.p. Karolu pośle do Parlamentu i do Sejmu Krajowego ma lat 84. więc nie można się dziwić że jej się spieszy, tem więcej że ma do spełnienia obowiązki zostawione jej przez męża. Proszę Pana Profesora przyjąć wyrazy głębokiego szacunku z jakim zostaję sługą

Ksiądz Jan Siemieński

Olpiny d. 15. Czerwca

Pani Rogawska pisała do Pana za zwrotnym recepisem, a obecnie przesyła ukłony.

Basta
parolai!

([illegible])

Bank parcelacyjny

Parcelacya: Olpin

I. Stan parcelacyi według cyfr wykazów A. i B. i buchalteryi.

Oddano do parcelacyi		Zadatkowano								Zakontraktowano												Zapłacili oprócz ceny kupna				Rozparcelowano ogółem	
		Obszar		za cenę kupna		Na to zapłacili parcelanci		Winni		Obszar		Cena kupna		Na kapitał ceny kupna zapłacili						Winni		na % od reszt cen kupna		na rzecz właściciela z różnych tytułów			
														do chwili kontraktu		po kontrakcie		Razem									
m.	sąż.²	m.	sąż.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	sąż.²	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	m.	s.²
489 ~~254~~	1220 ~~206~~	30	630	9514	32	6672	-	2842	32	223	1176	78974	79	44623	58	17669	33	62292	91	16681	88	1821	40	911	93	254	206
																									Pozostaje do parcelacyi	235	1014

Łączna cena kupna za grunta i budynki zadatkowane i zakontraktowane		Spodziewana cena kupna za resztę gruntów i budynków		Ogólna z parcelacyi spodziewana cena kupna		Parcelanci wpłacili gotówką						Dotychczasowe wypłaty przez Bank parcelacyjny uskutecznione						Kasowa nadwyżka		Kasowy niedobór		Uwaga
						na kapitał ceny kupna		z innych tytułów (%, użytkowanie, itp.)		Razem		na oczyszczanie hipoteki, podatki, zaliczki dla właściciela itp. -		na koszta i wydatki przeprowadzania parcelacyi		Razem						
K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	
88489	11					68964	91	2733	33	71698	24											

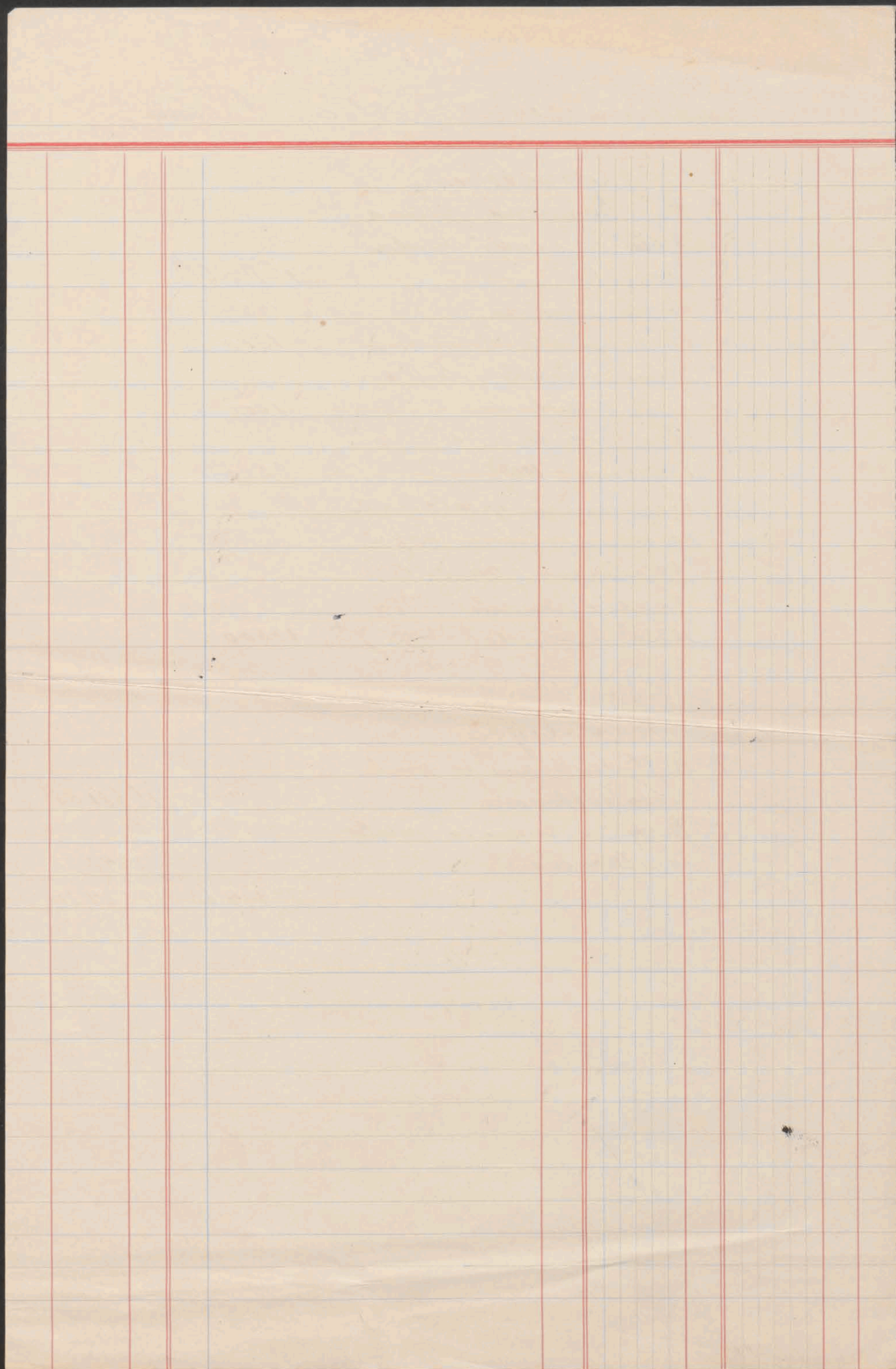
Lwów dnia 25/6 1903 [illegible signature]

Stan finansowy parcelacyi Olpiny.

Zapotrzebowanie

1. P.E. Rogawska wzięła z tej parcelacyi kawałków parcel.		16140 63	
2. Koszta pomiaru	±	1554 .	
3. Prowizya W. Biechowskiego	±	1800 .	
4. Gotowe wydatki i dalsze koszta parcelacyi	±	1000 .	
5. 2 raty Tow. kr. z. (styczniowa i lipcowa r. 1903)		3500 .	
6. Przypuszczalna spłata T.K.Z. za obszar dotychczas rozparcelowany (przy p. Rogawskiej pozostałoby 235 m. 1238 s² z pożyczką K 33000.-)	±	13500 .	
Pokrycie			
1. Renty cen kupna za grunta zakontraktowane			16681 88
2. Renty cen kupna za grunta zadatkowane			2842 32
		37494 63	19524 20

Niedobór ± K 18000.-,
dla którego trzeba szukać pokrycia w dalszej parcelacyi. Można pertraktować także z T.K.Z., aby nie żądało żadnej spłaty, coby niedobór znacznie zredukowało.

205

We Lwowie dnia 17 sierpnia 1899.

(117)

J Wielmożny Pan
Prof. Dr. Pawlikowski Jan
właściciel dóbr obecnie
w Zakopanem.

W dniu 14. b. m. odbyło się zgromadzenie konstytuujące Banku parcelacyjnego, stowarzyszenia zarejestr. z ograniczoną poręką.

Na zgromadzeniu tem wybrano JWPana jednogłośnie na członka Rady Nadzorczej. Ukonstytuowana zaś Rada Nadzorcza wybrała JWPana swoim Prezesem.

Zawiadamiając o tem JWPana, niewątpiemy, że JWPan wybór ten przyjąć raczy, a zarazem upraszamy o podpisanie przesłanej przy statucie deklaracyi przystąpienia z datą 13. b. m.

/.

które prosimy nadesłać pod adresem WP. Dra J. Deskura, ul. Kopernika l. 3. wraz z osobnem oświadczeniem przyjęcia wyboru.

Wszelkie przesyłki pieniężne z podaniem celu należy naprzód adresować do Banku krajowego we Lwowie.

Z wyrazami poważania

przewodniczący zgromadzenia

Dr Władysław Domański

sekretarz zgromadzenia

Józef Stryżowski

Lwów d. 23. IX. 99.

207

Do

Wielm. Pana Jana Pawlikowskiego

Zakopane.

Jako upoważnieni przez ogólne Zgromadzenie w d. 4 bm. do wprowadzenia naszego Stowarzyszenia w życie mamy zaszczyt zawiadomić WPana, że na ogólnem Zgromadzeniu w d. 23 bm. odbytem wybraną została Rada nadzorcza Stowarzyszenia, do której zaproszono: WPana oraz pp. Jana Biedronia, Ignacego Domagalskiego, Jakóba Bojko, D^ra^ Wacława Domaszewskiego, D^ra^ Władysława Kraińskiego, Jana Popławskiego, Andrzeja Średniawskiego, Jana Stapińskiego, D^ra^ Jana Kantego Steczkowskiego, Wojciecha Wiącka i Bolesława Żardeckiego.

Zarazem zapraszamy WPana na I. posiedzenie rady nadzorczej, które się odbędzie dnia 26 bm. o godz. 5. po południu w lokalu związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie przy ul. Hetmańskiej l. 12. z następującym porządkiem dziennym:

1) Ukonstytuowanie się rady nadzorczej,

2) Wybór Dyrekcyi

Z poważaniem

BANK PARCELACYJNY
STOW. ZAREJESTR. Z OGRAN. PORĘKĄ.

Wielmożny Panie! Jak się dow. Pan z początku dzisiejszego [illegible], Zgromadzenia Rada nadzorcza zaledwie [illegible] formalnej [illegible] i [illegible] nam poważne WPana [illegible], obecność Jego na posiedzeniu d. 26 nie jest niezbędną. [illegible] Ignacy [illegible]

